

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

Okradli slovenske državljane?

Predsednik SLS Marjan Podobnik v Trebnjem hudo obtožil Drnovškovo vlado - 1,8 milijarde mark za sanacijo bank in okrog 270 milijonov mark za Elanove račune v Avstriji

TREBNJE - "Dosedanja vladna politika do kmetijstva je bila problematična, če že ne negativna. S pozitivnimi sklepi nam skušajo zapreti usta, češ saj smo sprejeli to in ono. Nezaupanje glede na sedanje izkušnje pa se veča, saj je bilo doslej sprejetih že veliko dobrih sklepov, ki so ostali, žal, le mrtva črka na papirju," je dejal prvak Slovenske ljudske stranke Marjan Podobnik na nedeljskem občnem zboru podružnice SLS v Trebnjem.

Podobnik je poudaril, da je razčiščevanje afer, primerljivih s tistimi v Italiji, pri nas nujno, saj je to po

● Ker so kmetje na občnem zboru SLS v Trebnjem zahtevali od svojega strankarskega prvaka, da jim pove še kaj več, češ da imajo občutek, da jim je še marsikaj zamolčal, je na to odvrnil, da je za dva odvetnika povedal že preveč. Omenil je, kako so sprejemali letošnji proračun, da je po njegovem vlada z enim amandmajem na nezakonit in protustaven način odpravila kar 7 njihovih amandmajev, zaradi česar so že sprožili ustavni spor. Po Podobnikovi besedah bo šlo za sanacijo bank 1,8 milijarde mark, za kar naj bi plačevali 30 let po 10 milijard dolarjev letno. "Izračunal sem, da bi več kot milijon delavcev lahko dobilo po 1000 mark." Samo za črne fonde oz. račune Elana v Avstriji pa naj bi po Podobnikovi besedah šlo več kot 270 milijonov dolarjev. "Vlada ve tudi, kdo je to delal! Slovenske državljane se je zdaj okradlo! Prej so res leta kradli, toda ta vlada prevzema odgovornost, da bo Slovence bolj okradla kot vse partijske vlade doslej. Zato javno obtožujem dr. Drnovška in vse vladne stranke, ker nočejo, ne morejo ali si ne upajo tega povedati.

njegovem eden temeljnih problemov, če bi sploh imelo smisel, da bi v takih razmerah SLS kdaj prišla na oblast oz. v vlado. Podobnik je opo-

zoril, da se po enem mesecu dela preiskovalne komisije slovenski parlament vse bolj očitno deli na dva dela, v tistem drugem delu so ljudje, ki brez sramu štejejo moralno hudo vprašljiva, če že ne kar kriminalna dejanja. Če je predsednik državnega zbora Herman Rigelnik res izjavil, da je delala preiskovalna komisija sramoto državnemu zboru (medtem je bila ta vest javno že demantirana, op. ur.), bo zahteval, da se opraviči, je rekel Podobnik. Dokumente o aferi HIT-VIS bi po njegovem morali dobiti v roke tudi Janez Drnovšek, Ivan Kristan, Peter Jambreč in Milan Kučan, da se ne bi kdaj sprenevedali, da česa niso vedeli.

O odnosih s sosedi, predvsem Hrvaško, je Marjan Podobnik dejal, da je nerodno, ker Samo Jelinčič vsako tako stvar izrabi za napad na Lojzeta Peterleta, čeprav je po njegovem res, da zunanje ministristvo

slabo dela. "Na sekanje naših gozdov in podobno se ne reagira le z diplomatsko noto, ampak je treba meje zaščititi," je pribil Podobnik. Glede prihodnjih lokalnih volitev je rekel, da ga ne skrbijo priprave, če bi vsi delali kot Trebanjci. Imeli pa naj bi odprte roke za povezovanje s tistimi, če se na lokalni ravni distancirajo od politike sedanje vlade. Za LDS je predsednik SLS Podobnik rekel, da je to stranka, ki vodi najbolj nasprotno politiko slovenstvu oz. narodnim interesom. "Mnogo ljudi ne razume, da ni dovolj le osamosvojitve, če ne bo prišla neka drugačna politika. Upam, da bodo ljudje bolj pozorni, kaj stranka Janeza Drnovška dela in ne, kaj govori."

P. PERC

MED KOPANJEM SE JE UTOPILO

VUKOVCI - 23. maja okoli 15. ure se je med kopanjem v reki Kolpi pri naselju Vukovci utopil hrvaški državljani, 49-letni Stjepan Bubeč.

KAJ ZNAJO - Slovenski Romi so se na svojem 11. srečanju v Krškem pomerili tudi v nogometu in streljanju z zračno puško ter se predstavili z bogatim kulturnim programom. (Foto: B. D.-G.)

Dolenjski Romi najbolj na dnu

Slovenski Romi se želijo bolj povezati, zato so sklenili pospešeno ustanavljati društva in jih pozneje združiti v Zvezo Romov Slovenije - Pojasnilo iz Urada za narodnosti

KRŠKO - Ob letošnjem srečanju Romov Slovenije se je spet odprla vrsta dilem. Med njimi je najbolj izstopala ta, ali naj se Romi sami organizirajo, ko bo njihova lastna pobuda dovolj močna, ali pa naj jih k temu vzbudi kdo drug. Pomoč družbe je seveda dobrodošla, Romi se velikokrat še preveč zanašajo nanjo.

Romi iz različnih koncev Slovenije se zelo razlikujejo med sabo. V

Prekmurju so njihovi predstavniki že vključeni v organe krajevnih skupnosti, imajo svoja športna in kulturna društva, nekajkrat letno izdajajo časopis in se povezujejo v Zvezo Romov. Istočasno Romi v Posavju, na Dolenjskem in v Beli krajini nimajo zagotovljenih še niti osnovnih pogojev za življenje in bivanje. V taki različnosti se je zelo težko dogovoriti za enotno družbeno in tudi politično organiziranost. V Krškem so se Romi opredelili za postopno organiziranje društev (trenutno delujejo že 3 taka), pozneje pa še za povezavo v državno zvezo. Dali so tudi pobudo za politično organiziranje, s katerim bi lahko ta narodnost uveljavljala svoje interese. Poleg tega so jasno postavili zahtevo, naj se Romi obravnavajo kot narodnost in s tem dobijo svoje predstaviško mesto v parlamentu.

Peter Winkler iz Urada za narodnosti je ob tem povedal, da pri slovenski vladi pripravljajo posebno komisijo, ki se bo ukvarjala samo z Romi in bo ob določenih odprtih

vprašanjih tudi sklicala predstavnike Romov in občin, v katerih živijo. Če pred septembrom naj bi pripravili prvi tak razgovor o vključevanju Romov v lokalno samoupravo.

B. D.-G.

Teden cvička

KOSTANJEVICA NA KR-KI - Natanko teden dni po belokranjski Vigradi bo v petek, 28. maja, ob 16. uri v velikem arkadnem dvorišču nekdanjega samostana otvoritev 21. Tedna cvička in 3. Kletarsko-vinogradniškega sejma, ki ga že tradicionalno pripravlja Društvo vinogradnikov Dolenjske. Ob otvoritvi bo prvim obiskovalcem te prireditve spregovoril minister za kmetijstvo dr. Jože Osterc, pozdravil bo predsednik prireditvenega odbora mag. Andrej Smrekar, predsednik DVD Peter Brar in na koncu še generalni pokrovitelj in gostitelj Oto Sevshek.

V programu bodo nastopili še godbeniki in vinogradniški oktet iz Šentjerneja ter folkorna skupina Kres. Ob 17. uri istega dne bo srečanje vinogradnikov s predsedniki občinskih skupščin, izvršnih svetov in predstavniki sekretariata za kmetijstvo občin Trebnje, Novo mesto, Sevnica, Krško in Brežice. Zvečer bo za zabavo igral ansambel Zasavci.

Naslednjega dne bo ob 11. uri v prostorih samostanske cerkve okrogla miza "Cviček kot slovenska in svetovna posebnost", ob 15. uri bo srečanje slovenskih zasebnih vinogradnikov na prireditvenem prostoru, ob 17. uri istega dne pa predstavitev vin vseh slovenskih pokrajin in nastop somelierov. Ob 19. uri bo pokažna najbolje ocenjenih vin v bivši cerkvi z enologom Zdravkom Mastnakom. Noč do druge ure bo minila z ansamblom Slovenija in voditeljem Slavkom Podbojem.

V nedeljo ob 10. uri bo skupščina dolenjskih vinogradnikov, ob 12.30 pa podelitev plaketa in medalj vinogradnikom za najboljše ocenjena vina. Ob 15. uri bo proglašenje ustanovitve novega vinogradniškega društva v Kostanjevici, zatem pa že od 16. ure naprej rajanje ob zvokih Fantov s Praprotna in ansamblom Lojzeta Slaka.

J. P.

Krško nuklearko priključili na omrežje

Sanirali dve mesti, kjer je puščal uparjalnik

KRŠKO - Nuklearno elektrarno Krško so v noči od ponedeljka na torek (ob 3. uri in 47 minut) spet priključili na električno omrežje. Kot je običajno za ta postopek, je elektrarna 24 ur poskusno delala s 35 odstotno močjo.

Domači in nekateri tuji strokovnjaki so morali ugotoviti vzrok za puščanje primarnega hladila na uparjalniku št. 1, do katerega je prišlo 10. maja, ko so preventivno zaustavili elektrarno. Izpraznili so primarni krog in odprli uparjalnik ter z metodo tlačnega preizkusa z vodo, ki so ji dodali fluorescin, ugotovili, da uparjalnik pušča na dveh mestih. Poškodovano cev so še dodatno preverjali z metodo vrtničastih tokov.

NEK ima dva uparjalnika, ki sta v bistvu izmenjevalca toplote med primarnim in sekundarnim hladilom. Vsak od njiju ima 4674 izmenjevalnih cevi s premerom 19 milimetrov. Uparjalniki so med obratovanjem podvrženi procesom korozije zaradi visokih temperatur, mehanske napetosti v materialu in kemične sestave hladila. Tako so v dosedanjih 12 letih obratovanja ob rednih remontih iz procesa že morali izločiti 16,5 odst. vseh cevi, da bi na ta način zmanjšali možnost puščanja, do kakršnega je prišlo tokrat.

Strokovnjaki iz NEK Krško zagotavljajo, da zaradi puščanja primarnega hladila ni prišlo do nezaželenega radioaktivnega izpusta v okolje. Kljub temu opozarjajo, da bi bila najprimernejša dolgoročna rešitev za preprečevanje podobnih dogodkov samo zamenjava uparjalnikov, ki se v svetu rutinsko izvaja. V Krškem so nepredvideno zaustavitev elektrarne izkoristili še za nekatera druga dela v turbinski zgradbi in v stikališču.

B. D.-G.

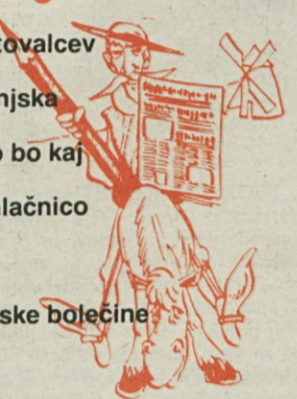

trgovina
»ŽELEZNINA«
Ljubljanska c. 28
tel. 22-316; 22-356
fax. 23-139

Danes v Dolenjskem listu

- na 3. strani:
- Opozorilni protest kmetovalcev
- na 4. strani:
- Še enkrat izigrana Dolenjska
- na 7. strani:
- Vsi samo čakajo, čigavo bo kaj
- na 9. strani:
- Pištolo v žep, puško v hlačnico
- na 11. strani:
- Zasebni angeli varuhi
- na 12. strani:
- Kamnita priča belokranjske bolečine
- na 15. in 16. strani:
- Pisma bralcev

ZADOVOLJNE ŽENE DIPLOMATOV - S celodnevni obiskom sevnške občine, ki so ga sevnški občinarji pripravili v dogovoru s slovenskim zunanjim ministristvom, so bile soproge konzularnega zbora v Sloveniji zadovoljne kot le kaj, zato to gotovo ni bilo zadnje srečanje. Morda si lahko v prihodnje Sevnčani obetajo še obisk njihovih soprogov, bodisi na diplomatskem lovu ali ribolovu, kajti gostjam so predstavili tudi to plat svoje turistične ponudbe in nekatere gospe so že malodane obljubile vnovično snidenje. Na posnetku (od leve proti desni): gospa Sharon Lee Poncet (Francija), Magdolna Molnar (Madžarska), Carmen Louth (Velika Britanija) in Vesna Grady (Avstrija) med ogledom modne revije izdelkov Lisce na sevnškem gradu. Američanka gospa Ball in Albanski veleposlanica Diana Roshii in Liana Gashi, na tem posnetku nista vidni. Več v poročilu na zadnji strani! (Foto: P. Perc)

HALO — ALO PIZZA!

(068) 24-415
ZARADI VAS

Do konca tedna bo prevladovalo sončno in zelo toplo vreme, popoldne so možne posamezne nevihte.

Gozd obtožuje sam

V letošnjem tednu gozdov sloni glavni poudarek na ogroženosti gozdov. V preteklih letih smo se gozdarji potrudili pri prosvetljanju širše javnosti o gozdu in o nujnosti strokovnega ravnanja z njim. Opozarjali smo na umiranje slovenskega gozda, ki ga ogroža industrija s svojimi strupenimi odpadki, njegov razvoj onemogoča preštevila rastlinojeda divjad, nacenjena ga prenamnoženi lubadar... Ogroženost gozda se je v zadnjih treh letih še dodatno povečala zaradi njegove pravne nezaščitenosti. Stari, preživeli zakon o gozdovih še velja, podaljšano življenje so mu omogočile nekatere dodatne uredbe in zakoni.

Kazenska politika za nespametno in uničujoče gospodarjenje z gozdom pa je ostala nespremenjena. Goloseki, sečnje najvitalnejših in najvrednejših dreves, opustitev gozdnega reda, številne kraje v gozdu so vzemirile marsikatero dobrega gospodarja kot tudi del širše družbe, ki ji ni vseeno kaj se z gozdom dogaja. Pri tem smo nemočni tako gozdarji kot tudi inšpekcijske službe, ki smo se spremenili le v opazovalce in popisovalce teh dejanj. Sodišča zaradi preobilice drugega dela ter predvsem zaradi zastarele kazenske zakonodaje izrekajo kazni, ki so brezvestnim lastnikom gozdov in gozdnim tatovom le v potuho. Nizke kazni preprosto vkalkulirajo v prodajno ceno lesa, odgovornost za svoje početje pa prenašajo na potomce, ki bodo v praznem in uničenem gozdu upravičeno videli le dodatni strošek.

Novi, bodoči zakon o gozdovih se že dve leti v številnih različicah valja po znanjih in neznanjih predalih političnih veljakov. Gozd je postal sredstvo politike, na njem se lomijo kopja strankarskih interesov, nadaljuje se njegova pravna nezaščitenost in ogroženost nadaljnje razvoja. Te dni je zakon o gozdovih tretjič v parlamentu, njegov sprejem bi bil najlepša nagrada slovenskim gozdomov ob njihovem prazniku "Tednu gozdov".

ANDREJ DRŽAJ

Večno mlada Vinska vigred v Beli krajini

Letos je bila že 11. po vrsti - Tri dni lepega in toplega vremena - 10.000 obiskovalcev spilo 9.000 litrov vina in pojedlo 200 janjcev in še kakšnega odojka - Bogat in pester program stal 13.000 mark

METLIKA - Vinska vigred je uspešno začela svoje drugo desetletje in dokazala, da se res vsako leto pomladi in na novo okraši. Enajsta je bila prav prelestna in ni čudno, da si je ta vinarska, turistična, kulturna in zabavna prireditelj pridobila tak glas in veljavo po vsej Sloveniji in daleč po sosednji Hrvaški. Letošnja Vigred, prva v drugem desetletju, je bila še toliko prijetnejša zaradi izredno lepega in toplega vremena, ki je bilo stanovito vse tri dni. To se je po treh deževnih Vigredih prav prilaglo.

Obiskovalcev je bilo po ocenah še več kot lani, ko so jih v treh dneh (in nočeh) našli kakih 10.000. Zlasti v soboto zvečer je na metliških trgih vrvelo in bučalo od množice, ki jo je nosilo na vse strani in v vse smeri. Ob številnih stojnicah pa so viseli grozdi tistih, ki so se morali malo

odžejati, si odpočiti in si nabrati novih moči. Prvi podatki kažejo, da so popili okoli 9.000 litrov vina (slabe ga tudi za drag denar nisi mogel dobiti), pečnarji so zavrteli 200 janjcev in kakšnega odojka, ob šankih so spekli goro kotleto in drugih mesnin, lovski golaž je kar naprej

brtval v kotlu pri draščkem šanku. Nasploh so Draščani že ves čas na Vinsko vigred najbolj pripravljeni in od tega, hvala bogu, tudi največ imajo. Tudi letos so samo pri njihovem šanku stočili kakih 30 hektov vina, se pravi tretjino vsega.

Prireditve so se vse tri dni vrstile druga za drugo, od nastopov pevskih zborov in folklornih skupin do razstav in vse so bile lepo obiskane. Rdeča nit prireditve pa je bila pokušnja najboljših belokranjskih vin lanskega letnika v grajski kleti. Celotni stroški Vinske vigredi presega-

jo vrednost 30.000 mark, od tega so organizatorji za bogat in pester kulturni program odšteli okoli 13.000 mark, seveda v tolarjih. A kljub temu bo Vinska vigred tudi s finančnega stališča ne samo "pokrita", ampak bo prinesla celo nekaj dobička, računajo na kakih 5.000 mark. Kaj bodo s tem denarjem, bo odločil odbor, nedvomno ga bodo porabili koristno in za Vinsko vigred, se pravi za vseh 10.000 in več ljudi, kolikor jih bo prihodnje leto tam okoli 20. maja prišlo na 12. Vinsko vigred v Beli krajini.

Kakor vsako leto doslej bo tam tudi Jože iz Dragomlje vasi, ki na Vigredi praznuje svoj rojstni dan, čeprav se je v resnici rodil jeseni. Ampak ker je Vigred zanj najlepši dogodek leta, si je vigredsko soboto izbral za svoj rojstni dan. Vse najboljši!

A. B.

Svetovni dan nekajenja

31. maja na Golovcu v Celju zastoj vstop

CELJE - Slovenski minister za zdravstvo dr. Božidar Voljč bo v ponedeljek, 31. maja, ob 11. uri otvoril v Celju v dvorani D SRC Golovec

● V Evropi bo letos umrlo za posledicami kajenja 1,3 milijona ljudi in tudi v Sloveniji je za polovico smrti kriv nikotin. Korist, ki jo ima država od pobranih davkov od tobačnih izdelkov, je mnogo manjša kot pa stroški zdravljenja vseh posledic te razvade in zasvojenosti.

osrednjo slovensko javno prireditev ob svetovnem dnevu nekajenja. Na petih prizoriščih se bodo ves dan vrstile razne kulturne, športne in družabne prireditve, brez cigarete in alkohola. Na športni okrogli mizi naj bi sodelovali tudi nekdanji odlični slovenski športniki, med njimi Mateja Svet in Bojko Krizaj. Obiskovalci bodo lahko zastoj igrali tenis, imeli dostop v savno in na bazen. Dr. Dražigost Pokorn bo govoril o zdravi prehrani, na voljo bo tudi degustacija take hrane. Organizatorja prireditve, Zavod za zdravstveno varstvo Celje in celjski župan sta povabila v goste vse slovenske župane. Zveza društev nekadilcev bo poskrbela, da se bo kot rdeča nit skozi vse prireditve prepletalo - nekajenje. Društvo nekadilcev Sevnica organizira brezplačen ogled prireditve za šolsko mladino in njene mentorje z avtobusom. Vstop je prost, vstopnica je - nekajenje.

P. P.

9. SREČANJE KOMUNALCEV SLOVENIJE

TREBNJE, GROSUPLJE - Delavci komunalnega in stanovanjskega gospodarstva Slovenije bodo v petek, 28. maja, v Trebnjem pričeli dvodnevno že 9. srečanje. Po ogledu Galerije likovnih samorastnikov in predstavitvi občine Trebnje v kulturnem domu bo dr. Gorazd Trpin z Inštituta za javno upravo pri Pravni fakulteti v Ljubljani, predaval o zakonih o lokalni samoupravi, o varstvu okolja in o gospodarskih javnih službah. Popoldne ob 15. uri bodo v Šolskem centru v Ivančni Gorici odprli razstavo komunalne opreme. Tam bo naslednji dan, v soboto, 29. maja, ob 8. uri tudi delovno-športno srečanje. Odprl ga bo minister za okolje Miha Jazbinšek. Organizatorji prireditve so trebanjski in grosupeljski komunalci.

BORCI NA OBISKU

KOČEVJE - 150 borcev Kokrškega, Koroškega, Gorenjskega in Zapadnodolenjskega odreda ter 9. parti-zanske brigade-Kočevske je 18. maja obiskalo Kočevsko. Najprej so se v kočevskem Parku herojev poklonili padlim borcem in herojem, nato so si ogledali Corpus Christi in Šeškov dom, na kosilo so bili v Kočevski Reki, kjer so si ogledali njene zanimivosti, nato pa so se prek Gotenice vrnili v domače kraje.

PREDSAVITEV CLIA

KOČEVJE - V Avto centru Rufac v Kočevju je bila minuli teden promocija vozil Renault Clio 1,2 in 1,4 po ceni od prek 1,2 do prek 1,4 milijona tolarjev. Interesenti za nakup so si podrobno ogledali vozila in jih preizkusili, nekateri pa so vozila tudi kupili in odpeljali domov.

● Ljudje, ki hlepijo po veličini, so ponavadi zli ljudje. (Nietzsche)

naša anketa

Gozd kot skupna skrb

Ob pomanjkanju ustrezne zaščitne zakonodaje je postal gozd v veliko primerih lahek plen dobičkarjev. Lastniki lahko brez večjih posledic sekajo les. Razprave o odkazilu minevajo brez zavezujočih sklepov; mnogi trdijo, da ni potrebno, češ da lastnik zna pametno gospodariti z gozdom. Vendar je vprašanje, za kako umno gospodarjenje z lesom gre v resnici. Krajino so skazili mnogi goloseki. O brezbriznosti do gozdov med drugim govori tudi dejstvo, da pri nas lahko plenijo les celo tujci, ki pa jim slovenska "zelenka pljuča" niso dosti mar. Najbrž je nedopustno, da lastniki gozdov in še pogostejše prekupčevalci z lesom puščajo v naše gozdove tuje gozdarje ali lesne trgovce, ki sekajo najboljše drevje. Toda to se dogaja, ker vsakdo lahko dela z gozdom po svoje; to dokazuje, da v gozdovih vlada precej močan zasebni interes. Prav je, da ima tudi gozd znanega lastnika. Vendar zaradi funkcij, ki jih ima gozd v naravnem okolju, odnos do gozdnega sestava ne more biti odvisen samo od interesov lastnika. Lastnik mora sicer biti znan in ne sme biti prizadet pri izkoriščanju lesa, vendar mora biti raba gozda povsem v okviru skupnega interesa, se pravi, da mora potekati na način, ki ga določi stroka.

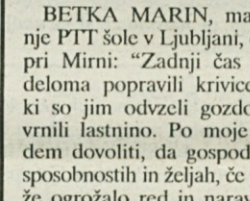
TONE BEZENŠEK, učitelj na metliški osnovni šoli: "Prvi in nad vsem je pri gozdu splošen interes. To ne pomeni, da bi moral biti lastnik gozda prizadet pri izkoriščanju lesa, vendar mora biti to strogo v okvirih družbenega interesa, ki ga postavi stroka. Oba interesa v zvezi z gozdom, družbeni in lastnikov, naj bi bila čim bolj v ravnovesju. Pri gozdu bi moralo obveljati: lastnina da, ampak s potrebnimi omejitvami, zlasti kar se tiče izkoriščanja."

JOŽE VIDERVOL, vodja enote gozdarske službe Črnomelj: "Ker so druge funkcije gozda pomembnejše kot pridobivanje lesa, bi se moralo lastništvo podrediti potrebam splošne koristi gozda. V preteklosti je imela lesna funkcija gozda prvi pomen, sedaj je v razvitem svetu vse bolj v ozadju. Država bi morala regulirati izkoriščanje gozdov v prvi vrsti z vidika velikega splošnega pomena gozdov in njegovih naravovarstvenih funkcij."

ANICA MEŠIČEK, ravnateljica osnovne šole na Blanci: "Gozd mi daje vso moč in energijo za delo. Gozd je zame najlepša sprostitelj, zato hodim pogosto na 2- do 3-urne sprehode v gozdove. Z veseljem opazujem predele, kjer smo pogozdovali, ko sem bila še razredničarka. Zal pa gozdove vse bolj ropajo, puščajo. Posestniki ne skrbijo za red, sekajo samo najboljše drevesa, zato bi država morala imeti kaj besede pri izkoriščanju."

BETKA MARIN, maturantka srednje PTT šole v Ljubljani, doma z Gomile pri Mirni: "Zadnji čas je, da so vsaj deloma popravili krivice posestnikom, ki so jim odvzeli gozdove, da so jim vrnilo lastnino. Po moje bi morali ljudem dovoliti, da gospodarijo po svojih sposobnostih in željah, če pa bi to početje že ogrozilo red in naravno ravnovesje."

FRANC ČEŠNOVAR, dipl. inž. z Vrha pri Raki: "Zavzemam se za to, da bi v gozdovih prevladal zasebni interes, ki pa bi moral vključevati tudi splošnega. V prvi vrsti je treba prisluhniti zasebnemu interesu, da bo lastnik zares upravljal z gozdom. Da bi zagotovili tudi uresničevanje splošnega interesa, bi morala delovati neka javna služba, precej bolj skrbna od današnje, da bi se lastnik lahko z njo posvetoval."

TEODOR ORŠANIČ, dipl. inž. gozdarstva iz Brežic: "Če govorimo o gospodarjenju z gozdovi in o strokovnem delu v njih (vlaganje, negovanje). Sem za to, da se vsi gozdovi obravnavajo enakopravno. V ospredje namreč vse bolj prihajajo druge funkcije gozdov, ki so za širšo skupnost velikega pomena. Drugače pa je pri razpolaganju z lastnino, se pravi pri izkoriščanju gozdov - to mora biti povsem v rokah lastnika."

MARIJA IVIČ, uslužbenka občinske kupačnice Kočevje: "Prednost naj ima javni interes, saj je gozd za nas vse pomemben kot celota in ne kot posamezna gozdna parcela. V svojem gozdu ne sme vsakdo početi, kar se mu zahoče, saj je gozd pomemben za zrak, vodo in še kaj. Nekateri posekajo na čisto. To naj bi bilo možno samo v primeru bolezni dreveja, sicer ne. Več poudarka bi morali dati gojenju in obnavljanju gozdov."

KATJA KOGOJ, uslužbenka iz Dolenje vasi: "Sedanjio anarhijo in pravni nered izkoriščajo tako kmetje kot gozdarji, ki so posegli že v zlato rezervno gozdov. Javni interes naj bi imel prednost pred zasebnim. Koristi od gozda imamo vsi, in ne le njegovi lastniki, posledice pretirane sečnje bomo čutili vsi, in ne le lastniki gozdov, zato smo tako rekoč vsi lastniki gozda in se moramo zato tudi vsi odgovorno obnašati."

BOŠTJAN MOLAN z Dolenjih Kamenec pri Novem mestu: "Zaplenjeni gozdovi naj se vrnejo prvotnim lastnikom. Če so ti znali gospodariti z gozdom pred zaplenom, bodo znali tudi sedaj. Državni gozdovi naj ostanejo državi, kmetje bomo od svojih gozdov dali državi, kar je potrebno. Nujno bi bilo ustanoviti gozdne straže, ki bi prijavile vsakogar, ki z gozdom ne bi dobro gospodaril. Gozdovi so zelena pljuča."

V PONEDELJEK OTVORITEV MARKETING KLUBA

LJUBLJANA - Na Gospodarskem razstavišču bodo v ponedeljek odprli 5. sejamsko srečanje ponudnikov in porabnikov marketinških in poslovnih storitev, materiala in opreme - Marketing klub in 1. sejem slovenskega sejma podjetništva ter izdelkov in storitev, ki spodbujajo in pospešujejo podjetništvo, z mednarodno udeležbo - Podjetniški sejem. Marketing klub 93 bo obogaten s številnimi okroglimi mizami. Letošnja posebnost bo sejmarjenje, tako da bo še posebej pozornost namenjena vsem tistim, ki so kakorkoli povezani s promocijsko dejavnostjo. Za obiskovalce bo odprt od 9. do 20. ure.

SONCE V KOZARCU - V kozarcu dobrega vina je samo sonce. Bela krajina pa je najbolj sončna slovenska dežela. Takole veselo in nasme-jano je bilo vse tri dni Vinske vigredi in sonce je kar naprej sijalo. (Foto: A. B.)

Tri ure "zaprti" z ministrom

Z ministrom za notranje zadeve Ivom Bizjakom so se na zaprti seji tri ure pogovarjali predstavniki KS Kočevska Reka, IS Kočevje in Vadbena-oskrbnega centra Gotenica

KOČEVSKA REKA - Poročali smo že o nekaterih nesporazumih, do katerih prihaja med krajevno skupnostjo Kočevska Reka in Vadbena-oskrbnim centrom organov notranjih zadev (policije) v Gotenici. Po mnenju vodstva KS Kočevska Reka se je vodstvo Vadbena-oskrbnega centra (VOC) Gotenica obnašalo, kot da ta center ni na območju KS Kočevska Reka in bi zato moral s to KS tesneje sodelovati, ampak bolj kot da je del Ljubljane. Predsednik KS Kočevska Reka Stane Gabrič je po tem razgovoru povedal:

Pogovor je bil za nas zgodovinskega pomena, saj se je tokrat prvič zgodilo, da smo se uradno pogovarjali v takem sestavu. Namen sestanka je bil seznaniti ministra Bizjaka z razvojnimi programi KS Kočevska Reka in vključevanjem vseh uporabnikov prostora v naše plane. Poseben poudarek je bil dan vklju-

čevanju VOC in ministrstva za notranje zadeve v naše načrte. Pokazalo se je, da je bil doslej minister Bizjak zelo enostransko informiran o dogajanjih na našem območju. Glavni razlog vseh nesporazumov z VOC pa je, da njegovo vodstvo ni našlo poti do nas in ni prisluhnilo naših potrebam in stiskam. Minister Biz-

jak je obljubil, da bo v okviru možnosti tudi pomagal naši KS.

Vse zadeve pa gotovo ne bodo kmalu rešene. Tako nas še niso pričeli, da je Gotenica odprta, čeprav v VOC trdijo, da je. V njeno odprtost bomo verjeli, ko bodo odstranjene obe stražarnici ob cesti in rampa pred vasjo Gotenica ter bo tako omogočen dostop vsem do gostišča v Gotenici. Kaže, da bo do tega kmalu prišlo. Zanimivo je, da mnogi naši krajani še niso bili v Gotenici

● V razgovoru smo odprli še veliko drugih stvari. Poudarjeno je bilo, da naše območje ne prenese toliko uniformiranih ljudi (Moris, policija). Sklenjeno je bilo, da se poslej tudi na območju Gotenice ne bo dogajalo nič mimo nas. Sklenili smo, da bomo potegnili črto pod dosedanjimi dogajanjimi in da je to začetek novih odnosov. Ugotovili smo, da je odprtih vprašanj še veliko in da je bil ta razgovor šele začetek daljšega pogovora obeh strani.

in je bilo zdaj sklenjeno, da bo VOC organiziral "odprt dan Gotenice" za naše krajanje.

Veliko je bilo govora tudi o prenosu gospodarske dejavnosti VOC na področje izven Gotenice. Gre za govedorej, perutninarstvo, ovčerejvo itd. VOC vztraja, naj bi prevzeli njihovo živino in ljudi brez objektov, medtem ko niso navedli nobenega razloga, da ne bi prenesli tudi objektov. Vendar mi tega ne moremo prevzeti, saj nimamo niti objektov niti kmetijskih površin za te dejavnosti. Tudi predsednik kočevskega občinskega izvršnega sveta Alojz Petek se je strinjal z našim mnenjem in je dejal, da občinski organi ne bodo dovolili spremembe namebnosti hlevov in drugih gospodarskih objektov VOC. JOŽE PRIMC

TUDI LETOS SLOVESNOST OB LIPI SPRAVE

LJUBLJANA - Skupina slovenskih veteranov: partizanov, domobrancev, četnikov-plavogardistov in prisilnih vojakov pod zastavami sil osi, kulturnikov in drugih, se bo tudi letos 15. junija na ljubljanskih Žalah spomnila največje narodove nesreče, na poboj 10.000 slovenskih domobrancev in njihovih svojcev v junijskih dneh leta 1945, da bi se zlo ne ponovilo nikdar in da bi človek ohranil človečnost. Slovesnost bo ob Lipi sprave in Odrešenikovem znamenju. Tudi tokrat bo sveto mašo daroval metropolit slovenske katoliške cerkve in ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar.

GOTENICA SE ZAPIRA - Krajani Kočevske Reke so na razširjeni seji sveta krajevnje skupnosti med prednostmi dolgoletne zaprtosti širšega območja Kočevske Reke navedli le neokrnjenost narave, med negativnimi posledicami pa njeno veliko zaraščenost (130 od skupno 180 km2 površin), majhno število prebivalcev (800, kar predstavlja 2 prebivalca na km2) ter veliko tujcev (30 odst.). Poudarili so, da je ureditev vprašanja Gotenice zanje življenjskega pomena ter da bodo zadeve poskušali rešiti po demokratični poti (Foto: M. L.-S.)

POSLOVNA PISARNA - V Novem mestu na Novem trgu 6, v drugem nadstropju novomeške občinske stavbe, so v ponedeljek odprli poslovska pisarno za poslance, svetnike in volilce 6. volilne enote. Ob otvoritvi so bili navzoči poslanci iz te enote ter župani in predstavniki vlad iz občin, ki jih je "pokrivala" ta volilna enota. Med gosti so bili tudi Tone Anderlič, Franc Ferlin in Jože Dular. Ob otvoritvi so poudarili, da bodo poleg te pisarne odprli v omenjeni volilni enoti vsaj še dve pisarni, saj tovrstni poslovska urad odpira možnosti za več stikov med volilci in poslanci. Na otvoritvi so so nastopili zoper vsakršno centralizacijo odločanja. (Foto: M. Luzar)

ZATIRANJE LUBADARJA

ČRNOMELJ - Kot najtoplejša slovenska pokrajina se Bela krajina že vseskozi bolj otepa z lubadarjem kot ostali predeli v naši domovini. Zato so zatiranju tega gozdnega škodljivca posvečali več pozornosti in med drugim bolj kot druge skrbeli za gozdni red. Strokovnjaki pravijo, da opazajo večjo nevarnost za izbruh lubadarja povsod, še posebej pa v nižinskih predelih Bele krajine, a stanje še ni kritično.

VABILO VINOGRADNIKOM

STRAŽA - Namesto v sredo, 26. maja, kot je bilo sprva predvideno, bo inž. Jože Maljevič iz Kmetijskega zavoda Ljubljana, enota Novo mesto, na kraju samem svetloval o vinogradniških ukrepih jutri, 26. maja, in to po naslednjem razporedju: ob 11.15 na Starem Ljubnu v vinogradu Franca Mervarja, ob 12.30 v Straški gori v vinogradu Nika Prišla ter ob 14.15 na Riglju v vinogradu Antona Finka. Vabljeni!

Z NOVOMESKE TRZNICE

Kmetje iz Brd so tudi na novomeško tržnico pripeljali prve košare češčenj hrustavk. Ponujajo jih po 200 do 260 tolarjev. Precej dražje so jagode - po 400 do 500 tolarjev. Jajca so 15, slivovka 450, fižol 250, skuta 300, domači sir 600, orehi 800 tolarjev. Pri Sadju in zelenjavi so banane 88, pomaranče 73, paradižnik 334, limone 99, zelje 139, jabolka 59 in solata 186 tolarjev. Deladini ima še cenejše banane. Kupiti jih je mogoče že za 80 tolarjev kilogram, češnje so 250, breskve 400, marelice 420, lubenice 220, paradižnik 300, kumare 130, fižol tetovac 160, ananas 220, čebula 150, stari krompir 140, jagode 490, hruške 125, mladi krompir 150, solata 120 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem rednem tedenskem sejmu so prodajalci ponujali 256 do tri mesece starih in 44 starejših prašičev. Prvih so prodali 135 po 280 do 300 tolarjev, drugih pa 20 po 170 do 180 tolarjev kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Koruza spet okopavina

Še nedolgo tega so poljedelci verjeli, da bodo koruzo lahko pridelovali brez motike in znoj. Nekaj let je res šlo odlično samo s herbicidi, zdaj pa ta enostranskost vse bolj kaže zobe. Koruza spet dokazuje, da spada med okopavine in da bo okopavanje še potrebno, saj ni mogoče z drugimi ukrepi nadomestiti njegovega blagodejnega učinka na vodno-zračni režim v tleh. Rahljanje ornic zračni, preprečuje izhlapevanje vode, zemljo segreje in, kar je prav tako pomembno, zavira rast konkurenčnih plevelnih rastlin, ki so koruzi, ki sprva zelo počasi raste, še posebej nevarne.

Dolgoletna uporaba istih herbicidov se grdo maščuje. Nekateri pleveli so postali odporni in koruze njive so nenadoma pravo gojišče metlike, škira, lobode ali sirka. Niti večji odmerki herbicidov jim niso mogli več priti do živca, za nameček pa so se v tleh, na katerih so uporabljali veliko herbicidov, začeli pojavljati ostanki atrazina n alaklora, ki lahko ogrozijo tudi pitno vodo v tleh.

Vendar niti motika niti herbicid vsak zase nista dovolj uspešna in primerna, zato zdaj stroka priporoča kombinirano uporabo: okopavanje med vrstami, ki ga je mogoče opraviti s strojem, in uporabo herbicida v vrstah, kjer bi stroj poškodoval mlado rast in korenine. Za okopavanje koruze priporoča medvrstno frezo (po možnosti opremljeno z deponatorjem za dušik) ali grebalnik, ki naj ima srednje rezilo trikotno, bočni rezili pa kotni, tako da ne moreta porezati korenin. Pri prvem okopavanju, ki je priporočeno v času, ko ima koruzna rastlina do 4 liste, naj bo okopavanje globoko 8 do 10 cm, okopalni pas pa širok 50 cm; pri drugem okopavanju, ko imajo rastline do 8 listov, pa globoko 6 do 7 cm, široko pa 40 cm.

Sodobna tehnika omogoča, da oba agrotehnična ukrepa, okopavanje in škropljenje s herbicidi, združimo (agregatiramo) v enega. Zelo učinkovite tovrstne rešitve ponujajo tehniki iz podjetja K&P. Njihove naprave omogočajo več del hkrati, zaradi škropljenja le v vrstah v širini 25 cm pa se poraba herbicida zmanjša do 70 odst.

Inž. M. L.

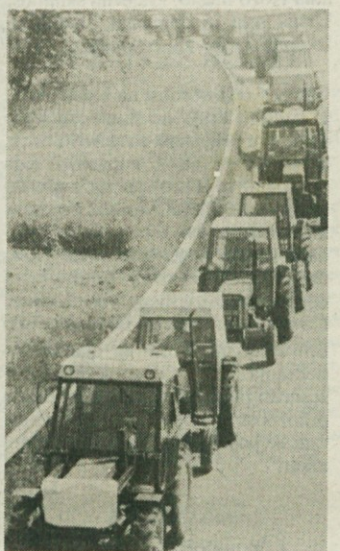
Opozorilni protest kmetovalcev

Protestni akciji slovenskih kmetov so se pridružili tudi ribniški

RIBNICA - Opozorilni akciji slovenskih kmetov, ki so jo minulo sredo dopoldan pripravile zadrage in podružnice Slovenske kmečke zveze širom po Sloveniji, so se pridružili tudi ribniški kmetje. S traktorji in opremljeni s transparenti so se zbrali pred stavbo občinske skupščine, vendar zaradi tega niso povzročili zastojev v prometu. Najvišje predstavnike ribniške občine so seznanili s težavnostjo svojega položaja in jim pojasnili vzroke svojega nezadovoljstva z vladno kmetijsko politiko.

V razgovoru s predsednikoma ribniške občinske skupščine in izvršnega sveta, Francem Miheličem in Jane-

● Ribniški kmetje pričakujejo takojšnjo analizo učinkov sprejete prelevmanske zaščite in takojšnji popravek višine prelevmanske zaščite pri uvozu govedi (z upoštevanjem domače cene 177 tolarjev za kilogram žive teže) in prašičev (domača cena 168 tolarjev za kilogram). V svojih zahtevah, ki jih bodo posredovali tudi republiški vladi in ministrstvu za kmetijstvo, so navedli, da pričakujejo, da se bo odkupna cena mleka prilagodila stroškom priraje v treh mesecih, tako da bi bila junija 30 tolarjev za liter, od julija naprej pa naj bi se mesečno prilagajala stroškom priraje. Zahtevali so tudi, da se takoj opredelijo pogoji za odkup pšenice, oljnic in sladkorne pese letine 1993, določijo višina izvoznih stimulacij in zagotovijo spodbude za razvoj slovenskega zadrugištva po programu Zadrugne zveze Slovenije.

ENI KOSILI, DRUGI ŠTRAJKALI - Skoraj sto traktorjev iz vse novomeške občine se je po počasni vožnji skozi mestno središče zbralo na Grabnu, kjer so predstavili svoje zahteve in poslali petico slovenski vladi. V njej so zapisali, da jih takšna politika vodi v opustošeno Slovenijo s kmetom na beraški palici. "Če bo kmetijstvo propadlo, bo država prisiljena negovati krajino. Kdor bi to rad videl, naj si ogleda kočevsko območje," so menili. Od slovenske vlade zahtevajo takojšen sprejem ukrepov za zaščito kmetijske pridelave. Zahtevajo tudi vzpostavitev ustreznega razmerja med pridelovalno in maloprodajno ceno ter dokumenti o dolgoročni kmetijski politiki, ki bo zagotavljala stabilne razmere za gospodarjenje. (Foto: J. Pavlin)

zom Henigmanom, je direktor Mercatorja-Kmetijsko-gozdarske zadruge Ribnica, Mirko Pirc, poudaril težave, s katerimi se srečuje ribniška zadruga. Na povsem konkretne težave so opozorili tudi kmetje. Menili so, da je nedopustno, da so cene pridelkov že leto in pol skoraj nespremenjene, medtem ko stroški nenehno naraščajo. Slednje so ocenili kot glavni razlog, da predvsem veliki kmetje trenutno propadajo. Poudarili so, da bi bilo potrebno doseči plačilni red. Spraševali so se, kje se zadržuje denar, da mlekarne ne plačajo zadrugam mleka, saj kupec v trgovini mleko plača takoj.

Kmetje so opozorili tudi na večjo centralizacijo, katere posledica je tudi sedanja organizacija davčne službe. Občinski možje so poudarili, da na davkarijo nimajo nobenega vpliva, da pa ta na občino meče slabo luč. Kot upravičene so potrdili vse zahteve kmetov pa tudi nekatere njihove pripombe na račun dela republiških in občinskih upravnih organov ter nezadovoljstvo kmetov zaradi neustreznega sistema štipendiranja. Strinjali so se z njihovo oceno, da bi se dalo marsikaj rešiti tudi na ravni občine in jim obljubili, da se bodo zavzeli za odpravo zakonske

Ledeno vino in jagodni izbor na 2. mestu

V krškem Agrokombinatu zadovoljni z ocenami vin

KRŠKO - Kar 32 slovenskih enologov je ocenjevalo 138 vzorcev najboljših vin lanskega letnika iz podavskega in posavskega vinorodnega rajona. Krški Agrokombinat je v ocenjevanje poslal dve tradicionalni vini - cvček in modro frankinjo ter tri vina posebnih kakovosti.

Obe rdeči vini sta dosegli srednje ocene med kakovostnimi vini te kategorije: cvček je dobil 16,4, modra frankinja pa 17,32 točke. Agrokombinat je letos prvič pridelal jagodni izbor sovinnja in zanj v Mariboru dobil oceno 19,29 točke. Mnogo bolje so jo v kategoriji jagodnih izborov odnesli z laškim rizlingom, ki je bil z 19,46 točke drugi najbolje ocenjeni jagodni izbor teh dveh rajonov.

Prizadevanja strokovnjakov krške vinske kleti po pridelavi in šolanju predikatnih vin so bila letos prvič okronana z ledenim vinom sorte laški rizling. Na ocenjevanju je bilo to vino ocenjeno z 19,57 točke in je tako po kakovosti med sedmimi ocenjevanimi ledenimi vini le za malenkost zaostajalo za najboljšim ledenim vinom, ki je prišlo iz metliške vinske kleti.

Krčani so zadovoljni z rezultati ocenjevanja, še posebej pa z ocenama za ledeno vino in jagodni izbor laškega rizlinga, ki ponovno dokazujeta, da na tem področju ne manjka primernih leg, ugodnih klimatskih razmer ter tudi ne znanja in tehničnih možnosti za pripravo najboljših predikatnih vin. V krški kleti ravno ta teden polnijo steklenice z ledenim vinom. Tako kot večino ostalih predikatnih vin ga bodo poskušali čimbolj izkoristiti v reklamne namene.

B. D.-G.

ZANIMANJE NOVINARJEV ZA TEDEN CVČKA - "Naj se o cvčku čimveč piše," menijo dolenski vinogradniki, ki so minuli četrtek v Zolnirjevi zidnici v Zavodah nad Kostanjevico sklicali tiskovno konferenco o 21. tednu cvčka, ki se začne jutri. Za mizo se je usedlo kar 20 novinarjev Dolenske in Posavske in prisluhnilo načrtu, kako cvček spraviti v Slovenijo in svet. Ob pokušanju kralja cvčka so si bili edini, da se iz tega vina ne gre norčevati. (Foto: J. Pavlin)

omejitve prodaje kmetijskih proizvodov, saj so kmetje poudarili, da

● 200 TRAKTORJEV NA PROTESTNI AKCIJI - "Drnovšek, kje se uresničujejo predvolilne obljube?", "Polje, kdo bo tebe ljubil? - Kmet!", "Drnovšek, bil si naš up, zdaj si delavec in kmetov obup" so le nekatere parole, ki so jih trebanjski kmetje napisali na transparente, predno so jih v dolgi koloni med 9. in 11. uro med cestno bazo v Trebnjem in Pristavico na dan slovenskega protesta kmetov zaradi za kmete pogubne politike sedanje vlade, popeljali na protestni shod v gibanju. Organizatorji so povedali, da je bilo traktorjev prek 200, zato je bil promet ti dve uri zelo otežkočen. V bližini občine je prišlo celo do manjše prometne nezgode, ko je voznica juga hotela prehitovati kolono in trčila v hrošča, ki ga je traktorist spustil predse s ceste pri železniški postaji.

željeli delati in prodajati pošteno, in ne na črno.

M. LESKOVŠEK-SVETE

NA ZAHOD LE OZNAČENE ŽIVALI

Kot smo že napovedali, bo z junijem tudi pri nas uveden strožji nadzor nad izvozeno živino, kar zahtevajo države Evropske skupnosti po grenki izkušnji z izbruhom slinavke in parkljevke. Zaradi nezadostne evidence namreč ni bilo mogoče ugotoviti, od kod je bila ta nevarna kužna bolezen prinešena, zato bosta po novem vpeljana karantena in oštevilčenje živali. Veterinarska stroka priporoča, da bi uvedli plastične usneše številke, možno pa je uporabiti še nekatere načine označevanja, ki so jih s pridom uporabljali v velikih družbenih farmah, zlasti pri rejci prašičev. Tam se je dobro obneslo tetoviranje. Z oznakami bo treba pohiteti, saj po 1. juniju ne bo smela čez mejo proti zahodu nobena neoštevljena žival.

Hujša od suše, kuge, parkljevke

"Drnovškova vlada je kmetijstvu naredila več škode od vseh teh naravnih katastrof," pravijo v Posavju - Namesto zapore cest tiskovna konferenca o težavah

KRŠKO - Posavski kmetije podpirajo zahteve, ki sta jih Slovenska kmečka zveza in Zadruga zveza Slovenije 10. maja naslovili na slovensko vlado, vendar se za protestne blokade cest niso odločili. Na svoje težave so raje opozorili s tiskovno konferenco, ki so jo pripravile podružnice Slovenske kmečke zveze ter zadrage z območja Brežic, Krškega in Sevnice.

"Taka oblika stavke je zdaj, ko vsakega kmeta boli, da mora sedeti v kleti, medtem ko ga zunaj čaka delo, brez pomena. Če bomo že protestirali, moramo biti učinkoviti - gremo zasipat vlado z vsemi neprodanimi pridelki!" je bil oster predstavnik sadjarjev Darko Jelčič iz Arrovega sela. Po njegovih izračunih je Slovenija letos uvozila kar 26 kg jabolka na prebivalca in ob tem ni storila čisto nič, da bi zaščitila domače proizvajalce.

Po besedah Branka Vodopivca čebelarji niso proti uvozu medu, zahtevajo pa, da je na takem izdelku jasno napisano, od kod prihaja in kakšne kakovosti je, ne pa da se prodaja kot pristen slovenski med. Vinogradniki so v težavah predvsem zaradi neplačane oddane grozdja. Doslej so dobili plačano le desetino pridelka.

Podobne težave imajo mlekarji, saj so v istem času, ko so odkupne cene mleka porastle za 18 odst., dajatve poskočile kar za 70 odst. Kmetje ne zahtevajo povišanja cen v trgovini, ampak samo prerazporeditev dobička od prodaje. Zase zahtevajo vsaj toliko, da bodo pokrili proizvodne stroške. Močno so jih prizadela cenovna

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanič

Prve pege so znak za začetek škropljenja

Priporočilo stroke

Ni mogoče tanatko napovedati, kdaj je pričakovati napad peronospor, kajti to je odvisno od vremena, lahko pa rečemo, da za zdaj ni primernih razmer za razvoj peronospor, zato je kakršnakoli uporaba pripravkov proti tej bolezni ekološko škodljiva.

Vinogradnik, ki sedaj uporablja sistemske pripravke proti oidiji (plesni), naj zaradi tega pričakuje v bližnji prihodnosti neučinkovitost teh pripravkov. Zato je smotno, da v trenutnih razmerah, ko so ugodne razmere za razvoj oidija in ga je potrebno zatirati (zlasti če niste letos proti njemu še nič ukrepali), uporabljamo zveplene pripravke. Njihova prednost je v tem, da zatirajo tudi pršico. Predvsem to velja za žveplo v prahu.

Pri uporabi žvepla je potrebno da je enakomerno zaprašena celotna površina vinograda, torej trsi in tla. Ker ne sme biti grudic, je priporočljivo žveplo pred uporabo presejati na najbolj fino sito. Žveplo dobro deluje v toplem vremenu, ni pa bojazni, da bo povzročilo ožige, tudi če bi bile temperature nekaj nad 30° C. Tudi karatan dobro zatira oidij, vendar ga smemo uporabljati samo v količini od 7 do največ 10 dag na 100 l vode, sicer povzroča ožig.

Na osnovi ulova metuljev grozdnih sukačev lahko sklepamo, da jih ne bo potrebno zatirati v času cvetenja trte. Pasatega je zelo malo, zaradi daljšega obdobja naleta metuljev križastega sukača pa samo eno škropljenje ne bi zadostovalo in glede na nastavek in možno pričakovano škodo zatiranje ni upravičeno.

Tudi v primeru ploh praviloma ne more priti do okužbe s peronosporo, zato priporočam, da redno opazujete kritična mesta v vašem vinogradu. Šele po pojavu prvih oljnih peg in belih prevlek na spodnji strani lista je potrebno v roku petih dni po pojavu prve pege temeljito poškropiti zlasti spodnjo stran listov z dithanom ali antracolom. Ko bodo nastopili ugodni pogoji za razvoj peronospor, bomo na to opozorili in šele potem bo potrebno redno škropljenje. Ker pregosti poganki zadržujejo vlogo, ta pa omogoča nagel razvoj oidija, opozarjam tudi na čimprejšnje in zadostno redčenje pogankov.

Zaradi suše je potrebno košnjo oz. v manj bujnih vinogradih mulčenje opraviti čimprej, da preprečimo nepotrebno izgubo vode iz tal.

Če se bo suša nadaljevala, bodo nedostopna po tleh dodana gnojila, zato moramo biti pripravljeni, da v primeru pomanjkanja dušika tega dodajamo s škropljenjem po listu. V ta namen je primerna 1-odst. raztopina ureje, še bolj pa je koristno, če škropimo z listnimi (foliarnimi) gnojili, ki vsebujejo mikroelemente.

Inž. JOŽE MALJEVIČ

KMEČKI PRAZNIK V MIRNI PEČI

MIRNA PEČ - Domače govedorejsko društvo bo v nedeljo, 30. maja, s pričetkom ob 13. uri na igrišču osnovne šole v Mirni Peči priredilo kmečki praznik z zanimivimi kmečkimi igrami. Sodeloval bo ekipa kmečke mladine iz Škocjana, Šentjerneja, Novega mesta, Straže, Žužemberka, Kmetijske šole Grm, Mirne Peči in turističnega društva iz Straže. Igral bo ansambel Slavček. Vabljeni!

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Sadje v zdravi prehrani

Sadje je pomemben sestavni del polnovredne prehrane. Poleg vode, kislin, pektinov, sladkorjev in balastnih snovi vsebuje tudi nujno potrebne snovi, kot so vitamini in minerali. Ker sadje zori le v določenih mesecih v letu, je potrebno znanje o sodobnih načinih ohranjanja. Sadje naj bi bilo v vseh letnih časih vključeno v našo vsakdanjo prehrano, in to v dveh dnevni obrokih.

Seveda uživanje sadja ne sme obremenjevati našega telesa, saj je kar precej obolenj, pri katerih predpisana dieta izključuje sveže sadje. Pomen uživanja sadja je v našem dobrem počutju, odpornosti, pomaga pa tudi pri ohranjanju vitkosti. Nekatere vrste sadja imajo zaradi večje vsebnosti sladkorjev tudi večjo energetsko vrednost. Primer je lahko sladko grozdje, ki pripomore k zvišanju telesne teže. Vsaka vrsta sadja pa ima tudi specifične aromatične snovi in sadna barvila, ki dajo sadežu posebno mikavnost in ga, kot rečemo, uživamo z očmi.

Vse osnovne lastnosti sadežev so odvisne od podnebnih razmer,

stopnje zrelosti, načina vzgoje in pod. V večini sadja prevladuje jabolčna kislina, ki doseže v pečkatem in koščičastem sadju tudi do 90 odst. V agrumih in jagodičju prevladuje predvsem citronsko kislino, grozdni sok pa vsebuje vinsko kislino. Najboljše razmerje kisline in sladkorja je v jabolčnem soku. Tam, kjer naravne kisline primanjkuje, pa moramo zaradi okusa dodati limonin sok, citronsko kislino ali sadje z veliko kislino, kot so rdeči in črni ribez, brusnice, maline, višnje itd. V sadju se sladkor nahaja v obliki glukoze - grozdnega sladkorja in fruktoze - sadnega sladkorja. V številnih sadežih pa se nahaja sahara, zanj so za industrijsko pridelavo uporabljata sladkorna pesa in sladkor-ni trs.

Količina celuloze in pektina, čemur rečemo balastne snovi, pa ima velik pomen v sodobni prehrani. Balastne snovi nimajo energetske vrednosti, imajo pa visoko nasitno vrednost in pomagajo pri uravnavanju črevesne peristaltike ter preprečujejo bolezni sodobnega sveta.

Partnerski mesti
sodelujeta

Novomeška delegacija, ki jo je vodil Franci Koncilija, obiskala Langenhagen

NOVO MESTO - Franci Koncilija, novomeški župan, in Boris Dular, član novomeškega predsedstva in predstavnik Tovarne zdravil Krka Novo mesto, sta pred dnevi obiskala Langenhagen, s katerim je Novo mesto pred leti navezalo partnerske stike. Waltraud Krückeberg, županja, in dr. Klaus Rosenzweig, direktor Langenhagna, sta ga v pogovorih seznanila novomeško delegacijo s parlamentarnim življenjem in gospodarskim dogajanjem v Langenhagnu. Pri tem so sogovorniki namenili pozornost tudi možnostim sodelovanja partnerskih mest. Pogovori so pokazali, da načeloma obstajajo možnosti tudi za gospodarsko sodelovanje. Možnosti se kažejo predvsem v turizmu, pri čemer ima tudi po mnenju gostiteljev Novo mesto obiskovalcem kaj ponuditi.

Bolj kot gospodarstveniki iz obeh mest sodelujejo športniki in kulturniki. V zvezi z omenjenima področjema so se pogovarjali o letošnjih aktivnostih. Jeseni bo prišla v novo mesto večja skupina zdomevc iz Langenhagna in tedaj bo tudi srečanje oketov obeh mest. Marca 1994 bo velika praznina v Langenhagnu.

Novomeška delegacija, ki jo je vodil Franci Koncilija, se je sestala tudi s predstavniki združenja društva Krka Hannover, katerega pokrovitelj je Tovarna zdravil Krka Novo mesto. V organizaciji tega srečanja je odločilno sodeloval Rafko Klančar.

Zlomci so se zanimali za možnosti vlaganja kapitala v Slovenijo. Pričakujejo, da bo slovenska vlada naredila več za boljše informiranje o možnostih investiranja. Na državnih predstavništvih v Nemčiji sicer dela prijazno osebje, vendar svoje naredi zmeda na področju nedorečenih predpisov.

PROTEST ZARADI
ODPUŠČANJA Z DELA

NOVO MESTO - Novomeški območni odbor Slovenske nacionalne stranke odločno protestira zoper odločitev Slovenskih železnice, da izroči delovne knjižice svojim 12 delavcem, po narodnosti Slovencem. Odbor meni, da je v Sloveniji na železnici zaposlenih okrog 700 Neslovincem, ki imajo samo začasne delovne vizume, in da je ob tem nedopustno, da so ostali brez dela omenjeni Slovenci. Odbor tudi navaja, da so se bili odpušeni železničarji pripravljeni prekvalificirati.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 29. maja, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

● Novo mesto: od 7. do 19. ure: Dolenjka, Market, Ragovska

od 8. do 19. ure: trgovina Gros, Ragovska 17

od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku 33

od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma

od 7. do 19.30: trgovina Vita, Šmihel

od 7. do 14.30: mini market Maja, Bučna vas

od 7. do 19.30: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas

od 7. do 20. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice

od 7.30 do 14. ure: mini market Pri kostanju, Prečna

od 8. do 16. ure: mini market Pero, Stopiče

od 8. do 20. ure: Perko, market v Šentpetru

● Šentpetre: od 7. do 17. ure: Mercator-Standard, Samopostrežba

● Dolenjske Toplice: od 7. do 17. ure: Mercator-KZ Krka, Prodajalna Vrelec

● Žužemberk: od 7. do 17. ure: Dolenjka, Market

● Strazha: od 7. do 17. ure: Mercator-KZ Krka, Samopostrežba Market

V nedeljo, 30. maja, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

● Novo mesto: od 8. do 11. ure: Dolenjka, Samopostrežba, Glavni trg

od 8. do 11. ure: trgovina Gros, Ragovska 17

od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku 33

od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma

od 7. do 19.30: trgovina Vita, Šmihel

od 8. do 11. ure: mini market Maja, Bučna vas

od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas

od 8. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice

od 7.30 do 11. ure: mini market Pri kostanju, Prečna

od 8. do 12. ure: mini market Pero, Stopiče

od 8. do 12. ure: Perko, market v Šentpetru

Nova cesta in
zastarane želje

V Koroški vasi prerezali trak na novi cesti - Telefon in vodovod

KOROŠKA VAS - V soboto so predali namenu asfaltirano cesto v Koroški vasi, in sicer gre za dobrih 700 metrov dolg odsek od glavne ceste do Nove gore nekako do spomenika Majde šilc. Kot je ob otvoritvi povedal Jože Gazvoda, predsednik sveta krajevnih skupnosti Podgrad, je bil asfalt več kot potreben, saj je na strmi cesti doslej voda odnašala material in s tem nalagala delo in težave domačinom. V tem delu Koroške vasi, do koder vodi omenjena cesta, je malo stalnih prebivalcev, saj sta tu samo dve gospodinjstvi. Zaradi tega je največ denarja za cesto dala matična KS Podgrad.

Ker so cesto uredili, bodo v podgrajski krajevni skupnosti imeli nekaj več časa za drugo delo. Radi bi čimprej uredili obzidje na pokopališču v Cerovcu, za tem bo prišlo na vrsto urejanje igrišča pri šoli v Podgradu. V krajevni skupnosti nestrno čakajo, da bodo dobili zdavnej objavljen dodatne telefonske številke, za katere so že pred leti zgradili krajevno omrežje. Kot je še rekel predsednik Jože Gazvoda, imajo za zdaj žal samo v dolgoročnem planu napeljav vodovoda v krajevno skupnost.

CESTA V KOROŠKI VASI - Na novi cesti v Koroški vasi se je ob sobotni otvoritvi zbralo kar nekaj domačinov. Skupaj z gosti, med katerimi je bil predstavnik novomeške vlade Jože Derganc, so se zapletli v prijeten pomenek ob bogato obloženi mizi. Predmet so prerezali trak na novi cesti, in sicer so to opravilo zaupali Andreji in Mateji Turk, mladima domačinkama. (Foto: L. M.)

Še enkrat izigrana Dolenjska?

Varstveno delovni center naj bi odprli oktobra, vendar ob pičlih proračunskih sredstvih o tem roku ne upajo več govoriti - Mladostniki po domovih po Sloveniji

NOVO MESTO - Varstveno-delovni center, ki ga gradijo blizu Doma starejših Novo mesto, bo najbrž sprejel varovance pozneje, kot so načrtovali. Če bo na voljo dovolj sredstev, zamude ne bo, vendar z denarjem kaže slabo.

V Domu starejših Novo mesto, v okviru katerega bo posloval omenjeni center in ki so mu zaupali vodenje investicije, so opazili, da je ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve nenadoma pripravljeno nakazati za gradnjo novomeškega Varstveno delovnega centra manj denarja, kot je obljubljalo sprva. Lojzka Potrč, direktorica Doma starejših Novo mesto, pravi o tem naslednje: "V Novem mestu smo po težkih mukah le začeli graditi tako zelo potreben objekt, kot je Varstveno-delovni center za prizadete mladostnike. Tak center smo zelo pogrešali, vendar smo se Dolenjci vedno morali podrediti in dati prednost drugim v Sloveniji. Leta 1991 smo uspeli v občini zbrati toliko sredstev, da smo center lahko pričeli graditi. Naš program je podprlo tudi takratno ministrstvo. Lani smo dobili iz proračuna 11,7 milijona tolarjev in hkrati so nam zagotovili, da bomo preostali denar za naložbo dobili v letu 1993. Tako smo načrtovali odprtje doma letos v oktobru. Toda ob predlogu proračuna smo ugotovili, da so nam namenili le del sredstev. Po prizadevanjih poslanke Čadoničeve so nam obljubili, da bomo dobili sredstva za dokončanje del do četrte faze. Nekako smo se sprizgnili s tem, da bomo preostali del pokrili s kreditom izvajalca. Toda po vsem tem smo ugotovili, da je v t.i. socialne naložbe v Sloveniji vključena še ena novogradnja v Hrastniku in da tej proračun namenja dvakrat več kot naši gradnji, ki že poteka."

S temi pripombami je dom starejših seznanila tudi ministrstvo Jožica Puhar in jo je tudi zabil, naj proračun

Uršna sela imajo sedaj vodovod

Namenu predali še zadnji objekt, 200-kubični vodohram - Dovolj vode za Laze in zgornji del Uršnih sel - Domačini so se zahvalili vsem, ki so pomagali pri gradnji

URŠNA SELA - Vodovod je velik projekt, ki je naš kraj uvrstil med srednje razvite in je naš družbeni standard praktično dvignil na raven normalnih bivalnih okolij. Tako je v petek popoldne dejal Matija Zamida, eden od govornikov ob slavnostni otvoritvi novega vodohrama na Uršnih selih.

Vodovod, katerega pomen je poudaril predsednik sveta KS Uršna sela, je tu nastajal daljše obdobje. Zanj so leta 1979 domačini s pomočjo

POKLON VODI - Z otvoritvijo vodohrama na Uršnih selih so obeležili 90-letnico novomeškega vodovoda in praznik KS Uršna sela. Dogodku so prisostvovali poleg Adolfa Zupana, direktorja Komunale, tudi nekateri drugi predstavniki tega podjetja, delegacija občinskega izvršnega sveta, številni domačini in drugi. Vodohram je simbolično predal namenu Boštjan Kovačič, predsednik novomeškega izvršnega sveta. Na slovesnosti v petek so mladi domačini pod vodstvom Klementine Fon in Alenke Novak ter pevci z Ruperčvrha pripravili kulturni program. (Foto: M. Luzar)

SODELOVANJE ŠOL

NOVO MESTO - Delavci tukajšnje osnovne šole Bršljin so bili nedavno na ekskurziji pri Slovencih v Porabju. V Zgornjem Seniku so si ogledali osnovno šolo in se seznanili z vzgojo in izobraževanjem na Madžarskem, predvsem v Porabju. Delavci bršljske šole bodo 11. junija sami gostitelji. Obiskali jih bodo učitelji dvojicne šole iz Celovca. Prisostvovali bodo pouku in se seznanili z vzgojno-izobraževalnim procesom v Sloveniji.

PROTI KAJENJU

NOVO MESTO - Tovarna zdravil Krka Novo mesto bo mogoče dopolnila proizvodni program s pripomočki za odvajanje kajena, na primer s posebnimi zvečilnimi gumiji ipd. V zvezi s tem so med delavci Krke izvedli anketo in trenutno statistično obdelujejo tako zbrana mnenja.

Osnovnošolci
raziskujejo
naravo

Voda in vreme

NOVO MESTO - V osnovni šoli Bršljin so 2. in 4. razredi, kar je skupno 8 oddelkov, pred nedavnim opravili raziskovalno nalogo v okviru ekološke naloge. Učenci so v okviru naloge jemali vzorce vode Bršljskega potoka in jih analizirali ter zbrali še nekaj podatkov na terenu. Da bi temeljiteje obdelali temo o ekologiji, so sodelovali z ribiči in novomeškim Zavodom za socialno medicino in higieno. Različne podatke so zbirali in obdelovali približno mesec dni, potem so izdali še brošuro o ekologiji.

Na bršljski šoli kot marsikje drugje namenjajo projektnemu delu učencev precej pozornosti. Tako so se pred časom lotili tudi obsežnega področja vremenoslovja. Učenci so opravili več opazovanj in meritev, pri čemer jim je posebej prizadevno pomagal Milan Obradnovič iz novomeške meteorološke postaje.

L. M.

Ena gospa je rekla, da imajo novomeški peči zelo dober spomin. Še zdaj točno vedo, kje so na cestah ranje prehodi, čeprav so "zebre" že zdavnaj popolnoma zbledle, novih črt pa ni, ker uboga občina cestarjem ne da denarja za barvo.

Z namakanjem
tudi do
petih košenj

Ponudba Tabakuma

NOVO MESTO - Lani je huda poletna suša pri travinju pobrala tudi do 40 odst. pridelka. Kot kaže sedaj, se lahko taka suša ponovi tudi letos. V novomeški firmi Tabakum, ki se je specializirala za prodajo kmetijske mehanizacije od kosilnic do traktorjev, so se povezali s proizvajalci sistemov za namakanje kmetijskih površin, in to tako domačih kot tujih, zlasti izraelskih, ki imajo na tem področju največ izkušenj in uspehov.

Tako je moč naročiti namakalne sisteme za travinje, poljsčine, vrtinarstvo in sadjarstvo. Pred naročilom si po načrtu ali na kraju samem ogledajo parcelo, ki jo namerava lastnik namakati, njeno lego in oddaljenost od vode, da se potem odločijo za najbolj primeren sistem. Izkušnje v sosednji Avstriji kažejo, da so v lansk suši na parcelah, ki so jih namakali, imeli po štiri košenje, na intenzivnih kmetijah pa celo pet.

Ker gre za večje investicije, so poskrbeli za kreditiranje prek Ljubljanske banke in tudi SKB, skušajo pa doseči, da bi tudi na občinskih ravneh pri nabavi namakalnih sistemov pomagali s kakšnimi ugodnostmi. Za nakup namakalnih sistemov se zlasti zanimajo napredni kmetje iz ravninskega obkolskega dela Bele krajine.

A. B.

Složno do domske kapelice

Zbiralna akcija za gradnjo šakralnega objekta v Domu starejših Novo mesto

NOVO MESTO - Na dvorišču doma starejših v Novem mestu bodo zgradili kapelico in trenutno poteka akcija, v kateri naj bi zbrali denar, ki ga bi moralo biti po predračunu 180.000 mark. V akcijo želijo vključiti čimveč ustanov in posameznikov, saj je od vsega začetka jasno, da dom sam ne bo mogel zbrati tolikšne vsote. Dom starejših Novo mesto organizira zbiralno akcijo skupaj s šmihelskim župniščem in za denarno pomoč so organizatorji zaprosili novomeške krajevne skupnosti, Krško in Trebnje ter dekanije Novo mesto, Trebnje in Leskovec. Na tiem upajo tudi na prostovoljne prispevke posameznikov in društev.

Akcija je naletela na ugoden odziv. Denar po svojih močeh prispevajo stanovalci Doma starejših Novo mesto ter različne novomeške ustanove in posamezniki. Denar za omenjeni sakralni objekt je prispel celo iz sloven-

skega izseljenskega društva iz Toronta, ki ga vodi gospa Seljakova, rojakinja iz Šmihela pri Novem mestu, prinesli so ga tudi iz prijateljskega nemškega mesta Langenhagna.

S postavitvijo kapelice bodo zelo ustregli vsaj 90 odstotkom stanovalcev Doma starejših občanov Novo mesto; v domu trenutno biva 316 oskrbovancev. Več kot polovica od teh jih zaradi oslabelosti ali bolezni ne more obiskovati maše v cerkvi v Šmihelu.

L. M.

● Kapelico bi radi začeli graditi letos. Kot rečeno, poteka v zvezi z gradnjo akcija zbiranja sredstev. Tisti, ki bi želeli darovati za gradnjo kapelice v Domu starejših Novo mesto, lahko nakažejo denarna žiro račun Doma starejših Novo mesto št. 52100-603-30736 "za gradnjo kapelice".

VOLITVE - Volitve so resna stvar. V Semicu pa še posebej. Tam namreč na glasni deski v veži stavbe, v kateri ima prostore semiška krajevna skupnost, še sedaj visijo izidi volitev za predsednika in člane sveta krajevnega združenja, ki so bile decembra lani. Da se ne pozabi. Naj se ve, koga ljudstvo ljubi!

OBCINA - Kaj lahko se zgodi, da bodo v Semicu kmalu še eno volitve. Semicani namreč hočejo imeti svojo občino in treba bo izvoliti semiški parlament, župana in druge velmože. Še danes ni pozabljeno, kako so jim občino pred desetletji pripravili in jo priključili črnomaljski. Čeprav je bilo zadnje glasovanje o tem tajno, še danes dobro vejo, kdo je bil Judež. Da se ne bi še kdaj ponovilo!

ŽUPANA - Prejšnji teden sta se v Adlešičih "srečala" dva ljubljanska župana. Sedanja, Jože Strgar, po rodu iz krške občine, je obiskal grob nekdanjega ljubljanskega župana dr. Jure Adlešiča v Adlešičih. Strgar se je prišel pokloniti spominu velikega Belokranjca, ki je veliko naredil za Ljubljano. Skoda, da dr. Adlešič Strgarju ne more izdati recepta, kako se je lahko tako dolgo obdržal kot ljubljanski župan in bil pri tem še priljubljen. Časi se spreminjajo in župani z njimi.

Sprehod po Metliki

KAŽE, DA IMAJO METLIČANI zelo radi rožice, predvsem tuje. Na to kaže dejstvo, da je veliko cvetic po javnih gredah in parkih enostavno ukradenih. Kdo počenja lopovstvo, bo težko ugotoviti.

METLIKA POSTAJA VELEMESTO, na kar kažejo nekateri napisi, ki se pojavljajo na pročeljih stavb in drugod. Srečko Kočvar, lastnik disko kluba Gheto, si je privoščil napis Discoteque. Pa ne samo to. Na teniškem igrišču blizu Beti visi njegov transparent, na katerem piše: Kotschewar. Res bi bili radi Evropa, toda zato ni treba počiti svojih primikov in imen.

ZLOBNEŽ JE PREDLAGAL, naj bi kemijska stranišča na Vinski vigradi odprl sam gospod župan. Le-ta se je izvil s predlogom, naj stranišče prvi uporabi predsednik Društva belokranjskih vinogradnikov. Predlog ni bil sprejet, kajti obstajal je sum, da bi bila v tem primeru stranišča onesnažena - odzunaj.

METLIŠKA VINSKA KLET se je izkazala s krojo avtorske pravice. Na plakate in transparente je dala napisati geslo Metliška črna kraljica je vina. Vsi vedo, da gre za verz znane Henčkovke pesmi. V metliški Vinski kleti se jim ni zdelo potrebno vprašati avtorja besedila, če lahko besede uporabijo v svoje namene.

Trebanjske iveri

VOLITVE - Na nedeljskem občnem zboru trebanjske podružnice SLS so nekoliko po domače opravili volitve predsednika podružnice Slovenske kmetke zveze. Kandidat Božo Kravcar je sam skromno predlagal, da bi bilo bolj demokratično, če bi kandidirala vsaj dva kandidata, in mebnil, da bi bil to kar predsedujoči zbora Marjan Jevnikar, mlad in napreden kmet iz Dola. Čeprav s tem Kravcar ni odstopil od svoje kandidature, pokazal dobršno mero poslušaja za demokratično vsebino volitev. A o njegovem predlogu sploh niso razpravljali in so ga prebrčali, da je to pač funkcija za začasno obdobje, morebiti enega leta, in bo že nekako potrpel. Soglasno, z dvigom rok, so Kravcarja izvolili za predsednika SKZ, čeprav bi vsaj pred volitvami moral priti do besede član verifikacijske komisije Alfonz Jaki. Za razpravo si jo je vzel, ne pa tudi za poročilo o (ne)sklepnosti zbora. Po zboru je Jaki sicer povedal, da so bili sklepi in da v prihodnje raje ne bo bral kratice SLS, saj so vsi slišali, da se mu je zareklo in je govoril kot član nadzornega odbora o SDS, to pa je čisto druga stranka.

CESTA - Janez Livk s Homa nad Šenturptom je bil presenečen, ko je zvedel, da je postal predsednik gradbenega odbora za cesto Kamernje - Ukenberg, saj ga nihče o tem ni nič vprašal. Še bolj neprijetno ga je presetilo, ko je ugotovil, da so mu to funkcijo žrili po tisti, ki so bili najbolj zainteresirani, da bi mu zaprl usta. Zainteresirani, da bi mu zaprl usta. Zainteresirani, da bi mu zaprl usta. Zainteresirani, da bi mu zaprl usta.

Pravite, da je umreti težko. Rad verjamem. Toda nazadnje se to kljub temu vsakomur posreči. (D'Argenson)

Zakonski stan je procesija, na čelu katere je vedno križ. (Avstrijski pregovor)

Pravite, da je umreti težko. Rad verjamem. Toda nazadnje se to kljub temu vsakomur posreči. (D'Argenson)

Zakonski stan je procesija, na čelu katere je vedno križ. (Avstrijski pregovor)

Zakonski stan je procesija, na čelu katere je vedno križ. (Avstrijski pregovor)

Zakonski stan je procesija, na čelu katere je vedno križ. (Avstrijski pregovor)

Zakonski stan je procesija, na čelu katere je vedno križ. (Avstrijski pregovor)

Zakonski stan je procesija, na čelu katere je vedno križ. (Avstrijski pregovor)

IZ NAŠIH OBČIN

IZ NAŠIH OBČIN

BELOKRANJSKI ZBORI NA REVIJI

ČRNOMELJ - V soboto, 29. maja, se bosta revije pevskih zborov Dolenjske in Bele krajine v Grosupljem udeležila moški pevski zbor župnije Črnomelj in dekliški pevski zbor Ivan Navratil iz Metlike. Na reviji otroških pevskih zborov 1. junija v Šentvidu pri Stični pabodo nastopili: otroška zborja iz črnomaljske osnovne šole Mirana Jarca in metliške osnovne šole ter mladinski pevski zbor OS Vinica.

ASFALT OD SODEVCEV DO RADENCEV

RADENCI - Že dalj časa si v črnomaljski občini prizadevajo za posodobitev cestnega odseka od Sodevcev do Radencev in vse kaže, da bo ta cesta ob Kolpi v kratkem asfaltirana; taka vsaj so zagotovila pristojnih republiških organov. Gre za nekaj manj kot 4 km ceste. Črnomaljska občina se je obvezala, da bo iz občinskega proračuna zagotovila 7 milijonov tolarjev za asfaltiranje 1.340 m, in to svojo obvezno že izvršila: asfalt skozi vasi je že položen. Ostalo pa bo šlo iz republiškega proračuna za ceste ob zeleni meji; dela bodo veljala okoli 14 milijonov tolarjev.

BIZNIS JE BIZNIS

METLIKA - Ljubitelji stelnikov opažajo, da je v zadnjih letih vse več posekanih brez, in to okoli meter od tal. Lastnika stelnika je to tako razburilo, da je postavil zasedo in pri nečednem delu ujel naseljenca iz Borihe pri Rosabnicah. Na dan je prišla zgodba o odkupu brezovega listja, s katerim si preprotno denarce služijo temnopolti in črnogledi prebivalci občine. Seveda je najljubše ubogo brezo posekali in ji listje osmukali s tal. Pri odkupu te pa tako in tako nihče ne vpraša, kje in kako si dobil listje breze, cvetje lipe ali kakšno drugo zdravilno zelišče. Biznis je biznis, stelnikov pa, če bo šlo tako naprej, kmalu ne bo več.

ZASLUŽNI

METLIKA - Metliška občina stoji in pade z Beti. In Beti gre kar dobro. Vprašanje je, kdo ima za to največ zaslug. Včasih, ko je bil na oblasti delavski razred, se je vedelo - Partija kot njegova avantgarda in potem po vrsti navzdol vse družbenopolitične organizacije, od SZDL do mladine in sindikata, in posamezniki, od župana, izvršnika do sekretarjev in številnih aktivistov, ki so vsi "ustvarjali ustrezne pogoje in vlagali napore". Sedanja predsednik metliškega izvršnega sveta Jože Matekovič, ki se zna pošaliti tudi na svoj račun, pravi, da gre za to, da Beti dobro stoji, zasluža tudi vodstvu metliške občine. On in župan Branko Matkovič sta bila namreč svoj čas v službi v Beti in sta - pravočasno odšla na občino.

JOŽE STRGAR NA GROBU DR. JURE ADLEŠIČA

ADLEŠIČI - V četrtek, 20. maja, sta se ljubljanski župan Jože Strgar in predsednik izvršnega sveta Marjan Vidmar na grobu dr. Jure Adlešiča v Adlešičih poklonila spominu tega ljubljanskega župana v letih 1935 - 1942. Na kratki spominski slovesnosti ob grobu, ki jo je opravil adlešički župnik, sta bila tudi črnomaljski župan Martin Janžekovič in predsednik izvršnega sveta Tone Horvat. Dr. Jura Adlešič se je rodil 1884 in bil po končanih študijah na Dunaju odvetnik v Ljubljani, politično pa se je udeleževal v Slovenski ljudski stranki. 1935 je postal ljubljanski župan, leta 1942 pa je tudi zaradi groženj s smrtjo odstopil in odšel v Ameriko, kjer se je preživljal kot delavec na kmetiji svojega sorodnika. Sredi šestdesetih let se je vrnil domov in do smrti leta 1968 pozabljen živel pri nečaku v Adlešičih.

Sredstva za demografsko ogrožena območja

Vloge do 10. junija

ČRNOMELJ - V Uradnem listu je bil objavljen natečaj za doselitev sredstev za spodbujanje razvoja demografsko ogroženih območij v Sloveniji za letošnje leto. Rok za vložitve zahtevkov je 13. junij, popolne vloge pa je treba oddati pri upravnem organu za gospodarstvo črnomaljske občine do 10. junija. Občinski upravni organ mora namreč pripraviti predlog izbora in za gospodarsko infrastrukturo določiti tudi prioritete.

Zahtevke lahko vložijo: občina za gospodarsko infrastrukturo, se pravi ceste, vodovode itd. občinskega pomena; kmetije, ki jim je kmetijstvo glavna dejavnost; občani, ki bi radi razvijali dopolnilno dejavnost; investitorji na področju malega gospodarstva, kot so obrtniki in podjetniki. Sredstva je moč dobiti za razvoj proizvodnje in storitev v gospodarstvu ne glede na sektor lastništva.

Za gospodarsko infrastrukturo je moč dobiti nepovratna sredstva, za ostalo pa kredite do višini polovice predračunske vsote. Dodatne informacije lahko zainteresirani dobijo na občinskem oddelku za družbeni razvoj, za področje kmetijstva pa tudi pri kmetijski svetovalni službi.

- Volitve so zločin, ki vodi v vojno. (Sampan)
- Bojim se slovenizacije Slovenije. (Petan)

12 milijonov za boljše zdravje

Črnomaljski zdravstveni dom dobil tri sodobne medicinske aparate - Računalniška mreža - Tudi po telefonu bo zdravnika lažje dobiti - Z novimi UKV postajami

ČRNOMELJ - S 85 zaposlenimi, od katerih je 12 zdravnikov in 7 zobozdravnikov, črnomaljski zdravstveni dom s kadrovskega stališča ustrezno opravlja svojo dejavnost v tej belokranjski občini. Kar 7 zdravnikov je specialistov, eden pa bo specializacijo končal letos. Še najbolj "na tankem" so pri zobozdravstveni službi, kajti en zobozdravnik se je odločil za privatno prakso in sedaj ne vedo, če jim bo Zavod za zdravstveno zavarovanje odobril zaposlitvi novega. Vsekakor pa imajo tri medicinske sestre premalo.

Dolga leta so v Črnomlju čutili pomanjkanje sodobne medicinske opreme, za nabavo katere prej nikoli ni bilo denarja. "Oprema, kolikor smo je imeli, je bila iztrošena, denarja pa ni bilo ne za njeno obnovo ne za nabavo nove, sodobnejše," pravi dolgoletni direktor črnomaljskega

zdravstvenega doma Tone Marentič. Z ustanovitvijo Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije pa so se stvari izboljšale. Lani so tako lahko kupili sodoben aparat za sterilizacijo v vrednosti 34.000 mark. Te dni pričakujejo naročni ultrazvočni aparat za ginekološki dispanzer, ki ga

bodo lahko uporabljali tudi pri delu v splošnih ambulantah. Pred kratkim so dobili aparat za določanje in analizo krvne slike, dispanzer za medicino dela pa je dobil ergometer; gre za več aparatov, ki jih potrebujejo v tem dispanzerju za ugotavljanje sposobnosti za opravljanje dela. Ti letošnji trije aparati so stali 12 milijonov tolarjev; del denarja so imeli sami, del pa so si ga sposodili od Zavoda za zdravstveno zavarovanje in ga bodo vrnili do konca leta.

"Za naš zdravstveni dom je nabava teh aparatov velika in pomembna stvar," pravi Marentič. "Seveda so ti aparati v največjo korist pacientov, pregledi so sedaj hitrejši in bolj natančni in ljudem ne bo treba več tako pogosto na preglede v večje kraje." Poleg tega so za reševalna vozila nabavili nove UKV postaje, zdravstveni dom pa je v okviru kompenzacijskega posla s semiško Iskro dobil tudi prepotrebno novo telefonsko centralo, ki je vredna kakih 700.000 tolarjev. Sedaj uvajajo računalniško mrežo, za kar so od Zavoda dobili 1,8 milijona tolarjev, kar pa je le tretjina potrebnega denarja za nabavo opreme, instalacijo programov in usposobitev ljudi za delo, ostalo so morali zagotoviti sami.

A. B.

PROGRAM 30. JURJEVANJA

ČRNOMELJ - Prireditve v okviru jubilejnega, 30. jurjevanja se bodo začele v sredo, 9. junija, ob pol osmih zvečer s promenade koncertom črnomaljske godbe na pihala pred kulturnim domom, pol ure zatem pa bodo v domu odprli razstavo "Krajinski park Lahinja". V četrtek, 10. junija, ob 8. uri zvečer bo dr. Marija Makarovič v Špeličevi hiši govorila o belokranjskih narodnih nošah, v petek zvečer bo v galeriji Miniart otvoritev belokranjskega lik-

ovnega bicnala. V soboto, 12. junija, bo dopoldne kolesarska dirka po črnomaljskih ulicah, zvečer pa bo v jurjevanjski dragi kresovanje z belokranjskimi folklornimi skupinami, kresnicami in kresniki. V nedeljo, 13. junija, bo ob 10. uri na trgu v Črnomlju obred zelenega Jurija, opoldne bodo otroške folklorne skupine v jurjevanjski dragi prikazale pastirske igre, ob enih popoldne bo semiška folklorna skupina izvajala Belokranjsko ohcet, popoldne pa bodo v okviru prazničnih dni slovenske folklorne v jurjevanjski dragi nastopile izbrane slovenske folklorne skupine.

Beti skoraj pol proda na tuje

Za letos v največji metliški firmi načrtujejo rast proizvodnje in dobiček - Izvoz bodo še povečali, izvažajo pa vsi programi - Nekontroliran uvoz tekstila

METLIKA - Največja firma v metliški občini, Beti, daje danes kruh 1.630 ljudem. Razen v Metliki ima obrate, nekdanje tozde, še v Črnomlju, Mirni Peči, Dobovi in v Žakanju v sosednji Hrvaški. Seveda je gospodarsko stanje v metliški občini v veliki meri odvisno prav od uspešnosti poslovanja Beti. Lansko leto je Beti kljub težavam zaključila pozitivno.

Po besedah direktorja Miroslava Štimca so glavni cilji Beti za letos: povečati proizvodnjo za 1,5 do 2 odst., ustvariti 2- do 3-odst. realen dobiček ter še naprej izpolnjevati podjetniško kolektivno pogodbo. Ti, tako na kratko prikazani cilji bodo od vodstva Beti zahtevali ne samo velike napore, znanje in delavnost, ampak tudi polet in pogum.

Še leta 1990 je Beti na jugoslovanskem trgu zunaj Slovenije prodala le za malo manj kot polovico celotne vrednosti svoje proizvodnje. V prvih štirih mesecih tega leta od skupne prodaje odpadne na Hrvaško 3 odst., v ostale dele nekdanje Jugoslavije pa niso prodali nič. V Sloveniji so v tem času prodali 53 odst. vsega bla-

ga in izdelkov, ki so jih proizvedli, 44 odst. so izvozili na tuje trge, 3 odst. pa, kot rečeno, so prodali na Hrvaškem. "To razmerje bomo verjetno do konca leta še popravili v korist izvoza," pravi Štimac. Izvažajo pa Beti, razen tistih 3 odst. na Hrvaško, zgolj na zahodnoevropske trge, pa naj gre za izvoz storitev, včasih tako zasramovani "črni lohn posel", ali za izvoz izdelkov.

Betina proizvodnja teče v štirih programih: preja, trikotazne tkanine, kopalke in perilo ter oblačila. Izvažajo vsi programi. Od celotne proizvodnje (vrednostno) je program preja v prvih štirih mesecih tega leta izvozil

66 odst., 29 odst. so prodali v Sloveniji, ostalo na Hrvaškem; program tkanine: 7 odst. izvoza, 87 Slovenija, ostalo Hrvaška; kopalke in perilo: 65 odst. izvoza, v Sloveniji so prodali 34 odst., 1 odstotek na Hrvaškem;

• Beti kot ena večjih in pomembnejših tekstilnih in konfekcijskih firm v Sloveniji na lastni koži občuti nekontroliran uvoz tekstila. Temu se seveda čudijo, saj se naša država obnaša tako, kot da je v Sloveniji 100-odstotna zaposlenost in da je tekstilna panoga privilegirana. Kljub vsemu v Beti izpolnjujejo plan prodaje. Pri zmanjševanju števila zaposlenih pa računajo le na naravno fluktuacijo.

oblačila: tretjino štirimesečne proizvodnje so izvozili, dve tretjini pa prodali doma.

A. B.

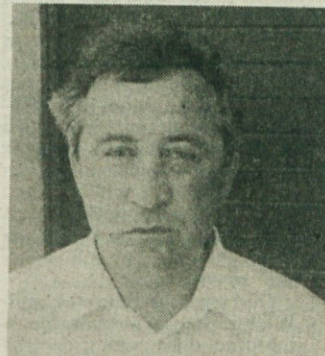
S kmetstvom že ne bodo pometali

Odločni toni na nedeljskem občnem zboru podružnice SLS v Trebnjem

TREBNJE - Podružnica Slovenske ljudske stranke v Trebnjem spada med najbolj množične in uspešne v Sloveniji. To so pokazale tudi zadnje volitve, ko je navkljub predvolilni aktivnosti in propagandi krščanskih demokratov za svojega kandidata Lojzeta Peterleta, le-ta dobil v isti volilni enoti le nekaj deset več glasov kot kandidat SLS inž. Alojz Metelko, oba pa sta bila neposredno izvoljena kot poslanca v državni zbor, kar je nedvomno lep uspeh.

To se je zdelo pomembno poudariti predsedniku podružnice SLS Tonetu Strahu na nedeljskem občnem zboru stranke v Trebnjem. Povečanje števila članstva ostaja še naprej med najpomembnejšimi nalogami, to pa naj bi dosegli z novimi oblikami organiziranja. Lani so ustanovili žensko zvezo, ki jo vodi Marjeta Uhan, letos pa naj bi ustanovili še gospodarsko zvezo in zvezo za podeželsko mladino. Ali bo to Trebanjem uspelo mlado morda že do 5. tabora SLS, ki so jim ga zaupali v vodstvu stranke v Ljubljani in bo 15. avgusta, na veliko mašo? Vsekakor ciljajo v SLS s temi organizacijskimi prijemi že na prihodnje lokalne volitve in za državni zbor, na kar je navzoče odkrito opomnil tudi njihov strankarski prvak Marjan Podobnik. Podobno kot Strah je tudi Podobnik čestitil za dober volilni rezultat in za zadnjo uspešno akcijo Slovenske kmetke zveze in Zadrugne zveze Slovenije.

Poslanec Alojz Metelko je povedal, kakšna stališča je zavzemal v parlamentu v korist kmetijstva, kjer pa je bilo, resnici na ljubo povedano, ob sedanji vladni koaliciji, opoziciji

Božo Kravcar

doben zakon sprejemali dve leti, kot so zvedeli v stikih s kolegi iz Salzburga, pri nas pa gre, ko se to zazdi vladajoči koaliciji, vse kot po tekočem traku. Nenaklonjenost LDS do kmetijstva je po Metelkovih besedah nek njen poslanec pokazal, ko je izjavil,

• Na nedeljskem občnem zboru podružnice SLS v Trebnjem so za predsednika podružnice SKZ izvolili kmeta Boža Kravcarja iz Praproče. Sklenili so, da podpro izgradnjo doma starejših občanov v Trebnjem. Poslanec Alojz Metelko je povedal, da bo njegova poslanska pisarna v Trebnjem v 1. nadstropju občine morda nared že 1. junija. Povedal je, da je kot poslanec zahteval, naj pustijo pri miru Dulčevsko ekipo v Tomu, ki bi ga radi nekateri okradli in odpeljali v Novo mesto. Za obnovo kapelice Petra Pavla Glavarja v Lanšprčku je Metelku uspelo izvrzati 2 milijona tolarjev.

da bi naj katastrski dohodek povečali kar za sedemkrat.

Kmet Janez Majde za Luže je povzdignil glas, ko je dejal, da bodo kmetje vsak čas propadli, če se bo nadaljevala taka politika, zato je doživel podporo, ko je izrazil pripravljenost za še bolj odločne akcije. Franci Pust s Hudej je bil tudi oster, ko je dejal, da predvsem v vrhovih kraje.

P. PERC

Odvzeli najboljšo zemljo

Severjevi iz Velikega Gabra skušajo dobiti vsaj nadomestilo za odvzetih 7 ha zemlje po vojni

VELIKI GABER - "Kmetovanje me veseli, da pa bi delal samo za stroške, nak! V kratkem bom kupil dve ali tri teleta, saj se bolj plača dati mleko teletom kot na mlekarnam," nejevoljno spregovori o zdajšnjem položaju slovenskega kmeta 26-letni Jože Sever iz Velikega Gabra 49.

Do aprila lani je še vozil kombi v Kemiji - Impex v velikem Gabru, ko pa je šla tovarna v stečaj, se je znašel na borzi dela. Jožetov mlajši brat, 21-letni Alojz, je v Kamniku, v Centru za usposabljanje invalidne mladine, tako da je Jože na kmetiji Jerajevih, kot se jim po domače reče, edina opora in zanesljiva pomoč mami Mari. Ta je postala vdova pred 12 leti, mož je umrl zaradi slinavke. "Zdaj imamo še okrog 12 ha zemlje. V hlevu je bilo že 14 glav živine, zdaj jih je še osmero. Preurejeni hlev je narečen za 10 pitancev in 5 telet. Pitanje v kooperaciji se ne plača. Še najboljše se izide račun, če živinče doma zakolješ in prodaš, zato bo črni zakolov še več. Sorodnik iz Radohove vasi, ki ima 25 glav živine, razmišlja podobno. Ne vem, kako plačuje to meso trebanjska zadruga, saj je taisti lani decembra dobil plačano meso po 148 tolarjev, mi, ki smo oddali pitanca teden kasneje, pa le še po 136 tolarjev za kilogram žive teče, čeprav je šlo živinče istemu kupcu," se čudi in jezi Jože. Pravi, da ni imel

Jože Sever

Mara Sever

časa, da bi se pridružil protestnemu shodu trebanjskih kmetov, ker je moral ravno obračati seno, da pa v celoti podpira zahteve, da bi kmet dobil za svoje delo in pridelke ustrezno plačilo.

Mama Mara pa se hudeje, ker so jim po vojni vzeli 7 ha najboljšo zemljo, in ne vidi prave poštenosti, da bi ji ob zapletenem postopku denacionalizacije zemljo tudi vrnili. "Najboljša zemlja v vasi je bila to, zdaj pa je na njej poslopie zadruge, zasebna trgovina, blok, lovska koč in 9 hiš. Najraje bi bila za zamenjavo zemlje, a kolikor vem, je ni v bližini vasi. Upam, da bodo za kmeta napolnili boljši časi, in če bi tedaj želeli rediti več glav živine, to ne bo mogoče brez zemlje. Nam se je zgodila krivica, saj so nam vzeli zemljo zato, da bi jo dali drugim," pravi Mara Sever.

Severjevi so zdaj poiskali pomoč odvetnika v Ljubljani, da bi spet prišli do svojega premoženja,

P. P.

ČE RATA, RATA?

KOČEVJE - Kočevska Komunala je te dni razposlala račune (obračun komunalnih storitev za maj 1993) uporabnikom njenih storitev. Zanimivo pa je, da so račune - položnice prejeli tudi tisti, ki plačujejo te storitve s trajnikom (po banki). Tako bi se lahko zgodilo, da bi kdo plačal isto storitev dvakrat: po banki in še po prejeti položnici. Nekateri občani so zahtevali pojasnilo pri Komunali in zvedeli, da je prišlo do "računalniške pomote" in da so račune - položnice prejeli pač vsi porabniki storitev Komunale. Občani lahko pojasnijo Komunalne verjamejo ali pa ne, če sumijo, da morda tudi kočevska Komunala posluje po načelu "Če rata, rata" (če bo uspelo, bo uspelo) občane dvakrat oguliti...

TRŽNICA - STRANIŠČE

KOČEVJE - Kočevsko tržnico neznaní ponočnjaki uspešno spreminjajo v stranišče. Za urinitanje uporabljajo ne le veliki vodovodni lijak, ki naj bi ga sicer prodajalci in kupci uporabljali za pranje sadja in zelenjave, ampak tudi samo tržnico, predvsem pred prodajalno "Neža". Doslej se nihče ni oglašil, da je prav on odgovoren za preprečitev takih dejanj. Sicer pa tak nered in pravna nejasnost ni značilna le za kočevsko tržnico oz. krajevno skupnost Kočevje, ampak za vso našo mlado državo.

ŠOLSKE POTREBŠČINE NA OBROKE

SEVNICA - V papirnici Gostinskega podjetja Sevnica bodo do 10. junija sprejemali naročila za šolske knjige in potrebščine. Plačilo je možno na 3 obroke, brezobrestno, zadnji obrok pa zapade v plačilo 30. septembra. Med kupci, ki bodo zapravili v papirnici vsaj 5.000 tolarjev, kar ob cenah učbenikov ni posebna umetnost, bodo izžrebali tri nagrade, in sicer zrna prva nagrada 10.000, druga 8.000 in tretja 5.000 tolarjev. Podelili pa bodo še več manjših nagrad po 1.000 tolarjev.

Delavcem TSS ukinili malico

Dolg za malico že 1 milijon SIT - V.d. direktorja Senica

SEVNICA - Kot nam je povedal predsednik sindikata v Tehnoloških sistemih Sevnica, Franc Jošt, so 60 delavcem TSS ukinili malico. Jošt je dejal, da bodo s tem seznanili tudi odgovorne na občini. V.d. direktorja TSS Milan Senica, ki pravi, da že 3 tedne ni bil v TSS, ker se ne počuti osebno varnega, že po malem dviguje roke proč od TSS, glede nakupa TSS pa poudarja, da se ne bo pogajal z delavci, ampak z republiškim Skladom za razvoj, ki je lastnik podjetja. Senica pravi glede malice, da je tudi on ne bi več dajal, če mu ne bi plačali 3 mesece.

Direktor Gostinskega podjetja Sevnica Kristijan Janc pa nam je povedal, da TSS ni plačal računov za malico že od začetka leta. Dolga se je nabralo že za okrog 1 milijon tolarjev, kar je za 80-članski kolektiv GPS splošni znesek. Od srede aprila je bil Janc na zvezji s Senico ter Jasno Bačac in Eldo Šircelj iz Koržetovega sklada, da bi našli rešitev, a so ti dajali zelo meglene odgovore. Janc pravi, da mu je hudo za delavce TSS, ki jih je pisno seznanil z razlogi za ukinitve malice, in po njegovem so pojasnilo sprejeli z razumevanjem. V GPS se bojijo, da se bodo za ta denar oz. terjatev obrisali pod nosom.

P. P.

Čebele so marljiv varuh narave

Na Blanci tekmovali mladi posavski čebelarji - Šola dober gostitelj, ČD Sevnica pa organizator - Sadjarji naj bodo pazljivi pri škropljenju

BLANCA - Da smo Slovenci narod čebelarjev, ne dokazujeta le znamenita čebelarska strokovnjaka, kot sta bila Anton Janša in Peter Pavel Glavar, temveč še bolj množičnost in čebelarski podmladek, kakršnega je bilo preteklo soboto z veseljem opazovati tudi na tekmovanju mladih posavskih čebelarjev na Blanci.

Mladi čebelarji dobro vedo, da so čebele neprimerno bolj pomembne zaradi opraševanja žužkocvetnih rastlin kot pa zaradi čebeljih pridelkov. Nepoučeni pa mislijo, da je največja korist čebele ravno zaradi njenih pridelkov: medu, cvetnega praha, voska, propolisa, matičnega mlečka in čebeljega strupa. Te resnice vepiljajo mladim čebelarjem prizadevni mentorji čebelarskih krožkov na osnovnih šolah. Naj omenimo le upo-

Prav lahko vas "zašijejo" za 1.000 tolarjev

Zahtevajte račun!

KOČEVJE - V Kočevju so pred kratkim inšpektorji izvedli tako imenovano "kontrolno gotovinskega prometa prek registriranih blagin". Po domače povedano pa je šlo za kontrolo, če imajo občani, ki prihajajo iz trgovin, gostišč ali od obrtnikov, račune za kupljeno blago oz. plačane storitve. Tokrat ni šlo za pregled inšpektorjev inšpekcijskih služb, ampak za pregled inšpektorjev Republiške uprave za javne prihodke.

Darinko Novak, vodjo kočevske izpostave Republiške uprave za javne prihodke, smo vprašali, kaj so inšpektorji med pregledi ugotovili in kako naj se obnašajo občani ob nakupih ali ob plačilu storitev. Povedala je, da teh pregledov ne izvaja občinska služba, ampak republiška, in ji zato vsi podatki še niso znani. Gre pa za to, da so po veljavnem zakonu o prometnem davku dolžni vsi obrtniki, trgovci in gostinci za svoje storitve ali prodani proizvod izstaviti račun, ki ga mora občan hraniti tudi še, ko že gre iz lokala, v katerem je plačal. Kdor pri odhodu iz lokala ni imel računa, so ga inšpektorji takoj kaznovali s 1.000 tolarji (mandatne) kazni; trgovca, gostinca ali obrtnika, ki ni izdal računa, pa so predali v postopek sodniku za prekrške. Občan je kaznovan kot soodgovoren kupec, ki mora imeti račun.

J. P.

●Vsak človek velja na tem svetu samo toliko, kolikor se sam uveljavi. (Knigge)

●Tudi najlepši nekrolog ni nikomur podaljšal življenja. (Forbath)

●Če si mrtev, ti je prekleto vseeno, kdo dobi vojno. (Heller)

●Kdor letos umre, je osvobojen te neprijetnosti drugo leto. (Shakespeare)

GOSTOLJUBJE - V prostorih blanske osnovne šole, ki je tokrat gostila mlade posavske čebelarje iz domačih šol, iz Boštjana, Koprivnice, Krškega, Leskova, Rake in Sevnice ter iz Radeč, so tekmovalci najprej opravili pisni del, zatem pa so pred šolo v lepem, sončnem vremenu sodelovali še na kvizu. Pri nižji skupini so bili Krčani (na posnetku podpredsednik ČD Sevnica Janez Levstik in tajnik Viktor Kladnik izročata praktično nagrado Mateji Šoba in Primožu Starcu) za 2 točki srečnejši od Boštanjčanov, Sevnčani pa so zbrali 59 točk in za Boštanjčani zaostali za 3 točke. V srednji skupini sta zasluženo zmagala Leskovčana Peter Molan in Marjan Pacek, pred Radečani in Boštanjčani. Organizator prireditve na Blanci, ČD Sevnica je izkoristil to priložnost, da je izročil marljivemu Viktorju Kladniku visoko čebelarsko priznanje, odlikovanje Antona Janše 2. stopnje. (Foto: P. Perc)

Čebele so marljiv varuh narave

Na Blanci tekmovali mladi posavski čebelarji - Šola dober gostitelj, ČD Sevnica pa organizator - Sadjarji naj bodo pazljivi pri škropljenju

BLANCA - Da smo Slovenci narod čebelarjev, ne dokazujeta le znamenita čebelarska strokovnjaka, kot sta bila Anton Janša in Peter Pavel Glavar, temveč še bolj množičnost in čebelarski podmladek, kakršnega je bilo preteklo soboto z veseljem opazovati tudi na tekmovanju mladih posavskih čebelarjev na Blanci.

Mladi čebelarji dobro vedo, da so čebele neprimerno bolj pomembne zaradi opraševanja žužkocvetnih rastlin kot pa zaradi čebeljih pridelkov. Nepoučeni pa mislijo, da je največja korist čebele ravno zaradi njenih pridelkov: medu, cvetnega praha, voska, propolisa, matičnega mlečka in čebeljega strupa. Te resnice vepiljajo mladim čebelarjem prizadevni mentorji čebelarskih krožkov na osnovnih šolah. Naj omenimo le upo-

kojeno učiteljico Minko Zupančič, ki je ne poznajo le na krški in leskovaški šoli, ter Francija Marolta, ki je pripeljal na tekmovanje kar tri ekipe, tudi iz sosednje laške občine. V imenu Zveze čebelarskih druženj Slovenije se je Branko Vodopivec zahvalil mentorjem za njihovo družbeno koristno delo pri vzgoji mladih rodov.

Sevniški čebelar Franci Marolt je pripravil za udeležence in goste tek-

Vse rahlejšje vezi z južnimi trgi

Kočevska in ribniška podjetja vedno manj poslujejo z republikami nekdanje Jugoslavije - Preusmeritev na domači trg - Največ trgovine s Hrvaško

KOČEVJE, RIBNICA - Po monetarni osamosvojitvi Slovenije v oktobru 1991 so se poslovne vezi slovenskih podjetij z drugimi republikami močno razrhljale, zato so si morala podjetja poiskati nove poslovne partnerje. Po podatkih kočevske podružnice SDK so si jih kočevska in ribniška podjetja našla predvsem v Sloveniji, medtem ko je delež prave tujine nihali.

V letu 1992 so kočevska podjetja prodala več kot 70 odst. celotne proizvodnje v Sloveniji, 25 odst. v tujino in manj kot 5 odst. na trgih nekdanje Jugoslavije. Prodaja v republike nekdanje Jugoslavije se je v primerjavi z letom 1991 zmanjšala za 10 odst., nakupi pa so padli od 12 na

●O vse rahlejših vezeh kočevskih in ribniških podjetij z republikami nekdanje Jugoslavije govori podatek, da se povečuje število tistih podjetij, ki bodisi da več ne nabavljajo materiala ali ne prodajajo svojih izdelkov na te trge. Med kočevskimi podjetji jih je bilo v preteklem letu 6, ki niso nabavljali, in 8, ki niso prodajali v republike nekdanje Jugoslavije, med ribniškimi pa 3, ki niso prodajali, in 4, ki niso kupovali. Dodatno govori o vse rahlejših vezeh z južnimi trgi tudi podatek, da je vseh 21 srednjih in velikih kočevskih podjetij v preteklem letu na teh trgih realiziralo manj kot 20 odst. svoje proizvodnje, med ribniškimi pa je bilo od skupno 13 takšnih podjetij devet.

4 odst. Tudi ribniška podjetja so v preteklem letu v primerjavi z letom poprej zmanjšala prodajo v republike nekdanje Jugoslavije na slabih 7 odst., povečala pa prodajo na do-

“KORAJŽA VELJA” V KRMELJU

KRMELJ - V telovadnici krmeljske osnovne šole so v ponedeljek na medšolski prireditvi "Korajža velja" nastopili mladi nadarjeni pevci osnovnih šol Blanca, Šentjanž, Trzišče in Krmelj. V okviru slovenskega osnovnošolskega festivala pod istim delovnim naslovom sta izbor talentov in tekmovanje potekala pod vodstvom Studia H iz Trbovlje.

mačem trgu za več kot polovico. Tako kot kočevska so tudi ribniška podjetja v preteklem letu zmanjšala nakupe v republikah nekdanje Jugoslavije na 4 odst. (od 17 odst.), ven-

NAGRADI V STARO CERKEV IN RIBNICO

KOČEVJE - Tudi letos je podjetje za avtobusni promet Integral-Stojna, d.o.o., Kočevje razpisalo za učence osnovnih šol v občinah Kočevje in Ribnica nagrade za spise na temo "Varo in prijetno potovanje z avtobusom". Nagradi so si zaslužili učenci osnovnih šol Ribnica in Stara Cerkev (v občini Kočevje). Obe nagradi sta enakovredni, in sicer enodnevni izlet z (enim) avtobusom do 250 km daleč.

Kabelska TV vedno bliže

Podpisujejo pogodbe - Pošta podražila za 100 odst. - Rok izgradnje za vse mesto je 4 mesece

KOČEVJE - Predstavnika zasebnega podjetja Visage Kočevje, Alojza Starca, smo zaprosili za nekatere odgovore, ki jih žele interesente za kabelsko televizijo. Alojz Starc je na naša vprašanja odgovoril tako:

Te dni naši predstavniki že sklepajo pogodbe z občani o naročnini priključka na kabelsko TV. Okvirno bodo cene priključka take, kot je bilo rečeno v prvotni ponudbi. Res pa je, da PTT zahteva za napeljavo TV vodov po njihovih podzemnih vodih zdaj že 12 DEM za dolžinski meter, prvotno pa je bila pripravljena te vode odstopiti za 6 DEM, kar pomeni, da znaša podražitev pri pošti kar 100 odst. Do nekaterih območij mesta bo potrebno potegniti kar kilometer dolge vode. Pogodbe sklepamo tako, da bi naročniki plačali priključitev v štirih obrokih.

Dogovorjeni rok izgradnje sistema za vse mesto je 4 mesece, nekatera območja mesta pa bodo dobila kabelsko TV že prej. Predvsem velja to za Kidričevo ulico, kjer bo predvidoma tudi glavna postaja tega sis-

tema, vendar je potrebno opraviti še meritve, kje bo sprejem najboljši. Seveda je treba glavno postajo tudi še kupiti, kar bo veljalo okoli 35.000 DEM. Na vsake tri stanovanjske bloke bo potreben še po en linijski ojačevalec.

Prav pa bi bilo, da bi o vsem tem rekli svoje tudi inšpekcijski organi, in ne le strokovnjaki. Dosedanje obnašanje nekaterih namreč vzbuja pomisleke, da želijo pri tem pristaviti svoj lonček, da bi čimveč zaslužili. To ne leti le na pošto, ki je prvotno sporočeno ceno za svoje podzemne vode podvojila, ampak tudi na druge, ki izražajo bojazen, da ne bo vse dovolj strokovno izpeljano, kar vzbuja sum, da žele bolj ali manj zasoljeno prodati svoje strokovne ali morda "strokovne" usluge. Prav zato in za varstvo potrošnikov naj bi odgovorne službe le nekaj naredile. Tako naj bi preverile, če občani niso v tej ali oni obliki že plačali podzemnih vodov PTT in naj bi jih zdaj še enkrat, itd.

M. LESKOVŠEK-SVETE

tema, vendar je potrebno opraviti še meritve, kje bo sprejem najboljši. Seveda je treba glavno postajo tudi še kupiti, kar bo veljalo okoli 35.000 DEM. Na vsake tri stanovanjske bloke bo potreben še po en linijski ojačevalec.

Prav pa bi bilo, da bi o vsem tem rekli svoje tudi inšpekcijski organi, in ne le strokovnjaki. Dosedanje obnašanje nekaterih namreč vzbuja pomisleke, da želijo pri tem pristaviti svoj lonček, da bi čimveč zaslužili. To ne leti le na pošto, ki je prvotno sporočeno ceno za svoje podzemne vode podvojila, ampak tudi na druge, ki izražajo bojazen, da ne bo vse dovolj strokovno izpeljano, kar vzbuja sum, da žele bolj ali manj zasoljeno prodati svoje strokovne ali morda "strokovne" usluge. Prav zato in za varstvo potrošnikov naj bi odgovorne službe le nekaj naredile. Tako naj bi preverile, če občani niso v tej ali oni obliki že plačali podzemnih vodov PTT in naj bi jih zdaj še enkrat, itd.

J. PRIMC

Kovač Pavle gre do najbolj oddaljenih

Pomembno obrezovanje kopit in parkljev

ZABUKOVJE - "Z obrezovanjem kopit konj in parkljev govedi je več dela kot s podkovanjem konj. Obrezovanje je pomembno za boljšo higieno, preprečuje razne bolezni, tudi parkljev, vpliva pa celo na boljšo mlečnost krav. Zato so mi na sevniški občini obljubili, da mi bodo pokrili del stroškov," je povedal 45-letni kovač Pavle Župevc iz Zabukovja 17 nad Sevnico.

Za obrezovanje parkljev in kopit bi po Župevcvih besedah morali lastniki govedi in konj poskrbeti vsaj dvakrat na leto. Doslej je to delala veterinarska služba, njega pa je za to delo predlagalo sevniško konjersko društvo oz. njegov zagnani predsednik Janez Nunčič, ker blizu ni izučnega kovača. "Pri konjih je pomembno, da so vsake 3 do 4 mesece kopita očiščena. Zvečine so danes konji bosí, ker jih zelo malo uporabljajo za vožnje. Obrezovanje konjskih kopit in govejih parkljev bo terensko. Danes pač skoraj ni hiše, kamor ne bi mogel z avtom in prikolico, na kateri delam. Kmetje, tudi iz najbolj oddaljenih krajev v šentjanških hribih, lahko javijo svoje potrebe na sevniško kmetijsko svetovalno službo ali na moj domači telefon 88-214, da bi bilo to delo čim bolj smotno," pravi Župevc.

Obrt ima prijavljeno od 1. aprila letos, sicer pa ima kovačijo že od učne dobe sem. Popravlja

razno kmetijsko orodje, zna pa narediti tudi različne navadne vozove ali gumi. Izučil se je leta 1964 pri kovaču Jožetu Staroveškem v Sevnici. Pavle se spominja, da je bil to dober mojster, da pa tedaj niso poznali malice in rednega delovnega časa. Pol leta po učni dobi je še delal pri Staroveškem, potem je oblekel vojaško suknjo. 13 let je bil zaposlen v nekdanjem Kovinskem podjetju v Sevnici, predhodnici današnjih Tehnoloških sistemov Sevnica. Na sevniški žagi je bil 7 let vzdrževalec, delal pa je tudi na odkupu lesa. Pavletova dva brata sta že umrla, z ženo pa sta ponosna na svoja dva fanti, ker sta pridna za delo. Janko je šel v 6. razredu, starejši Peter pa bo v kratkem izučen za mizarja, a že zna narediti cel voz iz lesa. Kovinske, kovaške dele primakne Pavle in skoroda ni boljših "kooperantov." V prostem času zvečer rad vzame v roke Dolenjski list, kjer najprej prebere Sevniške paberkke, potem anketo in nato še zadnjo stran. Na "Dolenjca" so pri hiši naročeni že vsaj 30 let, odtistimal, ko ga je pač naročil Pavletov tast, mu je ostal zvest tudi Pavle Župevc.

P. P.

Pavle Župevc

Drobne iz Kočevja

OB NEDELJAH NI POTREBEN POST - Občanu je zbolela žena, in to prav v nedeljo. Zaradi slabega kuharskega znanja je menil, da bo najbolje in najpreprosteje speči piščanca s krompirjem. Obredel je vse kočevske mesnice, a vse so ob nedeljah zaprte in bi torej kristjani morali prestaviti post s petka na nedeljo. Pa le ni čisto tako: piščanca je dobil v trgovini Briški, lahko pa bi ga tudi v ob nedeljah dopoldne odprti mesnici Mesarstva Movrin na Trgu Zbora odposlanec, kar pa je zvedel prepozno.

"BIRMANI" JANJČEK - Pred kratkim je bila v Kočevju birma ali morda obhajilo. Srečni oče je za to priložnost kupil janjčka in ga dal speči v novi pekariji na Rudniku, da bi tako primerno počastil zakrament, ki ga je prejela hči. Ob dogovorjeni uri je prišel po janjčka, žal prepozno: pet minut prej je prišel v njegovem imenu po pečenega janjčka "neznaní storilec" in še danes se ne ve, kdo se je z "birmanskim" janjčkom gostil.

INŠPEKTORJI PRESENEČAJO - Gostinci in trgovci so menili, da popoldne in zvečer lahko poslujejo po svoje, saj takrat ni več delovni čas inšpektorjev. Vendar ni več tako, tržni inšpektorji poslej, predvsem pa pred turistično sezono, obiskujejo gostince in trgovce vsaj enkrat na teden tudi popoldne ali zvečer, lahko pa še ob dela prostih dnevih.

EKOLOŠKI MARATON NA KOLPI BO V SOBOTO

FARA, OSILNICA - Ekološki maraton "Kolpa 93" priredi v soboto, 5. junija, Turistično-sportno društvo Kostel, Vas. Zbirališče udeležencev bo v vasi Vas pri trgovini Ofak, kjer se bodo ob 10. uri zbrali kajakaši, kanuisti, veslači v gumijastih čolnih in se potem razdelili na skupine, ki bodo na posameznih odsekih Kolpe od Osilnice do Bilpe čistile Kolpo in njeno obrežje raznih odpadkov. Vabljeni so udeleženci iz vse Slovenije. Podrobna pojasnila dobite na telefonih (061) 801-564, 802-105 in 802-175.

NOVA KOPALNA SEZONA SE ZAČNE V SOBOTO

SEVNICA - Navkljub pomanjkanju vode v sevniškem vodovodu odgovorni za delo sevniškega kopalnišča zagotavljajo, da se bo letošnja kopalna sezona pričela že to soboto, 29. maja. Vodo bodo po potrebi spet pripeljali iz Mlinščice. Naprodaj so sezonske karte, za odrasle po 2.700 in za otroke do 15. leta po 1.800 tolarjev, in sicer na 3 obroke, v papirnici GPS in v Packi.

Sevniški paberkki

ŠKROPLJENJE - Stanovalci v dolini Drožanjanskega potoka so se zadnjič čudili in jezili, zakaj neki so v sadovnjakih Merkatorja na bregovih potoka zadnjič škropili v treh dneh kar dvakrat, kljub temu, da ni bilo vmes dežja. Direktorica Mercatorjeve profinene enote Proizvodnja inž. Martina Koritnik, je povedala, da to škropljenje okoli ni bilo neprijetno, potrebno pa je bilo, ker so bile čebelice iz Frančkovih panjev celo preveč pridne pri opraševanju sadovnjaka, in so s škropljenjem preprečili preobilno rodnost oz. obremenjenost jablan in hrušk.

KRČ - Samo Valant (s sovoznikom Venetom) se je med Sevnčani, ki dirkajo za ljubljansko West Olimpijo, najbolj izkazal na 16. rallyju Saturnus. Z nissanom sunnymy je za evropsko prvenstvo osvojil 15. mesto. Čeprav se nekaterim ljubljanskim srajcam ne zdi to kdove kako spoštljiv dosežek in pri tem pozabljajo, da so za njim ostali številni tekmovalci z boljimi oz. močnejšimi stroji. Tistemu, ki ne verjame v Valantovo drznost in dirkaške sposobnosti, kolegica z radia, ki se je zadnjič po svoji volji in odločitvi popeljala z njim po cesti od Imptolce do Studenca, kjer bo letos julija že mednarodna gorska hitrostna dirka, privošči to doživetje. Spoštovano kolegico je namreč še lep čas po 3-minutni dirki držal krč v želodcu. Samo je komentiral, da je to verjetno zato, ker gume dirkalnika še niso bile dovolj ogrete.

MANEKENKE - Tri brhke mladence iz Ljubljane so kot manekenke profesionalno predstavile precejšen del proizvodnega programa sevniške Lisce, namenjenega ženam konzularnega zbora. Ni pa znano, ali je to nov poslovni običaj, da ljubljanske frajle, ko sodelujejo na podjezljju, zahtevajo honorar že vnaprej, kot da gre za najstarejšo obrt.

VEČINA - Tudi slovenski Romi bi radi pobrali svoj delež v novo-pečeni demokraciji. Na srečanju v Krškem so sklenili, da se morajo politično organizirati, doseči, da bodo priznani kot narodnost in dobiti svoje mesto v parlamentu. Ne tako kot Madžari in Italijani, kajti ti živijo na enem koncu države, Romi pa imajo smolo, da so razseljeni. Tako razmišljajo, da bi zahtevali več poslanca: enega za belokranjske, enega za dolenske in po enega še za posavske in prekmurske Rome. Vsem, ki ste ob tej ideji skočili pokonci, priporočamo, da se umirite. Povsem odveč je strah, da bi Čigani dobili večino v parlamentu. Tam prevladujejo tisti z malo začelnico.

KMEČKI SRD - Kmetje odkritosrčno priznajo, da se politike Drnovske vlade bojijo bolj kot vseh naravnih ujm in boleznih. Ta vlada jim ne pusti pošteno protestirati niti ne normalno živeti. Kot ugotavljajo nekateri, se bodo morali odločiti, ali bodo kmetovane obesili na klin in nato se sebe s prijavo na Zavodu za zaposlovanje državi za vrat, ali pa se bodo šli protestiranja po francosko. Tu so mislili na zažiganje uvožene hrane in podobne reči. Ob tem so poudarili, da v enem le ne bodo posnemali svojih kolegov v tujini. Gnojnice ne bodo vozili v Ljubljano, saj od tam čisto dovolj smrdi.

VETERINA - Posavske čebelarje jezi, da kljub 300-letni tradiciji te dejavnosti v Sloveniji nimamo niti ene šole, ki bi mladim dajala znanje o čebelarstvu. Čebelarji bi nujno potrebovali veterinarja, ki bi poznal čebele in delo z njimi ter bi jim lahko svetoval. Kot ugotavljajo na terenu, sedanje šole dajo veterinarjem le toliko znanja, da so pošteno preplašeni, ko pridejo do čebelnjaka.

Novo v Brežicah

PRORAČUN NA POLJU - Bolezen nesklepčnosti se je razširila tudi v breziško skupščino. Nekaj poslancev ne prihaja na sejo, ker na ta način protestirajo. Kdove proti čemu, saj tega ne povedo, ker jih enostavno ni. Morda za razloge vedo tisti, ki sodijo v samo sredino političnega dogajanja v občini. Drugo sorto bojkotirajočih poslancev je mnogo lažje razumeti. Tem se zdi neumnost mlatiti prazno slamo, medtem ko jih doma čakajo nepoškropljeni vinogradi, nepokošena trava in neposajena njiva. Ob zadnji nesklepčnosti je vodstvo skupščine poskušalo nekaj takih poslancev poklicati po telefonu. Ni mu uspelo. Eden si je pravkar oprtal škropilnico, drugi je obračal krmo in za tretjega se sploh ni vedelo, na kateri njivi je. Glede na to, da skupščina deluje v kmečkem okolju, vreme pa se ne da za daljši čas napovedati, lahko pričakujemo naslednje vabilo za sejo, ki bo ob prvem dežju.

DENAR V REPUBLIKI - Medtem ko poslanci kmetujejo, občina ostaja brez sprejetega proračuna in nekateri se bojijo, da bo ostala tudi brez republiških sredstev, pri katerih se marsikdaj zahteva večji ali manjši delež iz občinskega proračuna.

POSTA - Zdaj se nič več ne čudimo, kako to, da Brežičani s svojimi pismi vladi in ministrstvu ne dosežejo veliko. Ravno tako je mnogo bolj jasno, zakaj republiški ljudje ne prihajajo ravno pogosto v Brežice. Vsega je kriva pošta. To smo ugotovili nedavno, ko je priporočeno pismo iz Brežic romalo do naslovnika v Novem mestu natanko 5 dni. Če računamo, da je do Ljubljane najmanj še enkrat tolikšno razdalja, potem pisma do tja potrebujejo 10 dni.

• Svet enako ne vodi v pekel, kot samostan ne vodi v raj. (Češki pregovor)

• Le kdor je veliko sam, se nauči dobro misliti. (Bonsels)

• Pri nas nastaja vtis, da kulture razen tistih, ki jo ustvarjajo, ne potrebuje (skoraj) nihče več. (C. Zlobec)

• Resničnost je dolžnost, vljudnost ne. (Levstik)

• Komunizmu ni uspelo narediti ljudi čisto po svoji meri, uspelo pa mu je, da niso ljudje narejeni po nobeni meri. (Stres)

IZ NAŠIH OBČIN

Vsi samo čakajo, čigavo bo kaj

Posavje zaostaja: osiromašena podjetja, nesolventnost, izgube, brezposelnost - Nujna boljša pobezava gospodarstva v regiji - Pripravljajo analizo stanja

POSAVJE - Čeprav si v Posavju prizadevajo ohraniti svojo regijo, jim bo brez močnega gospodarstva pomenila bore malo. Ta regija pozitivnih gospodarskih kazalcev skorajda nima več, zato pa ima izredno neugodne kazalce akumulacije, amortizacije in bruto dobička.

Lani so poleg izgube iz preteklih let prideli še 5,5 milijarde tolarjev nove. Hkrati z izgubami nezadržno raste tudi brezposelnost. Posavski delež v slovenskem izvozu je padel in tako lanskoletni rezultati res ne obetajo nič dobrega. V maju so podjetja izkazala še večjo nesolventnost kot prej. Posebej težko bo, če se bodo nadaljevale težave v kmetijstvu, ki bodo slej ko prej prizadele tudi predelovalno industrijo (Vino, Agraria, Agrokombinat). Slabo se piše tudi sedmim posavskim podjetjem,

DO PARKIRNINE PO KAKŠNI DRUGI POTI

BREŽICE - Podjetje Stik, ki je pobiralo parkirno v Brežicah, je začelo v težave. Ker se je izkazalo, da parkirna mesta niti približno niso tako zasedena, ko je izgledalo, ni zasluzilo predvidenega denarja. Po uvedbi parkirnin so namreč delavci bližnjih lokalov in poslovnih prostorov svoja vozila puščali izven uradnih parkirišč in mesto se je izpraznilo. Brežičani izvajalci niso dovolili, da bi odstopil od pogodbe pred iztekom poskusne dobe, hkrati pa so sklenili, da je potrebno najti kakšne boljše rešitve, ki bodo imele enak učinek. Ena prvih nalog Sekretariata za urejanje prostora in varstvo okolja naj bi tudi bila, da poišče ustrezne lokacije za nove parkirne prostore.

DOGRADITI BO TREBA OŠ VELIKA DOLINA

VELIKA DOLINA - Da bi lahko tukajšnja osnovna šola normalno delovala, bi morali dograditi tovarnilno, kuhinjo z jedilnico in spremeljajoče prostore. V letošnjem letu bi radi uredili vso potrebno dokumentacijo, da bi lahko v prihodnjem kandidirali za republiška sredstva za demografsko ogrožena območja. Poleg teh sredstev računajo še na pomoč iz občinskega proračuna, na sofinanciranje KS Velika Dolina in Jesenice na Dolenjskem ter na samopri-spevke krajanov in domačin. Občina je podprla pobudo sveta šole in v ta namen predlagala imenovanje gradbenega odbora.

Načrtov dovolj, republiškega denarja pa malo

Koliko priteče nazaj?

BREŽICE - V Brežicah že vedo, zakaj se bojijo centralizacije oblasti in denarja. Republika bo letos za vse regionalne ceste v Sloveniji namenila 15 milijard tolarjev, vendar bodo take ceste v breziški občini deležne samo 18 tisočink te vsote ali, povedano v tolarjih, 2,6 milijona.

V letu 1991 so za republiška sredstva kandidirali s programi na področju vodooskrbe, odvajanje odpadnih voda, izgradnje lokalnih cest ter PTT in elektro omrežja. Za vložene projekte bi potrebovali 180 milijonov tolarjev republiškega denarja. Vse, kar so dobili, je bilo pičlih 10 milijonov za vodovod na Sromljah in lokalno cesto Župevec-Dramlja-Vitna vas.

Lani so program razvoja infrastrukture na demografsko ogroženih območjih dopolnili še z gradnjo vodovodnih omrežij Jesenice na Dolenjskem in Velika Dolina. Republiški proračun je za infrastrukturo na teh območjih namenil le okrog 30 milijonov tolarjev, od tega dobrih 23 za vodovod na Bizeljskem ter v Jesenicah na Dolenjskem in Veliki Dolini. 7,6 milijona tolarjev so iz tega naslova dobili še za cesto Rimski izvir-Kamence. Poleg "demografskih" sredstev je občina prejela še 2,9 mio tolarjev za raziskave in študije pitne vode ter za sanacijo centralnega vodovodnega omrežja in 14,5 mio za odpravo škode zaradi poplav.

B. D.-G.

ki so prenesla lastnino na Sklad za razvoj, saj se le malokateremu obeta kaj več kot razpis za prodajo.

Posavci med osnovne vzroke za tako stanje štejejo finančno zakonodajo, zahtevnost zahodnih tržišč ter usmerjenosti na italijansko in švedsko tržišče, ki sta doživeli padec valute. Poleg tega priznavajo, da ima njihovo gospodarstvo slabo kadrovsko strukturo, primanjkuje mu ljudi, ki dobro poznajo trženje, premalo je znanja, za povrh pa je gospodarstvo v regiji preslabo povezano med sabo. "Sposobnejši menedžerji so odprli svoja podjetja, tako da marsikje ni nikogar, ki bi bil sposoben rešiti podjetje. Vsi samo čakajo, kaj bo, čigavo bo, s kom bodo," opisuje sedanje stanje predstavnik sindikata Ladišlav Rožič. Mnenju, da so v boju za lastnino mnogi pozabili na trg in na to, da jim brez njega lastnina ne

bo pomenila prav veliko, se pridružuje tudi direktor Posavske banke Dejan Avsec. Ta je na nedavni seji sveta posavskih občin tudi predlagal, naj

• V Posavju še vedno ni povsem jasno, kdo bi analizo moral narediti, toda če bodo še dolgo odlašali, ne bodo imeli več kaj analizirati. Ker gospodarska zbornica v sedanjih organiziranosti ni sposobna izdelati takega dokumenta, so k delu pristopili vsi trije predsedniki izvršnih svetov ter predstavniki SDK, banke, gospodarske zbornice in enote za zaposlovanje. Posavsko gospodarstvo naj bi tokrat res dobilo dokument, na katerega bi se sklicevalo in ki, enkrat za spremembo, ne bi obležal v predalu.

Posavje čimprej dobi temeljito analizo gospodarstva z napovedjo bodočih gibanj in s programom razvoja najpomembnejših dejavnosti.

B. DUŠIČ-GORNIK

Posavje išče stike s poslanci

V akcijo je treba že ob nastajanju dokumentov

ČATEŽ OB SAVI - Predstavniki treh posavskih občin so se nedavno sestali s svojimi poslanci in se začeli dogovarjati o oblikah sodelovanja in prenašanju poslanskih pobud. Vsi štirje poslanci so se vabilu odzvali: Branko Jane (LDS), Franc Čermelič (SKS), Marjan Šetinc (LDS) in svetnik Franc Glinšek (SLS).

Krški izvršni svet je že uredil poslansko pisarno s tajnico, saj so kar trije posavski poslanci ravno iz te občine. Krčani so ponudili tudi poslancu Marjanu Šetincu, ki je kandidiral v Brežicah, da uporablja njihovo pisarno, ravno tako pa so pozvali občane sosednjih občin, da lahko poiščejo svoje poslance pri njih. Predsednik IS Brežice Ciril Kolesnik je zagotovil, da bodo tudi tam zagotovili prostor, kjer bo njihov poslanec ob določenem času na razpolago volilec.

Poslanci so predstavnikom posavskih občin povedali, v katerih odborih in komisijah delujejo ter ocenili, da se da ravno tam še v času nastajanja dokumentov vnesti veliko idej, pobud in predlogov. Dobra šola za to, kako v bodoče ne bi smeli ravnati, jim je letošnji proračun, kjer so zamudili najbolj ugoden čas.

KOREJA ŠE VEDNO NI OD NIKOGAR

JESENICE NA DOLENJSKEM - Občinska prijavno-odjavna služba se srečuje z oteženim delom zaradi spornega lastništva stanovanj na Obrežju 9, v tako imenovani Koreji. Zaradi tega je zadnji čas, da občinski sekretariat za notranje zadeve v sodelovanju z Ministrstvom za obrambo ugotovi, kdo je lastnik tega naselja.

BINKOŠTOVANJE NA KOZJANSKEM

PILŠTANJ PRI LESIČNEM - Krajinu Pilštanj na Kozjanskem letos že drugič zapored pripravljajo predstavitev pastirskega običaja binkoštovanje, ki ima več kot stoletno tradicijo. Binkoštovanje se bo začelo to nedeljo, 30. maja, ob 4. uri zjutraj na Pilštanju, ko se bodo zbiral pastirji, ki bodo sprejemali prineseno hrano in pijačo ter pogostili pastirje z drmljevim čajem. Pozneje bodo pekli cvrke na več načinov, venčali pastirje, razglasili kenika in binkoštno luknjico, trijančili s cerkvenimi zvonovi in zapeli jutrnico. Na prireditvi bodo tudi izbirali najlepše okrašeno kravo, molzi krave in postregli s surovim mlekom, zaigrali pastirski hokej na travi (kečenje) in zarajali. Ob tej priložnosti bodo nastopili vaški pevci, folklor in harmonikarji, poleg tega pa bo prireditev popestril še nočni binkoštni tek pastirjev iz Celja in možnost ogleda trških znamenitosti, kakršne so cerkev sv. Heme, sramotilni kamen, ajdova žena in ostanki gradov.

B. D.-G.

IZ NAŠIH OBČIN

Milan Bahčič

Od testa k rožam

Vrtnar na pokopališču

SENOVO - Tista breza, ki raste na senovškem pokopališču prav blizu nastajajoče vežice in kapelice, je najprej poglajala korenine kot samoraslo drevo pri Milanu Bahčiču doma v cvetličnem lončku. Na pokopališču jo je možakar odnesel zato, ker se je tam posušilo neko drevo in je ostalo prazno mesto, ker pač vsako izginulo drevo pusti za seboj praznino. Lani bi se breza skoraj posušila in jo je komaj rešil tako, da jo je vsak dan zalival. Sletel in vztrajna rast breze bržčas govori o pridnem in pozornem vrtnarju.

Vrtnar, ki skrbi za brezo, za živo mejo, za travo in za podobne zadeve na senovškem pokopališču v Dovškem, je Bahčič postal iz peka. Zdjaj se je zelo navadil na novo delo, a tudi v začetku ni bilo težko. "Po pokopališču sem pek. Ampak zmeraj sem imel opravka z zemljo. Delo tu na pokopališču mi je hobi," pojasnjuje Bahčič svoj premik od testa k rožam.

Pokopališče z brezo, živimi mejami in Bahčičem v teh dneh dobiva docela novo podobo, in to ne zaradi brstečega zelenja, ampak zaradi zgradbe, ki nastaja pri vходу. "Je lepa, ne?" se zasmeje Bahčič. "Te stavbe je manjkalo. Zdjaj se tako, da je pogreb, po pogrebu pa je maša v cerkvi, ampak cerkev je precej stran. Potem bo lahko vse tukaj na enem mestu."

L. M.

Celuloza je postala Vitacel

Za tri leta jo je najel VDI - Kmalu proizvodnja?

KRŠKO - Z začetkom meseca maja je podjetje Videm d'Arcy International (VDI) vzelo v najem za dobo treh let bivši obrat krške Celuloze in vso pripadajočo infrastrukturo. Skupščina tega podjetja je sprejela tudi novo ime obrata. Odločila se je za Vitacel, ime, ki sicer spominja na proizvodnjo celuloze, hkrati pa se je otreslo negativne predznaka, ki ga nosi s sabo ime Videm. Direktor Vitacela je direktor VDI Jože Klemenčič.

S proizvodnjo celuloze naj bi začeli še v tem mesecu, vendar je natančen datum odvisen od prispetja uvoženih surovin in še posebno od tega, kdaj in kako jim bo uspelo urediti razmerja v zvezi s starim Vidmom. Gre seveda v prvi vrsti za vprašanje razdelitve lastnine.

Vitacel ima trenutno že sklenjene pogodbe in naročila za okrog 60 odst. proizvodnje, medtem ko bodo za prodajo ostalega dela proizvodnje lahko poskrbeli šele potem, ko bodo zahtevnim kupcem lahko pokazali prve vzorce svoje proizvodnje. Vodstvo podjetja predvideva, da bodo v začetku uporabljali le novejšo linijo za proizvodnjo celuloze, pozneje pa bodo tržne razmere narekemale, kakšna bo usoda starejše linije.

Delavce bo podjetje zaradi negotovosti za zdaj zaposlovalo le za določen čas, pravijo, da za dobo dveh mesecev. Tako bodo nekateri spet dobili delo, a ne vse, za kako dolgo.

B. D.-G.

DANES SKUPŠČINI V BREŽICAH IN KRŠKEM

BREŽICE, KRŠKO - Za danes popolne sta sklicani skupščini breziške in krške občine. Obe sta bili ob zadnjem sklicu nesklepčni, danes pa se to ne bi smelo ponoviti, saj bi morali skupščini nekatere sklepe sprejeti še pred 1. junijem, če se hočeta izogniti hujšim težavam. Poslanci obce skupščin bodo tokrat namreč obravnavali predloga proračunov svojih občin. V Krškem bodo še predtem poslušali poročilo o izvajanju programa nalog Sklada stavbnih zemljišč za lansko leto, sprejemali tak program za letos in sprejemali še program del javnega sektorja.

DANES IN JUTRI KRVODAJALŠKA AKCIJA V BREŽICAH

BREŽICE - Danes od 8. do 15. ure in jutri, v petek, od 7. do 13. ure bo v prostorih breziškega dijaškega doma krvodajalska akcija. Poleg rednih krvodajalcev te občine se bo tokrat akciji odzvalo tudi čez 150 vojakov Učnega centra Cerkle ob Krki. Breziški odbor Rdečega križa pripravlja za jutri ob 15. uri tudi srečanje krvodajalcev v Blagovnici Brežice. Zaradi stiske s prostorom so bili prisiljeni povabiti samo 172 krvodajalcev, ki so kri darovali že več kot desetkrat. Tem bodo na srečanju podelili priznanja, medtem ko bodo za podelitev priznanj za petkratno udeležbo na krvodajalski akciji morali poskrbeti ob kakih drugih priložnostih, za kar se krvodajalcem opravičujejo.

B. D.-G.

KDO IN KAKO PIŠE - Na območnem srečanju v Krškem so se v soboto dopoldne sestali mladi literati. Srečanje sta pod pokroviteljstvom skupščine občine priredila ZKO Krško in Literarni klub Beno Zupančič. Mladi, ki so poslali svoje prispevke na razpis, so v prostorih Valvasorjeve knjižnice prisluhnili kritičnim ocenam strokovne komisije, ki naj bi jim bile hkrati tudi napotek za bodoče pisanje. (Foto: B. D.-G.)

Program SA-VAL za ljudi ob meji

Novi komercialni radijski program mora še dobiti frekvenco - Turistične, prometne in poslovne informacije - Sodelovanje s Studiom Brežice?

BREŽICE - V Brežicah so se ta mesec odločali, ali bodo dali soglasje za oddajanje komercialnega radijskega programa SA-VAL, ki ga mešano podjetje BLOW UP, d.o.o., iz Ljubljane, katerega direktor in lastnik je Brežičan Stane Malčič, potrebuje za pridobitev radijske frekvence. Ob tem je izvršni svet še sklenil, da mora pred pridobitvijo dokončnega soglasja za projekt SA-VAL lastnik podjetja predložiti dokaz, da je sedež dejavnosti v Brežicah.

SA-VAL naj bi bil radijski servisni program, ki se bo ukvarjal s poslovnimi, prometnimi, turističnimi in drugimi tokovi ob meji s Hrvaško. Prav poseben poudarek naj bi dajal prometnim in turističnim informacijam, vendar ne bo manjkalo niti poslovnih in servisnih ter informacij o slovensko-hrvaških odnosih. Program bo namenjen prebivalcem Bele krajine, Posavja in Dolenjske ter vsem, ki potujejo skozi te kraje. Oddajali naj bi v slovenskem jeziku, za tuje turiste in potnike pa naj bi uporabljali tudi angleščino, nemščino, italijanščino in hrvaščino.

Kot trdijo načrtovalci vsebinske

zasnove, bodo za novo postajo značilni kratki in učinkoviti govorni prispevi.

• Medtem ko so Brežičani odprli vrata novi radijski postaji, pa njihova "stara" še vedno nima urejenega statusa. Radio Posavje, Studio Brežice se na preobrazbo pripravlja že dobri dve leti in šele pred kratkim mu je uspelo pridobiti podobno soglasje izvršnega sveta za pridobitev nove frekvence na Grmadi nad Krškim, ki mu bo povečala slinost. Direktor te postaje Srečko Zore nam je tudi povedal, da se z novo radijsko postajo dogovarjajo o sodelovanju. Krška občina, ki je, kakor tudi breziška, soustanoviteljica breziškega radija, ne kaže nobenega interesa po sodelovanju pri preobrazbi. Zato v Brežicah razmišljajo, da bi po hitrem postopku sami ustanovili družbo z omejeno odgovornostjo. Na ta način bi končno omogočili radiu, da gre v lastnino zaradi pridobitve svežega kapitala. V fazi dokapitalizacije bi se vključila tudi občina, ki bi vložila v družbo prostore prosvetnega doma.

B. DUŠIČ-GORNIK

Čar in lepota plesnega giba

Na plesnem popoldnevu v Novem mestu so se predstavile plesne skupine iz dolenske in posavske regije - Gojijo predvsem show in sodobni izrazni ples

NOVO MESTO - Ples je nedvomno tista dejavnost, ki vse bolj privlači mlade. Na območju širše Dolenjske deluje več ljubiteljskih plesnih skupin, ki so v svoje vrste pritegnile kar lepo število ljubiteljev kultiviranega plesnega giba. Kaj znajo, so pokazali na plesnem popoldnevu, območnem srečanju plesnih skupin iz dolenske in posavske regije, ki ga je v četrtek, 20. maja, v Kulturnem domu pripravila ZKO Novo mesto.

Predstave so se mlajše in mladinske plesne skupine iz Krškega, Brestanice, Kostanjevice in Novega mesta, ki so prikazale vso pestro paleto plesnih vrst, ki jih zdaj mladi gojijo, od lahkotnejšega show plesa, ki ima osnovni namen predvsem zabavati občinstvo, do modernega in sodobnega izraznega plesa, kateremu se posvečajo tisti, ki želijo s svojim telesom v plesnem gibu povedati še kaj več. V prvem delu programa so se predstavili mlajši plesni nadobudneži, v drugem pa mladinci. Najštevilnejše je bilo zastopstvo novomeškega plesnega društva Terpsihora in krške Divi's Formation, ki imata več plesnih skupin, poleg njih pa so se predstavili še: Roza Pirueta in Gral iz Novega mesta, Odiseja,

PREGLEDNA RAZSTAVA

BREŽICE - V galerijskih prostorih Posavskega muzeja bodo danes, 27. maja, ob 19. uri odprli pregledno razstavo del akademskega slikarja Darka Slavca. Na otvoritvi bosta nastopila violinist Tomaž Lorenc in kitarist Jerko Novak.

Vugago in Aleja iz Brestanice, plesni skupini Josipa Fink in Vesna Vučajnik iz Krškega ter Harlekin iz Kostanjevice. Solistični nastop je imela Marta Štemberger iz Novega mesta, ki je odpselala sodobni izrazni ples Bolečina v lastni koreografiji in zanj požela največ navdušenega ploskanja sicer ne prav številnega občinstva. Območno srečanje sta spremljali strokovna sodelavka za ples Neja Kos in selektorica Sonja Ožbolt iz ZKO Slovenije. Prva se je po končani prireditvi pogovorila z vodji plesnih skupin ter jim svetovala, kaj naj v svojem delu izboljšajo ter kako naprej, druga pa je predvsem beležila vtise, ki jih bo čez čas ovrednotila, ter izbrala tiste skupine, ki se bodo udeležile državnega plesnega srečanja prihodnji mesec v Ljubljani.

"Kar smo danes videli, lahko označim kot napredek," je novomeško Plesno popoldne komentirala Neja Kos. "V tehniki in koreografiji se pri nekaterih plesnih skupinah pozna, da resno in stalno delajo, brez tega pač ni uspeha pri plesu, dobro

pa je učinkovala tudi pomoč mentorjev ter strokovnjakov iz Ljubljane. Zadnja točka Dance blues, ki so jo odplesali plesalci Terpsihore, je res na nivoju. Tehnično je izredno napredovala Marta Štemberger, ki je zanimiva tudi kot koreografinja. V show plesu pa opazim močan vpliv sloga Broadwaya iz 40-ih in 50-ih let, ki so ga pri nas vpeljale profesionalne plesne skupine Urška in Kazino, ljubiteljske skupine pa jih vsebinsko in oblikovno posnemajo. V tej plesni vrsti pogrešam ustvarjalnost in izvirne ideje."

M. MARKELJ

Pokazali so, kaj vse znajo

Revija folklornih skupin vsako leto malo boljša

PIŠECE - Letošnjo revijo folklornih skupin Posavja, Dolenjske in po novem tudi Zasavja so s pomočjo območnega združenja pripravili Pišecani. Poskrbeli so za dobro prireditev, čeprav na improviziranem odru, in povsem napolnili domačo dvorano. Revijo, na kateri se je predstavilo 7 skupin, sta spremljali tudi Meta Benčin, strokovna svetovalka pri Združenju folklornih skupin Slovenije, in Branka Moškon, selektor za nastop skupin na črnomaljskem jurjevanju.

Folklorna skupina "Javorje" iz Šmartna pri Litiji, ki jo vodi Ida Dolšek, je predstavila prekmurske plesce. Folkloristi iz Račne pri Grosupljem (vodi jih Olga Gruđen) so nastopili v dveh skupinah: mlajša je predstavila ples iz Bele krajine, starejša pa ples iz Račne in okolice, s katerimi bo nastopila tudi na letošnjem jurjevanju v Črnomlju. Senovski folkloristi so pod strokovnim vodstvom Toneta Petroviča pokazali, kako se je včasih pelo, plesalo in zabavalo na Kozjanskem,

novomeški kresovci, ki jih vodi Branka Moškon, pa so se predstavili z dolenskim spletom "Metev prosa". Gorenjske plesce sta letos predstavili kar dve skupini, in sicer artiška, ki jo vodita zakonca Dušič, ter domača skupina "Duplo" z vodjo Urošem Bračnom.

V pogovoru po opravljenih nastopih na reviji so strokovni poznavalci ugotovili, da se močno pozna strokovno delo mentorjev. Programi skupin so višje kakovosti, bolj pestra je glasbena spremljava in tudi noše so bolj natančno dodelane.

B. DUŠIČ-GORNIK

POLETNA PLESNA ŠOLA

LJUBLJANA - ZKO Slovenije tudi letos pripravlja poletno plesno šolo, ki bo potekala v Ljubljani od 22. junija do 2. julija v prostorih Fakultete za šport. Šola je namenjena plesalcem, članom plesnih skupin, mentorjem, plesnim pedagogom, koreografom in vsem ostalim, ki se ukvarjajo s plesom in gibom ter imajo solidno plesno predznanje. Prijave in vplačila šolnine sprejemajo do 11. junija. Informacije na tel. 061-217-860, int. 37.

PREMIERA SOFOKLOVE ANTIGONE

NOVO MESTO - Učitelji in učenci OŠ Grm so pripravili uprizoritev Antigone starogrškega trageda Sofokla. Premierno predstavo bodo izvedli danes, 27. maja, ob 20. uri v avli OŠ Grm. Režiserka je Katja Bricelj, Antigono bo igrala Marija Penca, Kreona Janko Rodič, Izmeno Jasmina Maletič in Haimona Adnan Bešo.

CIKEL KULTURNO-UMETNIŠKIH PRIREDITEV

MOKRICE - Na gradu Mokrice se bo v soboto, 29. maja, z razstavo grafik studentov 4. letnika Akademije za likovno umetnost iz Ljubljane in gledališkim spektaklom gledališča Ane Monro iz Ljubljane začel cikel prireditev pod geslom Kultura - umetnost - izobraževanje. Prireditve, ki jih organizira Center za permanentno izobraževanje Cene Štupar iz Ljubljane, bodo potekale v tedenskih oziroma dvotedenskih razmikih celo poletje.

Jubilejni Bienale

20. Mednarodni grafični bienale v Ljubljani - Sve-tovna grafična ustvarjalnost

LJUBLJANA - Leta 1955 je Ljubljana prvič odprla vrata grafični umetnosti z vseh koncev sveta, ko so odprli 1. mednarodno grafično razstavo, ki je kmalu postala v svetu poznana kot ljubljanski Mednarodni grafični bienale. Letos ta prireditev praznuje lep jubilej, že dvajseti bodo v glavnem slovenskem mestu razstavili grafične umetnine iz vsega sveta. 20. bienale bodo odprli 25. junija na treh lokacijah: v Moderni galeriji, Cankarjevem domu in Galeriji Ti-voli, poleg tega bodo odprli tudi retrospektivne razstave 19 prejemnikov Velike nagrade bienala in retrospektivno razstavo nagajencev preteklega bienala. Tako bodo vse razstave jubilejnega bienala zanimiv obračun s preteklostjo in bodo zaokrožile prikaz gibanja v svetovni grafični ustvarjalnosti zadnjih 40 let.

Ljubljanski Mednarodni grafični bienale se je v štirih desetletjih svojega delovanja uveljavil v svetu kot prireditev, ki omogoča enakopravno udeležbo umetnikov vseh likovnih pogledov in smeri in vseh grafičnih tehnik. Pomemben ni bil le za slovensko grafično umetnost, ki je tudi po njegovi zaslugi doživela neverjetno hiter in pomemben razvoj ter se kot t.i. ljubljanska grafična šola uveljavila v umetniških središčih vseh petih celin sveta, bienale je pomagal pri prodoru v svetovni vrh tudi tujim ustvarjalcem, ki so danes pojem kot nosilci najzanimivejših sodobnih smeri na grafičnem področju. Ljubljanski grafični bienale se je postavil ob bok slovitim prireditvam, kot so Beneški bienale, bienale v Sao Paulu in Tokiu.

Pesem ohranja zvestobo slovenstvu

Združeni moški pevski zbor Simon Jenko-Miško Kranjec, v katerem pojo rojaki iz Nürnberga in Erlangena, s koncertom obeležil 10-letnico -Čestitke iz Krškega

ERLANGEN - Zgodovina slovenskemu narodu in njegovim samoohranjenim težnjam ni bila nikdar naklonjena. Ko je bilo Slovincem najtežje, so ravno s pomočjo slovenske besede in pesmi ohranjali odločenost, da bodo na svoji zemlji sami gospodar. Lepa slovenska pesem na tujem zveni drugače kot doma, pevcem in njihovemu slovenskemu občinstvu pa je zmeraj spodbuda, da se počutijo še bolj Slovence in da jim je na tujem lažje. Take vtise prinašamo s koncerta v Erlangu, kjer je imel koncert ob svoji 10-letnici Združeni moški pevski zbor Simon Jenko-Miško Kranjec, v katerem pojo pevci iz slovenskih društev v Nürnbergu in Erlangu.

Tudi zato bo krška občina, ki je pokroviteljica Slovenskega športnega in kulturnega društva (SSKD) Simon Jenko v Nürnbergu (mimogrede: to, eno izmed najprizadenejših društev z okrog 120 člani na severnem Bavarskem bo prihodnje leto obeležilo 15-letnico) tudi v prihodnje pomagala rojakom na tujem po svojih močeh. Kot je povedal sredi maja na slavnostnem koncertu jubilarja v Erlangu župan krške občine Danilo Siter, so ne glede na spremembe družbenega sistema v Sloveniji rade volje prenesli patronat nad SKSD Simon Jenko s takratne OK SZDL na občinsko skupščino. To je utemeljil s tem, da krška občina zdajstvo pač dobro pozna, saj je na delu v tujini še okrog 1500 rojakov. Predsednik Siter je povedal, da mu je tudi državni sekretar za Slovence po svetu dr. Peter Venclj dejal, da je takšna poteza Krčanov modra, kajti iz Ljubljane pač ne morejo v tolikšni meri ohranjati živih

stikov z društv, v katerih se srečujejo naši rojaki in budijo slovensko narod-

PRIZNANJE - Pevovodjo združene zbor, Alojza Tementa (na posnetku z očali), so njegovi pevci na jubilejnim koncertu v Erlangu prijetno presenetili z umetniško sliko. (Foto: P. Perc)

no zavest; tesne vezi lažje ustvarijo občine.

Za jubilejni koncert je pevovodja združenega zbora Alojz Tement prepusil taktirko Brestančanu Janku Avsenaku, ki je že tretjič prišel pomagat pevce pred pomembnejšim koncertom. Poslušalci so bili z nastopom zbora Simon Jenko-Miško Kranjec zelo zadovoljni. Toplo so pozdravili tudi gostujočo vokalno skupino Harmonie iz Buechenbacha pod vodstvom Hansa Shleyerja, ki se je predstavila s frankovskimi ljudskimi pesmimi, in mešani zbor Kosbacher Stadlsaenger iz Erlangena pod vodstvom gospoda Graderta. Navdušenost sprejema pa je bil deležen oktet Jurij Dalmatin iz Sevnice (bivši oktet Boštjanjski fantje) pod umetniškim vodstvom Emila Lenarčiča, in sicer za vsako izmed šestih slovenskih pesmi, zlasti pa je slovensko-nemško občinstvo viharo zaploskalo po v nemščini zapeti Goethejevi Heideroeslen ob koncu samostojnega nastopa sevnškega okteta. Slavnostni koncert sta oktet in jubilarnt sklenila skupno s pesmijo Augusta Disselhoffa Nun-ade, du mein lieb Heimatland.

P. PERC

Gosta: Šeligo in Babičeva

Razstava grafik in predavanje o slovensko-hrvaških kulturnih stikih

NOVO MESTO - V sredo, 2. junija, bo v Modri dvorani hotela Metropol 7. tradicionalna tribuna Hrvaškega kulturnega doma "Sreda ob 18.", s katero bodo zaključili uspešno sezono predstavljanja slovenskih in hrvaških ustvarjalcev in umetnikov.

To sredo se bosta ob 18. uri predstavila slikarka in prorektorica zagrebške Akademije likovnih umetnosti Dubravka Babič ter pisatelj, dramatik in publicist Rudi Šeligo, ki bo predaval o slovensko-hrvaških kulturnih stikih po osamosvojitvi obeh držav. Gosta bo predstavljal Emil Lučec. Še pred predavanjem bodo ob 17. uri v prostorih Dolenjskega muzeja odprli razstavo grafik gostje iz Zagreba, ki je za svoja dela prejela številne domače in tuje nagrade, nazadnje najvišjo nagrado letošnje 17. mednarodne zagrebške razstave grafike.

Naslednji ciklus predstavitev se bo začel septembra, ko bodo v "Sredo ob 18." vključili tudi predavateljce iz tujine.

POČASTILI 150. OBLETNICO - S koncertom v novomeški frančiškanski cerkvi je mešani pevski zbor iz Srednje vasi pri Kamniku počastil 150. obletnico rojstva cerkvenega glasbenika p. Angelika Hribarja. Zbor je ob spremljavi organistke Marije Holcar zapel izbor pesmi iz bogate Hribarjeve glasbene zapuščine in se žal maloštevilnemu občinstvu predstavil v dobri luči. (Foto: N. Stubler)

Prvič zapeli Grabarjeva Drevesa

Z občinske pevske revije v Sevnici - Nova skladba

SEVNICA - Na sobotni občinski pevski reviji v kulturni dvorani GD Sevnica je za prijetno presenečenje poskrbel mešani pevski zbor Primož Trubar iz Loke pri Zidanem mostu pod vodstvom Tatjane Balog, ki je poleg ostalih pesmi prvič v javnosti zapel pesem Drevesa radeškega glasbenika in pisca Andreja Grabarja. Avtorju so se ob tej krstni izvedbi njegove skladbe zahvalili s šopkom cvetja.

Kot gost je na reviji s šestimi skladbami sodeloval mešani pevski zbor (MePZ) Strojnska reka z Raven na Koroškem, ki deluje že 5 let pod vodstvom zborovodje Marjana Gerdeja, od domačih pa so nastopili: MePZ Lisca pod vodstvom Staneta Pečka, MePZ Jutrjanke z zborovodjem Cirilom Udovcem in sevnški oktet Jurij Dalmatin, ki ga vodi Emil Lenarčič. Oktet bo jeseni nastopil na posavski reviji oktetov v Brestanici. Poleg loškega zbora bosta na posavski pevski reviji, ki bo v petek, 28. maja, ob 20. uri v slavnostni dvorani brežiškega gradu, iz sevnške občine nastopila še mešana pevska zbor Lisee in Jutrjanke, pridružilo pa se jim bo še pet zborov iz brežiške in dva iz krške občine.

P.P.

VRHUNSKO OBLIKOVANJE - Razstava Slovensko steklo Oskarja Kogoj (na sliki v sredi) v Ganglovem razstavišču v metliškem gradu je že na otvoritve privabila številne obiskovalce, v času Vinske vigredi pa si jo je ogledalo več tisoč ljudi. (Foto: A. B.)

Kogojovo slovensko steklo

Na razstavi Slovensko steklo v Metliki prvič v Sloveniji na ogled vse Kogojovo kolekcije - Veliko zanimanje

METLIKA - V soboto dopoldne, na dan, ko so v ugledni galeriji v Londonu zapirali razstavo znanega slovenskega oblikovalca Oskarja Kogoj, so v okviru Vinske vigredi v Ganglovem razstavišču v metliškem gradu odprli njegovo razstavo Slovensko steklo. Kogojeve izdelke iz stekla - pretežno gre za steklenice in kozarce, ki so jih izdelali izvrstni mojstri v slovenskih steklarnah v Hrastniku, Hrpeljah in Rogški Slatini - so si doslej ogledali že na večjih razstavah v tujini, metliška pa je prva v Sloveniji v takem obsegu. O avtorju in njegovem delu sta spregovorila kustodinja Belokranjskega muzeja Andreja Brancelj in etnolog prof. dr. Janez Bogataj. Razstava v Metliki je privabila številne obiskovalce, v prisotnosti Oskarja Kogoj in ministrice Jožice Puharjeve jo je odprl dr. Dušan Plut.

Branceljeva je Kogoj predstavila kot pravega prijatelja Bele krajine. "Oskar Kogoj, ki ustvarja iz bogate slovenske steklarske dediščine, je s temi svojimi izdelki pokazal, da še ni bila izrečena zadnja beseda pri kreaciji kozarcev in steklenic," je med drugim dejal dr. Bogataj. "Od leta 1988, ko je nastala njegova slovenska steklenica, je ustvaril še celo paleto steklenic, ki so vrhunski dosežek slovenskega oblikovanja v steklu." Na metliški razstavi je bila tudi serija steklenic in kozarcev, ki jih je Kogoj ustvaril v sodelovanju oziroma za družino Filak s Talčevega vrha. Bela krajina v svetu že postaja znana po tej vrhunski kolekciji. "V Kogojevem ustvarjanju sta razvidni tako oblika, kot vsebina," je v otvoritve-

70 LET ZBORA GRAFIKA

LJUBLJANA - Na jubilejnim koncertu, ki je bil v petek, 21. maja, v veliki dvorani Zavoda za zdravstveno zavarovanje v počastitev visokega jubileja, 70. obletnice ustanovitve pevskega zbora Grafika, sta se poleg jubilarnt predstavila tudi z njim pobratena moška pevska zbor Dušan Jereb iz Novega mesta in Talum iz Kidričevega.

Stokrat krajša pot čez mejo

Razumevanje obmejne policije lajša življenje - Ni zapletov - Pomoč v mednarodnem letu turizma

KOČEVJE - V Zgornji Kolpski dolini je prihajalo do zapletov pri prehajanju preko državne meje tam, kjer ni uradnih mednarodnih prehodov, na primer iz Zamosta (Hrvaška) v Osilnico (Slovenija). Kraja nista oddaljena niti 500 m, in če bi popotnik ali turist strogo spoštoval napotke policistov, ki so jih dajali še pred kratkim, bi moral za to kratko pot opraviti kar okoli 100 km (preko mednarodnega mejnega prehoda Čabar-Podplanina na Kočevje in preko Petrince-Broda na Kolpi do Osilnice). Smo v letu turizma, taki ukrepi pa ovirajo turizem. Zato smo o tem povprašali Mirka Ješenika komandirja policijske postaje v Kočevju, ki nam je odgovoril tako:

Območje Osilnice je po naših napotilih dostopno vsem, tudi turistom, le prihod večje skupine domačin ali tujih turistov je potrebno prej prijaviti, a še to predvsem zato, da ne bi prišlo do nepotrebnih zapletov. Tudi hrvaška stran prihoda turistov ne zapleta, čeprav ni podpisan noben meddržavni sporazum o tem, so pa gotovo tudi oni zainteresirani za turizem in prihoda turistov ne bodo ovirali. Dogovorili pa smo se že, da se tudi policisti vključujemo v leto turizma tako, da bomo med drugim celo svetovali turistom, kje so

razne zanimivosti, ki naj bi si jih ogledali.

Za območje Kuželja pa je prehod preko meje dovoljen le domačinom in njihovim sorodnikom. Seveda velja podobno še za razne nujne in službene zadeve, kot zdravnike, veterinarje, uradne osebe in tudi za novinarje. Doslej tudi tu ni prihajalo do posebnih zapletov ne z naše in ne s hrvaške strani.

Tudi pri ribolovu, čolnarjenju in plavanju ne bo posebnih zapletov. Upoštevati je treba le, da mora vsak priti iz Kolpe na tistem bregu,

● Za pojasnilo o urejenih kampih ob Kolpi smo zaprosili pri pristojnih na občinski skupščini v Kočevju. Zvedeli smo, da ima dovoljenje odseka za urbanizem in urejanje prostora le kamp gostišča Samsa na Žagi, nekateri drugi pa kampe še urejajo.

kjer je vanjo šel, se pravi, če je vstopil v vodo na slovenski strani, mora tudi na slovenski ven.

Bomo pa letos strogo preganjali črno kampiranje, se pravi vsako taborjenje izven urejenih prostorov. Ni pa še znano, koliko urejenih kampov v občini sploh je.

J. PRIMC

POVZROČITELJ NESREČE ODPELJAL V NEZNANO

KOČEVJSKE POLJANE - 19. maja ob 19.10 je neznan voznik osebnega avta znamke Jugo, rumene barve, vozil od Podturna proti Črmošnjicam. V naselju Kočevske poljane je v desnem nepreglednem ovinku prehiteval neznanega voznika osebnega avta Z 101 z lahkim priklopnikom. V tem trenutku je iz nasprotnne smeri pripeljal z golfom 19-letni Roman Kuzma z Belčjega Vrha, ki je hotel nezgodo preprečiti. Naglo je zavil desno na bankino, nekaj časa drsel, nato pa se je prevrnil. Voznik ni bil poškodovan, medtem ko se je sopotnik, ki je padel iz vozila, hujše poškodoval in se zdravi v novomeški bolnišnici. Povzročitelj nesreče je odpeljal po nezgodi naprej in ga policisti še iščejo. Na vozilu je za okrog 100.000 tolarjev škode.

POGINILE KOKOŠI

KOČEVJE - Minuli četrtek je na farmi na Mlaki pri Kočevju poginilo 1.500 piščancev. Delavec, ki je nekaj popravil v hlevu, je izklopil ventilatorje. Po končanem popravilu pa jih je pozabil ponovno vklopiti. Zaradi previsoke temperature je piščancem zmanjkalo kisika in so se zadušili. Poginila je približno tretjina piščancev, ki so v tem hlevu.

TAT V ČRNOALJSKEM KOVINARJU

ČRNOMELJ - V času od marca do 17. maja je neznan storilec v v podjetju Kovinar v Črnomlju ukradel kotno brusilko, koničaste klešče ter ključavničarje. Podjetje je s tem oškodoval za 210.000 tolarjev.

VOZIL PO LEVI STRANI CESTE - 17. maja ob 14.45 je 28-letni Alojz Mikolič z Velike Hubajnice pri Stodencu peljal z golfom iz smeri Stobenc vasi proti Dvortcam. V nepreglednem ovinku v naselju Cerina je zapeljal na levo stran v trenutku, ko mu je iz nasprotnne smeri pravilno pripeljal 37-letni Mihael Dušič iz Pišec, voznik Integralovega avtobusa iz Brežic. Voznik avtobusa je opazil nasproti vozeče vozilo in ustavil ob desnem robu ceste, vendar je Mikolič kljub temu s prednjim delom avtomobila trčil v avtobus. Mikolič se je pri trčenju hujše poškodoval in so ga odpeljali na zdravljenje v brežiško bolnišnico. Na avtobusu je za okrog 20.000 tolarjev materialne škode, na golfu pa za okrog 180.000 tolarjev.

S KOLESOM JE PADLA V POK - 20. maja ob 16.15 se je 13-letna Marjanca Kušljan iz Šentjerneja peljala z ženskim gorskim kolesom iz hipodroma po lokalni cesti v smeri Šentjerneja - Šmarje. Ko je z neprimerno hitrostjo pripeljala po klancu navzdol v desni ovinek, je zaradi peska začela zavirati, pri tem pa jo je zaneslo v ograjo in nato v potok Koliba. Hudo poškodovana se zdravi v novomeški bolnišnici.

Z AVTOMOBILOM ZADELA PEŠCA - 21. maja ob 20.36 je 31-

letna Zdenka Pavkovič iz Novega mesta vozila osebni avto znamke R-4 od Soteske proti Novemu mestu. Pri Irči vasi je pripeljala do zaznamovanega prehoda za pešce, v tem trenutku pa je prehod prečkal 61-letni Anton Hrovat iz Novega mesta. Voznica ga je s sprednjim levim delom vozila zadela in pešca je vrгло na pokrov motorja, nato pa je padel na cesto, kjer je obležal hudo poškodovan. Zdravi se v novomeški bolnišnici.

OTROK NENADOMA ZAPELJAL NA CESTO - 22. maja ob 10.50 se je na lokalni cesti Drnovo - Gorica pripetila prometna nezgoda. Devetletni S. R. iz Krškega se je najprej vozil po travnatih stezi v bližini lokalne ceste v Gorici in pri hišni številki 8 zapeljal na cesto. V tem trenutku je iz smeri Drnovga pripeljal voznik osebnega avtomobila Zastava 101, 44-letni Jože Paček iz Jelše pri Krškem, ki je poskušal trčenje preprečiti z zaviranjem, vendar mu ni uspelo. S prednjim delom avtomobila je zadela kolesarja tako, da ga je vrгло po cesti in se je pri tem hujše poškodoval. Odpeljali so ga v brežiško bolnišnico, kjer je ostal na zdravljenju. Na kolesu je škode za okrog 3.000 tolarjev, na osebnem avtomobilu za 7.000 tolarjev.

Pištolo v žep, puško v hlačnico

Ibrahim Pačarizi s Kosova je marca vlomil v stanovanje častnika teritorialne obrambe Ernesta Breznikarja v Dovškem - Orožje je nameraval odnesti na Kosovo

NOVO MESTO - Novomeško temeljno sodišče je prejšnji teden v kazenski zadevi zoper obtoženega 25-letnega Ibrahima Pačarizija, po rodu Albanca s Kosova, zaradi kazniviga dejanja velike tatvine razsodilo, da je kriv, ker je 30. marca letos vlomil v stanovanjsko hišo častnika teritorialne obrambe RS Ernesta Breznikarja v Dovškem in odnesel s sabo več orožja in nabojev.

Ibrahim Pačarizi je v Sloveniji tujec in je opravljal priložnostna zidarska dela, očitno pa je stremel tudi za tem, da si nabavi na nepošten način orožje in strelivo zanj ter ga odnese domov na Kosovo. Obtoženec je povedal, da je na Senovem opazil oškodovanca Ernesta Breznikarja in ugotovil, da je vojaška oseba, in poizvedel, kje stanuje. Vedel je, da vojaške osebnosti običajno hranijo orožje tudi doma, zato se je odločil, da bo v oškodovančev hišo vlomil. S seboj je vzel železno palico, dolgo 57 cm, debelo 1,3 cm, ki je bila na enem koncu sploščena. Potem pa se je ob 6. uri zjutraj skril v bližini oškodovančeve hiše in počakal, da so stanovalci odšli od doma. Da bi se prepričal, če je hiša prazna, je pozvonil. Odprla mu je Breznikarjeva hči. Vprašal jo je, če pozna neko osebo, ki si jo je izmislil, potem pa se je poslovil in počakal, da je odšla v šolo.

V hišo je vstopil skozi vrata terase, s palico odprl vrata in pri tem poškodoval ključavnico. Najprej je odšel v kopalnico, iz nje v kabinet pa v dnevno sobo. V kabinetu je z

istim železom, s katerim si je pomagal pri vhodnih vratih terase, na silo odprl omaro in vzel več kosov orožja, avtomatsko puško z dvema polnima okvirjema nabojev in malokalibrsko pištolo. Okvirje in naboje ter pištolo je spravil v žep, puško pa je skril v

Besede v prazno

New York ima 250.000 narkomanov, ki so na igli, odvisni od heroina. Številka je grozna. Pa pri nas? Ker enotne slovenske raziskave o zasvojenosti z drogami še nimamo, so tudi ocene o številu zasvojenecv zelo različne. Sedaj, ko smo končno dobili odbor za izvajanje nacionalnega programa preprečevanja zlorabe drog pri Svetu za zdravje RS, čigar predsednik je dr. Milan Krek, bomo lažje obvladovali narkomanijo. Vendar vsega odbor ne bo mogel storiti.

Nekateri menijo, da je postalo govorjenje o narkomaniji modno, kajti po uradnih statističnih podatkih je zasvojenecv s trdo drogo v Sloveniji malo, vendar nas takšna razmišljanja ne smejo usvajati. Preventiva je še vedno najboljša in najcenejša pot. V ta namen je bilo po Sloveniji organiziranih že veliko okroglih miz. Pred dobrim mesecem je bila takšna okrogla miza v Trebnjem, prejšnji teden pa tudi v Novem mestu na Srednji gostinski šoli. Na okroglo mizo so bili povabljeni dr. Milan Krek, dr. Tatjana Gazvoda, dr. Tone Starc, predstavnik novomeškega UNZ-ja in Centra za socialno delo ter ravnatelj srednjih in osnovnih šol. Mednje je prišel tudi novomeški župan Franci Koncilija.

Mediji žal niso bili povabljeni in tudi sicer je na okroglo mizo prišlo malo ljudi. Verjetno je za takšen obisk kriv organizator, ni pa edini krivec. Kar pogosto se sliši mnenje, da na Dolenjskem problemov z narkomanijo nimamo in da so takšni pogovori ali odveč ali pa da celo pripomenuje k popularizaciji drog. Na žalost pa zasvojenost ne predstavlja le trda droga, po nekaterih podatkih je prav za Dolenjsko značilno velika zasvojenost z alkoholom, ki se začenja že pri otrocih. O tem, kako se lotiti boja proti alkoholizmu, je menda na okrogli mizi prejšnji teden govoril dr. Krek. Vendar kaj, ko njegovih besed mnogi niso slišali! Tisti, ki so jim bile namenjene.

J. DORNIŽ

PO DOLENJSKI DEŽELI

● Kokošja juha in zajčja pečenka sta slastni jedi za vsakega gurmana. Še boljši sta, če sta živalici domače reje. Zmikav, ki je 17. maja ponoči vlomil v kokošnjak lastnika J. S. iz Semiča, to dobro ve. Lastnika, ki ju je redil, pa je oškodoval za 1.000 tolarjev.

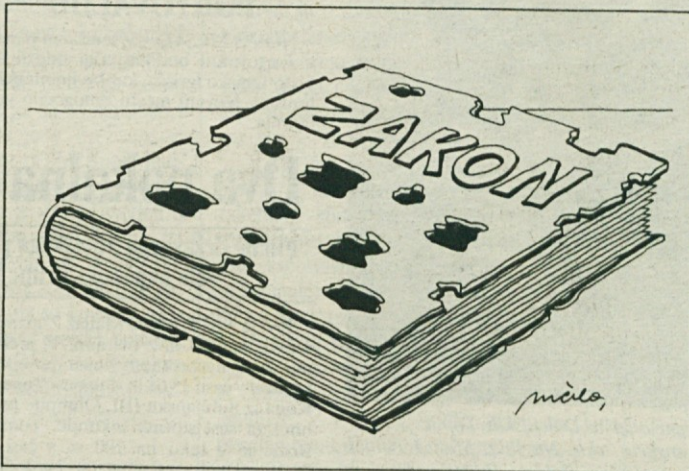
● Tudi naslednje kokoši, ki jih je nepridiprav odnesel v temno noč, so izginile 17. maja v Beli krajini, točneje v Hrastu pri Vinici. Tat je obiskal kokošnjak M. Š. in s sabo odnesel dva petelina in kokoš. Kaj ima rajši, juho ali pečeno kokoš, se ne ve. Lastnico je oškodoval za več kot 1.500 tolarjev.

● Vsi tatovi pa le niso enaki, nekateri mislijo tudi na delo. Tako npr. zmikav, ki je ponoči 21. maja v Mihelji vasi iz kovinske škatle, ki jo je lastnik M. G. pustil na prostem, ukradel orodje znamke Unior, cevne klešče in ročno koso. Verjetno bo poslej imel najlažje pokosen vrt. Na slabšem je seveda lastnik izginulega orožja. Tat ga je čez noč oškodoval za 10.000 tolarjev.

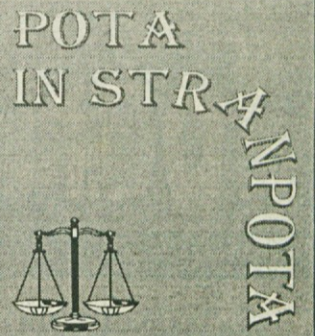
POLICAJI BREZ JAJC?

KOČEVSKA REKA, GOTENICA - Vadbena-oskrbni center (VOC) Gotenica se kot oskrbnik ukvarja s kar široko gospodarsko dejavnostjo, saj imajo govedo, ovce, svinje itd. ter celo perutninsko farmo. S svojimi kmetijskimi proizvodi oskrbujejo tudi Kočevje, kjer so znana predvsem njihova konzumna jajca, dobre kakovosti. VOC pa se v zadnjem obdobju prizadeva, da bi svojo kmetijsko dejavnost (živali in ljudi) - ne pa objekte - predal kakemu drugemu podjetju, skratka, da bi prenehal z gospodarjenjem, saj se res preveč ne spodobi, da se policisti ukvarjajo s kurami. Tako se lahko zgodi, da bomo kmalu ostali brez policijskih jajc.

P-c

STISNjeni PEŠCI - Največji in najlepši mestni trg na Kranjskem, novomeški Glavni trg, so zasedli avtomobili. Nekdaj znamenite novomeške promenade se z nostalgijo spominjajo le še stari Novomeščani. Sedaj za pešce skorajda ni več prostora niti na pločnikih, saj se morajo celo tam prebijati med avtomobilsko pločvino. Bomo še kdaj uživali spokojnost čarobnega novomeškega trga? (Foto: A. Bartelj)

dežurni poročajo

UKRADEL MOŠKO ŠPORTNO KOLO - 17. maja popoldne je neznan storilec izpred stavbe v bližini telovadnice v Metliki ukradel moško športno kolo ter s tem lastnika D. M. iz Metlike oškodoval za 15.000 tolarjev.

ODNESEL KASETO S KLJUČI - V času od 18. do 19. maja je neznan storilec v Križevski vasi iz garaže ukradel kaseto z najrazličnejšimi ključi in A. L. oškodoval za okrog 50.000 tolarjev.

ODŠEL S ČEKOVNO KARTICO IN DOKUMENTI - 19. maja popoldne je neznan storilec v Vrhovčevi ulici v Novem mestu vlomil v osebni avto ter ukradel moško usnjeno torbico, v kateri je imel lastnik M. B. iz Novega mesta čke s čekovno kartico in druge dokumente. Lastnika je oškodoval za 10.000 tolarjev.

IZ PREDALA IZGINIL DENAR - 23. maja je neznan storilec izkoristil krajsko odsotnost lastnika A. S. in iz okrepčevalnice v Rosalnicah iz predala delovnega pulta ukradel 8.000 tolarjev. Storila še iščejo.

ODPELJAL SE JE Z MOTORJEM - V času od 21. do 22. maja je neznan storilec iz kolesarnice stanovanjskega bloka v Metliki ukradel kolo z motorjem znamke Tomos APN 6 ter s tem lastnika I. J. oškodoval za 36.000 tolarjev.

OSTAL BREZ KASETOFONA IN NOŽEV - V času od 3. do 22. maja je neznan storilec na Primostoku vlomil v vikend, last L. P. iz Ljubljane in ukradel radiokasetofon in 5 kuhinjskih nožev. Lastnico je oškodoval za 10.000 tolarjev.

NEKDO POSEKAL 99 DREVES

BELA CERKEV - Februarja letos je neznan storilec na gozdni parceli KO Bela Cerkev posekal 99 dreves različnih vrst ter s tem oškodoval GG Novo mesto toz Gozdarstvo Novo mesto za 284.226 tolarjev.

ZARADI NEPRIMERNE HITROSTI NA STREHO

SENOVO - Na regionalni cesti Senovo se je 21. maja zgodila prometna nezgoda zaradi neprimerne hitrosti voznice osebnega avtomobila Cimos AX, 20-letne Metke Simonišek z Malega Kamna pri Krškem. Simoniškova se je peljala iz smeri Malega Kamna proti Brestanici. V neposredni bližini naselja Senovo jo je zaradi neprimerne hitrosti v ostrem desnem ovinku zaneslo, tako da je izgubila oblast nad vozilom in po okoli 35 metrih vožnje zapeljala na desno bankino. Po njej je vozila 17 metrov in nato ponovno zapeljala na bankino, se po nasipu prevrnila in obstala na strehi avtomobila na njivi. Voznica se je kljub uporabi varnostnega pasu hujše poškodovala: dobila je pretres možganov in poškodbe vratnih vretenc. Zdravi se v brežiški bolnišnici. Na avtomobilu je za okrog 400.000 tolarjev škode.

Največ kršitev v lokalih in na cestah

Storilci v skupinah

KRŠKO - Iz analize statističnih podatkov o stanju javnega reda in miru na območju, ki ga pokriva krška UNZ, je razvidno, da je število kršitev zoper javni red im mir v prvih treh letošnjih mesecih porastlo. Več pa je bilo tudi ostalih kršitev, npr. zakona o tujcih, zakona o nadzoru državne meje, zakona o orožju.

Največ kršitev so odkrili v brežiški občini - za 98 odst. več kot v enakem obdobju lani, v krški občini je bilo takšnih kršitev več za 22 odst. in v sevniški za 14 odst., skupaj so zabeležili 44-odst. porast vseh kršitev. Na krški UNZ pravijo, da je teh dejanj več tudi zaradi vzpostavitev državne meje. Ugotavljajo tudi, da so lani obravnavali več kršitev, ki so jih storili posamezniki, letos pa se več delcev kršitev, ki jih je zagrešilo dvojce ali celo več oseb skupaj, posameznih kršitev pa je manj.

Največ kršitev javnega reda in miru se je pripetilo v gostinskih lokalih in na cestah, manj pa na ostalih javnih mestih in zasebnih prostorih, zato bodo policisti ta mesta v prihodnje bolj nadzorovali.

J. D.

TRIATLONCI BODO NASTOPILO V ŽIREH

NOVO MESTO - Mladi novomeški triatlonci, starejši pionirji in mladinci, katerim se bodo pridružili še mlajši pionirji, bodo 6. junija nastopili na duatlonu v Žireh, teden kasneje pa še v Ljubljani na triatlonu. Pomembno tekmovalje imajo v triatlonu, in sicer v avstrijskem Gradcu 19. junija, najboljši pa bodo nastopili še na kvalifikacijah za evropsko mladinsko prvenstvo, ki bodo v Španiji.

A. Š.

BREŽIČANKE DRUGE V ORIENTACIJSKEM TEKU

KRANJ - V Udinem borštu pri Kranju je bilo v nedeljo državno prvenstvo osnovnih in srednjih šol v orientacijskem teku, kjer so nastopili tudi tekmovalci iz Brežic. V dokaj zahtevni konkurenci - nastopilo je 57 tričlanskih ekip - so brežiški osnovnošolci osvojili tretje mesto, srednješolke pa so bile celo druge. Rezultati - osnovnošolci (5. in 6. razred): 1. Cerčno II, 3. Brežice, srednješolke: 1. Ravne, 2. Brežice itd. Skupna uvrstitev: 1. Ravne, 2. Jurij Vega - Idrija, 3. Brežice.

NAGRADA KOBARIDA ZA BOŠTJANA MERVARJA

KOBARID - Ni je sobote ali nedelje, da se kolesarji KD Krka s tekmovalja ne bi vrnili s kakšno lovorko. Tako je bilo tudi ob koncu prejšnjega tedna, ko so nastopili na kolesarskem tekmovalju "Nagrada Kobarida 93". Na 102 kilometra dolgi progi je med člani tokrat slavil Boštjan Mervar, ravno tako mladi Vene, ki je zmagal pri dečkih kategorije B. Rezultati - dečki A: 3. Ribič, dečki B: 1. Vene, 2. Zrimšek, 3. Logar (vsi Krka), mladinci: 4. Črnovč, člani: 1. Mervar, 3. Fink, 5. Baloh (vsi KD Krka) itd.

S. D.

TREBANJSKE KEGLJAVKE SKLENILE POLSEZONO

TREBNJE - Ženska kegljaška ekipa KK Mercator je z zadnjim treningom v Krškem sklenila prvi del uspešne tekmovalne sezone. Za nadaljevanje tekmovalja imajo nekoliko višje cilje, ki pa jih bodo lahko uresničile, če bodo okrepile svoje vrste. V imenu pokrovitelja Mercatorja se je kegljavkam za uspehe zahvalil Franc Jevnikar, ki je posebej poudaril velik uspeh Milene Veber, v imenu ekipe, ki je imela veliko podporo pokrovitelja, pa kegljavka Marija Zupančič.

N. G.

NOV FABIANOV REKORD - Nadarjeni atlet iz Dolenjskih Toplic je na 9. teku ob Krki postavil nov rekord na trinskem teku. Na sliki: Matjaž Fabjan (v sredini) je iz rok predsednika ŠD Kostanjevica, Polmeta Bučarja, prejel za rekord in dosežek še posebno priznanje prireditelja. (Foto: S. Dokl)

Nov veter v novomeški atletiki

Osvajali 42 medalj na državnih prvenstvih - V državni reprezentanci so nastopili: Darja Tratar, Nataša Podkrižnik, Tomaž Božič in Gregor Rus - Odmevni nastopi Fabjana

Na petkovem občnem zboru so novomeški atleti pregledali lansko sezono. Na državnih prvenstvih vseh kategorij so osvojili 42 medalj: 10 zlatih, 15 srebrnih in 17 bronastih. Clansko moštvo je bilo na državnem prvenstvu tretje.

Darja Tratar, Tomaž Božič, Gregor Rus in Nataša Podkrižnik so nastopili v državni reprezentanci. Darja Tratar je dosegla dva državna rekorda za dekleta, prvega v teku na 80 m z ovirami in drugega v šestorboju.

Pravzaprav je neke vrste čudež, da je dolenjska atletika tako dobro preživela sila neprijetna obdobja prejšnjega desetletja. V začetku osemdesetih

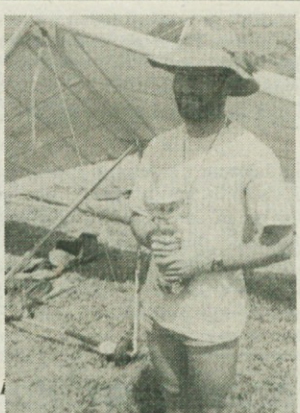
Peternel preletel 70 km

1. slovensko državno prvenstvo v zmajarstvu Lisca 93 - Franc Peternel prvi državni prvak - Dosežki Kril iz Krškega

SEVNICA - V nedeljo popoldne se je na Kopolju končalo 1. slovensko državno prvenstvo v prostem letenju z zmaji Lisca '93. Po pričakovanih je med 32 zmajarji iz 10 slovenskih klubov in iz Hrvaške (Hrvat) so tekmovali izven konkurence) zmagal favorit Franc Peternel, član zmajarskega kluba Let iz Skofje Loke. Drugo mesto je presenetljivo osvojil mladi Marjan Ščuka (Kraški zmajarji), organizatorja - Krila Krško pa je razveselil njegov tekmovalce Franc Krkovič, ki si je priboril bronasto kolajno.

35-letni Franc Peternel ml. (to, da gre za mlajšega Peternele je posebej treba poudarjati ob poročilih s strelskih tekmovalj, kjer sta oče in sin Franc Peternel še v bivši Jugoslaviji bila zmeraj največja tekmeča v streljanju s pištolo) se z zmajarstvom ukvarja od leta 1986. Za sabo ima vsaj 350 ur v zraku, samo letos pa že 45. "Vesel sem, ker so mi mladi tekmovalci za petami. Počutim se nekako že kot veteran med temi fanti. Z Lisce sem te dni letel prvič in moram priznati, da je to čudovita pokrajina. Z balona bi bilo te številne hribočke s cerkvicami, gozdove in doline še lepše opazovati. Lani sem bil 2. na državnem prvenstvu v padalstvu, a moram priznati, da se padalstva bojim, da bi se mi zaprla kupola. Dilema, ali zmajarstvo ali padalstvo, je umetna, oboje je lep šport, ki terja kar precej drznosti in zbranosti," pravi prvi slovenski državni prvak, po poklicu orodjar, doma iz Hraštja pri Kranju.

"Relativno dobro vreme, dobri rezultati in kar kakovostno prvenstvo," pa je telegrafsko izjava predsednika organizacijskega odbora Borota Mlakarja. V 4 tekmovalnih dnevih se je

ODLIČEN STRELEC IN ZMAJAR - Franc Peternel ml. ima doma v svojih vitrinah že vse polno raznih pokalov in priznanj, predvsem s strelskih tekmovalj, saj je bil tudi evropski mladinski prvak v streljanju s pištolo, kakšnih 20-krat pa je bil s pištolo že YU-prvak. Vseeno je bil Franc tudi te lovniške kar vesel, čeprav tudi njemu ni uspel prelet 100-kilometrskega trikotnika Lisca - Brežice - Straža - Lisca, Franc je od vseh prišel najdlje, to je 70 km, do Straže. (Foto: P. Perc)

prvi dan izkazal Silvo Novšak z Loga pri Boštjanju, ki tekmuje za Krila Krško. Novšak je celo prvi dan povedel, a je pozneje zaradi svoje napake zdrsil na lestevici navzdol, a je še vedno pristal na zelo dobrem 4. mestu. Tudi ekpno je premočno zmagal Let Skofja Loka nad prvo in drugo ekipo krških Krila.

P. P.

Kar 250 atletov na teku ob Krki

Prizadevni športni delavci iz Kostanjevice so pripravili 9. tek ob Krki - Rekorden dosežek Matjaža Fabjana iz Dol. Toplic, ki je zmagal v trinskem teku

KOSTANJEVICA - Športno društvo Kostanjevica ob Krki je v okviru akcije TV Slovenija Brazde vzdržljivosti pripravilo 9. tek ob Krki, na katerem je nastopilo rekordno število tekmovalcev, in sicer v trinskem teku na 10 km in malem maratonu (21 km).

Številni gledalci so zlasti pozdravili novi rekord trinskega teka na 10 km, ki ga je postavil državni reprezentant Matjaž Fabjan iz Dolenjskih Toplic. Velike pozornosti sta bila deležna tudi najstarejša tekmovalca, in sicer 70-letna Ljubljanka Vidojka Kozak in njen pet let starejši klubski kolega Boris Mlinar. Za organizacijo tekmovalja, je treba pohvaliti prizadevne prireditelje. Rezultati - pionirji (10 km): 1. Zrnek (Vrhnika) 40.04, 3. Štokar (Kostanjevica) 42.36, pionirke (10 km): 1. Iljaš (Brežice) 49.57, 3. Bizjak (Boštanj) 52.23; mladinke (10 km): 1. Žibert (Vrhnika) 47.03; mladinci (10 km): 1. Grom (Vrhnika) 36.50, 2. Celič 37.06,

3. Švent 38.31 (oba Triatlon N.m.); ženske A (10 km): 1. Šmid (Kranj)

TOMAŽ BRINC DOSEGEL VELIKO ZMAGO

SLOVENSKA BISTRICA - Na državnem prvenstvu v boks, ki je bilo ob koncu prejšnjega tedna, so nastopili tudi boksaarji iz Novoga mesta in dosegli nekaj lepih zmag. Posebej velja opozoriti na Tomaža Brinca, ki je premagal velikega favorita Celjana Pantoviča, in na mladega Jurijca, ki je zlahka opravil z Mariborčanom Plavcem. Zmagal je tudi Canič, ki je premagal Kranjčana Justina.

ŠE ŠESTO TENIŠKO IGRISČE V PORTOVALDU

NOVO MESTO - V teniškem parku v Portovaldu bodo te dni odprli še šesto teniško igrišče, kar bo ljubiteljem tenisa v Novem mestu omogočilo več igranja.

Dva pokalna državna prvaka

Finale državnega atletskega pokala je bil v Celju za Novomeščane zelo uspešen - Primc in Zupančič državna prvaka

Prvi je zmago okusil Matjaž Zupančič v teku na 110 m z ovirami. V precej močnem nasprotnem vetru je v cilj pritekel v času 15,04 in drugouvrščenega Kopa iz ljubljanske IBL Olimpije prehitel za šest stotink sekunde. Tomaž Božič je v teku na 100 m s časom 11,18 osvojil tretje mesto. Naslednji dan je v teku na 200 m samo za sto-

Polovični uspeh naših nogometašev

Studio D v nedeljo z 1:0 premagal ETI Elektroelemente iz Zagorja - Avto Bum vse bolj oddaljen od drugega mesta, ki bi ga popeljalo v 1. državno ligo

NOVO MESTO, KOČEVJE - Nogometaši novomeškega Studia D so v nedeljo spet razveselili svoje navijače, ne toliko z dobro igro, kot pa z zmago (1:0), ki jih je zadržala v gornjem delu lestvice. V povprečni igri, kjer so gostje iz Zagorja imeli podrejeno vlogo, so zmagali, čeprav so se morali za dve točki krepko potruditi. V glavnem se je igra tja do sedemdesete minute odvijala na sredini igrišča. Občasni izleti pred vrata vratarja Paviča in Haceta pa so se končali že pred šestnajstmetrskim prostorom.

Zadetek odločitev je padel v 71. minuti, ko so gostitelji napadli z levega krila. Bracovič je streljal na vrata Haceta, ki je nevarni strel odbil. Žoga se je znašla pred iznajdljivim Martiničevim, ki je z lepim volejem premagal sicer zelo zanesljivega Haceta. Po vodilnem zadetku so gostje prevzeli pobudo. Na Pavičeva vrata so se valili napad za napadom, vendar se je vse razen dveh ostrih strelav končalo pri brezplodnem preigravanju.

Nogometaši Avto Buma se vedno bolj oddaljujejo od drugega mesta. Njihov veliki tekmelec Istragas Jadran je na vročem terenu v Sežani iztržil samo točko, vendar so si podobni

FARAON PRESKOČIL 1,83 M

NOVA GORICA - Na konjeniškem turnirju v preskakovanju ovir je nastopilo trideset konjenikov iz osmih klubov. Nastopili so tudi tekmovalci KK Bajnof, kjer se je posebno proslavil Zoltan Kiss, ki je s Faraonom preskočil kar 1,83 metra visoko zapreko, kar je doslej največ na Dolenjskem, takšen dosežek pa veliko pomeni tudi v slovenskem merilu.

DOVOLJ JE ENA ŽOGA V MREŽI - Nogometašem novomeškega Studia D je v nedeljo uspelo spraviti eno žogo v mrežo Zagorjanov, zato sta dve točki ostali doma, tako kot na sliki iz drugega srečanja med Studio D in celjskim Publikumom. (Foto: M. Gorenc)

Športne iz Kočevja in Ribnice

● Potem ko sta odstopili vodilni športni delavci v ženskem odbojarskem klubu LJK Tilia, Zlata Arko in Jožica Šerbec, delu v klubu nemo-teno teče. Funkciji v klubu se je "odpovedal" tudi trener mladinskih selekcij in pionirske reprezentance Slovenije prof. Tone Krkovič.

● V rokometnem klubu KVM Ribnica v novi tekmovalni sezoni ne bo večjih sprememb, vse kaže, da bo ekipo še naprej treniral Janez Ilc. Iz kluba je odšel Elmir Kafriman, ki bo okrepil reški Zamec, verjetno pa bo za njim odšel tudi Milan Jurič.

● Športniki iz Kočevja, 13 fantov in 7 deklet, se bodo ob koncu tega tedna udeležili II. mednarodnih iger prijateljstva v Franciji. Poleg Kočevcev bodo nastopili še športniki Francije, Belgije in Nemčije.

● V 4. kolu ribniške občinske lige v malem nogometu so igrali takole: skupina A: Dolenji Lazi - Grafit 4:2, Sodražica - Grčarice 4:1, Jurček - Trg VV 6:3. Vodi ekipa Sodražice s sedmimi točkami. V skupini B: Izlaki - MON 5:3, Oaza - Alf 2:0, Jezdec - Trgovina Mateja 6:1. V vodstvu so Jezdec s sedmimi točkami.

M. GLAVONJIČ

USPEL TURNIR SLOVENSKEH VETERANOV

ŠMARJEŠKE TOPLICE - Ob koncu prejšnjega tedna so v zdravilišču Šmarješke Toplice pripravili 3. teniški turnir slovenskih veteranov in veterank, na katerem je nastopilo 35 igralcev. Rezultati - moški A (45 - 55 let): 1. Žitnik (Olim.) 5. J. Turk (N.m.), moški (55 - 60): 1. Muhič (Branik, Mb.), moški (60 - 70): 1. Kocjan (Olim.), 4. De Costa (Brez.), moški od 70 let naprej: 1. Jagodič (Olim.). Ženske (od 40 let naprej): 1. Hojnik (Maribor), ženski pari: Svetlič - Filipan (Maribor) in moški: 1. Žitnik - Kocjan (Olimpija).

J. TURK

VABILO ZA LJUBITELJE TENISA

NOVO MESTO - Teniški klub Novo mesto organizira začetni, nadaljevalni in izpopolnjevalni tečaj tenisa v teniškem parku v Portovaldu. Vse informacije dobite pri sekretarju kluba Marku Remsu, tel. 28-236 (doma) in 321-712 (v službi).

VADITELJSKI TEČAJ ZA TENIS

NOVO MESTO - Teniški klub Novo mesto organizira skupaj s Fakulteto za šport iz Ljubljane 50-urni vaditeljski tečaj tenisa, ki se prične 4. junija in bo trajal še 5., 6., 11., 12. in 13. junija. Prijave sprejema sekretar kluba Marko Rems.

J. P.

Po vodstvu gostov v prvem polčasu je vse kazalo, da bosta obe točki šli v Kočevje, vendar je potek srečanja povsem spremenila enajstmetrovka za gostitelja, ki so v 48. minuti izenačili. Kočevci so bili še enkrat v vodstvu, vendar so ga samo štiri minute pred koncem srečanja zapravili, ko so Medvodčani rešili točko. Tako so sanje nogometašev Avto Buma vedno manj uresničljive, kajti do konca prvenstva so vsega štiri kola in bo zelo težko nadoknaditi zamujeno.

S. D.

DVOJICA SPLICAL - STOKANOVIČ DVAKRAT V POLNO

NOVO MESTO - Ob koncu prejšnjega tedna sta bila v Novem mestu in v Lutrškem selu dva teniška turnirja dvojic, kjer sta prvi mesti osvojila Novomeščana Splical - Stokanovič. Na turnirju v Novem mestu sta porazila dvojico Bregar - Medle z 2:1 (2:6, 6:2 in 7:6), v Lutrškem selu pa par A. Wachter - Peljhan z 2:0 (7:6, 6:1).

KOLPA KBM ZMAGALA V DOLU

PODZEMELJ - Nogometaši Kolpe KBM so v nedeljo popravili zadnji spodrsrlaj doma, saj so z 2:1 v gosteh premagali Dob. Podzemeljčani so med tednom ugnali tudi drugoligaša Napredok, in sicer s 3:1. V nedeljo bo težko pričakovani derbi med KBM in Belo krajino iz Črnomlja.

J. F.

MERCATOR VABI

NOVO MESTO - V petek, 28. maja, med 14. in 17. uro Mercator pred potrošniškim centrom v Ločni organizira pokašnje izdelkov Dolenjskih pekarn, Presada iz Gabrovke, Vina Brežice in Bizeljsko, Union piva in Mercatorjevih mesnin. Zaigral bo duo Čar.

VEČ KOT STO ČOLNARJEV NA KRKI

ŽUŽEMBERK - Rekreatijski spust po reki Krki, ki so ga v soboto in nedeljo pripravili športni delavci iz Suhe krajine, je privabil na reko od Zagradca do Šoteske več kot sto čolnarjev. V glavnem gre za druženje ljubiteljev narave in voda iz Slovenije in sosednjih dežel. O tem nam je povedal eden glavnih organizatorjev Emil Glavič tole: "Z udeležbo smo bili zelo zadovoljni. K nam se vedno vračajo stari prijatelji, žal pa še ni čolnarjev iz Avstrije, Italije, Nemčije in Francije, ki so bili včasih naši stalni gostje. Nemirni Balkan še vedno moti naše prijatelje. Upamo, da bo drugo leto bolje."

S. D.

Gordana Djurić izpolnila normo

DOLENJSKE TOPLICE - Letošnji atletske pokal Slovenije je bil za topliške mladince eno najuspešnejših tekmovalj doslej.

Ze v kvalifikacijah je Boštjan Šimunič v troskoku dosegel rezultat 14,80. S tem rezultatom je dosegel ne samo najboljši mladinski rezultat, temveč je močno izboljšal svoj osebni rekord. Tudi v daljavo je skočil 6,75 m ter se kot edini Dolenjec uvrstil v finale.

Gordana Djurić sicer ni nastopila v kvalifikacijah, saj je kot najboljša mladinka v državi imela prost vstop. Kljub poškodbim in uspešni terapiji je Gordana nastopila v finalu APS in kot prva Slovenka izpolnila normo za nastop na mladinskem evropskem prvenstvu v Španiji. Dosegla je namreč državni rekord in obenem normo 12,60 v troskoku. Tako ji ostane dovolj časa za temeljite priprave na evropsko prvenstvo ter morebitno uvrstitev v finale. Poudariti pa moramo, da je Gordana prva mladinka v zgodovini dolenjske atletike, ki bo nastopila na evropskem mladinskem prvenstvu.

Boštjan Šimunič ima sicer še dovolj časa (poldrugi mesec) za izpolnitev norme, je pa s finalnim nastopom in rezultatom 14,76 resno opozoril nase. Boštjan se namreč močno bliža magični meji 15 metrov, ki v mladinski kategoriji veliko pomeni tudi v Evropi.

Bero topliških nastopov je dopolnila mladinka Andreja Blatnik, ki je v troskoku skočila 11,40 in osvojila 7. mesto.

MILAN ŠIMUNIČ

Zasebni »angeli varuhi«

Še nedolgo tega smo zasebne detektive lahko videli samo v filmih, danes pa imamo nekaj zasebnih detektivskih firm že tudi v Sloveniji. Tudi naši detektivi iščejo ukradene avtomobile, ugrabljeni otroke, preverjajo poslovno partnerstvo, torej varujejo tako ljudi kot tudi premoženje. Njihove akcije pa niso nič manj zahtevne od tistih, ki smo jih navajeni iz filmov.

Skorajda ni področja, ki se zaradi velikih sprememb v družbi ne bi tudi samo spremenilo. Predvsem zaradi privatizacije družbenega premoženja se je pokazala potreba po zasebnem varovanju ljudi in premoženja kot dopolnitev državnemu varovanju. Prve zasebne firme za varovanje ljudi in premoženja so se pojavile pred tremi leti, danes pa jih je registriranih v Sloveniji že prek 150.

Novomeški Protekt, d.o.o., je bil ob ustanovitvi tretja zasebna firma za varovanje premoženja v Sloveniji in prva za varovanje oseb. Vodita ga Jože Ribič in Boris Pavlin. Zaposlenih je osem delavcev, nekaj pa je honorarnih sodelavcev. Njuni delavci so vsi preverjeni in strokovno usposobljeni za to delo. Kot firma za varovanje premoženja in oseb se več ukvarja s tehničnim varovanjem kot fizičnim, saj bi za fizično varovanje potrebovali veliko več delavcev. Poleg tega se v Protektu ukvarjajo z receptersko službo, intervencijo na objekte, ki jih varujejo, sprem-

ljajo prevoze večje gotovine, pooblaščenici so za usposabljanje občanov, delavcev raznih ustanov za delo z orožjem. Njihovo delo se z delom policije ne križa, čeprav se oboji ukvarjajo z istim področjem. Zasebne varovalne firme, kot je Protekt, se ukvarjajo s tistim, česar policisti ne delajo. So na razpolago občanom za varovanje njihovega premoženja, torej se na nek način dopolnjujejo s policijo.

Zakon o zasebnem varovanju, detektivski dejavnosti in o obveznem organiziranju službe varovanja še ni sprejet (trenutno so v razpravi predlogi zakona), zato se zasebna podjetja, kot je Protekt, pri opravljanju dejavnosti srečujejo z vrsto protislovij. Če se npr. oglasi alarmna naprava, morajo njihovi varnostniki čim hitreje priti do mesta, kjer se je sprožila, vendar pa se morajo po sedanji zakonodaji cestnih predpisov, se pravi, da ne spadajo v tisto kategorijo služb, ki zaradi svoje narave dela v takšnih primerih predpisov ne upoštevajo.

Kazniva dejanja kot reklama

Statistike kažejo porast kaznivih dejanj v Sloveniji, k temu so nedvomno prispevali spremenjeni lastniški odnosi kot tudi vse več brezposelnih. "Naša najboljša reklama so kazniva dejanja," pravi Jože Ribič in dodaja, da pa so novomeški policisti zelo delavni in imajo zelo velik odstotek raziskanih primerov ter večino kaznivih dejanj že zelo kmalu odkrijejo, jih v kali zatrejo, kot bi rekli. Zaradi dobrega dela policistov, je pač manj dela zanje. Protekt se naslednji mesec seli tudi v Belo krajino, kjer bo odprl sodoben nadzorni center, od koder bodo varovali objekte skorajda po celi Beli krajini. Na tem območju takšne firme namreč še nimajo. Za zdaj na Dolenjskem ni tako veliko kriminalnih dejanj, pa vendar če prislunemo Murphyevevu zakonu, ki pravi: Če domnevate, da so štiri možnosti, da bi šlo kaj narobe, in se vsem štirim srečno izognete, se takoj pokaže peta možnost, povsem mirni in brezskrbni ne moremo biti. In prav zaradi možnosti, da bi šlo kaj narobe, ljudje iščejo zaščito zase in za svoje premoženje.

Še vedno brez zakona

Obseg dela zasebnih firm za varovanje premoženja in oseb se je lani v Sloveniji najmanj podvojil, čeprav ozko specializiranih firm, kot jih poznajo v tujini, še nimamo. Za ureditev dela zasebnih firm za varovanje je nujno potreben zakon, ki bo na tem področju naredil več reda. "Neurejeni zakonski normativi so preprečevali razvoj dejavnosti v

željeni smeri. Že pred dobrima dvema letoma smo predlagali nekatere rešitve, skratka hoteli smo vplivati na zakon, ki se je začel pripravljati," razlaga Ribič. Največ težav so imeli z obliko in barvo uniform, ki ni smela biti takšna, kot jo imajo policisti, potem z uporabo modre luči, sirene, avtomatskega orožja, ki bi ga sedaj, ko varujejo objekte posebnega družbenega pomena, potrebovali. Nejasnosti so bile tudi v zvezi s pridobivanje osebnih podatkov, kar je predvsem pomembno za uspešno detektivsko dejavnost. Z zakonom o varovanju osebnih podatkov se je ta dostop še poostрил, zato se v Protektu z detektivstvom ne ukvarjajo veliko. Npr. lahko se odločijo, da bodo iskali pogrešano vozilo, vendar so policisti v primerjavi z njimi v prednosti, ker imajo podatke in tudi večjo ekipo. Do tovrstnih podatkov lahko pridejo tudi zasebne firme, vendar morajo zanje pisмено zaprositi Ministrstvo za notranje zadeve. Podatke v tem primeru sicer dobijo, vendar to traja najmanj en teden, kar pa je za uspešno iskanje, naj bo avtomobila ali česa drugega, prekasno, saj je pri tem delu hitrost odločilna. Zato takšne zadeve raje prepustijo policiji, kajti tudi stroški naročnika ne smejo biti previsoki.

Že v začetku, ko so se morali sami organizirati za izdelavo izkaznic, uniform in vsega, kar sodi zraven, so se zasebne firme

za varovanje iz cele Slovenije poskušale organizirati v združenje, vendar takrat to ni zažvelo. Letos, sredi aprila, pa so se zopet dobili in ustanovili skupščino zasebnih podjetij, ki bo vplivala na zakon oz. opozorila na probleme, s katerimi se v praksi srečujejo. Gre za določena pooblastila, ki bi jih nujno potrebovali: pri tehničnem varovanju avtomatsko orožje, potem modro luč, zvočne signale, dovoljeno prekoračitev hitrosti. Njihovo delo namreč kontrolira Ministrstvo za notranje zadeve.

Obstali bodo le najboljši

Tako težko pričakovani zakon o varovanju bo jasno opredeljeval delo teh firm in naredil selekcijo, saj firme, ki se poleg varovanja ukvarjajo še s trgovino, čiščenjem in kdo ve še s čim, ne morejo biti najbolj zanesljive "varuhinje". V zahodnem svetu poznajo ozke specializacije, npr. varovanje trgovin ali samo detektivsko dejavnost in podobno. Tak zakon bi zagotovil tudi bolj konkurenčno delo in večjo strokovnost. Osnutek zakona o zasebnem varovanju, detektivski dejavnosti in obveznem organiziranju službe varovanja pravi, naj bi opravljal izpit pred ministrstvom za notranje zadeve. S podatki iz evidenc naj bi bili zavezani ravnati v skladu z Zakonom o varstvu osebnih podatkov, kamor spada seveda tudi zavezanost k molčečnosti. Detektive pa naj bi omejili z določilom, da ne smejo opravljati nalog, za katere so z zakoni pooblaščenici policijski in pravosodni organi.

Več kot 150 podjetij je v Sloveniji registriranih za področje varovanja premoženja in ljudi. Vsa se ne ukvarjajo s tem področjem, med njimi pa so tudi taka, ki ta zakon komaj pričakujejo, da bodo svoje delo lahko še bolje opravljala. Ta zakon že težko pričakujejo tudi v novomeškem Protektu. Kljub zakonski neurejenosti pa v teh dveh letih niso mirovali, za sabo imajo že kar precej uspešnih akcij. "Neposrednega napada še nismo imeli, imeli pa smo že veliko intervencij, kjer sicer ni bilo potrebno uporabiti orožja, ampak je bilo dobro, da smo ga imeli pri sebi," pravi Jože Ribič.

JOŽICA DORNJIZ

FOTO: J. DORNJIZ

Jože Ribič

radioamaterji

Pogovor prek Lune

Radioamaterji so deležni medijske pozornosti ob raznih humanitarnih akcijah, ko ti vrli fantje (zvečne se poznajo le preko radijskih zvez ali pa še to ne) pomagajo pridobiti kakšno redko zdravilo za bolnika, vendar je v radioamaterizmu zanimivega tudi kaj drugega. 34-letni Anton Kranjc, sicer gradbeni tehnik in vodja komunalne dejavnosti pri sevnjski krajevni skupnosti, bi lahko povedal marsikaj o svojih in o dosežkih kolegov iz sevnjskega radioamaterskega kluba S 59 DHP, a je Tone, kot ga kličejo prijatelji, bolj redkobeseden, sploh se pa ne hvali rad, čeprav bi bilo za klub in zanj koristno, če bi se zvedelo, kaj vse jim je že uspelo.

Tone ima svojo postajo že od leta 1978. Ko je še delal v sevnjskem astronavičnem raketnem klubu Vega, je spoznal osnove astronomije, kar mu je zdaj prišlo še kako prav, vzpostavil je namreč kot drugi slovenski radioamater radijsko zvezo s kolegom iz druge države prek oziroma z odbojem od Lune na frekvenci 1296 megahercev. Dan poprej je to uspelo njegovemu prijatelju Robertu Vilharju, magistru, ki dela na ljubljanski elektrotehniški fakulteti. "Z Robijem že dlje sodelujem, kot pravimo temu, žštrikamo" skupaj. Pomagal mi je z instrumenti, jaz pa s kakšno svojo ročno spretnostjo," pove Tone.

Vzpostavljane radijskih zvez prek Lune ni preprosta stvar, zlasti ne za naše radioamaterje, ki niso tako bogati kot njihovi kolegi z Zahoda. Za opremo morajo naši fantje seči globoko v žep in črtovati lep del svojih prihrankov. Potrebno je na primer cel kup relejev, vsak pa stane okrog 200 mark. Nekateri delajo releje kar sami, vendar ne morejo biti cenejši kot japonski, meni Kranjc. Si je pa sam naredil ojačevalnik. Za bazno UKV postajo je Tone odštel okrog 2500 mark, za transverter 1400 mark, za kabel in antene pa še dodatnih 2000 mark. Veliko je sam varil, tudi zato, da je na videz neokretna Elrodova antena z 2,40 metra veliko parabolo oz. krožnikom postala ubogljivo prilagodljiva in jo lahko poljubno obrača proti Luni. Pri anteni je zamenjal žarilni element. "Malo žspenglerja" moraš tudi biti," skromno doda Tone.

Ali vse to delo in sorazmerno veliki stroški odtehtajo tiste minute, ko s tako oddaljenim posrednikom, kot je Luna, vzpostavi stik z

drugim radioamaterjem? Za Toneta in še za kakih 6 drugih Slovencev, ki imajo postaje, da se lahko preizkušajo na podobnih zahtevnih frekvencah, to sploh ni vprašanje, saj gre za izziv, ki se mu enostavno ni moč upreti. Kranjc je v posebno zadoščenje in zadovoljstvo, da mu je Avstrijec Hannes, s katerim je vzpostavil zvezo prek Lune, povedal, da še ni delal s kolegom, ki bi imel tako slabo tehniko oziroma tako šibek oddajnik. Kranjc premore namreč komaj 60 vatov, Avstrijec pa kar desetkrat več. Radioamaterjem je v dokajšnjo pomoč računalniški program nekega Avstralcia, ki izračuna vse elemente za vzpostavljane takih zvez, od časa do višine Lune v določene obdobje.

Tone Kranjc največkrat dela ponoči. Tedaj si mora pomagati tudi z izvižcem, da anteno natanko usmeri proti Luni. Televizije ne gleda, razen če hoče zaspati, se pošali. Upa, da mu bo uspelo narediti zvezo na 2400 megahercev, kar doslej še ni uspelo nikomur v Sloveniji, a to je odvisno od tega, koliko svojih prihrankov in prostega časa bo voljan žrtvovati za tega nenavadnega in ne ravno poceni konjčka. Tone pravi, da po svetu delajo nekateri že celo na frekvenci 10 gigahercev, to pa je kar 10.000 megahercev.

PAVEL PERC

Tone Kranjc

FOTO: P. PERC

pozabljeni

Ni bil le občinski uradnik

"Naročam Vam, da se nemudoma podate na novo službeno mesto. Želim, da si tam pridobite ono priznanje, katero gre Vaši delavnosti in Vaši sposobnosti." Tako se je Aleksander Lukež leta 1921 z dekretom v roki pojavil v Brežicah. Tu je ostal vse do smrti, si ustvaril družino in z veliko delovno vnemo, tesno vpletenostjo v družbeno življenje, z darežljivostjo in s svojo šegavostjo res pridobil "ono priznanje". Brežičani so po njem imenovali tudi ulico, a so se pred kratkim premislili. "Navadnega občinskega pisarja", kot so dejali, so zamenjali z bolj uglednim imenom.

Lukež je bil ob prihodu v Brežice star okroglih 25 let. Takoj se je vživel v novo okolje in že takrat ni bil samo občinski uradnik. Kot se spominja njegova še živeča žena Cilka, je zelo rad igral v dramski skupini. Spoznala sta se ravno zaradi igre. Aleksander je igral pri sokolih, Cilka pa pri cerkvenem društvu. Sokoli so igrali Vdovo Rošinko, ko jim je zbolela igralka. Aleksander je takoj obljubil, da bo "eno spunkil pri cerkvenih". In res jo je. Tako je takrat še Držičeva Cilka iz Zakota začela igrati pri sokolih. Igre so se vrstile druga za drugo. Aleksander ni samo uspešno

igral, ampak tudi režiral. Ljudje pravijo, da so se začeli smejati že, ko je samo stopil na oder. "Kolikokrat je kar pri naših doma v Zakotu pod drevjem napravil zasilni oder, zbobnal skupaj igralce in uprizoril kako igro. Marsikatero nedeljo popoldne so jih prihajale gledat množice Brežičanov," se spominja zdaj 92-letna Cilka. V letu 1924 sta stopila k poroki skozi špalir sokolov in članov Marijine družbe. Cilka je postala znana gostilničarka in še danes pri sejmišču stoji gostilna z njenim imenom.

Aleksander je Brežice zapustil samo med vojno. Že na njenem začetku v letu 1941 je moral zbežati čez Savo v Kostanjevico, saj so Nemci borce za koroško mejo med prvimi izseljevali v Dachau. Rešil je golo kožo, zato mu je hčerka Božena nosila hrano do Save, kjer je bila meja med Italijo in Nemčijo. Potem ko se Cilka ni hotela vpisati v nemško zvezo, je morala tudi sama spakirati najnujnejše v čoln in z otrokoma slediti možu. Ker so Nemci začeli prehajati mejo in pobirati ljudi tudi v Kostanjevici, je družina odpotovala v Ljubljano, od tam pa v Kočevje, kjer je bilo dovolj zemlje, da so si lahko pridelali najnujnejšo hrano.

Na robu smrti

Ko so v Kočevje prišli Nemci, so vsi Slovenci, med katerimi je bilo mnogo begunskih družin iz Brežic, zbežali v hosto. Lukež se je konec poletja 1943 pridružil partizanom in bil kmalu ujet. Zaprli so ga v kočevskem gradu. Ob partizanskem obleganju Kočevja se je mnogim zaprtim zdelo, da se jim bliža konec. Nemci so jih peljali na streljanje in junak naše zgodbe je imel srečo, da je stal ob koncu vrste. Izkoristil je priliko in skočil čez steno. Ta podvig je Lukežu sicer rešil življenje, hkrati pa mu za vedno pustil spomin.

Aleksander Lukež

Kamnita priča belokranjske bolečine

Belo krajino radi imenujemo s poetičnimi nazivi, kot deželica belih brez, dežela na sončni strani Gorjancev, dežela prijaznih ljudi, toda prav tako bi jo lahko imenovali tudi dežela nekdanje hude revščine ali dežela izseljencev. Na to opozarjajo le redki materialni ostanki preteklosti, večji pa sploh samo eden.

S skope belokranjske zemlje so stoletje dolgo njeni ljudje romali s trebuhom za kruhom po belem svetu, mnogi so se vračali strtega zdravja, redki polni denarja, prenekateri so ostali za vedno na tujem z bolečino domotožja v srcu, nekaterim pa se je v tujini odprl le prerani grob. O tej žalostni podobi Bele krajine tiho pričajo že redke zapuščene, razpadajoče stare kmetije, spokojna belokranjska polja in vinogradi pa orumenele fotografije v družinskih albumih, kjer jih pač imajo, ter tu in tam na podstrešjih še kak star lesen kovček ali "trunk", kot so mu v jeziku novega sveta rekli tisti, ki so s tem ameriškanskim kovčkom pripotovali čez veliko lužo nazaj v domači kraj. Vse to so priče, ki so pri tehi in preveč skrite, da bi opozarjale na skrito belokranjsko rano - izseljenstvo, ki mu je Bela krajina bila in mu je na nek način še vedno zapisana. Obleke iz Amerike so ponosili in odvrgli, trunke razsekali in skurili, drobne predmete pogubili ali kam založili. Drugih večjih materialnih ostankov izseljenstva pa ni bilo. Pravzaprav je, in sicer eden sam - to je kapelica sv. Družine v Ziljah.

Danes je kapelica v kaj žalostnem stanju. Potrebna je sanacije razpokanih zidov, zamenjave dotrajanih krilnih okvirjev oken in vrat, obnove fasade in notranjštine ter ureditve okolice, zlasti talnih nivojev. Kot spomenik izseljenstvu obnovo nedvomno zasluži. A znano je, kako se pri nas večkrat lotevamo obnove manjših in malo znanih spomenikov. Obnovitelji se ne ozirajo na zahteve, ki jih določa stroka, prepuščajo se lastnemu navduhu in kar najcenejšemu popravilu ter tako sicer dober namen lahko rodi včasih tudi nepopravljivo škodo. Da bi preprečili samovoljno obnav-

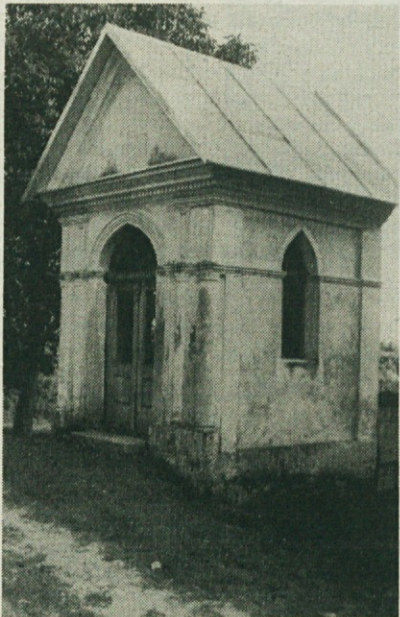
ljanje ali celo porušenje kapele sv. Družine, je pred kratkim na predlog Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine iz Novega mesta Oddelek za družbeni razvoj Skupščine občine Črnomelj z odločbo razglasil kapelo za kulturni spomenik za dobo enega leta. V tem času naj bi predvsem rešili zapleteno vprašanje lastništva (lastnik zemljišča je drug kot lastnik kapelice) in seveda očuvali kapelo pred nestrokovnimi posegi in rušenjem, dokler ne bo trajno proglašena za kulturni spomenik.

V spomin na sina, umrlega v Ameriki

Kapelo sv. Družine so postavili Balkovčevi iz Zilj v začetku tega stoletja v spomin na sina Jožefa, ki je leta 1905 kot mlad izseljenec umrl v Ameriki, o čemer priča kamnita spominska plošča, vzdana nad pročeljem.

"Ta plošča je dragocen materialni ostanek belokranjskega izseljenstva. Vendar kapela ni spomenik samo zaradi plošče, zanimiva in pomembna je tudi zaradi arhitekturnih značilnosti. Ima bogato členjeno arhitekturo z neogotskimi slogovnimi prvini, značilnimi za čas njene zidave, razčlenjeno glavno in obe stranski fasadi z obrobami okrog oken in vrat, notranjost je poslikana z dekorativno ornamentiko, okna so z barvastimi stekli. Kapela ima torej likovne in gradbene kvalitete, ki pressegajo druge belokranjske kapelice, ki so v tem pogledu precej bolj skromne," pravi umetnostna zgodovinarica in etnologinja Marinka Dražumerič iz Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine, ki dobro pozna belokranjsko izseljenstvo, saj se je z njim tudi študijsko ukvarjala, zato poudarja, da gre za spomenik, ki res zasluži varovanje.

Izseljevanje se je v Beli krajini začelo z zadnji četrtini prejšnjega stoletja po trtni uši, ki je opustošila belokranjske vinograde in belokranjskim kmetom vzela dohodek od prodaje vina, s katerim so lahko plačali davke in odplačevali dolgeve. Ker drugega dohodka ob skopi zemlji in siceršnji revščini praktično ni bilo, so začeli iskati zaslužek drugje - v Ameriki. Tam se je takrat končala državljanska vojna in v ZDA se je začel razcvet industrije, zato so potrebovali veliko poceni delovne sile za delo v rudnikih, železarnah in topilnicah. Belokranjci so za to zvedeli in v delu onkraj Atlantika zavohali reden vir dohodka za plačilo davkov in dolgov. Ko so se začeli izseljevati, ni nihče računala, da se bo za trajno izselil. Kmečki gospodarji so odhajali na delo v

Kapela sv. Družine v Ziljah je že dobila novo pločevinasto streho, s katero je zaustavljeno nadaljnje propadanje stavbe, kmalu pa se bodo vaščani pod strokovnim nadzorom lotili tudi obnove vrat, oken in sten. Nekaj denarja za obnovo bodo dobili od črnomajške občine.

FOTO: M. MARKELJ

Ameriko za nekaj let, zaslužili nekaj denarja in se vrnili domov, obnovili grund, plačali dolgeve, davke, a ker je denarja hitro zmanjkalo, so se ponovno odpravili v Ameriko. Tudi potem, ko so obnovili vinograde in so spet nekaj služili s prodajo vina, so mnogi redno hodili za nekaj let na delo onkraj Atlantika, še več pa je bilo takih, predvsem mladih fantov, ki so odšli, za seboj potegnili dekleta in si ustvarili dom v novi domovini.

Belokranjci so v Ameriki sprejemali dobro plačana, a težka in umazana dela v rudnikih in livarnah, delali tudi ponoči, ob nedeljah in praznikih, samo da bi kar najhitreje zaslužili, piše Marinka Dražumerič v svojem Prispevku k poznavanju izseljevanja iz Bele krajine (Dolenjski zbornik 1985). Težko in nevarno delo in pa dejstvo, da kot kmetje Belokranjci niso bili vajeni industrijskega dela, je bil vzrok, da so bili pogosto žrtve nesreč. Očitno se je nekaj takega primerilo tudi mlademu Jožefu Balkovcu, ki sta mu oče in mati postavila kapelo v Ziljah. Denar so pri hiši imeli, najbrž iz Amerike, ker bi sicer ne mogli postaviti tako bogate kapele. Tisti čas so bile kapele v Beli krajini redke in se že zaradi tega po priporočilu spomeniške službe Slovenije razglasijo za kulturne spomenike.

Kapela sv. Družine v Ziljah ima torej več

Notranjost kapele s plastiko sv. Družine

kot dovolj kvalitet za spomenik, ki je zaradi njene povezave z izseljenstvom edinstven v Beli krajini in kot tak vreden pazljivega in skrbnega ravnanja.

MILAN MARKELJ

naše korenine

Po viharju se življenje prične znova

Bistra Radešca teče po dolini mimo Starih Žag. Veliko voda je že preteklo tukaj, mirnih in spokojnih, kot je Radešca v teh svetlih majskih dneh, pa tudi bučnih in divjih, razdiralnih. Taki kot voda so bili tudi časi, ki so šli skozi to dolino. Bili so mirni in prijetni prebivalcem v njej, pa tudi taki, ki so jim pokazali zobe in pometali z njimi kot z nemočnimi lutkami v viharju življenja. A naj bo bes vode ali časa še tako razdiralen, ko se vse skupaj umiri, se življenje prične znova.

Tak življenjski vihar je za prebivalce te doline, v veliki večini Kočevarje, pomenila druga svetovna vojna. Zapodil se je mednje in pometel z njimi. Ko je bilo neurje mimo, so ostali na svojih bivališčih le redki. Eden od teh je bil Johan Kapš, trden možakar, rojen leta 1861 v Ponikvah v občini Planina. Bil je Kočevar po rodu. Avstrijskemu cesarju je služil v 17. regimentu, pri "kranjskih Janezih". Njegov sin Rudolf Kapš, ki danes živi v Starih Žagah, se še sedaj spominja, kaj mu je oče povedal o tistem času, zlasti zgodbe o tem, kako so vojake poklicali na Dunaj, da so med razburjenimi množicami delali red, ko je pogorel slavni dunajski Ringteater. Stavba je bila nabito polna, ko je zaradi napake na plinski napeljava zagorela in v paniki, ki je nastala, ter v plamenih je umrlo veliko ljudi. Pokopali so jih v skupno grobnico, "Janezi" pa so držali špalir okoli nje, da množice žalujočih svojcev in radovednežev niso vsega preplavile.

Kmalu po odsluženju vojske je Johan odšel čez "veliko lužo" v Ameriko. V državi Ohio je bil tesar. Ko je nekaj zaslužil, se je vrnil domov in kupil posestvo v Starih Žagah. Še dvakrat je potoval čez in vsakič se je njegovo posestvo malo povečalo. Ko je ovdovel, se je poročil z Rauhovo Ivanka iz Dobindola, tudi napol Kočevarko. To je bila Rudolfova mama. Rudolf se še spominja časov, ko je odrasčal v tej dolini. Saj, izobčila ni bilo, a gospodarstvo je cvetelo in vsak košček zemlje je bil skrbno obdelan. Govorilo pa se je v dolini v glavnem kočevsko. Slovensko so znali le moški, ko so šli po svetu zaradi poslov, ženske in ko so bile v glavnem doma, na zemlji in v kuhinji, pa slovenskega jezika niso potrebovale in ga zato niso znale. Oče Johan je bil, ko se je pričela vojna, že pri osemdesetih. Veliko sveta je videl in veliko izkusil, zato se ni dal zapeljati, ko so ga vabili, najprej zlepa, nato bolj grobo, naj se izseli. "Živ ne grem s svoje zemlje. Z lastnimi rokami sem jo pridobil in tukaj hočem umreti," je bil odločen. Ostal je v dolini in zmagal. "Ni bilo lahko," se spominja Rudolf. "Vsak je vlekel na svojo stran. Vsi so sumničli. Za ene smo bili komunisti, ker se nismo selili, za druge pa hitlerjanci, ker smo bili Kočevarji. Res ni bilo lepo. Nekaj časa sem bil v partizanih, premišljal sem o tem in se zarotil, da puške

Rudolf Kapš iz Starih Žag

ne bom več nosil. Ta posel ni bil zame. V dolini pa kar tako ni bilo moč živeti. Ko se je ponudila priložnost, sem se umaknil v Ljubljano in tam dočakal konec vojne. Tudi pozneje, ko sem bil na vojaških vajah, puške nisem več nosil."

Rudolf ima rad gozd, a njegova ljubezen do gozda je dvojna: dajal mu je kruh in mir. Po vojni je delal nekaj časa pri Gozdni. Brusil je žage in drugo orodje, potem pa tesaril. Jabolko pač ne pade daleč od drevesa. Bil je v ekipi, ki je na kostanjeviškem gradu in cerkvi pa na gradu Otočec in druge napravila prvo zaščitno kritino in jih zavarovala, da zidovi niso propadali naprej. Potem je dobil v gozdu delo, ki ga je opravljal celih štirideset let, z obnovo in vzdrževanjem Baze 20. Dela je bilo dovolj. Zdaj je bilo treba zamenjati to, zdaj ono, še največkrat pa je bilo treba poskrbeti za kritino. Rudolf je postal mojster za izdelovanje skodel. Te nekdaj bolj razširjene večšine se je naučil od Beceleta iz Petelinjka in postajal vse bolj spreten. Danes ga ni daleč naokoli mojstra, ki bi mu bil kos.

Poleg dela je dajal gozd Rudolfu še druge užitke. Rad je prespal na Bazi 20, na svežem zraku in v tišini, ki jo je kdaj pa kdaj zmotilo le oglašanje živali. Te glasove iz noči je Rudolf dobro poznal. Slišal je jelene, srnjake, medvede, rise. Čelo volkove je slišal zavijati, a videl jih ni nikoli. Zato pa so bila srečanja z medvedom kar pogosta. Ponavadi so se končala tako, da sta jo ucvrla oba, medved in Rudolf, vsak v svojo stran. A so bile tudi druge kombinacije. Na primer take, da se ga je medved nekaj časa od daleč radovedno ogledoval pa mirno odhlačal, pa tudi take, da je Rudolf naletel na ljubka igrajoča se medvedka, ki bi ju človek rad opazoval pri igri, a se je raje previdno umaknil, da bi ne naletel na medvedko, ki gledalec ni preveč ljubila. Zgodilo pa se je tudi, da sta z medvedom zdirljiva v isto smer. Rudolf seveda spredaj, medved pa za njim. "Živali ne smeš presenetiti, pa se bo umaknila," pravi Rudolf.

Tako je Rudolfu v Starih Žagah teklo življenje. Je eden redkih Kočevarjev, ki še žive tukaj. Njegova žena je s šentjernejskega konca in ne govori kočevsko, niti njuni otroci ne. Le včasih se pri hiši ustavi kak avto s tujo registracijo in iz njega stopi kdo, ki se je prišel naučiti zraka svoje mladosti. Takrat Rudolf spet spregovori po svoje. A so tudi med tistimi, ki prihajajo na obiske, vse bolj redko taki, ki jim gre ta govorica še gladko iz ust. Tako je pač. Radešca in čas pa mirno tečeta dalje. Upajmo, da so najhujše ujme že mimo.

TONE JAKŠE

dolenjsko šolstvo v starih kronikah

Kar je za gospodo, ni vselej za kmeta

Mirno življenje šentjernejske fare so 1. junija 1894 pretresle Dolenjske novice v rubriki "Piše se nam". Nepodpisani "dopisovatelj" (moral je biti iz šolskih krogov, saj v začetku pisma kara učence, zakaj niso nosili vseh nabranih majskih kebrov samo v šolo, ker so jih oddajali tudi gospodu županu, ki jim je plačeval za liter hroščev po 3 krajcarje) je Novicam sporočil naslednje: "... In tako se naš lepi Šent-Jernej lika in lepša, posebno pa, ako bo dobil toliko krasnih novih šolskih poslopj kar nam jih je zdaj višja gosposka zavkazala sezidati, in sicer: dvorazrednico v Orehovicah pod glavarstvo Novo Mesto, fare šentjernejske; dvorazrednico v Gor. Vrhpolju; dvorazrednico med Grobljami in Ostrogom; jednorazrednico v Gor. Gradišči in v Šent Jerneju bi ostala še ta šola.

Vidite, to ni kar si bodi. Pa mi smo včasih tudi rogoventni in nezadovoljni. Ako naš ojstri nadučitelj po postavi želi in zahteva, da naj otroci redno šolo obiskujejo, se tudi izgovarjamo, da imajo otroci čez uro hoda v šolo, in torej jih ne moremo in nočemo pošiljati. Sedaj pa, ko so nam zavkazali šole zidati, da bi lahko hodili otroci v šolo, smo se pa na Dunaj pritožili do vis.c.kr. ministerstva za uk in bogočastje ter prosili, da se naj le v Šent Jerneju zida tako velika šola, da bo osem gospodov učiteljev, in sedaj pa ne bo predalec hoditi otrokom v šolo, kajti vasi se bodo gotovo približale Šent-Jerneju. - Kaj nismo kunštni?!

Radovedno pričakujemo rešitve. Bog daj, da bi bilo rešeno tako, kakor je najbolj pametno. - Če nas silijo otroke v Šent-Jernej v šolo pošiljati, pravimo, da je predalec; če pa ukažejo, da naj šole zidamo zunaj, pa silimo, da naj bo le velika šola v Šent-Jerneju. Vedno se znamo braniti!"

"Lačen žolodček se ne bode učil"

Uredništvo Dolenjskih Novic je pismu dodalo svojo opombo: "Mi in z nami menda

večina onih, ki imajo s šolo kaj opraviti, smo prepričani, da so mnogo boljše manjrazredne šole po vaseh, kakor pa večrazredne šole po velikih krajih. V oddaljeno šolo otroci res ne morejo - zlasti ne ob slabem vremenu, v bližino bi prišli. Tako trpi le poduk. Dalje imajo štirirazrednice celdnevni poduk - dopoldne in popoldne. Oče mora tako otroka pogrešati celi dan, ko ga vendar doma potrebuje pri delu; vsi vemo, kako pomanjkuje delavcev. Ravno taka je v Šent-Jernej. Kolikokrat so vže nam tožili ljudje, da je grozno, ker otrok celi dan ni doma! In moške imajo prav. Kar je za gospodo, ni vselej za kmeta. Pa še nekaj. Kje naj dobi oddaljeni otrok popoldne hrano. Lačen žolodček pa se ne bode učil. Pa res kaže skušnjaja, da se otroci s celodnevni podukom ne nauče toliko več, kakor take šole stanejo več denarja in truda.

Zato svetujemo kot prijatelji našega ljudstva: ne zahtevajte štirirazrednic, ampak tirajte eno ali dvorazrednice po manjših krajih in veliko bolj bote skrbeli za splošni poduk pa tudi za svoje kmetije, svoje žepel!"

"Dopis ima le namen begati ljudstvo ter smešiti občino pred svetom"

"Dopisovatelja iz Šent-Jerneja" je že 15. junija 1894 z ostrim odgovorom nabodel prav tako neznani pisec "xy". Očita mu slabe in zaničevalne namene z objavljenim pismom, hkrati pa pove, da je šentjernejska občina res "napravila rekurs zoper ukaz vis.c.kr.dež.šol. sveta in navedla napake", ki da so se zgodile pri razdelitvi vasi, iz katerih bi otroci obiskovali nove šole. Obrnila se je tudi na Dunaj s prošnjo, da naj ministrstvo dovoli v Št.Jernej sezidati zadostno šolsko poslopje za šolarje iz vasi, ki spadajo pod krško glavarstvo, in v Orehovicah za otroke "naše fare, ki spadajo pod glavarstvo novomeško".

V šentjernejski šoli naj bi po mnenju dopisnika "xy" napravili dve prostorni sobi: eno za dečke in drugo za deklice iz oddaljenih vasi. Ti otroci bi obiskovali šolo le dvakrat v tednu, bližnji pa naj bi hodili k poldnevne-mu pouku vsak dan.

"Breme, katero bi prevzeli občini šentjernejska in brusniška, bi bilo manjše. Zakaj ložje je sezidati in vzdrževati dve šolski poslopji kakor pet. To pamet pove. Na papirju se lahko zidajo šole; to nič ne stane. Ko bi hotela občina zaukazane šole sezidati, potrebovala bi veliko denarja. In kje vzeti v sedanjih slabih časih 70.000 gld. in morebiti še več? Pridni dolenjski kmetovalec pridelal komaj toliko, da davke plačuje in svoji družini preskrbi najpotrebnejše reči. Zdaj pa sezidaj pet šolskih palač v daljavi 1 1/2 ure. Pametna in opravljena je torej pritožba in prošnja naše občine..." nadaljuje "xy" svoje pismo in za konec doda: "Smešno je, da je v Vrhpolje všolana vas Javorovica, iz katere v imenovan vas še nobenega pota ni. Ako bomo uslišani, bo zopet mir v naši fari, in zadovoljnost se bo vrnila med ljudstvo. Gospod dopisatelj mora biti pravičen, pove naj vselej vse - ne pa posamezne besede in ostre opazke."

Osamljeni temelji za novo šolo v Gor. Vrhpolju...

Leta so tekla. Vrstili so se novi "občinski zastopi" in novi šolski odbori. Preprirov in ugibanj o dveh ali petih novih šolah v tem koncu Podgorja ni zmanjkalo dolgo vrsto let. Namesto "petih šolskih palač v območju poldruge ure hoda" sta zrasli novi šolski poslopji v Šentjerneju in Orehovicah. Sreča je mežikala še Gor. Vrhpolju, kjer so malo pred drugo svetovno vojno zgradili temelje za novo šolo, a je pri tem tudi ostalo.

Podatki, da imamo zdaj v novomeški občini v 15 osnovnih in 8 podružničnih šolah, v 5 srednjih ter v 2 posebnih šolah prostora za 12.000 otrok, prepričljivo govore o velikem povojnem napredku. Ko bo zgrajena še nova osnovna šola v Mrzli dolini v Novem mestu, prav gotovo ne bo več dvomov in skrbi, kakršne so pred sto leti pestile naše prednike pod Gorjanci.

TONE GOŠNIK

NAGRADA V KLOŠTER IN NOVO MESTO

Žreb je izmed reševalcev 19. nagradne križanke izbral ANTONA KLEPCA iz Kloštra pri Gradcu in DAVIDA ZUPANČIČA iz Novega mesta. Klepcu je pripadla denarna nagrada 3.000 tolarjev (sporoči naj nam številko tekočega računa ali bančne knjižice in EMŠO), Zupančič pa bo prejel knjižno nagrado. Nagrajencema čestitamo.

Rešite današnjo križanko in rešitev pošljite najkasneje do 7. junija na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 21. Ovojnico brez pošne znamke lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vходу v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 19. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 19. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: PRILASTEK, ROMANTIKA, ANESTETIK, UK, KUPA, MESTO, LAO, LIMFA, NATALIE, SB, WALES, KRMAR, USORA, TERMITI, ILO-VIK, SAORES, ADANA, ANTON.

prgišče misli

Vsak človek nosi v sebi kužno kal samo-mora.

ŽELJKO KOZINC

V življenju kakor v umetnosti ni ničesar vrednejšega od človeške dobrote, ki je obenem lepota življenja.

CVETKO ZAGORSKI

Po svoje je ameriška televizija nova oblika imperializma.

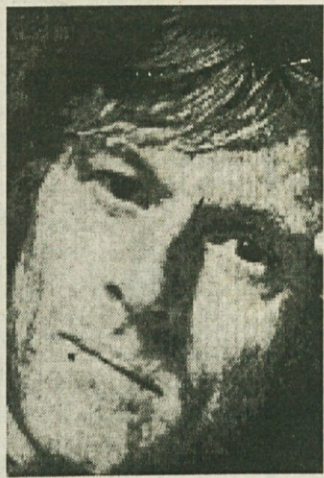
NEIL POSTMAN

Kako strašna je moč "velikih idej" in "vrednot", da zmore napraviti iz sicer poštenih in dobrih ljudi agense nečloveškega nasilja in zla, najbolj bistrre, hrabre in v nekem času idealne mlade ljudi, borce za pravico in resnico, pa deformirati v pokorne sluga laži in krivice.

LJUBO BAVCON

NAGRADNA KRIŽANKA

21

AVTOR: MARKO BOKALIČ	NAPRAVA, KI ODSTRANI NEZELEN UCINEK	SOZVOČJE V GLASBI	STAR AVSTRUSKI CESAR	ŽIRO RACUN	VITAMIN B1	SALOMONOV UGANKAR			
REVNA KMETIJA									
SLOV. IGRALEC MARKO						KOVINSKI ELEMENT ZA PODLOGO	STRONCIJ	PRIPIRAVA ZA OBESANJE	DUŠA UMRLEGA
SOPROG					ZNAMKA TISKALNI-KOV				
SPREMEN-BA OBLIKE					SL. PESNIK LOVRO				
SKUPINA ZUZELK							ELDA VILER	NOVINAR-KA FALLACI	
DOLENJSKI LIST	PRIJETEN VONJ	RONALD (KRAJSE)			SALOMO-NOV VANDRO-VEC	LITERAT MIKELN			SLOV. PESNIK DRAGOTIN
PESNIK GRADNIK					ZDRAVILNA RASTLINA OSTREGA VONJA	VETROVKA SREDIŠČE VRTENJA			
STIK DVEH PLOSKEV			EGIP. DRŽAVNI BOG				CEVKE S KRVJO	NEMŠKI KIPAR HANS	
IFIGENIJA BRAT (DALJSA OBLIKA IMENA)						SREDO-ZEMSKA RASTLINA			
PRIMOR-SKA ČRNINA						MISELNA IGRA			
INDONEZ. POROČE-VALSKA AGENCIJA							TRDA KAMNINA		
						OTO PESTNER		SKANDI-NAVSKO MOŠKO IME	

Kpraktični KRIŽAŽ

Cokle

Tisti, ki se boste na pragu poletja odločili za nakup cokel, v poletni vročini gotovo ne boste imeli težav s hojo. Toliko manj, če so cokle izdelane iz naravnih materialov, lesa in usnja ter z anatomsko oblikovanim ležiščem za stopalo. Že nekaj časa je moč dobiti na našem tržišču cokle s pregibnim ležiščem za stopalo. Tako je dotik noge s podplatom še bolj naraven, nič več niso obuvala tako toga kot nekdaj, hoja pa s tem postane veliko bolj lahkotna in udobna. Prav tako so zelo priporočljive cokle z vložkom za masažo nog. Vložek s čepi iz termoplastičnega materiala na lahkem lesenem podplatu ugodno vpliva na živčni sistem in dobro počutje celega organizma.

Mlečni madeži

Madeže od mleka lahko odstranite tako, da z mešanico etra in alkohola raztopite maščobo. Kazein odstranite z razredčenim amoniakom, mlečni sladkor pa izperete z mlačno čisto vodo. Lahko pa zmešate tudi jedilno žlico soli, štiri jedilne žlice amoniaka in štiri jedilne žlice čistega alkohola in s to mešanico očistite madeže. Če so madeži še sveži, jih namočite v mrzli vodi in izperite z milnico. Bodite pa previdni, ko se želite znebiti mlečnih madežev z usnjo. Nikar jih ne čistite s kemičnimi sredstvi, ker bi lahko poškodovali barvo. Raje jih večkrat zdrgnite s čisto toplo vodo, nato pa usnjo posušite, namažite s kremo in zgladite. S svile pa madeže od mleka očistite z bencinom ali z mešanico enega dela vode, enega dela glicerina in kančka amoniaka.

Rezanci s šampinjoni

Za 4 osebe potrebujemo: 500 g šampinjonov, 4 čebule, 4 žlice olja, 1/4 l mesne juhe iz kocke, 250 g kisle smetane, 3 žlice limoninega soka, sol, poper, ščepec sladkorja, 2 žlici svetlega prežganja, 300 g vložnih paradižnikov, 500 g širokih jajčnih rezancev, baziliko. Šampinjone očistimo in listasto narežemo, olupimo čebulo in jo drobno sesekljamo. V ponvi segrejemo olje in pražimo čebulo in šampinjone toliko časa, da povpre vsa tekočina, ki jo izpustijo gobe. Dodamo smetano, juho, limonin sok, premešamo in kuhamo na majhnem plamenu, da omaka nekoliko povre. Solimo in popopravimo, zaokrožimo okus s ščepcem sladkorja in dodamo svetlo prežganje, s katerim zgostimo omako. Potem naj omaka še enkrat prevre. Paradižnike odcedimo in grobo narežemo. Sesekljamo lističe bazilike. V osoljenem krogu skuhamo rezance in jih odcedimo. Damo jih v skledo. K šampinjonom primešamo paradižnike in baziliko. Prelijemo čez testenine. Okrasimo z lističi bazilike in potresemo s parmezanom.

Lasten vodni zbiralnik

Občasni poletni suši, ki pesti vrtove in seveda tudi druge kmetijske površine, se lahko izognemo z uporabo rezervne vode, nakopičene v vodnih zbiralnikih. Le-ti so izhod zlasti v primerih, ko ni blizu vodovodne napeljave ali pa je prav tako prizadeta zaradi suše. V takih primerih bi še kako prav prišli vodni zbiralniki, ki jih ponuja Oprema iz Kočevja. Izbira je različna po izvedbi in zmogljivosti. Za vrtnikarje ponuja tovarna zbiralnike z nekaj sto kubičnimi metri prostornine, za katere ni potrebno imeti ne lokacijske dokumentacije ne gradbenega dovoljenja. Večino zemeljskih del lahko opravi lastnik sam, le potrebno neopustno plastično oblogo kupi v tovarni. Da bo vodni zbiralnik kar najbolj koristen in uporaben, je odločilnega pomena njegova lega v vrto ali sadovnjaku, vse drugo so tehnične podrobnosti, ki jih ob nakupu potrebne plastične obloge prodajalci radi svetujejo.

Pred potovanjem v tujino

Poletje je pred vrati in marsikateri avromobilist ali motorist bo odšel na dopust preko naših meja. Takim pred potovanjem v tujino AMZS v sodelovanju z evropskimi avtomobilskimi in touring klubi nudi knjižico Mednarodna touring pomoč, ki članom nudi pomoč v tujini v primeru nesreče ali okvare vozila, boleznii ali napredvideni hotelski namestitvi, pravno pomoč, pomoč pri vrnitvi vozila in potnikov v domovino in kreditno pismo za 1000 švicarskih frankov za plačilo nepredvidenih izdatkov. Knjižico lahko za 2.830 tolarjev kupijo vsi člani, s tem da predložijo kupon in podpisajo pogodbo o njeni uporabi. Knjižica velja od dneva izdaje do izteka veljavnosti članstva v AMZS.

zanimivosti iz sveta

Kje so korenine nasilja?

V svetu je vse več nasilja. Ne zgolj tistega, ki se dogaja med vojno, žal tudi v naši bližini, marveč nasilja v vsakdanjem življenju, nasilja, ki se dogaja na ulicah, na javnih prostorih, v lokalih, na domovih, v ustanovah in drugje. Zgroženi nad dejanji, o katerih beremo in slišimo vsak dan, se sprašujemo, kaj žene ljudi v nasilniška dejanja. Je nasilništvo prirojeno?

Vablljivo je iskati vzroke in posredno opravičilo za nasilje. Nasilnež prihaja iz uničene družine in se z nasilnimi dejanji v resnici le želi izvleči iz vsakodneвне mizerije. Prepeč je tak, ker je bil kot otrok spolno izrabljen. Najstniški morilec, ki hladnokrvno ubije vrstnika, to dela zato, ker je gledal preveč nasilja v filmih in na televiziji. Toda ali zagovorniki nasilnežev pomislijo, kako opravičiti šestletno dete, ki z nasladi muči mačko ali žabo? Ali kako zagovarjati učenca, ki se z nožem loti učitelja zaradi slabe ocene, in kako opravičiti delavca, ki svojemu tovarišu zaradi malenkostnega razloga zdrobi glavo? So družbene razmere res krive za vse to nasilje, ki preplavlja svet? Ali bomo morali priznati, da imajo prav tisti, ki trdijo, da je nasilje nekaterim v krvi, da ljudje pač nismo enaki v svojih socialnih nagibih?

Doslej raziskovalci niso poznali pravega načina, kako bi raziskovali takšna vprašanja, povzru tega pa so bile raziskave te vrste podvržene političnim pogledom in pritiskom. Napredek v genetiki in biokemiji pa je pripeljal tako daleč, da raziskovalci že odkrito iščejo biološke ključne kriminalitete. Četudi je do končnega odgovora še daleč, prevladuje prepričanje, da znanost že lahko osvetli, kje so korenine nasilja, in ponudi poti za reševanje tega težkega družbenega vprašanja.

Raziskovalci povezav med biologijo in kriminalom so se znašli v hudem nasprotju. Hkrati ko se izkazuje potreba in želja po takšnih raziskavah, so razmere v družbi takšne, da se jih že vnaprej obsoja. Humanistični strokovnjaki obsojajo biologe in genetike, da so njihove raziskave nehumane in politično motivirane. V ZDA se denimo govori, da so takšne raziskave naperjene proti črncem, v zahodni Evropi proti priseljencem, pri nas pa se je problem pred leti nakazoval kot tipičen za priseljenice iz drugih jugoslovanskih republik. Statistike namreč kažejo, da je v teh skupinah prebivalstva razmeroma več kriminalnih dejanj. Politično je seveda zelo kočljivo obsoditi kar cele skupine ljudi kot leglo kriminala, kot programirane za nasilje, na kar biološke raziskave, površno gledano, res namigujejo.

zdravnikov kotichek

mr.sc.dr. Tatjana Gazvoda

Rak dojke

In še leže. Z zvito brisačo si podložite levo ramo, levo roko pa iztegnite nad glavo. S konci iztegnjenih prstov desne roke si postopoma pretipajte zgornji notranji del leve dojke od prsnice proti bradavici. Nato pa še okolico bradavice same. Nadaljujte s tipanjem spodnjega notranjega dela leve dojke od prsnice proti bradavici. Nato položite levo roko ob bok in pretipajte zgornji zunanji del leve dojke od pazduhe proti bradavici. In enako še spodnji zunanji del leve dojke. Ob koncu odmaknite roko toliko, da zlahka sežete z desnico v levo pazduho in pretipajte še pazdušno votlino. Prav tako pretipajte tudi desno dojko! In ne pozabite: dojki je treba pregledati vsak mesec praviloma 10. dan menstruacijskega ciklusa! Če nimate več perila, ju preglejte vsak mesec istega dne, na primer takrat, ko dobite plačo ali pokojnino!

Rezultati študij o vrednosti samopreiskave so spodbudni. Med bolnicami, ki so opravljale samopregled dojke, je večji odstotek začetnega stadija bolezni in manjši odstotek razširjenosti tumorja. Prav tako je večji odstotek štiriletnega preživetja.

Kdaj in kako opravi pregled dojke zdravnik?

Dojki je najbolj primerno pregledovati 10. do 14. dan po pričetku menstruacije, ko mlečna žleza najbolj miruje. Benigne (nenevarne) spremembe so takrat najmanj izrazite.

Pred pregledom zdravnik vzame podatke o času prvega perila, prvega poroda, o morebitnem raku v družini, o zdravljenju s hormonskimi sredstvi, številu rojenih otrok, o mesečnih perilih. Zanima ga, ali se morebitne bolečine pojavljajo pred menstruacijo ali pa so prisotne ves čas ciklusa ali se morda pojavlja izcedek iz prsnih bradavic, in čas, kdaj so se te težave pojavile.

Odpori so razumljivi. Zgodovina je polna primerov, ko so povezave med zločinom in biologijo zlorabili v politične in druge namene. Pred stoletjem je italijanski znanstvenik Cesare Lombroso zatrjeval, da merjenje telesnih okončin in lobanje lahko pokaže, kateri posameznik je po rojstvu nagnjen h kriminalnim dejanjem. V zasnovi gre za enko trditev, kot jo dandanes zagovarjajo nekateri genetiki, ki so ugotovili, da so ljudje, ki imajo v svojih celicah kromosomski vzorec XYY, bolj nagnjeni k temu, da postanejo nasilni zločinci, kot ljudje s kromosomskim vzorcem XY.

V ZDA, kjer se s problemom nasilja še posebej trdo srečujejo, saj je Amerika ta čas dežela z največ nasilja in kriminala v razvitem svetu. Umor je takoj za poškodbami drugi najpogostejši vzrok smrti med Američani, starimi od 15 do 24 let, med temnopoltim prebivalstvom pa je celo na prvem mestu. Več kot 2 milijona ljudi letno je v ZDA hudo pretepenih, ranjenih z nožem ali strelnim orožjem,

25 tisoč jih nasilju podleže. Škotska, ki je na tej žalostni svetovni lestvici druga za ZDA, ima samo za četrtino tolikšen količnik umorov.

To nakazuje, da so v določenih družbah stvari, ki pospešujejo nasilje. Strokovnjaki ugotavljajo, da v ZDA nasilje pospešujejo dostopnost strelnega orožja, z nasiljem prepojena kultura in družbena nepravilnost. V okviru takih razmer genetiske okvare, kot sta shizofrenija in manična depresija, pridejo lažje do nasilnega izraza.

"V vsakem obnašanju imajo geni določeno vlogo," ugotavlja univerzitetni profesor Gregory Carey. Meni, da geni lahko prispevajo tudi k nasilniškemu obnašanju.

Raziskave posvojencev so pokazale, da otroci, ki imajo za starše ljudi s kriminalno preteklostjo, prej zaidejo v kriminal kot otroci, katerih starši niso stopili na stranpota, in to ne glede na to, da so eni in drugi vzgojeni v okolju, nenaklonjenemu kriminalnim dejanjem.

Noben od strokovnjakov sicer ne verjame v "kriminalni" gen, ki bi naredil iz človeka morilca, vendar pa vse kaže, da so nekateri ljudje genetsko bolj nagnjeni k temu, da se odzivajo z nasiljem.

MiM

Zdravnik dojki ogleda, ko sta roki sproščeni ob telesu, ko sta roki visoko dvignjeni in ko so prsne mišice napete. Posebno pozornost je potrebno posvetiti spremembam v koži, kot so uveličenje, izbočenje, vnetne spremembe ali razjede.

Zdravnik otipa dojki najprej v sedečem položaju, nato pa še v ležečem. S plosko roko sistematično otipa celotno področje dojke. Nato pa še s prsti oziroma z obema rokama otipa strukture znotraj dojke. Spremembe, ki so pri tipanju izrazite, zahtevajo dodatno obdelavo. Posebno sumljive so tiste, ki prehajajo v okolico brez izražene meje.

Pri pregledu je potrebno pozorno pregledati bradavici in ugotoviti morebitni izcedek ter ga dati pregledati na maligne celice. Po izkušnjah je krvavkast izcedek bolj serozen (čist) pa manj nevaren. Preostane še pregled lokalnih bezgavk, v pazduhi in nad ključnico, obojestransko. Trde bezgavke, včasih zlepljene v pakete in pritrdene na okolico, zahtevajo histološko obdelavo na preverjanje malignosti.

Če so spremembe, ki jih opazi zdravnik sumljive, naredi še dodatne preiskave.

Mamografija, to je rentgensko slikanje dojke, je uspešna pri približno 85 % primerov. Predvsem je pomembna pri začetnem raku dojke. Mamografija je danes edina diagnostična metoda zgodnjega odkrivanja raka dojke. Sodobni aparati in visoko občutljivi filmi omogočajo kvalitetne mamograme pri drastično znižani obremenitvi dojke z rentgenskimi žarki. Zato je tudi nevarnost povzročitve raka dojke z rentgenskim slikanjem izjemno majhna. S sodobnimi rentgenskimi aparaturami in filmi je zato vsekakor opravičljivo, da vsaka ženska po 35. letu starosti opravi prvo rentgensko slikanje dojke. Ta tako imenovani osnovni mamogram je izhodišče za vse kasnejše tovrstne preiskave, kajti tudi najmanjšo spremembo v dojki lahko odkrijemo na kasnejših mamogramih ob primerjavi z osnovnim.

(Se nadaljuje)

M.Grivec:

Nisem vedel

Ugibamo, kdo bo šel na čakanje, koliko bo tehnoloških presežkov, kaj se dogaja na sestankih vodilnih? Vrstijo se predčasne upokojitve, dokupi let. Odhajajo boljši in najboljše, slabši in naslabši delavci. Za nekatere komaj čakamo, da jih ne vidimo nikoli več. Med temi izbranci je tudi Kata. Do polne delovne dobe ji manjka le nekaj let. Dolga leta je bila šefinja, in to kakšna. Hudobna in nesramna ženska, svoje podrejene je spravljala ob živce. Le nekaj je imela dobrega: delo v svojem oddelku je predstavljalo kot najzahtevnejše in svojim delavcem je uredila visoke plače. Skratka, poskrbela je za materialno plat, sicer pa jih je psihično skoraj uničila. Na njihovih obrazih je bilo pogosto videti nerazpoloženje in potrtost, goitali so tablete za živce, proti glavobolu. Mora res človek toliko pretrpeti za malo debelejšo denarnico? Nihče se ni upal nič ziniti, ona je pač bila tata-mata v podjetju.

Na prigovarjanje se je upokojila. Odšla je brez poslovnega, ta skupulja. Juhu! Šele sedaj so se njeni podrejeni pokazali v pravi luči - zabavni, nasmejani. Iz ostalih oddelkov smo jih šele zdaj po dolgih letih spoznali. Toda Kata si je nad ljudmi izbojevala magično moč, da se njeni podrejeni niso upali na dan z besedo tudi potem, ko je odšla. Razumljivo, vsak se je bal, da bo moral zaradi nepredvidnih besed na čakanje ali kaj podobnega, kajti Kata je občasno še hodila nazaj "špilat šefa".

Manja:

Prepovedano

Stopala je proti hiši. Njeni koraki so bili počasni, negotovi. V glavi ji je bobnelo. Prišla je do vogala in se sesedla. Bila je brez moči. Prijela se je za glavo in zajokala. Solze so tekle, tekle...

"Zakaj ravno on?" je hotela zakričati. "Zakaj prav on, ki mi v življenju pomeni največ?" A je le jokala in strmela v daljavo.

Vedela je, da ga ne bi smela ljubiti, a ga je vseeno. Vračal je le ljubezen, čeprav je ne bi smel. Razumel jo je, razumel njena leta, njene težave in napake. Skupaj sta se sprehajala, se smejala, poslušala glasbo. V celoti sta sprejela življenje, ki se jima je ponujalo. Sprejel

To je trajalo nekaj mesecev. Na vrsto za upokožitev je prišla njena podrejena delavka Marija oziroma Mici, kot smo ji rekli. Pripravila je "poslovnega" kot očet. Direktor je imel govor, nadaljeval je pomočnik, izročili smo ji darila. Govor sem pripravila tudi jaz, pa ne uradnega. Podtaknila sem ga tajnici, češ naj ga prebere potem, ko bomo že nazdravili. In zgodilo se je tako. V govoru je bila tudi pesem, v kateri so bili verzi o tem, kako se je Mici spremenila na bolje, ko je šefinja odšla, refren pa se je glasil:

"Štefa, daj mi aspirin,
drugače bom hin!
Mici, o pardon,
imam samo plivadon!"

Vodilni so si zapomnili teh nekaj vrstic. Direktor, poleg katerega je sedela Mici prvič v času dolgoletnega službovanja, je pripomnil: "Je bilo res tako, Marija? Se je to res dogajalo vsa leta Katinega šefovstva?"

Sedim malo stran in napeto prisluškujem. Če Mica zanika, kar je napisano, je po meni, si mislim. Mici pa je sproščeno kot še nikoli odgovorila: "Res je, vse je res! Plača ni odtehtala pritiskov na nas. Še premalo je povedano, dosti premalo. Iz predalov smo pometali vse tablete, ki smo jih prej kar naprej zobali."

Oddahnila sem se. Od Mici nisem pričakovala toliko poguma.

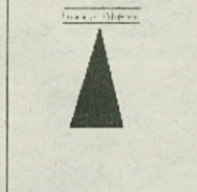
Nekdo iz družbe je zavpil: "Mici, še enkrat na zdravje!"

Direktor pa je le zavzdihnil: "Nisem vedel," in nazdravil.

Ajdova znamenja

AJDOVA ZNAMENJA

Bolj kot pesnika poznamo Franceta Pibernika kot publicista in esejista, po njegovih razgovorih z znanimi pisatelji ter po knjigah in izborih zamolčanih pesnikov in pisateljev, a vendar Pibernik nekoliko odmaknjeno in tiho ubira parnaška pota že nekaj desetletij. Od leta 1960, ko je izšla prva njegova pesniška zbirka Bregovi ulice, do leta 1979, ko je izšla zbirka Odzovok, se jih je nabralo že šest. Najnovejša, AJDOVA ZNAMENJA, je pred kratkim izšla pri Založbi Mihelač.

Zbirka je prvi izbor in povzetek doslej prehojene Pibernikove pesniške poti. Izbor je opravil avtor sam z namenom, da prikaže svojo od poglavitnih pesniških struj in skupin neodvisno ustvarjalno pot, ki jo še najlažje označimo kot pot od tradicije do modernizma, če si sposedimo za to naslov enega od avtorjevih esejev. Izbor začrtuje pesniški lok, na katerega začetku je novoromantični pesnik, ki poje o ljubezni, naravi in socialnih konfliktih, v vrhu pa modernist, ki mu je blizu Eliotovo razumevanje časa in zgodovine. Med drugim na zanimiv način pesniško interpretira nekatere poglavitne zgodovinsko-mitološke točke slovenstva (Brižinski spomeniki, Peter Klepec, kralj Matjaž, lepa Vida).

Ajdova znamenja skušajo dati liricnemu glasu avtorja ustrežnejše in vrednostno pravičnejše mesto v slovenski poeziji.

MiM

Smrekarjev tarok

Lani je minilo 50 let od tedaj, ko so italijanski vojaki v Gramozni jami v Ljubljani ustrelili kot talca slovenskega umetnika Hinka Smrekarja in nasilno za vedno iztrgali risalo iz roke, ki je znala ostro in jedko kot nobena dotleja na Slovenskem prikazovati čas in ljudi tega časa v risbi in karikaturi. V počastitev te obletnice je Mladinska

Slovenskem prikazovati čas in ljudi tega časa v risbi in karikaturi. V počastitev te obletnice je Mladinska

knjiga potegnila zanimivo založniško potezo in natisnila Smrekarjev Slovenski tarok ter ta dokument preteklosti in kvalitetno domače delo z zgodovinsko tradicijo vnovič izročila veselju tarokistov. Kompletu kart za tarok je priložila brošuro, v kateri Milček Komelj oriše Smrekarjevo življenje in delo, Helena Ložar-Podlogar predstavlja narodopisne motive na njegovih kartah, Peter Vodopivec piše o prvi slovenski tovarni igralnih kart v Ljubljani, Jasna Horvat o zgodovini igralnih kart, Lada Zei pa o pravilih in navetih za igranje taroka.

Posebnost Smrekarjevih kart za tarok je v tem, da je na njih namesto motivov iz neslovenskega okolja, ki so prevladovali na tedanjih (in sedanjih!) tarok kartah, upodobil pleše, šege in noše slovenskih narodov od severa do juga, od Poljakov do Bolgarov. Prav zaradi te motivike so bile karte nekaj časa v Avstro-Ogrski celo prepovedane in zaplenjene. Na kartah najdemo tako nam dobro poznane Zelenega Jurja, preskakanje kresnega ognja, pustne šeme, tepežkanje, sinjsko alko pa gorenjsko in belokranjsko narodno nošo kot tudi malo znani maski turonja (tura) in lajkonika, moreško in hajduški ples, praznik nabiranja vrtnic, kozarška tekmovanja v jahalnih spretnostih in druge prizore iz slovenskega ljudskega izročila. Kdor si bo karte nekoliko podrobneje ogledal, bo našel med tamburaši na karti XIII. taroka lik Ivana Cankarja, škis pa je močno podoben Smrekarju samemu.

MILAN MARKELJ

telegrami

- Slovenska akademija znanosti in umetnosti je izdala faksimile znamenite Valvasorjeve VELIKE GRBOVNE KNJIGE.

- Znanstveni inštitut Filozofske fakultete je izdal knjigo NOŠA V BAROKU NA SLOVENSKEM Andreje Vrišer.

- V sodelovanju s tujimi založniškimi hišami je DZS izdala UMETNOST V ZGODOVINI ČLOVEŠTVA Mary Hollingsworthove, HALLWAGOVA AVTOATLAS EVROPE in priročnik RASTLINE IN ŽIVALI, TRADICIONALNO ANGLEŠKO PLETENJE, SODOBNI EVROPSKI BONTON ter VEČ NEŽNOSTI, VEČ LJUBEZNI..

- Izšla je knjiga Janeza Svetine SLOVENC V PRIHODNOST.

- Orientalistično društvo in Didakta sta izdala delo Bogomila Ferfile SIONIZEM IN IZRAEL.

- Janko Pleterški je v samozaložbi izdal knjigo razprav SENCA AJDOVSKEGA GRADCA.

- Izšla je monografija Sonje A. Hoyer TARTINIJEVA HIŠA V PIRANU.

Iz Trdinovih zapiskov

Infamna sebičnost naših ljudi vidi se naj bolj kedar kdo umerje ali še umira. Žlahta ga okradejo, kolikor morejo, predno je še mrzel.

Pervake (to je bogatine ali poglavarje v službi) Dolenec obožava kot rob, ali jim čne kazati figo, če vidi, da so hudobni, da poštene može preganjajo.

Pogovor - Naš cesar je revež in kako ne, ker požro gospoda vse, kar pridela kmet, najmanjši peomtar ima 800, še šribarji 500...Zdaj se godi tatovom dobro, kako lepo jih v ječi pasejo in jim strežejo. Bog daj da bi prišel onegavit kak drug kan - slabeje ne bi moglo biti ko je zdaj.

Če kdo koga razžali ali pika ustmeno ali pismeno se v N. mestu veseli vse - tudi dobri znanci in prijatelji.

Beli Kranjci sleparji - Možkim ni verjeti nič, naj manj pa Poljakom, strašno se bahajo, kako je njih zemlja bogata, pa si vendar mnogi iščejo sreče po svetu. Tako tudi Beli Kranjci - oboji so sleparji.

Mehki Dolenec rad odpušča. Z veliko nevoljo in grozo pripovedujejo ljudje o nekem kmečkem možu, ki že 6 let ne govori s sovražnikom in ni hotel piti ponujane mu od njega čaše, ko ga je prosil ob enem pred Vel. nočjo za odpuščanje.

Napad na Jugoslavijo in NOB

Od 12.181 Kočevarjev jih je bilo v kulturbundovskih organizacijah 8.553 že septembra 1939. Prej kot so Nemci napadli Poljsko, so pričeli formirati oborožene oddelke, ki so jih imenovali "šturmi".

Za kočevski jezikovni otok so Nemci že ves čas mislili, da ga je treba preseliti na boljše ozemlje, v rajh. Po napadu na Jugoslavijo in po razdelitvi okupiranega ozemlja med Italijani in Nemci je šlo za mednarodni dogovor, v katerem je odločal Hitler. Italija z delitvijo ni bila zadovoljna, a protestirati se ni upala. Ljubljanski pokrajini je dala navidezno samostojnost in obljubila, da bo varovala njen jezik in narodnostne posebnosti.

Kočevarji so bili navdušeni za Hitlerja. Pobirali so podpise zanj in s temi podpisi in prošnjo je šla delegacija naproti Nemcem. Vsi moški, posebno fantje, so hodili v črnih uniformah in so imeli orožje (pištole in puške). Vadili so se v vojaških spretnostih, vojaške vaje pa so imeli v vasi Črmošnjice. Učil jih je Mausser iz Travnega Dola, uniforme pa jim je izdelal slovenski priseljenec Kump, po poklicu krojač.

Ko so prišli Italijani, so bili zelo razočarani. Malo so se umirili, a vojaške vaje so še vedno imeli. Ko so Italijani pobili 18 partizanov na Gorenjih Lazah, so se Kočevarji mrtvecem posmehovali in z njimi zelo zverinsko ravnali. Grozili so sosednjim slovenskim vaščanom, da bodo tlakovali ceste s slovenskimi glavami. Iz vasi se je izselilo 12 kočevskih družin, samo tri so ostale.

Italijani so šolo spremenili v vojašnico. Konec pouka je bil 23. decembra 1941. Poslopje je sicer ostalo, a tako poškodovano, da pouk v

Ivanka Mestnik

Vas Laze in njena šola skozi čas

njem ni bil mogoč. Menda je bilo nekaj poskusov, da bi rešili šolski arhiv, a nobeden ni uspel. Vaščanka mi je pred kratkim povedala, da so še po vojni brskali po šolskem podstrešju med

Mediceva hiša, kjer je bil pouk med vojno in prva leta po vojni.

zvezki in knjigami. Torej bi ga vsaj delno lahko rešili po kapitulaciji Italije!

Oktober so v vas prišli Nemci. V času hajke je bila na domačem pragu ubita učiteljica Matilda Vidmar, učitelj Kraševac pa je že prej odšel v Ljubljano in potem v partizane.

Partizanska šola

Do italijanske kapitulacije otroci niso hodili v šolo, potem pa so hodili v partizansko, ki je bila v Medicevi hiši. Poučevala jih je učiteljica Milena Jurčec, ki je pribežala sem s hčerka Mileno in Zorko 15. maja 1944 iz Birčne vasi. Organizirala je pouk, ki se je pričel 12. junija 1944 in je trajal do njenega odhoda v Dalmacijo dne 24.3.1945.

Zorka, starejša hčerka partizanske učiteljice na Lazah, se spominja tistih dni takole: "Zelo rada sem hodilo v šolo. Razdeljeni smo bili po skupinah. Vsaka skupina je dobila svojo nalogo, potem pa nam je to učiteljica (moja mama) pregledala. Nismo le prepevali partizanskih pesmi, kot mnogi danes mislijo. Učili smo se matematiko, slovenščino, zgodovino... Po končanem pouku smo vse odnesli domov in dobro skrili. Moja mami ni pred nami nikoli pokazala skrbi in strahu, zato smo se v šoli počutili zelo varno in dobro. To se mi zdijo posebej potrebno poudariti. In še to, da smo tudi v Dalmaciji, v Kaštelih pri Splitu, imeli pouk, ki pa je bil seveda precej drugačen.

Gneča v Semiču

Pojasnilo h klicu v rubriki "Halo, tukaj je bralec Dolenjca" (DL 13. maja)

V Dolenjskem listu z dne 13.5.1993 je bila v rubriki "Halo, tukaj je bralec Dolenjca!" izrečena kritika o delu otroške posvetovalnice v Zdravstveni postaji v Semiču (ne v Zdravstvenem domu, kot navaja bralka M.M.) Strinjamo se s pripombo, vendar želimo bralcem posredovati tudi naše mnenje.

Otroška posvetovalnica dela v Semiču vsak torek od 10.30 dalje. V posvetovalnici dela zdravnica dr. Marija Plut, ki dela redno v ambulanti "ISKRA" v Semiču in tudi v splošni ambulanti v Zdravstveni postaji Semič. Dr. Plutova je en teden v mesecu odsotna zaradi podiplomskega študija iz zdravstvenega varstva žena, otrok in mladine. Ta dan, ko je odsotna (to je en torek v mesecu), poskušamo v Zdravstvenem domu Črnomelj, kamor spada Zdravstvena postaja Semič, zagotoviti ustrezno zamenjavo dr. Plutovi, vendar so težave, ker ima sedaj vsak zdravnik obveze do svojih pacientov (po izbiri osebnega zdravnika), ki jim daje prednost pred ostalimi pacienti. Problem je bil večji v aprilu, ko je bila dr. Plutova iz objektivnih razlogov večkrat odsotna. V bodoče bomo poskušali z nado- meščanjem odsotne zdravnice neza- dovoljstvo mater čimbolj zmanjšati, če nam ga ne bo uspelo v celoti odpraviti. Kljub težavam, ki jih imamo, pa ni bila v nobenem primeru odklonjena nobena mati z otrokom. Z obna- ambulantno, na katero je bila tudi naslovljena kritika, res dela samo v prvi izmeni od 6. do 14. ure. S številom zobozdravnikov, ki jih smemo imeti zaposlene, lahko zagotavljamo tudi popoldansko delo samo v Črnomlju, kamor gravitira pribl. 70 odst. prebivalcev naše občine.

Vabimo M.M., da se zglosti v Zdravstvenem domu Črnomelj, da si še bolj podrobno razjasnimo probleme v Zdravstveni postaji Semič.

ZD Črnomelj:

ANTON MARENTIČ, dipl. iur.

Motor so našli

Kraje obdoližili Tončka

Pred dvema letoma je bil ukraden motor Antonu Ločičniku iz Pokle- ka. Ločičnik je obdoližil nekdanjega kolega Tončka Šmalčiča. Napadel ga je na poti iz šole in mu grozil, da nas bo vse pobil in obesil. Nekega dne, ko je bil Tonček sam doma, ga je pretepel, mu strgal obleko in kričal: "Priznaj, da si odpeljal motor!" Pretepel ga je tudi brat Zdravko. Da bi bilo vse še bolj dramatično, so pri tem podpirali še njegov sosed Martinkovič in nekateri, ki ne mislijo s svojo pametjo, ampak se obračajo po vetru. Ti so trosili laži naokoli, da je temu kriva vzgoja, in govorili, da bi sekali prste. Bolje bi bilo, da bi se ugriznili v jezik in pometli pred svojim pragom, med njimi tudi Ločičnik.

V pojasnilo vsem pa to, da se je motor našel. Policisti so ga našli na Velikem Trnu. Zlobnežu ni težko človeka osramotiti, težje je, če mora človek požreti take laži.

KAROLINA ŠMALČIČ
Poklek 18, Blanca

• Kdor Slovcem dobro hoče, naj z mano reče: Bog živi kritiko! (Levstik)

Zapor za 86 let staro mamo

Še en primer, da birokracija ne pozna meja

Pišem v imenu svoje stare mame Terezije Konecila iz Preske 9 pri Dobruhi, ki je pri svojih 86 letih dobila nalogo za zaporno kazen 2 dni. V Zaporih Novo mesto se mora javiti 21.5.1993.

Zgodba je sledeča. V začetku lanskega leta je nekdo brez njene vednosti na njeni parceli v gozdu sekal drva, zaradi česar jo je gozdar prijavil sodniku za prekrške v Trebnjem (sodnica Stanka Hribar-Zu- žek). Zoper sodbo (kazen je bila 5.000 SIT) se je pritožila, nakar je dobila poziv, naj se javi na občini Trebnje, na odseku za družbene prihodke.

Ker je stara mama srčni bolnik in astmatik in težko hodi, sem moral sredi tedna iz Ljubljane ponjo in jo odpeljati na občino Trebnje. Po pogovoru pri njih so jo napotili na Gozdno gospodarstvo, kjer so ji povedali, da s stvarjo nimajo nič več, da pa bi morala, ko je opa- zila, da je v gozdu posekan les (za

Udeležimo se srečanja v Ljubljani!

Upokojencem bo 3. junija govoril Milan Kučan

Zveza društev upokojencev Slo- venije pripravlja srečanje slo- venskih upokojencev, ki bo 3. junija v Ljubljani v Hali Tivoli s pričetkom ob 10. uri. Namen srečanja je predvsem pokazati javnosti družbene aktivnosti nad 211.000 upokojencev, včlanjenih v društva in zveze, ter gmotni in socialnovarstveni položaj in pravice upokojencev. V kulturnem programu bo nastopilo nad 400 pevcev, folklorne skupine pa nam bodo predstavile lepe slovenske običaje in ples.

Upokojenci, udeležimo se tega srečanja in pokažimo naše skupne interese in moč, v popoldanskem času pa povežimo srečanje z izle- tom v bližnje kraje pa tudi z ogledom kulturnih in zgodovin- skih znamenitosti Ljubljane. V novomeški občini so se predse- dniki DU na seji izvršilnega od- bora zveze dogovorili, da se bo srečanja udeležilo okrog 350 upokojencev, ki jih bo peljalo deset avtobusov.

R. HRVATIN

GOLOBI ZASRALI KOČEVJE

Nekateri meščani se pritožujejo, da jim golobje vedno bolj onečajo lokale, hiše in njihovo bližnjo okolico. Trdijo, da je v Kočevju preveč golobov. Z golobi je v Kočevju križ že nekaj desetletij, saj je že davno nekdo na partijskem sestanku ostro pokritiziral, "da bodo ti golobi zasrali vse Kočevje." Prisotni so se tedaj začeli muzati, saj sta bila v tistem obdobju v Kočevju glavna partijski sekretar, ki se je pisal Golob, in župnik, ki je bil tudi Golob. Danes obeh Golobov ni več na teh odgovor- nih mestih, so pa golobi, ki one- čajo mesto in vzbujajo nego- dovanje pri vernikih in nevemi- kih.

P-c

Ni jih pozabil Bog, ampak režim

Pojasnilo k prispevkoma "Končno na vrsti razdrapano cesta Vinica - Stari trg" in "Nasmeh", ki sta bila v Dolenjskem listu objavljena prejšnji teden

Želim bralcem Dolenjskega lista podati nekaj neomenjenih dejstev v dveh člankih novinarja Andreja Bartl- ja, ki sta posledično povezana. Gre za članka "Končno na vrsti razdra- pana cesta Vinica-Stari trg" in "Nas- meh", ki je opremljen s sliko v Čr- nomaljskem drobirju. V zvezi s sliko že "izmučenega" plakata, s katerim slovenski krščanski demokrati Slove- niji obljubljamo vrnitev srca, duše in nasmeha, želimo pojasniti, da smo se že pred časom z novomeško agen- cijo Nova (na njihovo željo) dogo- vorili za začasen najem panoja, izde- lanega z lastnim delom in časom. Agencija Nova nam je zagotovila, da bo v razmeroma kratkem času pano prelepila z novim plakatom, sicer bi bil pano v celoti že precej časa od nas pospravljen. Omenjeni agenciji pa zaradi lastnih težav ni uspelo nalepiti nov plakat pred pet- kom, 14. maja. Kljub temu da je bil novi plakat navedenega dne nalep- ljen in s tem preplečen prejšnji, je članek in slika v Dolenjskem listu izšla 20. maja.

Sedaj pa k drugemu članku. Ker novinar v Črnomaljskem drobirju go- vori o velikodušnih predvolilnih ob- ljubah, od katerih je ostalo bore malo, bi bilo v članku "Končno na vrsti razdrapano cesta Vinica-Stari trg" zaradi volilcev korektno navesti ime poslanske skupine, ki je amandna predlagala vladi v sprejem. Navede- ni amandma je bil predlagan Minis- trstvu za promet in zveze in "akcep- tiran" ter na koncu izglasovan v Dr- žavnem zboru. Amandma pomeni le 500.000 DEM (kar je za gradnjo ceste malo), a vendar tudi letošnji začetek gradnje tega prepotrebnega odseka za preživetje tam živečih lju- di. V OO SKD Črnomelj smo ak- tivno spremljali sprejemanje letošnjega državnega proračuna, saj smo nemu- doma reagirali pri poslanski skupini SKD, ko v predlogu proračuna, ob- javljenega v Poročevalcu Državnega zbora Republike Slovenije v postavkah Ministrstva za promet in zveze ni bilo finančne postavke za odsek Vi- nica-Stari trg. Zato je navedena pos- tavka prišla v proračun v zadnjem trenutku prek amandmaja vlade, ki ji ga je predlagala poslanska skupina slovenskih krščanskih demokratov. Zato nas nekoliko čudi novinarjeva

pozabljenost v navedenem članku, saj sva se o tej cesti tudi osebno pogo- varjala.

Krajev, skozi katere poteka navede- na cesta, ni pozabil Bog, ampak bivši komunistični režim, ki jim ni dal ničesar razen nepopravljive škode in nekaj penzij, za katere se ljudje še vedno bojijo, da bi jih ob nekakšni "čudni" situaciji izgubili. Ko omen- jamo nepopravljivo škodo, je potreb- no dodati, da se je iz teh krajev v minulih tridesetih letih izselilo skor- raj 40% vsega prebivalstva.

Ob prizadevanjih za pričetek grad- nje ceste Vinica-Stari trg bi bilo nepošteno ne omeniti zaslug večlet- nega angažmaja pristojnih občinskih mo- ž, saj so do letos uspeli za 10 kilometrov te trase pripraviti vso po- trebno dokumentacijo.

S tem da smo Črnomaljski krščanski demokrati dosegli letošnji začetek gradnje te obmeje ceste, smo ust- varili povod, da v bodočnosti nas- meh nekaj sto ljudi z navedenih območij le ne bo tako kisel, kot je bil doslej.

Ni naš namen hvaliti se z nečim na vsa usta niti ne odpirati polemiko,

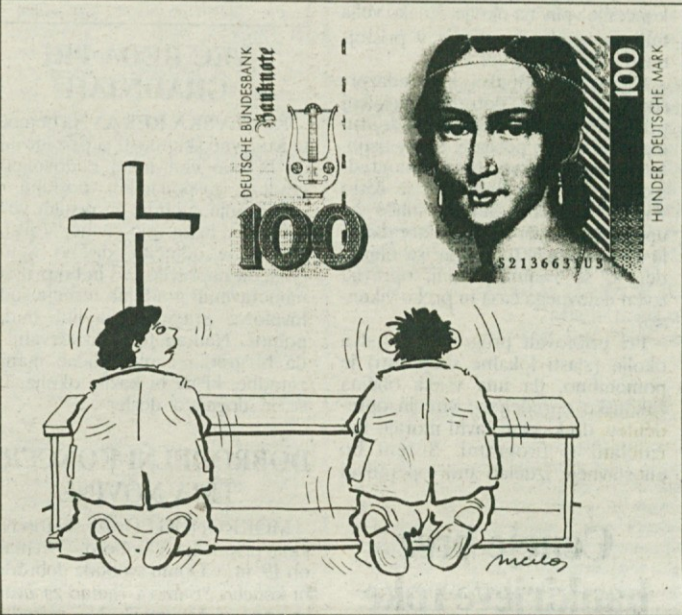
prav pa je, da ljudje to vedo. S taki- mi dejanji želimo dokazovati, da je kljub skoraj nenehnim javnim blaten- jem demokracije (vzdihovanju po propadlem komunizmu) in izena- čevanju vseh javnih osebnosti z lopo- vi politika dejansko služenje ljudem.

Upamo, da tudi novinar Andrej Bartelj tega pisanja ne bo imel za zlonamerno.

VLADO STAREŠINIČ
za občinski odbor SKD Črnomelj

TURIZEM BREZ GOSTIŠČ

KOSTELSKO - Turistično-šport- no društvo Kostel se po svojih močeh trudi za razvoj turizma na svojem območju. Žal pa je po začetnem za- gonu začel turizem na tem območju pešati. Tako je gostilna Papež v Vasi zaprta, prav tako gostišče Pri Suštarju v Fari in tudi bife Luka v Novih selih se letos še ni prebudil. Turistična koč v Kostelu je spet - kot že ne- kolikokrat prej - zaprla vrata. Tako sta odprta le okrepčevalnica Samsa na Žagi in bife Golik v Petri. Slednji je v 50-metrskem obmejnem pasu.

Spet: Otrok ni mogoče prevarati!

Stanka Preskar odgovarja na polemiko o Pilovem žuru '93 urednici Pila V. Durjavi in Silvestru Lopatiču iz Boršta (Dolenjski list, 20. maja)

Naj v uvodu povem le to, da je bilo moje pismo časopisu napisano zaradi otrok, ki so po končanem žuru, na poti domov in še drugi dan v šoli imeli neprestano na ustih be- sede, ki sem jih takrat zapisala. Ker moji občutki niso bili drugačni, sem jim morala pokazati, da imajo prav.

Res nisem bila poklicana kot strokovni ocenjevalec, ker je to nalogo imela komisija, nihče pa ni pre- povedal, da bi si gledalci smeli ustvariti svoje mnenje. Pri tem naj dodam, g. Lopatič, da so tudi meni prostori glasbene šole dobro znani, saj sem v njih preživela kar nekaj uspešnih let, pa ne samo z eno petico.

Ne bom rekla, da nekateri ansambli ne sodijo na ta žur, trdim pa, da so jim drugi ansambli nekonkurenčni. Pravico do nastopa pa ima vsak, ki

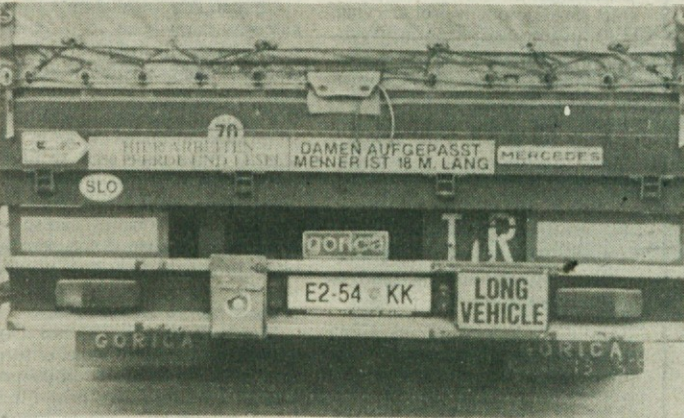
je v mejah starosti in ima določeno znanje. Zato v pismu nisem uporab- ljala nobenih imen in razvrščala otrok po svoji oceni, ker sem bila prepričana, da so nekateri vedeli (g. Lopatič), da so izven konkurence že pred nastopom in da o njihovi zmagi nihče ne dvomi. Če pa se ob delitvi prvega mesta niste zamislili, sem zelo razočarana nad vami. Enako so razmišljali tudi moji učenci pa tudi drugi. Še enkrat poudarjam, da je bil prvi ansambel izločen zaradi ozvočenja, in ne boleznih pevke. Mi, gledalci, petja v celem nastupu prvega ansambla nismo slišali. Ali ste ga morda vi? Tudi našemu ansamblu v prvih taktih ni delal mikrofon, dokler si ga iznajdljiva pevka ni zamenjala.

Otroci ocene generalke niso vzeli resno, ker je zanje veljala le ocena komisije, saj šteje (bi moral) le nastop v uradnem delu. Strinjam se z oceno ge. Durjave, da je napomembnejše, da se imajo otroci možnost pred- staviti, vendar jih potem ne pahnimo v vrtnice ocenjevanja, ker so pri

ocenah zelo kritični. Vsako tekmoval- nje, g. Lopatič, mora imeti svoje merila. Veljati morajo za vse, vsi morajo dobiti enake možnosti in ne sme biti primese subjektivnega mišljenja.

Pilov žur ni tekmovalje mentor-jev, je pa potrjevanje njihovega entuziazma, zato imajo pravico izreči tudi kakšno kritiko. Mislim, da je najboljša vzgoja popravljane napak in dopuščanje demokratičnega miš- ljenja, kar pa ne more biti zavajanje javnosti, g. Lopatič. Otroci in jaz smo tako čutili in teh občutkov nam nihče ne more vzeti. Predlagam, da je s tem te polemike konec. Ponovno poudarjam, da me k pisanju niso vzpodbudile nagrade, ker tisti, ki so jih dobili, niso krivi za napake onih, ki so stali v ozadju. Naš ansambel je in bo še naprej nastopal na raznih prireditvah, tudi na Pilovem žuru, saj imamo dovolj volje do dela.

STANKA PRESKAR,
Globoko

KAMERA ODKRIVA - Prejšnji teden smo odkrili, kako je nekdo pri mostu v Dolenjem Boštanju prekrstil na kačipotu krajevno ime Boštanj v - osebno Boštjan. Tako se pogosto motijo zlasti Ljubljanci, predvsem tisti, ki delajo na na RTV. Medtem je kačipot neznane spet spremenil v prvotno, pravilno obliko. Zato pa smo nalepti pred boštanjskimi železniškimi zapornicami na tale nenavaden "okrasek", napisan v nemščini na priklopi tovornjaka krškega Transporta: "Tukaj dela 350 konjev in en osel" in poleg še pripis "Dame, pozor, moj je dolg 18 metrov!" (Foto: P. Perc)

Še: Zaskrbljeni za vsestranski razvoj mladih

Dodatek k javnemu pozivu

Pod tem naslovom je Združenje za demokratizacijo javnih glasil v 20. številki Dolenjskega lista objavilo po- ziv TV Sloveniji, ki je kritično uper- jen v program z nasilno vsebino, češ da kvarno vpliva predvsem na mlade. Protest je vsekakor upravičen, ver- jetno pa je združenje prezlo produk- cijo in distribucijo video filmov, ki nekontrolirano prihajajo na tržišče, filmi, polni nasilja, narkomanskih se- ans, osladkanega seksa in pornografi- je, pa so dostopni vsem ne glede na starost, predvsem pa ima izposojeval- nico že vsaka večja vas. Nobenega dvoma ni, da so ti filmi gledani veliko bolj kot televizijski, vsebina filmov, ki jih predvaja TV, pa je v primer- javi z drugimi pravi mačji kašelj. Vsebina je prirejena tako, da so večji junaki negativci, roka pravice pa nemočna in celo ponižana, kar pri mladih vzbuja že tako prirojeni odpor do policije, so prava šola bodočih možnih prestopnikov.

Kdo je dolžan skrbeti za nadzor nad razpečevanjem teh materialov, je težko reči, zamisliti pa bi se morale pristojne službe, ki jim je naložena skrb za mladoletne ljudi, nenazadn- je pa tudi davčna služba, ker ni dvoma, da je prodaja res v vsakem primeru zakonita.

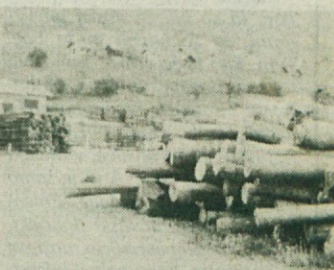
Poglavje zase je podnaslavljanje, ki je vedno v tujem jeziku. Čeprav je res, da srbohrvaščino obvlada veči- na Slovencev, in nič ni narobe, da jo, bi samostojna država le morala uvesti red na jezikovnem področju. Kdor ta jezik pozna, vidi, da so prevodi nepopolni, včasih celo v narečnem žargonu, z vsemi folklor- nimi cvetkami, ki pa žal tudi nam niso tuje. Tudi v tem pogledu bi omejeno združenje moralo ukrepa- ti tako, da bi pristojni organi uvedli kontrolo, tako vsebinsko, finančno, jezikovno kot tudi glede kvalitete, saj so tovrstni filmi v večini primerov pravi zmazki.

A. KOŠMERL

KMETIJSKI INŠTITUT NAJ POJASNI

V Slovenskem ekološkem gi- banju - SEG nismo proti načinu protestiranja, kot so ga izbrali v Kmečki zvezi, Slovenski ljudski stranki in Zadrugi zvezi. Želimo pa, da se vsi, ki jim je pri srcu dejanska dobrobit slovenskega kmetijstva in kmeta, začnejo v kar največji meri posvečati slove- nski kmetijski produktivnosti. Bitka naj teče v smer, da bo slovenski kmet pridelal in prire- dil toliko kot napreden evropski kmet. Kmetijski inštitut, ki iz- računava stroške pridelave in prire- je, javno prosimo, da po- jasni merila za stroške. Ali pre- prosto uporablja stroške, ki nas- tajajo v sedanjih razmerah, ko je kmetijsko nizko produktivno, ko so kmetije neučestno meha- nizirane? Kot ekološko gibanje tudi želimo, da kmetije sami in njihove organizacije storijo kar največ za bolj odgovorno upo- rabo zaščitnih in drugih za okolje škodljivih sredstev.

SLOVENSKO EKOLOŠKO
GIBANJE

LESNO SKLADIŠČE OB CESTI - Ob cesti pod Ručetno vasjo, prav na križišču, kjer se od partizanske magistrale odcepi cesta proti Semiču, si je bližnji obrtnik uredil nadvse priročno skladišče hlodovine in desk. Ljudje se nad takim početjem že lep čas pritožujejo, saj les nakladajo in razkladajo kar na cesti, to pa ovira promet, predvsem pa je s stališča prometne varnosti nevarno početje. O tem je tekla beseda tudi na zadnji seji občinske skupščine, na kateri je bil načelnik novomeške uprave za notranje zadeve. Pričakovati je, da bo stvar kmalu urejena. (Foto: A. B.)

DOLENJSKI LIST

Vaš četrtkov prijatelj

68000 Novo mesto
Glavni trg 24
tel.: 068/23-606
fax: 068/24-898

Bo o okolju odločal le center?

Dušan Blatnik iz brežiškega Zavoda za prostorsko načrtovanje kritično o novem predlogu zakona o varstvu okolja - Minister vseved? - Republika nastavlja vzvode

Pregled že drugega predlaganega zakona o varstvu okolja (v nadaljevanju: zakon), ki je bil objavljen v Poročevalcu št. 9/93, nam pove, da ministrstvo ni upoštevalo številnih pripomb v državnem zboru in drugje. V zakonu je močno čutili krepitve moči republike, ki si po vseh mogočih načinih nastavlja vzvode za centralno odločanje. Še bolj opazno je to, da o teh zadevah odloča minister osebno, ki ima široka pooblastila in premajhno odgovornost. Kdor prebere zakon ugotovi, da je minister genialec, strokovnjak in vseved.

Vztrajno kot ustava se tudi ta zakon boji omeniti (4. čl.) regijo kot način policentričnosti ali vertikalne organiziranosti služb varstva okolja, in vztraja pri krepitvi lastnega aparata (čl. 46, 95, 96, 107). Vse je zavito pod pojem "lokalne skupnosti, ki si lahko vzurpira kakšno funkcijo, če si zagotovi finance" (čl. 48, 53, 89, 97). Če bo država prepustila kakšen naravni vir v pristojnost lokalne skupnosti (čl. 16, 19), si ta lahko omisli celo pobiranje takse (čl. 10). Menimo, da zakon namerno zapostavlja pojem rente, ki je nedvomno povezana z določenimi v zakonu predvidenimi posgi (členi 6, 7, 10, 13, 16, 19 itd.), saj je s tem v zvezi pogojeno izvajanje samega zakona!

V megljo je zavil tudi pojem koncesije, saj zakon (čl. 21, 23) omogoča malverzacije. Ni razvidno, kakšni so kriteriji, na podlagi kate-

rih vlada predpiše pravice, primere in pogoje pri posameznih elementih koncesije. Zanimivo je, da zakon (čl.5) definira in vpeljuje pojme, s katerimi operira. Ko se v nekaterih členih zakona (čl. 18, 19) navaja moč zavarovanja ali razlastitve, je potrebno v istem zakonu navesti tudi pravice lastnika po tržni odškodnini oz. renti. Ne gre namreč določiti pravice enih z zakonom in drugih z raznimi podakti.

Pri podeljevanju koncesij (čl.21) menimo, da pripada lokalni skupnosti, kjer se koncesija pridobi - izvaja, minimalno 50 odst. plačila, ne glede na to, ali je povsem v pristojnosti države. Vsekakor je v tem zakonu potrebno opredeliti spodnjo mejo. Večina dobrin, ki so lahko potencialni predmet koncesij se namreč nahaja v demografsko ogroženih, gospodarsko nerazvitih, obmejnih in infrastrukturno neurejenih področjih Slovenije. Zato je nedopustno (čl. 23), da koncesijski akt, ki ga izda država, ne vsebuje pozitivnega soglasja lokalnih skupnosti, na katere se koncesija nanaša. To je pomembno zlasti v primerih, ko ima izvajanje koncesije vpliv na okolje. Enako velja tudi za ostala dovoljenja v pristojnosti ministrstva (čl. 32).

Pri ukrepih inšpekcijskega nadzorstva (čl. 36) je potrebno posebej poudariti, da je inšpektor dolžan ukrepati v vseh posegih, tudi v tistih, ki nimajo papirjev (berci črnogradnje) in ne le legalnih, kot se čisto dogaja v praksi. Seveda nihče ne upošteva tega, da naš inšpektorat dela le 8 ur (člen 40), čeprav se največ del, ki so zanimiva zanj, opravlja izven delovnega časa in preko vikendov.

Pri pripravi programov varstva okolja (zlasti lokalne skupnosti) je pomembno, da ima vsaka občina zakonsko opredeljene vire in opredelitev, do kakšne ravni morajo biti izdelani ti programi. S tem bo enostavneje izdelati tudi operativni

nacionalni program (čl. 49), enako tudi študijo ranljivosti okolja (čl. 51, 52).

Spremljanje stanja okolja je v celoti v pristojnosti države (čl. 67, 68). Logična bi bila uzakonitev pravic in dolžnosti lokalne skupnosti, da lahko predlaga, kaj je potrebno spremljati na njenem območju. V Posavju še danes, po tolikih letih obratovanja NEK, ne vemo, kakšni so vplivi elektrarne na okoliško prebivalstvo. Zakon mora posebej izpostaviti pojem NEK, ki je potencialna nevarnost za celo državo.

Večina pripomb je bilo podane že na predhodne osnutke zakona, vendar jih ministrstvo zavrača. Okolje v Posavju je nadpovprečno obremenjeno, a se ne najde v zakonu. V njem ni razviden razvoj in financiranje institucij, ki bi pokrivalo varstvo okolja v regiji. S tem se samo potrjuje usmeritev odločanja v Ljubljani. To je samo en korak, s katerim se Slovenija odmika od policentričnega razvoja, regija Posavje pa nazajduje.

DUŠAN BLATNIK, direktor Zavoda za prostorsko načrtovanje občine Brežice

VEČ REDA PRI GRADNJAH

KOČEVSKA REKA - Na območju te krajevine skupnosti si prizadevajo, da bi bilo čim manj nedovoljenih gradenj gospodarskih poslopij za garažiranje osebnih in drugih vozil, drvarnice in za rejo živine. Vodstvo KS se je odločilo, da bo v tem pogledu napravilo red in bo pri vseh nameranih gradnjah tesneje sodelovalo z graditelji in jim nudilo pomoč. Namen teh prizadevanj je, da bi gradili čimbolj lične manjše zgradbe, ki ne bi kazile okolja, kot se je dogajalo doslej.

V. D.

DOBRODELNI KONCERT TRIA NOVINE

MOKRONOG - Družinski trio Novina pripravlja v soboto, 29. maja, ob 19. uri v Domu svobode dobrodelni koncert "Samo življenje za druge je vredno življenja". Na prireditvi zbrani denar bodo namenili pediatrični kliniki v Ljubljani za otroke obbolele za rakom.

ANGLEŠČINA DRUGAČE

LJUBLJANA - Danes, 27. maja, so v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma odprli razstavo projektov, ki so nastali na tekmovanju v znanju angleščine "Project English" in "Chatter box". Na ogled bo okrog 300 projektov, od plakatov, šolskih časopisov in map do tehničnih izdelkov iz številnih slovenskih osnovnih šol. Na slovesni otvoritvi bodo podelili nagrade najboljšim.

"Sladkorna" kiparka Nada

Za jubilej Kapitlja izdelala pravo mojstrovino

PREČNA - Nada Vidmar nikoli ni bila slaščičarka pa tudi z gostinstvom se ni ukvarjala. In vendar je njeno veselje in dodaten vir zaslužka izdelovanje vseh vrst tort za različne priložnosti. Že od nekdanj je rada oblikovala torte drugačne od takšnih, kot smo jih vajeni prinesiti iz slaščičarne.

Ob prazniku novomeškega Kapitlja so si procesije ljudi ogledale njeno torto Kapitlja s prošitjo, ki so jo pri njej naročili jubilarci. Nada je 90 krat 70 centimetrov veliko torto izdelovala kar 3 dni, pomagala pa sta ji mož Rudi in hčerka Vesna. Mož je po sliki naredil natančen posnetek Kapitlja in prošitje in vse v zmanjšanem merilu prenesel na papir. Za pravo čokoladno-kremo kiparsko mojstrovino je Nada porabila 138 jajc. Torto so še isti zvečer snedli povabljeni gosti na 500-letnici.

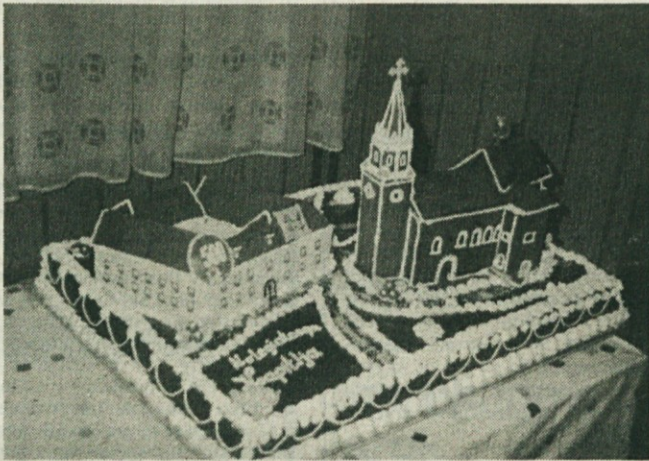
Nada dela torte najrazličnejših oblik. Za glasbenika kitaro, za pokro kolesarja Sandija Papeža je naredila kolo s čelado, za ljubitelje avtomobilov vseh vrst štirikolesne lepote, kakršne so si lastniki zaželeli, naredila je vlak, razne knjige, celo pisalni stroj, klavir in šivalni stroj za šiviljo. Ko je odšla v pokoj dr. Novakova, ji je naredila posnetek šok sobe z bolnikom in aparaturo. "Vse mi nastane pri navadnem domačem štedilni-

TORTE NADE VIDMAR - Največ dela ima prav ob koncu tedna, ko speče in pripravi tudi do 15 tort za ohceti in druge priložnosti. (Foto: J. P.)

ku. Potrebno je le malo volje in fantazije," pove Nada, ki je kot administratorica zaposlena v Sekciji za vleko pri Železniškem transportnem podjetju v Novem mestu.

J. PAVLIN

KAPITELJ-TORTA - Ob 500-letnici Kolegijskega kapitlja je Nada Vidmar iz Prečne skupaj spravila torto, ki v zmanjšanem merilu kaže dokaj verno podobo te mogočne novomeške cerkve.

Častitljiva dolgovečnost cvička

Želje ob tednu cvička, ki bo jutri, v soboto in nedeljo v Kostanjevici

V knjigi Kostanjevica na Krki 1252-1952, izšli ob 700-letnici mestnega obstoja, je Milko Kos v zapisu S kmetijskih domačij okoli Kostanjevice pred šeststo leti zapisal:

"Vinogradništvo je bilo povsod razširjeno. To kažejo dajatve v vinu, pa tlaka, ki obstaja v delu po vinogradih (okopavanje, obrezovanje, trgatve) ter vožnja mošta in vina. V Rojaj pri Št. Jerneju mora vsak kmet služiti jeseni dvajset urn vina. V Cerovici v Gorjancih in v Vrbjah pri Kostanjevici mora dajati vsak kmet jeseni po deset dog za popravilo sodov. V Ostrcu pri Kostanjevici, Orehovcu, Prekopi, Ostrogu in Rožku pa dobavlja vsak kmet po sto kolov za samostanske vinograde. Glede na število kmetov so dajale vsi samostanu skupaj na leto 9750 kolov."

Takšne dajatve so šle takratne mu kostanjevskemu samostanu cistercijanskega reda.

Častitljiva je torej in mukotrpna dolgovečnost vinogradništva in pridelovanje vina na pobočjih Gorjancev okrog Kostanjevice, Podbočja, Št. Jerneja in širše na Dolenjskem.

Gorjanci so sploh čudoviti s svojimi hostami, takoj ko pa te prenehajo, se že začnejo vinogradi - trsje pravijo tukajšnji ljudje - ki daje žlahtni cviček. Da bi cviček bil res pravi cviček z značilnim

kiselkastim okusom, da bi imel pravi buček, se pravi vonj, in rubinsko rdečo barvo, mora rasti na lapornati zemlji, katere barva spominja na drožje po odtoku vina; morajo biti prave sorte trsov, količinsko prave kombinacije sort in barv grozdja, veliko sonca, prirodnih gnojil in veliko drugega, predvsem pa pridnih rok in pameti, kot je to pri pridelovanju vseh vin.

Upajmo, da bo žlahtni cviček, katerega zdravilnost je v idealni sestavi njegovih kislin, postal nacionalno namizno vino in kot tak kmalu prestopil naše državne meje. Ko bosta možna prodaja vrhunskega stekleničenega cvička in doseganje prave cene zanj, se bodo pridelovalci hitro odločili za pridelovanje neoporečnega vina in za prodajo večjih količin. Tako se bo manj vina zadržalo doma, kar bo nujno pripeljalo do kulture porabe in pitja vina le ob svečanostih in pri jedi, ne pa za vsako žejo.

Morda pridejo boljši časi Dolenjcem in se odpro kmečki turizem in vinske ceste in bodo potniki, enodnevni gostje ali turisti, ob ogledu kulturnih in krajinskih znamenitosti lahko pri kmetu tudi prenočili in si privoščili domačo klobaso, v peči pečen kruh ali pizzo s sirom, ki se v vseh nad Kostanjevico peče že več sto let, in seveda steklenico originalnega cvička, kot si to že lahko privoščijo turisti

v nekaterih delih Slovenije in v ostalih vinorodnih državah Evrope.

Kostanjevica bo po tem, ko je po zaslugi spoštovanih, nesebičnih kulturnikov starejše generacije postala sinonim kulturnega življenja, lahko originalnim cvičkom s točnim geografskim poreklom postala tudi sinonim kulturnega boga Bakha (vendar brez bakanalij) in sinonim vsestranskega gospodarskega napredka, o čemer ni dvoma, saj imajo to pot besedo mladi, kulturni poslovneži, katerim je na srce gospodarski in vsak drug napredek kraja. Naj jim bo vodilo dedovana neomadeževana kultura in naravna dediščina, katero naj s svojim znanjem in sposobnostjo še bogatijo!

Imena krajev vinorodnega okoliša Kostanjevice na sončnih pobočjih Gorjancev, kot so Zavode, Avguštin, Lapte, Obršje, Brge, Vrh in dalje Vinjar že ob zeleni meji, kot da sama molče šepetajo o trsu in cvičku, o tlačnih in svobodnjakih, o času, ki smo ga želeli in doživeli, a vedno o trdem delu rigolarjev in kopačev, veselem smehu obiračev, o prešernem vrisku, ko je delo opravljeno in se za martinovo mošt spremeni v vino in vas gospodar s praga zidanice po gorjansko ljubeznivo nagovori: "Priatelj, a ga boš kozarček?"

MARIJA ODORČIČ

Nagradni fotolov

Razpis za turistične fotografije Kočevske - Nagrade Snežnika

KOČEVSKA REKA - Podjetje "Snežnik" iz Kočevske Reke je razpisal nagradni fotolov na štiri letne čase. Pravzaprav je poslovna enota Turizem tega podjetja razpisala nagradni natečaj za fotolov na območju KS Kočevska Reka, ki bo trajal do 20. marca prihodnjega leta. To je fotolov na štiri letne čase, kar pomeni, da naj fotolovci do konca posameznega letnega časa oddajo najuspešnejše barvne pozitivne ali negativne (velikosti najmanj 11x13 cm) do konca posameznega letnega časa pod geslom na naslov: "Snežnik" Kočevska Reka, PE Turizem (za "Fotolov"), 61338 Kočevska Reka.

Poslane prispevke bo za vsak letni čas posebej ocenjevala strokovna komisija, ki jo vodi znani fotoreporter Joco Žnidaršič. Tri najboljša dela bodo nagrajena z 10.000, 7.000 in 5.000 tolarji, posebna nagrada za najboljši lovski motiv pa bo 10.000 tolarjev. Podjetje "Snežnik" bo imelo pravico do odkupa posameznih fotografij.

Ob koncu vsakega letnega časa bo "Snežnik" organiziral tudi javno podelitev nagrad. Zaključna prireditvev ob izteku vseh letnih časov pa bo 20. junija 1994. Na njej bodo razglasili tudi najboljšo fotografijo vseh štirih letnih časov.

J. P.

DOLENJSKI LIST

Vaš četrtkov prijatelj

Milan Kovačič

Med nami ni več znanega predvojnega aktivista in komunistov tov. Milana Kovačiča iz Gradca v Beli krajini.

Po poklicu je bil mizar in se je že zelo zgodaj vključil v napredno delavsko in kmečko gibanje Bele krajine. Bil je ustanovitelj Društva kmečkih fantov in deklet. Zaradi komunističnega delovanja je bil izdan in obsojen na tri leta strogega zapor. Fašisti so ga s transportom odpeljali v Italijo. Začela se je žalostna procesija iz zapora v zapor in pristal je v Viterli. Tudi tu so se našli zavedni Slovenci in se seznanjali z dogodki pri nas. Mučenja in lakota nista omajali njegove vere v ideale, za katere se je boril in živel. Bil je vztrajen. Iz zapora se je vrnil septembra leta 1944 in se takoj vključil v partijsko organizacijo in opravljal sekretarske posle vaškega odbora OF Gradec. Dodeljen je bil terenskemu političnemu delu.

Dom so fašisti požgali in trije bratje so padli v partizanih. Kmalu po osvoboditvi mu je za posledicami vojne umrla tudi mama. Po vojni si je ustvaril družino, skrbel za svoji hčerki. Ves čas je aktivno delal v družbenopolitičnih organizacijah in se udeleževal akcij v kraju vse do svoje bolezni. Za svoje delo je bil večkrat odlikovan. Ohranili ga bomo v lepem spominu kot dobrega tovariša, sodelavca in borca za napredne ideje.

Njegovi prijatelji

Ivan Grajš

Pred kratkim so na pokopališču v Dolgi vasi pri Kočevju spremili na zadnjo pot znanega in priljubljenega domačina Ivana Grajša. Od njega so se poslovili številni znanci, prijatelji in sorodniki, še posebno pa borci, lovci, gasilci in čebelarji, katerih predstavniki so mu tudi spregovorili v zadnje slovo.

Ivan Grajš je bil rojen leta 1917 v vasi Zbitke pri Čabru na Hrvaškem, v zgornjem delu Kolpske doline. Za NOB je delal že od leta 1941, nato se je od aprila 1942 boril v partizanskih vrstah, bil ujet in interniran (do kapitulacije Italije), nato pa spet v enotah NOB. Njegova bojna pot kot borca se je začela v Notranjskem odredu, zaključila pa leta 1945 v IX. korpusu. Ob oblikovanju prve enote teritorialne obrambe v občini Kočevje je postal tudi komandir te enote. Pokojnik je bil še posebno znan kot lovec in lovski strokovnjak, deloval pa je še v drugih društvih in organizacijah, posebno med gasilci in čebelarji. Za svoje delo na raznih področjih in v NOB je prejel več priznanj in odlikovanj, med njimi red in hrabrost, red zaslug za narod, in druga.

J. P.

Draženje ljubljanskih nastopačev

Ko je bil pred volitvami sedanjí predsednik vlade dr. Dmrovšek v Metliki, so mu med drugim na svoj način povedali, kako vidijo slovensko "razredno" družbo. Po metliško so v Sloveniji 4 razredi: Ljubljanci, ki se jim v vseh pogledih godi daleč najbolje; sledijo ljubljanski sateliti, ki so (zaradi svojih koristi) za centralizacijo; 3. razred sestavljajo občine oz. prebivalci ob italijanski in avstrijski meji, ki imajo od tega tudi določene privilegije in ugodnosti. Na koncu, četortazredni, pa so ljudje ob južni meji, ki jim ostane le poslušanje bobnenja topov v njihovi bližnji čezkolpski sosesčini. Na Kolpi so jim postavili mejne prehode in carinarnice in sedaj jih vsi po vrsti veselo zajebavajo.

Bela krajina pač ne more stran od meje in z novega državnega juga, kjer so najmanj tako zapostavljeni, kot so bili prej. Belokranjci funkcijo javne porabe razumejo tako, da naj bi Slovenci imeli čimbolj enak osnovni standard: preskrbo z zdravno pitno vodo, z elektriko in drugo energijo, da bodo imeli belokranjski otroci take možnosti za šolanje kot drugi ipd. Ostalo pa naj bo stvar prihodnosti in sposobnosti občine, kraja in posameznika.

Kakšna pa je stvar v resnici? Tisti, ki so bili že doslej privilegirani, so še naprej in še bolj. Tam, kjer je že veliko, mora biti še več. Bogati naj bojo še bogatejši, siromašni še siromašnejši. Javna poraba znaša v Ljubljani 143 odst. na prebivalca, v Metliki pa je pod 90 odst. A to je samo ena, vidna plat medalje. Potem so tu še neproračunski dohodki, ki še dodatno povečujejo možnost financiranja komunalne infrastrukture. Morda bi hotel kdo to vprašanje prikazati kot malenkostno in dlakavsko, a vendar. Kam gre denar za uporabo stavbnih zemljišč od stavb, v katerih so državne in druge institucije, za delovanje katerih prispevamo vsi davkoplačevalci? V isto ljubljansko občino, v kateri so te stavbe!

Lani je metliška občina za izpeljavo vseh projektov iz naslova demografsko ogroženih in obmejnih območij dobila za 100.000 nemških mark kreditov. To je za en malo boljši tovarnjak. Dobro opremljeno delovno mesto pa stane okoli 400.000 mark. Bolje bi bilo, ko bi tisti centralistični ljubljanski nastopači s tako "pomočjo" ne dražili sicer potrebljivih in vsega hudega vajenih Belokranjcev.

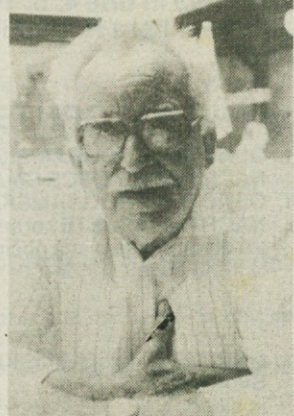
A. BARTEJL

L. M.

Nogomet v Beli krajini

Dokumentacija in spomine o tem je zbral Slavko Grahek - Kamenček v mozaiku krajevine zgodovine

ČRNOMELI - Črnomalčan Slavko Grahek je od malih nog povezan z nogometom, tako kot številni njegovi vrstniki. Kot fantič pred vojno in mladenič po njej je igral to priljubljeno igro z žogo, ko je prenehal igrati, pa je v klubu Bela krajina dolga leta deloval v upravi. Slavko je pred leti odšel v pokoj kot tajnik črnomaljskega izvršnega sveta. Ob obletnici nogometa v Črnomlju je sodeloval pri pripravi razstave, potem pa je še naprej zbiral gradivo o zgodovini te športne igre v Črnomlju, kajti arhiv nogometnega kluba Bela krajina je po nemarnem zapravljen in izgubljen.

Slavko Grahek

prišlo "60 oboroženih kibicev iz Črnomlja". Slavko je zbral in tako otel pozabi tudi spomine na začetke nogometa v Metliki.

Poleg materialov, dokumentacije, spominov in pričevanj je zbral številne fotografije in podatke o nekdanjih igralcih, članih vodstva kluba in celo simpatizerjih. "Seveda so mi pri tem pomagali zlasti nekdanji igralci, še posebej Miran German in Tone Malerič," ne pozabi povedati Grahek. Zanimivo je, da je NK Bela krajina prvi nogometni klub, ki je dobil Bloudkovo priznanje in da je sploh prvi nogometni klub v Sloveniji, ki je imel svoj prapor. Seveda je imel tudi svojo himno "Tre, tre, trese se".

Slavko Grahek je opravil lepo in hvale vredno delo, stvar je napisana, lektorirana in urejena. Prav bi bilo, ko bi se našel denar, da bi to Grahkovo delo o zgodovini nogometa v Beli krajini zagledalo beli dan. Ljudje bi ga gotovo lepo sprejeli.

A. B.

BRONASTO ODLIČJE ZA MATJAŽA RETLJA

MURSKA SOBOTA - Na drugem državnem prvenstvu v namiznem tenisu za pionirke in pionirje, kjer je nastopilo 154 igralcev, je velik uspeh dosegel Novomeščan Matjaž Retelj, ki je zasedel tretje mesto. Še večji uspeh pa je nadarjeni Matjaž dosegel v mešanih dvojicah, kjer je skupaj s prodorno Ljubljankom Dermastjo zasedel prvo mesto. Kapetan slovenske reprezentance Miro Ungar resno računa tudi na mladega Novomeščana, ki je v Murski Soboti igral po krajši prekinitvi zaradi bolezni, zato ni prikazal pričakovane igre.

S. D.

OSNOVNOŠOLCI IZ STAREGA TRGA DRŽAVNI PRVAKI

LESKOVEC PRI KRŠKEM - Na državnem prvenstvu v šahu za deklice in dečke, ki je bilo v Leskovcu pri Krškem, so se odlično odrezali mladi šahisti iz Starega trga, ki so zmagali pri deklicah, njihovi vrstniki pa so bili drugi.

Rezultati - deklice: 1. OŠ Stari trg 7, 5. OŠ Mirna Peč 4, 10. OŠ Leskovec pri Krškem 3 in 13. OŠ Krško 2 točki. Dečki: 1. OŠ Vrhnik 6, 2. OŠ Stari trg 5,5, 5. Leskovec 4,5, 11. OŠ Mirna Peč, 14. OŠ Krško 2 točki.

A. P.

OBETAVNE TELOVADNE VRSTE - Po poteh Maje in Jasne Dokl danes stopa mladi rod orodnih telovadk, ki so se nedavno pomerile na ekipnem tekmovanju v novomeški športni dvorani. Prišle so vrste mladih telovadk iz Dolenjskih Toplic, Žužemberka, Šmarjete in osnovne šole Center. Osnovnošolkam so se pridružile še vrste iz Srednje ekonomske šole in Gimnazije. Na državno prvenstvo sta se uvrstili vrste iz Žužemberka in Dolenjskih Toplic (na sliki z vaditeljico Denise Jošt). (Foto: J. Pavlin)

8. SREČANJE MLADIH PLESALCEV DOLENJSKE

NOVO MESTO - V soboto dopoldne bo v novomeški športni dvorani Marof 8. srečanje mladih plesalcev Dolenjske, kjer bo, po prijavah sodeč, nastopilo več kot 350 plesanih parov iz devetindvajsetih osnovnih šol Bele krajine in Dolenjske. Prvi pari se bodo zavrteli že bo 9. uri jutraj, finalni nastopi pa bodo pred tretjo uro popoldne. Po končanem tekmovanju, ko bodo razglasili zmagovalce, se bodo mladim plesalcem lahko pridružili še drugi.

I. V.

TEKMOVANJE KOŠARKARSKIH TROJIC

SEMIČ - ŠD Semič priredi v petek, 4. junija, odprto tekmovanje trojic v igri na en koš, ki bo v Semiču. Prijave s kotarino 900 SIT bodo organizatorji sprejemali na dan tekmovanja. V ekipi sme nastopati samo en košarkar, ki je registriran pri KZS. Prve tri ekipe čakajo bogate denarne nagrade.

ZMAGALA ŠOLA OB RINŽI

KOČEVJE - Minuli teden je bilo v Kočevju občinsko prvenstvo za učence petih in šestih razredov osnovnih šol v atletiki. Tekmovali so v tekih na 60, 300 in 600 m, skokih v daljino in višino ter metanju 200-gramske žogice v cilj. Zmagala je osnovna šola Ob Rinži, Kočevje, s 6212 doseženimi točkami, 2. OŠ Zbora odposlancev Kočevje in 3. OŠ Stara Cerkev. Iz vsake šole je sodelovalo po okoli 40 tekmovalcev. Tekmovanja se ni udeležila OŠ Fara.

Iskrenja mladih fizikalnih možganov

Šest nagrad - Najuspešnejši Bojan Gornik

RAVNE - 8. maja so se na Ravnah na Koroškem zbrali slovenski srednješolci na državnem prvenstvu iz fizike. V enem od uvodnih prispevkov za bilten tekmovanja je dr. Janez Strnad spregovoril o fiziki in čustvih. Poudaril je, da zakoni fizike ne smejo biti odvisni od čustev, da pa je fizika daleč od tega, da bi jo lahko označili za nečustveno početje. Odgovore na težave, ki tarajo Zemljo, je sicer treba iskati v okvirih znanih zakonov narave, vendar so zadeve tako zapletene, da jim z današnjimi modeli ne moremo priti do dna. Toda, ugotavlja dr. Strnad, to nikakor ni spodbuda za odlašanje z ukrepi. In tu je smiselno vključiti čustva. Ukrepati je treba, ne na osnovi podrobnih napovedi, ampak na osnovi možnosti, da bodo zašli poznejši rodovi v težave. Potrebno je izvirna naravnost iz fizike ali kake druge znanosti, ampak iz previdnosti in skrbi za prihodnost človeštva. Ali ni to pripravna možnost, da povečamo fiziko in druge znanosti o naravi z okolju prijaznimi čustvi?

Tako je slikovito opisal znanost in ljudi, ki želi, da bi jo negovali, slovenski fizik dr. Janez Strnad.

S tekmovanja, na katerem je nastopilo 178 srednješolcev, so se tekmovalci Srednje tehniške in zdravstvene šole in Gimnazije vrtili s šestimi nagradami in pohvalami. Štiri so šle mladim fizikom s tehniške in zdravstvene šole, dve pa gimnazijcem.

Najuspešnejši je bil gimnazijec Bojan Gornik, ki je v skupini D osvojil prvo nagrado. Bojan je že iz osnovnošolskih klopi priznan tekmovalac v naravoslovnih znanostih in bo Slovenijo zastopal na olimpiadi mladih znanstvenikov.

V skupini B je Vili Malnarčič s STZŠ osvojil prvo mesto in drugo nagrado, Andrej Kostanjevec z iste šole in Marjan Šterk z gimnazije pa sta osvojila pohvali.

Tretji nagradi sta osvojila Uroš Mali v skupini A in Dejan Tomažević v skupini C, oba s STZŠ. Nič manj kot učenci so lahko ponosni njihovi mentorji, Miha Hadl z gimnazije in Ivica Tomič in Jože Vrančič s tehniške in zdravstvene šole.

J. P.

MLADI RIBNIČANI ŽE PETIČ PONOVLILI PREMOČ

RIBNICA - Mladi rokometaši osnovne šole Franceta Prešerna iz Ribnice so se že petič vpisali v "zlato knjigo" slovenskega narasčajniškega rokometu, saj so zmagali na pravkar končanem rokometnem finalu v Ribnici, kjer so močno porazili svoje nasprotnike. Nad njihovo igro so bili navdušeni rokometni strokovnjaki, ravno tako tudi tekmeči, ki so jim čestitali ob ponovljenem uspehu. Najboljša v ribniški ekipi sta bila vratar Sašo Kersnič in napadalec Rok Henigman. V ekipi so igrali: Kersnič, Simončič, Bartol, Henigman, Pirker, Pajnič, Hojč, Horzen, Abraham-sberger, Lesar, Stojanovič, Košmrlj, Žnidaršič, Tumorat, Anič, Ilc, Pucelj in Mavrin. Njihov trener je bil priznani rokometni strokovnjak Nikola Radič. Rezultati: OŠ Ribnica - OŠ V. Nedelja 18:8, OŠ Ribnica - OŠ Š. Loka 16:8 in OŠ Ribnica - OŠ Velenje 18:9

M. GLAVONJČIČ

Urica s pesnikom in igralko

Z umetnikom Tonetom Pavčkom in Jerico Mrzel

"Treba je mnogo preprostih besed - kakor kruh, ljubezen, dobrota - da ne bi slepi v temi na križpotjih zašli s pravega pota" so verzi iz Pavčkove pesmi Preproste besede. Šolarjem v osmem razredu osemletke, ki so pred poklicno odločitvijo, torej na enem od življenjskih razpotij, sta ta pesem in njena osnovna misel zelo blizu. Z njo se jim približa in prikupi tudi njen avtor - pesnik Tone Pavček, ki mu je zibelka stekla prav med dolejniki grči. V Šentjurju pri Mirni Peči - gori v gori, med vinogradi, med grči, v breg zakopana, k trtam obrnjena, je njihova hiša. Še zdaj, četudi ne več taka, kot je bila.

Tja hodi njegov najzgodnejši spomin. "V tej mali hiški dostikrat ni bilo kruha, zdaj pa hodim vanjo, da se nasitim," pravi pesnik. V Pavčkovi pesmi so mladi poleg

mojstrstva v prispodobi in ritmu opazili blagolastnost.

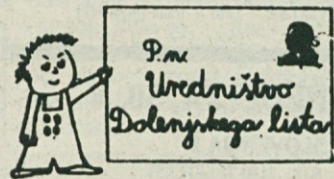
Niso bili presenečeni, ko so zvedeli, da so Pavčkove melodične pesmi zamikale glasbenike, da so jih uglašili, in da privlačijo nekatere naše ljubitelje petja, da jih pojejo.

Poleg vsega je med letošnjimi grmskimi osmošolci tudi Pavčkova pranečakinja Maja, ki je o pesniku povedala veliko zanimivosti. Tako so se mladi odločili, da širše in globlje spoznajo Pavčkovo poezijo. Spoznavali so jo kar celo šolsko leto, malo pri rednem pouku književnosti, več pri dodatnem pouku materinščine, največ pa sami doma oz. v knjižnicah.

Srečanje s Tonetom Pavčkom in Jerico Mrzel v novomeškem Domu kulture je bilo torej pika na i oz. slovesen zaključek projekta o Pavčku.

MARJANA ŠTERN

MLADI DOPIŠNIK

NAŠ RADIO

V letošnjem šolskem letu je spet začel delovati šolski radio; imenuje se Zack a tack. Oglašamo se trikrat na teden med glavnim odmorom. Največ vrtimo glasbo, sporočamo novice in oglašuje šolskega življenja, zastavljamo glasbene igranke in za uspešne odgovore podeljujemo nagrade. Poslušalci pravijo, da so zadovoljni, saj jim polepšamo šolske dopoldneve.

JANJA URBANČIČ

Mladi novinar
OŠ Dol. Toplice

ZA ZDRAVO ŽIVLJENJE

V torek, 4. maja, smo imeli učenci sedmih razredov predavanje o alkoholu, cigaretah in o drogah. Predavala nam je medicinska sestra iz novomeškega zdravstvenega doma. Predavanje je trajalo dve šolski uri. S pomočjo diapozitivov nam je predavateljica razložila, kako škodljiva so poživila za naše telo. Z zanimanjem smo jo poslušali in na koncu postavili nekaj vprašanj o tem. Izvedeli smo veliko novega o nezdruženosti življenja in močno si želimo, da se ne bi nikoli srečali s temi nevarnimi uničevalci zdravja.

JANJA URBANČIČ

Mladi novinar
OŠ Dol. Toplice

KORAJŽA VELJA

V Krmelju smo imeli v ponedeljek, 24. maja, ob 17. uri v telovadnici osnovne šole prireditev Korajža velja. To je medšolsko tekmovanje. Na prireditvi so nastopili najboljši pevci z Blance, iz Šentjanža, Tržišča in Krmelja. Najboljši se bodo udeležili slovenskega osnovnošolskega tekmovanja Korajža velja. Mladim talentom so se posvetili glasbeni strokovnjaki Studia H iz Trbovelj.

Dopisni krožek
OŠ Krmelj

NAŠ PROJEKT SPLAV

Pri tem projektu nam je pomagala gospa učiteljica Vida Slak. Razdeljeni smo bili v sedem skupin. V prvi skupini so zarisovali, merili in razrezovali lesene letvice. V drugi so brusili, v tretji vrtali, v četrti skupini so merili in razrezovali platno, peta skupina je izdelovala krmila in nosilce, v šesti so izdelovali jambore in jadra, sedma

ŽIVLJENJE V MESTU IN NA DEŽELI

Ko sem bil majhen, smo živeli s starši v Ljubljani, nato pa smo se preselili v Sodražico. Tako sem spoznal življenje v mestu in na podeželju. V Ljubljani najstniki počnejo, kar se jim zljubi, nimajo mere, se drogirajo, prireajo žure, na katerih se razbija vse, kar se vidi... Torej v Ljubljani imamo več vrst najstnikov. Nekateri so romantični, razbijači, dolgočasneži itd. Na deželi je drugače: ljudje hodijo na delo, če so obrtniki, se spravijo v delavnico, najstniki gredo v šolo, in ko pridejo domov, se vsa družina lepo in prijetno počuti. Vendar pa tudi na deželi zadnje čase ni vse tako, kot se sliši, kajti v večje podeželske vasi že vdira mestna kultura, se pravi, pojavijo se prva droga in občasni narkomani, kakšen mladostnik pogleda globlje v kozarec. Pojavljajo pa se že tudi prve bande, ki tepejo mlajše.

MIHA ARKO

7. r, OŠ dr. Ivana Prijatelja
Sodražica

USPEHI NA REGIJSKEM TEKMOVANJU KEMIČOV

Skozi celo šolsko leto so pridni učenci 7. in 8. razreda obiskovali dodatni pouk kemije. Pri delu so bili vestni in si res prizadevali osvojiti znanje. Po končanem občinskem tekmovanju so se učenci, ki so presegli 80 odst. točk, udeležili regijskega tekmovanja. Igor Glavač, Nataša Završnik, Mojca Mlakar, Jaka Ječič in Matija Milanič so dosegli res lepe rezultate. Čestitamo jim in jim želimo uspehov še na naslednjem tekmovanju. Prav gotovo zaslužita priznanje tudi mentorja Hedvika Kragl in Dušan Klenovčič, saj sta žrtvovala mnogo časa in dela, da so naši učenci uspešni.

NINA ŠTOJS

5. r., novinar, krožek
OŠ Sava Kladnika, Sevnica

NA DRŽAVNEM TEKMOVANJU

V soboto, 8. maja, sva s sošolcem Alešem tekmovala na državnem tekmovanju iz fizike na pedagoški fakulteti v Mariboru. Tekmovalo je okrog 60 ekip iz vse Slovenije. Tekmovanje se je pričelo ob desetih. Razporedili so nas v štiri skupine. Naša skupina je prišla z eksperimentalnimi nalagami. Čas je hitro teklen in začela sva reševati teoretične naloge. Oddali smo liste in napeto pričakovali razglasitev rezultatov. Po kosilu smo si ogledali stari del Maribora. Ob pol štirih smo se zbrali v dvorani in nestrpno pričakovali rezultate. Z Alešem sva se uvrstila v zlato sredo. Dobre volje smo se vrnili domov.

PETER ŠEPETAVC
8. r., OŠ Artiče

DOLENJSKI LIST NAROČILNICA

Naročam tednik Dolenjski list. Pošiljajte: mi ga na naslov

Priimek in ime: _____

Ulica in hišna št.: _____

Poštna številka in kraj.: _____

Št. osebne izkaznice: _____

Ljubljansko pismo

Delavec brez človekovih pravic!

Oblast je gluha

LJUBLJANA - Sredstva javnega obveščanja vsak dan poročajo o potovanjih uglednih predstavnikov Slovenije po Evropi in ostalem svetu, o njihovih prošnjah, da želimo čimprej (enakopravno) mednje. Glavna izkaznica za naš vstop v Evropo pa naj bi bilo ustavno zagotovljeno varstvo človekovih pravic pri nas in povrh še vse tiste demokratične pridobitve civilizirane človeštva, ki da jih po zgledu Evrope že uživajo tudi državljani Slovenije.

Ali jih res? Če jih nekateri Slovenci, njih večina (še) ne. Povsem brez pravic zaščitne je slovensko delavstvo. Dejstvo, ki to potrjuje, ni treba iskati ob belem dnevu z lučjo. Služba za brezplačno pravno pomoč pri Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije je lani obravnavala 30 tisoč primerov, v katerih so se nanjo obrnili slovenski delavci, ki si niso znali drugače poiskati pravne varnosti. Na sodiščih združenega dela je 14 tisoč neresenih primerov kršitve delavskih pravic, kršitve pa je na svoji koži občutilo več kot 50 tisoč delavcev. V državi, ki si svetu prizadeva dokazati, da je socialna in pravna, delavci nimajo zagotovljene pravne varnosti. Vsa dosedanja opozorila, vse prošnje in zahteve sindikatov so pri vladi, državnem svetu in dr-

žavnem zboru naletele na gluha ušesa. Zakonodaja je neusklajena, zastarela in zato neuporabna, nova, ki so jo objubljali, pa je obležala nekje v predalih vladnih in poslanskih pisarn. Sodišča združenega dela, ki prav tako visijo v zraku, so zatrpna z delom in imajo premalo ljudi, zato delodajalci z delavci lahko počno, kar se jim zljubi.

Delavec, ki je na milost in nemilost prepuščen vodstvu podjetja, sicer lahko toži svoje delodajalce, vendar brez "upa zmage", saj bo prišel njegov primer na vrsto šele čez dve ali tri leta - veliko prepozno. Tega se zavedajo tudi delodajalci, ki namerno kršijo vse delavske pravice, ob grožnjah s tožbo pa le skomignejo z rameni in pravijo: "Pa tožite!"

Ne samo to. Tudi če delavec pravdo vendarle dobi, ne bo mogel izterjati svojih pravic, saj grede podjetja v stečaj po tekočem traku, za zaostale plače, regrese, izplačila vrednostnih papirjev pa denarja preprosto ni.

Podjetništvo, lastninjenje, zakoni, ki so krivi za to anarhično stanje, so "mrtva črka na papirju", vlada pa gluha. Ta ali oni sindikat, ki na vse načine - tudi pisno - opozarja na nepravilnost in na prepotrebne spremembe, mora zbrati pred skupščino kar tisoč in več ljudi, da ga kdo sploh posluša, kaj šele usliši.

Delovna inšpekcija, ki naj bi pomagala pri varstvu delavcev, je prav tako brez moči. "V družbi, na katerega pride na enega delavca šestkrat več policajev kot delovnih inšpektorjev, nima prihodnosti", je ondan nekdo jezno vzkliknil na razgovoru o vsem tem.

Svet za varstvo človekovih pravic je kar nekajkrat, sklicujoč se na mednarodne listine, v svojih poročilih in memorandumu opozarjal državni zbor, naj to vprašanje takoj uvrsti na dnevni red. Toda razmere se le še poslabšujejo.

VINKO BLATNIK

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 27. V

SLOVENIJA 1

10.15 - 0.10 TELETEKST
10.30 VIDEO STRANI
10.40 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
11.30 TEDENSKI IZBOR
11.30 SLOVENSKA LJUDSKA GLASBILA IN GODCI
12.05 ANALITIČNA MEHANIKA, 16/52
12.30 VIDEOMEH
13.00 POROČILA
15.50 OČI KRITIKE, ponovitev
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.45 PARI, TV igrice
19.10 RISANKA
19.20 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ZARIŠČE
20.50 GLASBA, SHOW IN CIRKUS: ČAROBNI SVET GLASBE, 2. del
21.30 TEDNIK
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.45 SOVA
22.45 ON IN ONA, amer. naniz., 11/13
23.10 VRTINEC, južnoafriška nadalj., 10/13

SLOVENIJA 2

15.45 - 23.50 Teletekst
16.00 Video strani - 16.10 Tedenski izbor: Draga Emma, ljuba Bože, (madž. film); 17.30 Sova (ponovitev) - 18.45 Že veste - 19.15 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.00 Poslovna borza - 20.10 Znanost - 20.35 Povečava: Cannes 93; 21.35 40 let Carnesa - 23.10 Kolesarska dirka Giro d'Italia

PETEK, 28. V

SLOVENIJA 1

8.15 - 1.10 TELETEKST
8.30 VIDEO STRANI
8.55 TEDENSKI IZBOR
8.55 BATMAN, 12. epizoda
9.20 BITKA ZA PREMOČ, amer. film
12.00 ŽE VESTE
12.30 ZNANOST
13.00 POROČILA
13.05 TEDENSKI IZBOR
13.05 POSLOVNA BORZA, ponovitev
13.15 POVEČAVA
16.00 OSMI DAN, ponovitev
17.00 DNEVNIK 1
17.10 TOK, TOK, kontaktna oddaja za mladostnike
18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.45 PARI, TV igrice
19.10 RISANKA
19.20 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 FORUM
20.30 OBIŠKI NA DOMU, amer. film
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.45 SOVA
22.45 LJUBEZEN DA, LJUBEZEN NE, 3. epizoda amer. naniz.
23.10 VRTINEC, južnoafriška nadalj., 11/13
0.00 NOTRANJI GLASOVI, amer. nadalj., 1/4

SLOVENIJA 2

16.15 - 23.40 Teletekst
16.30 Video strani - 16.45 Tedenski izbor: Glasba, show in cirkus; 17.30 Sova (ponovitev) - 18.45 Znanje za znanje: Učite se z nami - 19.15 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Koncert simfoničnega orkestra RTV Slovenije - 22.00 Večerni gost - 23.00 Kolesarska dirka Giro d'Italia (posnetek)

SOBOTA, 29. V

SLOVENIJA 1

8.15 - 1.20 TELETEKST
8.30 VIDEO STRANI
8.50 TEDENSKI IZBOR:
8.50 RADOVEDNI TAČEK
9.05 OSCAR JUNIOR
9.15 KLOBUK
10.50 PET PRIJATELJEV, 9/13
11.15 TOK, TOK
12.05 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
13.00 POROČILA
13.05 TEDENSKI IZBOR
13.05 TEDNIK
13.45 VEČERNI GOST
15.10 OBIŠKI NA DOMU, ponovitev amer. filma
17.00 DNEVNIK 1

17.10 SVET ODKRITIJ, amer. poljudnoznan. serija, 9/11
18.00 REGIONALNI PROGRAMI - LJUBLJANA
18.45 TV MERNIK
19.00 RISANKA
19.10 ŽREBANJE 3 x 3
19.20 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 UTRIP
20.30 MEDNARODNI POKAL SLOVENIJE V AKROBATSKEM ROCK'N'ROLLU
21.35 POGLEJ IN ZADENI
22.35 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.20 SOVA:
DILLINGER, amer. film

SLOVENIJA 2

13.15 - 0.15 Teletekst
13.30 Video strani - 13.45 Tedenski izbor: Človek in glasba (5. oddaja); 14.40 Sova (ponovitev): Ljubezen da, ljubezen ne (3. epizoda); 15.10 Vrtinec (11/13) 16.00 Športna sobota: NBA košarka; 16.55 kvalifikacije za EP v odbojki (2): Slovenija:Poljska - 18.50 Divji svet živali (angl. poljudnoznan. serija, 6/25) - 19.15 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Studio City - 21.10 Berlinska gospa (koprodukcija nadalj., 3/4) - 22.00 Sobotna noč: Videonoc - Giro d'Italia (posnetek)

NEDELJA, 30. V

SLOVENIJA 1

8.15 - 24.00 TELETEKST
8.30 VIDEO STRANI
9.05 OTROŠKI PROGRAM
9.05 ŽIV ZAV, ponovitev
9.45 HUCKLEBERRY FINN IN NJEGOVI PRIJATELJI, 12/26
10.10 NONNI IN MANNI, nemška nadalj., 1/6
11.00 20. MEDNARODNI MLADINSKI PEVSKI FESTIVAL CELJE 93, prenos
12.00 OBZORJA DUHA
12.30 LJUDJE IN ZEMLJA
13.00 POROČILA
13.05 DOMAČI ANSAMBLI: SLOVENSKI KVINTET
13.35 SOSEDOVI MULCI, nizozemski film
16.05 OGNJENO DREVJE THIKE, angl. nadalj., 5/7
17.00 DNEVNIK 1
17.10 BRUNO, NEDELJSKI OTROK, franc.-belgijska drama
18.30 DENI ME KOT PEČAT NA SVOJE SRCE, posebna binkoštna oddaja
19.05 RISANKA
19.15 LOTO
19.20 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ZRCALO TEDNA
20.30 POMLADNI 3 x 3
21.30 MAŠA ZA LOJZETA BRATUŽA
22.15 DNEVNIK 3, VREME
22.40 SOVA
HAL ROACH PREDSTAVLJA, amer. naniz., 12/29 (CB)
VRTINEC, južnoafriška nadalj., 12/13

SLOVENIJA 2

12.15 - 23.25 Teletekst
12.30 Video strani - 12.55 Tedenski izbor: Vrnitev na otok zakladov (angl. nadalj., 8/10); 13.45 Znakjuček pokala v akrobatskem rock n rollu; 14.45 Poglej in zadeni - 15.45 Športna nedelja - 19.18 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.00 Slovenski magazin - 20.30 Zato so prijatelji: Dobrodelni koncert za Bosno - 22.30 Športni pregled

PONEDELJEK, 31. V

SLOVENIJA 1

10.15 - 0.15 TELETEKST
10.30 VIDEO STRANI
10.50 TEDENSKI IZBOR
10.50 BATMAN, 16. epizoda amer. naniz.
11.15 DIVJI SVET ŽIVALI, 6/25
11.40 ZNANJE ZA ZNANJE
12.10 SVET ODKRITIJ, 9/11
13.00 POROČILA
13.05 TEDENSKI IZBOR
SLOVENSKE MAGAZIN
ŠPORTNI PREGLED
16.25 DOBER DAN, KOROŠKA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.45 16 ČRK, TV igrice
19.10 RISANKA
19.20 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 MEDNARODNA OBZORJA: RUSIJA
20.55 OMIZJE
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.45 SOVA

SAMCI IN SAMKE, angl. naniz., 7/7
VRTINEC, južnoafriška nadalj., 13/13

SLOVENIJA 2

15.15 - 0.20 Teletekst
13.30 Video strani - 16.05 Tedenski izbor: Forum, TV mernik, Utrip, Zrcalo tedna, Obzorja duha (ponovitev) - 17.35 Sova (ponovitev): Hal Roach predstavlja (12/29); Vrtinec (južnoafriška nadalj., 12/13) - 18.45 4 X 4 - 19.20 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Sedma steza - 20.30 O moških, ženskah in otrocih (slovaška drama) - 22.00 Čar raziskovanj - 22.25 Pro & contra - 23.25 Brane Rončel izza odra

TOREK, 1. VI.

SLOVENIJA 1

9.15 - 0.15 TELETEKST
9.30 VIDEO STRANI
9.50 TEDENSKI IZBOR
9.50 PAMET JE BOLJŠA KOT ŽAMET
9.55 TINA IN NEJC V ETNOGRAFSKEM MUZEJU
10.35 4 x 4
11.05 ČAR RAZISKOVANJ
11.30 O MOŠKIH, ŽENSKAH IN OTROCIH, slovaška drama
13.00 POROČILA
14.05 TEDENSKI IZBOR
14.05 SOBOTNA NOČ
14.45 VIDEONOC
16.05 SEDMA STEZA
16.25 MOSTOVI
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
HUCKLEBERRY FINN, 13/26
OSCAR JUNIOR
LISICA VITOREPKA, portugalska risanka
18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.45 16 ČRK, TV igrice
19.10 RISANKA
19.20 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ZARIŠČE
20.50 MAGIJA IN MODA
21.45 KRONIKA, kanadska dok. serija, 7/12
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.45 SOVA
ALO, ALO, angl. naniz., 13/18
VRNITEV SHERLOCKA HOLMESA:
PRAZNA HIŠA, angl. naniz., 1/11

SLOVENIJA 2

15.45 - 23.40 Teletekst
16.00 Video strani - 16.20 Tedenski izbor: Mednarodna obzorja: Rusija; 17.00 Ljudje in zemlja - 17.30 Sova (ponovitev): Samci in samke (angl. naniz., 7/7); Vrtinec (južnoafriška nadalj., 13/13) - 18.45 Da ne bi bolelo - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.00 Poslovna borza - 20.10 Trije semestri (švedska nadalj., 2/4) - 20.55 Osmi dan - 21.45 Videospin - 22.25 V službi rock n rolla - 22.55 Svet poročila

SREDA, 2. VI.

SLOVENIJA 1

9.45 - 0.10 TELETEKST

DRAŽBENI OKLIC

Temeljno sodišče v Novem mestu, Enota v Novem mestu, na podlagi sklepa stečajnega senata z dne 20. 5. 1993, v stečajnem postopku nad dolžnikom NOVOLES — SIGMAT d.o.o. Brestanica — v stečaju, razpisuje

javno dražbo

ki bo dne 10. 6. 1993 ob 10.00 uri na sedežu dolžnika v Brestanici.

Na dražbi se bo prodajalo:

- stari objekti stečajnega dolžnika v sestavi: sprejemna pisarna, vratarica, delavnice 200 m², jedilnica 100 m², pisarniški prostori cca 800 m², telefonska centrala (2 dir. liniji), kompresor, lakirna kabina 3100x1550x750, hidravlična stiskalnica HAP 110-3000, hidravlične škarje M6 3100/6.35, univerzalni frezalni stroj Prvomajska G-058, lakirna kabina 1250x2000x600 mm s pripadajočim zemljiščem okrog objekta — parc. št. 414/2, 414/3, obe pri vl. št. 475 k.o. Rajhenburg in stavbno zemljišče s poslovnim objektom na parc. št. 238 pri vl. št. 475 k.o. Rajhenburg po izključni ceni 300.000 DEM v tolarski protivrednosti po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan plačila.
- novi objekt stečajnega dolžnika v sestavi: hala 40x40 m, kontejner za vnetljive snovi, električni viličar 1 in telefonska centrala z 2 direktnima linijama s pripadajočim zemljiščem parc. št. 393/2, 407/1, 408/1, 411/1, 403/4, 402/3 in 411/2, vse pri vl. št. 488 k.o. Rajhenburg, po izključni ceni 500.000 DEM tolarske protivrednosti po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan plačila.

Ogled sredstev in podrobnejše informacije je možno dobiti na sedežu dolžnika med 1. 6. 1993 in 9. 6. 1993 dopoldne. Na javni dražbi lahko sodelujejo pravne osebe, ki imajo sedež na območju RS, in fizične osebe, ki se izkažejo s potrdilom, da so državljani RS. Pooblaščenici pravnih oseb morajo na javni dražbi predložiti pisno pooblastilo za licitiranje. Pred javno dražbo mora vsak ponudnik vplačati varščino v višini 10% izključne cene na ŽR dolžnika ali sredstva deponirati najpozneje uro pred začetkom dražbe pri blagajni stečajnega dolžnika. Varščina bo uspešnemu ponudniku vračunana v kupnino, drugim ponudnikom pa vrnjena v 3 dneh brez obresti, varščina, vplačana v gotovini, pa takoj po javni dražbi. Uspešni ponudnik oz. kupec mora skleniti pogodbo o nakupu v 7 dneh po končani dražbi in kupnino plačati v 8 dneh po podpisu pogodbe. Če uspešni ponudnik ne bo v roku plačal kupnine, se bo prodaja razveljavila, varščina pa obdržala. Prometni davek plača prodajalec, vse morebitne druge dajatve in stroške v zvezi s prenosom lastništva plača kupec. Sredstva se bodo prodajala po načelu videno-kupljeno.

10.00 VIDEO STRANI
10.25 TEDENSKI IZBOR
10.25 BATMAN, 17. epizoda
10.50 VIDEOSPON
11.30 DA NE BI BOLELO
12.00 KRONIKA, 7/12
12.25 MAŠA ZA LOJZETA BRATUŽA
13.00 POROČILA
13.05 POSLOVNA BORZA, ponovitev
15.35 TEDENSKI IZBOR
TRUJE SEMESTRI, švedska nadalj., 2/4
16.20 SVET POROČA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 P. Golia-T. Partljič: SRCE IGRAČ, posnetek gledal. predstave
18.15 DENIJEVO JAJCE, avstral. film
18.45 16 ČRK, TV igrice
19.10 RISANKA
19.20 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ZARIŠČE
20.35 FILM TEDNA
VSE NAJBLIŽE ZA ROJSTNI DAN, TUREK, nemški film
22.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.55 SOVA
V SPORTNEM DUHU, amer. naniz., 9/15
VRNITEV SHERLOCKA HOLMESA:
SAMOSTANSKA HIŠA, angl. naniz., 2/11

SLOVENIJA 2

13.45 - 22.30 Teletekst
Opomba: 11.55 tenis, prenos iz Pariza
14.00 Video strani - 14.35 Tedenski izbor: Magija in moda; 15.25 Omizje; 16.40 Beverly Hills, 90210 (amer. naniz., 22/22) - 17.25 Sova (ponovitev): Alo, alo (13/18); 17.55 Vrnitev Sherlocka Holmesa (1/11) - 18.45 Analitična mehanika (amer. izobraž. serija, 17/52) - 19.15 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Športna sredi - 22.30 Akcent

HALO — ALO PIZZA!

(068) 24-415
ZARADI VAS

KAKTUS Z 213 CVETOVI - Cvetka Eršte niti ne ve, od kdaj se je ta rastlina znašla pred njeno hišo v Črešnjicah na Otočcu, ve le, da vsako leto požene nekaj rdečih cvetov, toliko, kot jih je na kaktusu letos - kar 213 - pa je res nekaj posebnega. (Foto: J. P.)

OBVESTILO

Podjetja, druge organizacije in skupnosti, organe in društva, delovne ljudi in občane obveščamo, da so po sklepih Izvršnega sveta skupščine občine Novo mesto, sprejetih na sejah dne 6. 4. 1993 in dne 4. 5. 1993 (sklepa objavljena v Uradnem listu Republike Slovenije št. 20/93 in 24/93),

JAVNO RAZGRNJE

- OSNUTEK PROGRAMSKE ZASNOVE ZA LOKACIJSKI NAČRT OBVOZNICE ŠMARJETA
- OSNUTEK PROGRAMSKE ZASNOVE ZA UREDITVENI NAČRT ŠMARJETA kot sestavni del sprememb in dopolnitev družbenega plana občine Novo mesto za obdobje od leta 1986 do leta 1990

ter

I. OSNUTEK LOKACIJSKEGA NAČRTA OBVOZNICE ŠMARJETA

- in sicer:
- osnutek programske zasnove in osnutek lokacijskega načrta pod I. v času od 3. maja do 3. junija 1993
 - osnutek programske zasnove pod II. v času od 21. maja do 20. junija 1993
 - in v prostorih Skupščine občine Novo mesto, Ljubljanska c. 2, I. nadstropje, ter
 - in v prostorih krajevne skupnosti v Šmarjeti.

JAVNA OBRAVNAVA

osnutkov navedenih dokumentov bo: v sredo, 2. junija 1993, ob 20.00 uri v prostorih krajevne skupnosti v Šmarjeti.

Do poteka javne razgrnitve osnutkov lahko podate pisne pripombe, mnenja in predloge na krajih razgrnitve ali pa jih pošljete Sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora Zavodu za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje občine Novo mesto, Ljubljanska 2. Na javni obravnavi bodo navzoči izdelovalci osnutkov dokumentov, ki bodo dokumente podrobneje obrazložili in prisotnim dajali pojasnila. **Vijudno vabljeni!**

Sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora
Zavod za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje občine Novo mesto

LESO, Tovarna pohištvene opreme d.d. Črnomelj, Belokranjska 40

razpisuje
JAVNO DRAŽBO

za prodajo nepremičnine proizvodnih in poslovnih prostorov obrata Semič, ki leži na zemljišču parc. št. ev. 499, 500/1, 342/1, 365, 366, 367, 368, 384 in 560, vse k.o. SEMIČ.

- Celotna površina poslovnega prostora, ki je naprodaj, znaša 14.779 m², od tega je 1469 m² pokritih površin, in sicer:
 - proizvodni prostori 996 m²
 - prostori žagalnice 136 m²
 - zaprti skladišni prostori 26 m²
 - nadstrešnice 64 m²
 - prostori energetike 97 m²
 - pisarniški prostori 30 m²
 - sanitarije, menza s kuhinjo 120 m²
- Javna dražba bo v petek, 11. 6. 1993, ob 10.00 uri v sejni sobi Adrie Caravan, d.d., Skalickega 1, Novo mesto. Javna dražba bo opravljena pod naslednjimi pogoji:
 - izključna cena je 500.000 DEM, plačljiva v tolarski protivrednosti po srednjem tečaju BS na dan plačila.
 - da bo kupec v roku 6. mesecev zaposlil 20 delavcev prodajalca.
- Dražitelj mora najmanj 3 dni pred dražbo vplačati varščino v višini 10% izključne cene na žiro račun LESO, d.d. Črnomelj, št. ev. 52110-601-23703, s pripisom »Varščina — Semič«.
- Varščino bomo uspešnemu ponudniku vračunali v kupnino, drugim pa vrnili v treh dneh brez obresti.
- Pogodbo mora dražitelj kupec skleniti v 8 dneh po končani javni dražbi in poravnati celotno kupnino v nadaljnjih 8 dneh.
- Kupec postane lastnik ob sklenitvi pogodbe.
- Če kupec ne bo sklenil pogodbe v 8 dneh po končani javni dražbi in v nadaljnjih 8 dneh ne bo plačal kupnine, bomo menili, da odstopa od nakupa, plačana varščina pa mu zapade.
- Dražitelji, ki so fizične osebe, morajo predložiti originalno potrdilo o državljanstvu ali njegovo overjeno fotokopijo.
- Dražitelji, ki sodelujejo na javni dražbi za pravne osebe, morajo predložiti pooblastilo za dražitelja in izpisek iz sodnega registra, iz katerega je razvidno, da ima sedež v Sloveniji.
- Davek na promet nepremičnin in druge dajatve ter stroške v zvezi s prenosom si delita prodajalec in kupec na polovico.
- Prodajali bomo po načelu »videno-kupljeno«, kasnejših reklamacij glede stvarnih napak ne bomo upoštevali.
- Vse informacije o poslovnem prostoru so na voljo po telefonu 068/323-202 int. 203, g. Janez Brinc.

KOČEVSKA ŠVICA VABI IZLETNIKE

KOČEVSKA REKA - Krempa je najlepši gorski greben "kočevske Švice", ki je še posebno znan po svojih belih narcisah. Na tem območju je tudi obilo drugega cvetja (tudi zdravilnih rož), od sredozemskega do celinskega in celo alpskega. Zaredi donedavna zaprtega območja

Kočevske Reke se je tu ohranila neokrnjena narava, veliko je divjadi, gozdnih sadežev, prav s Krempa pa je tudi lep pogled na Kolpsko dolino in ob primernem vremenu tudi na Kamniške Alpe itd. Poslovna enota "Turizem" Posestva "Snežnik" Kočevska Reka pa bo poskrbela za primeren sprejem izletnikov, pohodnikov, gornikov, planincev in drugih ljubiteljev narave in tudi za strokovno vodstvo.

GLASBA JE ŽIVLJENJE

Eurosong 93 je mimo, kot veste, se je naša pesem uvrstila na 22. mesto, mi pa smo izžrebali 10 dopisnic s praviimi napovedmi. Dobili smo skoraj 5000 dopisnic, od tega le 67 takih, kjer je bila napisana pravilna napoved. Med temi smo izžrebali naslednje: 1. nagrado, glasbeni stolp v obliki Petrolove črpalke, dobi Samo Koselj, Vrba 35, Zirovnica; 2. nagrado, disc player Liqui Moly, Tone Sodini iz Slov. Konjic; 3. nagrado, radio Liqui Moly, pa prejme Rudi Lavrič iz Kočevja, Uskoška 24.

Gost sobotne oddaje Glasba je življenje bo dr. Primož Rode, direktor Univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani. Z njim se bomo pogovarjali o vlogi smeha in glasbe v zdravstvu. Dr. Rodeta se morda kdo spomni iz filma Nočni izlet. Ljudska modrost pravi, da je smeh pol zdravja, zato vam bomo zavrteli tudi skeč iz Moped show naftalina, v upanju, da vam vsaj enkrat ne bo treba k zdravniku. Slišimo se v soboto!

Simona H2O

TOVARNA PRIKOLIC

ADRIA

NOVO MESTO, d.d.

vabi k sodelovanju mlade, ambiciozne, kreativne, sposobne kadre za delo na naslednjih področjih

NABAVAL - 2 izvajalca

POGOJI:

- visoka ali višja šola tehnične, komercialne ali druge družboslovne smeri
- aktivno znanje angleškega ali nemškega jezika
- pasivno znanje enega tujega jezika
- sposobnost komuniciranja, presojanja ter interes za delo s tujimi poslovnimi partnerji

RAZVOJNO TEHNIČNO PODROČJE - več izvajalcev

POGOJI:

- visoka šola strojne, elektrotehniške, lesne ali kemijske smeri
- aktivno znanje angleškega oz. nemškega jezika ali pasivno znanje enega tujega jezika

PRAVNO PODROČJE - 1 izvajalec

POGOJI:

- visoka izobrazba pravne smeri

Smo podjetje v postopku sanacije in od kandidatov pričakujemo resen in ustvarjalen pristop k delu, z delovnim časom, prilagojenim zahtevam zahodnoevropskega tržišča. Nudimo možnost dela na alternativnih programih, perspektivno delo in neomejene možnosti napredovanja. Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pričakujemo do 7.6.1993 na naslov: ADRIA CARAVAN, Novo mesto, d.d., Skaliskega 1, Kadrovski sektor. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po opravljenem razgovoru.

DRAŽBENI OKLIC

Temeljno sodišče v Novem mestu, Enota v Novem mestu, na podlagi sklepa stečajnega senata z dne 20. 5. 1993, v stečajnem postopku nad dolžnikom NOVOLES — SIGMAT, d.o.o., Brestanica — v stečaju, razpisuje

javno dražbo

ki bo dne 14. 6. 1993 in 15. 6. 1993 med 10.00 in 17.00 uro na sedežu dolžnika v Brestanici.

Na dražbi se bo prodajalo:

1. osnovna sredstva, katerih seznam je razviden iz cenitve št. 010393 iz marca 1993, ki je sestavni del tega okolica po izključnih cenah, ki so razvidne iz cenitve št. 010393 iz marca 1993, povečane za prometni davek
2. repromaterial, gotovi izdelki in polizdelki, katerih knjižna vrednost je cca 70.000 DEM po izključni ceni 26.250 DEM tolaške protivrednosti po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan plačila.

Ogled sredstev in podrobnejše informacije je možno dobiti na sedežu dolžnika med 1. 6. 1993 in 13. 6. 1993 dopoldne.

Na javni dražbi lahko sodelujejo pravne osebe, ki imajo sedež na območju RS in fizične osebe, ki se izkažejo s potrdilom, da so državljani RS.

Pooblaščenec pravnih oseb morajo na javni dražbi predložiti pisno pooblastilo za licitiranje.

Pred javno dražbo mora vsak ponudnik vplačati varščino v višini 10% izključne cene na ŽR dolžnika ali sredstva deponirati najpozneje uro pred začetkom dražbe pri blagajni stečajnega dolžnika. Vse cene so določene franco tovarna stečajnega dolžnika.

Varščina bo uspešnemu ponudniku vračunana v kupnino, drugim ponudnikom pa vrnjena v 3 dneh brez obresti, varščina, vplačana v gotovini, pa takoj po javni dražbi.

Uspešni ponudnik oz. kupec mora skleniti pogodbo o nakupu v 3 dneh po končani dražbi in kupnino plačati v 8 dneh po podpisu pogodbe. Če uspešni ponudnik ne bo v roku plačal kupnine, se bo prodaja razveljavila, varščina pa obdržala. Prometni davek plača prodajalec in je vračunan v ceno, vse morebitne druge dajatve in stroške v zvezi s prenosom lastništva plača kupec. Po plačilu celotne kupnine lahko kupec odpelje kupljeno osnovno sredstvo iz prostorov stečajnega dolžnika. Sredstva se bodo prodajala po načelu videno-kupljeno.

SALON POHIŠTVA KRAJNC

iz Novega mesta

in

Tovarna oblazinjenega pohištva

NOVA OPREMA

Slovenj Gradec

pripravljata prijetno presenečenje

V goste prihaja oktet LESNA iz Slovenj Gradca.

V petek, 28. maja,

ob 16.30 se bo oktet predstavil v radijski oddaji »na valovih STUDIA D«,

ob 18. uri pa bo nastopil na koncertu v Salonu pohištva Krajnc na Regerških košenicah v Novem mestu.

Ljubitelji lepega petja — vabljeni!

Vsak kupec, ki bo v Salonu pohištva Krajnc v času od 24. maja do 15. junija kupil vsaj za 5.000 SIT izdelkov, bo udeležen pri žrebanju petih lepih nagrad. Žrebanje bo 15. junija!

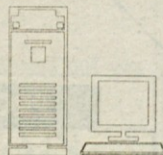
Pridite in se prepričajte o bogati ponudbi sedežnih garnitur, vzmetnic, oblazinjenega pohištva, ženskih cekarjev iz Kenije ter ugodnih — tovarniških cenah.

ugodno

RAČKA, d.o.o.

68000 Novo mesto

tel/fax: (068)21-058

PC RAČUNALNIK

386 sx/33/80 M

- OSNOVNA PLOŠČA 386sx/33
- SVGA KARTICA 512 KB
- AT I/O CARD (2s/2p)
- AT (IDE) BUS KRMILNIK
- GIBKI DISK 5 1/4", 1,2 MB
- TRDI DISK CONNER 80 MB
- OHIŠJE MINI TOWER +200 W
- TIPKOVNICA CHICONY
- VGA MONOCHROM MONITOR
- 2 M DRAM MEMORY

samo
92.697 sit

(s prometnim davkom)

Mercator-Kmetijsko gospodarstvo Kočevje, d.o.o. Kočevje, Kolodvorska ulica 25

o b j a v l j a

na podlagi pravilnika o načinu in postopku oddaje graditve objektov (izvedba del Uradni list RS št. 27/85)

JAVNI RAZPIS

za izbiro izvajalca za izvedbo agromelioracijskih del na Mozelskem polju

1. Investitor: Mercator-Kmetijsko gospodarstvo Kočevje, d.o.o., Kočevje, Kolodvorska ulica 25.

2. Predmet razpisa: izvedba agromelioracijskih del na področju Mozelskega polja v skupni izmeri 93,10 ha.

3. Vso dokumentacijo (projekt agromelioracijskih del) lahko ponudniki dvignejo pri Mercatorju-Kmetijsko gospodarstvo Kočevje.

4. Orientacijska vrednost del je 10.124.179,00 SIT vključno z gnojenjem, traktorskimi in ročnimi deli, ki ga izvede uporabnik zemljišča.

5. Predvideni rok pričetka del je 1.9.1993.

6. Merila za izbor najugodnejšega ponudnika:

- cena za urno postavko buldožerskih del
- cena za urno postavko hidravličnega kladiva
- reference pri izvajanju takih in podobnih del
- ostale ugodnosti, ki jih nudi ponudnik.

7. Interesenti morajo oddati ponudbe do 12. ure 8. dan po objavi tega razpisa na naslov: Mercator-Kmetijsko gospodarstvo Kočevje, Kolodvorska ulica 25. Odpiranje kuvert bo 3 dni po izteku razpisnega roka pri Mercatorju-Kmetijsko gospodarstvo Kočevje.

8. Ponudniki bodo o izbiri izida obveščeni v roku 5 dni od dneva odpiranja kuvert.

Temeljno sodišče v Novem mestu, Enota v Novem mestu, na podlagi sklepa stečajnega senata z dne 27.04.93 pod opr.št. 8/90 v stečajnem postopku nad stečajnim dolžnikom ISKRA, tovarna uporov in opreme, p.o. Šentjernej

razpisuje javno dražbo

ki bo dne 4. maja ob 10. uri v prostorih dolžnika v Šentjerneju, Trubarjeva 5, za prodajo posameznih prostorov v poslovni stavbi - vratarica, Trubarjeva 5, Šentjernej, na parceli št. 36, zk vložek 1255, k.o. Šentjernej, in sicer v prtiličju stavbe.

- Prostor št. 11, to je srednji, nezasedeni prostor s 65,12 kv.m, z izključno ceno 940.000 SIT.
- Prostora 3 in 4, tj. predprostor pred "ambulanto", s skupno neto površino 15,80 kv.m, z izključno ceno 230.000 SIT.
- Prostor št. 2, tj. vratarska loža (prostor je zaseden) s skupno neto površino 8,40 kv.m, z izključno ceno 122.000 SIT.

POGOJI JAVNE DRAŽBE

1. Na javni dražbi sodelujejo pravne osebe, ki imajo sedež na območju R Slovenije, in fizične osebe, ki se izkažejo s potrdilom, da so državljani R Slovenije.

2. Pooblaščenec pravnih oseb morajo na javni dražbi predložiti pisno pooblastilo za licitiranje.

3. Pred javno dražbo mora vsak ponudnik vplačati varščino v višini 10% izključne cene na žiro račun št. 52100-690-68029 ali sredstva deponirati pri blagajni stečajnega dolžnika najpozneje uro pred dražbo.

4. Varščino bomo uspešnemu ponudniku vračunali v kupnino, drugim ponudnikom, ki na dražbi ne bodo uspeli, pa bomo varščino vrnili v treh dneh brez obresti, varščino, vplačano v gotovini, pa takoj.

5. Uspešni ponudnik oziroma kupec mora skleniti pogodbo o nakupu v sedmih dneh po končani dražbi in v celoti plačati kupnino v petih dneh po sklenitvi pogodbe.

Če uspešni ponudnik ne bo plačal celotne kupnine v določenem roku, bomo prodajo razveljavili, varščino pa obdržali.

6. Prometni davek in vse druge dajatve in stroške v zvezi s prenosom lastništva plača kupec.

7. Nepremičnina je naprodaj po načelu videno - kupljeno. Vse dodatne informacije v zvezi z nepremičnino in o možnosti ogleda lahko interesenti dobijo po telefonu (068) 42-016 ali pri stečajnem upravitelju P. Kavčiču tel. (061) 571-039.

SPREMEMBA TELEFONSKIH ŠTEVILK V SEVNICI

Uporabnike ptt storitev obveščamo, da so v Sevnici spremenjene telefonske številke nekaterim telefonskim naročnikom. Nove telefonske številke lahko dobite na službi informacij, telefon 988. Spremenjene številke so tudi že objavljene v Telefonskem imeniku Slovenije v oklepajih.

Imenik je v prodaji na vseh poštah, in sicer z možnostjo plačila v dveh obrokih.

Vzrok spremembe oštevilčenja v Sevnici je vključitev nove telefonske centrale.

Telefonske naročnike lepo prosimo za razumevanje.

PTT PODJETJE NOVO MESTO

Svet osnovne šole Mirana Jarca Črnomelj, Župančičeva 8, 68340 Črnomelj

razpisuje v skladu z 38. in 51. členom statuta delovno mesto

- RAVNATELJA

Kandidat mora izpolnjevati pogoje, ki jih določa 137. člen Zakona o osnovni šoli, in imeti organizacijske in strokovne sposobnosti, ki zagotavljajo, da bo s svojim delom pripomogel k uresničevanju ciljev šole. Ravnatelj bo imenovan za 4 leta.

Nastop dela je 1. julija 1993.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 10 dneh po objavi razpisa s pripisom "Svet zavoda - imenovanje ravnatelja". Imenovanje je vezano na soglasje ustanovitelja zavoda.

REPUBLIKA SLOVENIJA

OBČINA BREŽICE

Sekretariat IS

na podlagi sklepa Izvršnega sveta SO Brežice

o b j a v l j a

natečaja za oddajo v najem poslovnih prostorov, poslovne stavbe in za izdelavo projektne dokumentacije

1. POSLOVNI PROSTOR v pritličju stavbe Cesta prvih borcev 11 (vhod iz hodnika), ki obsega 23,50 m²,

2. POSLOVNI PROSTOR v III. nadstropju stavbe Cesta prvih borcev 11, ki obsega 17,15 m²,

3. POSLOVNI PROSTOR na dvorišču stavbe Cesta prvih borcev 11, ki obsega 30 m².

POGOJI NAJEMA:

- mirna storitvena dejavnost
- predplačilo najemnine za 6 mesecev
- sklenitev pogodbe v 8 dneh po prejetju obvestila o izboru.

4. POSLOVNI PROSTOR v pritličju prizidka stavbe Cesta prvih borcev 48 z vhodom iz Levstikove ulice, ki obsega cca 86 m².

POGOJI NAJEMA:

- najemjemalec dobi v najem omenjeni poslovni prostor pod pogojem, da bo sofinanciral ustrezen delež v celovito obnovo prizidka, s tem da se bo investicijski vložek upošteval pri obračunu najemnine
- mirna storitvena dejavnost
- sklenitev pogodbe v 8 dneh po prejemu obvestila o izboru.

5. POSLOVNO STAVBO na naslovu: Kumrovska cesta 22, Bizeljsko, v izmeri 361 m², z dvoriščem v izmeri 2409 m².

POGOJI NAJEMA:

- prednost imajo državljani Republike Slovenije
- priložitev programa dela
- redno plačevanje najemnine
- prevzem poslovne stavbe z dnem sklenitve najemnega razmerja

6. ZA IZBIRO IZVAJALCA ZA IZDELAVO INVESTICIJSKO-TEHNIČNE DOKUMENTACIJE ZA OBNOVO PRIZIDKA STAVBE CESTA PRVIH BORCEV 48

1. Investitor: Skupščina občine Brežice.

2. Predmet razpisa: izdelava projektov PGD in PZI za obnovo prizidka stavbe Cesta prvih borcev 48 na osnovi idejnega projekta, pogojev lokacijske odločbe in zakona o naravni in kulturni dediščini ter odloka SO Brežice o razglasitvi starega mestnega jedra za kulturni in zgodovinski spomenik.

3. Orientacijska vrednost del je 12.000.000 SIT.

4. Predvideni začetek izdelave dokumentacije je takoj po podpisu pogodbe, dokončanje najkasneje v 60 dneh.

5. Razpisno gradivo lahko ponudniki dvignejo na Sekretariatu izvršnega sveta.

6. Merila za izbiro najugodnejše ponudbe:

- najekonomičnejša tehnična rešitev, ki se odraža v kratkem opisu in oceni investicije
- cena izdelave inv.-tehnične dokumentacije
- čim krajši rok izdelave
- reference.

Interesenti lahko dobijo informacije pri g. Miranu Kaudeku v Sekretariatu izvršnega sveta (soba št. 24) vsak delovni dan od 7. do 9. ure.

Pisne ponudbe pošljite v zaprti kuverti z označbo "NE ODPIRAJ - NAJEM!" v roku 8 dni od dneva objave na naslov: Občina Brežice, Sekretariat izvršnega sveta. Za poslovne prostore in poslovno stavbo v ponudbi navedite vsebino dejavnosti, s katero kandidirate, svoje podatke oz. podatke pravne osebe, ki jo zastopate. O izbiri bomo kandidate obvestili v naslednjih 15 dneh.

Sekretariat Izvršnega sveta
SO BREŽICE

NOVO V NOvem MESTU

Dostava pijač na dom!

Vi pokličite — mi pripeljemo:

- zaboj piva UNION, 20 steklenic (0.5 l) po 46,90 SIT = 938,00 SIT
- paket piva UNION, 25 pločevink (0.33 l) po 44,90 SIT = 1.077,60 SIT
- paket piva UNION, 24 pločevink (0.5 l) po 52,90 SIT = 1.269,60 SIT
- zaboj LAŠKEGA piva, 25 steklenic (0.5 l) po 49,90 SIT = 1.247,50 SIT
- paket RADENSKE (12 x 1.5 l) v plastični embalaži; 12 x 65,50 SIT = 786,00 SIT
- paket PEPSI COLE (6 x 1.5 l) v plastični embalaži; 6 x 119,90 SIT = 719,40 SIT
- paket ŠUM (6 x 1.5 l) v plastični embalaži; 6 x 80,90 SIT = 485,40 SIT
- zaboj piva GAMBRINUS, 20 steklenic (0.5 l) po 41,00 SIT = 820,00 SIT
- zaboj piva GOLD FASSEL, 20 steklenic (0.5 l) po 45,90 SIT = 918,00 SIT
- zaboj piva PILS EXPORT, 28 steklenic (0.25 l) po 25,90 SIT = 725,20 SIT

NAROČILA SPREJEMAMO NA TELEFONSKIH ŠTEVILKAH

24-781 in 24-780

OD 8. DO 17. URE VSAK DAN RAZEN NEDELJE.

VELEMA

trgovina in storitve d.o.o.
68000 Novo mesto

VELEMA — najkrajša pot do ugodnega nakupa.

Občina Trebnje
na podlagi sklepa kolegija z dne 14.4.1993

razpisuje

JAVNO DRAŽBO

odpisanih osnovnih sredstev, drobnega pisarniškega inventarja in najdenih predmetov,

ki bo v petek, dne 4. junija, ob 10. uri na dvorišču za upravno stavbo občine Trebnje.

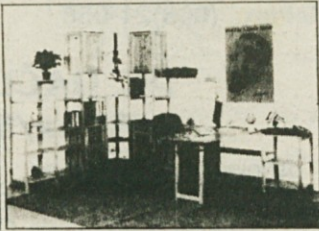
Javna dražba bo potekala po Pravilniku o vodenju javne dražbe, ki bo izobešen na kraju dražbenega prostora. Plačilo varščine v višini 10 odst. izključne cene bo 4.6.1993 od 8. do 10. ure v računovodstvu SO Trebnje. Ogled predmetov dražbe bo mogoč na dan dražbe. Vse druge informacije lahko dobite po telefonu (068) 44-040, g. Miro Dreža.

Občina Trebnje

Sekretariat za občo upravo in družbene dejavnosti

— gotovinski popust
— obročno odplačevanje

PROGRAM LESNIH IZDELKOV D.D.

Pomladi, ko običajno urejamo in prenavljamo svoj bivalni prostor, delovno sobo ali kabinet, morda razmišljamo tudi o ekonomičnejši izbiri prostora, zamenjavi dotrajanega ali morda že dolgočasnega pohištva, skratka o funkcionalno, sodobni in lepi opremlitvi.

Pionir program lesnih izdelkov iz Novega mesta vam nudi:

- pohištvo iz programa DAN in FRANCI s sestavljivimi regali iz masivnega smrekovega lesa,
- harmonika, drsna in preklopna vrata različnih dimenzij,
- izdelava in dobava vseh vrst lesenih oblog tal, sten in stropov,
- izdelava in dobava pregradne stene in
- pohištva po naročilu.

Bankam, šolam, vrtcem in vsem ostalim pravnim ustanovam nudimo pogodbeno vzdrževanje skozi vse leto.

Za nakup naših izdelkov pokličite trgovino PIONIR-PIMEX na tel.: (068) 321-826 ali pa obiščite razstavno-prodajni prostor v Cegelnici tel.: (068) 323-147, 323-119 (odcep nasproti trgovine KZ Krka v Bršljini), za storitve vzdrževanja pa: Pionir — program lesnih izdelkov, d.d., Kettejev dvored 37, tel.: (068) 323-189

Pokličite nas in pomagali vam bomo pri vaši odločitvi!

PIONIR

BIOTEH

podjetje za biotehnologijo
Ižanska 2a, Ljubljana

zaposli za nedoločen čas
trgovskega potnika

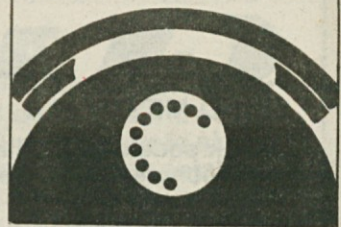
za prodajo izdelkov Biotehovega proizvodnega programa (naravnih insekticidov, kolekcija za nego malih živali, detergenti) trgovinam, grosistom in večjim uporabnikom na Dolenjskem, Beli krajini in Posavju.

Pogoji:

- 4-letna srednja šola
- 2 leti delovnih izkušenj
- lasten avtomobil in telefon
- 3-mesečno poskusno delo

Pričakujemo samozavestno, komunikativno in vztrajno osebo. Prijave z dokazili sprejemamo 8 dni po objavi.

časopis
slovenskih
delavcev

(061) 321-255

in poskrbeli bomo, da boste dobili časopis, brez katerega je vaše delo v (kateremkoli) sindikatu vsaj težje, če že ne nemogoče

Nanj se resda lahko naročite tudi pisno, toda zakaj bi se trudili: pokličite

časopis
slovenskih
delavcev

Stvar je jasna. To je moj časopis. Zato ga naročam na naslov:

Priimek in ime: _____

Naziv podjetja ali ustanove: _____

Naslov: _____

Podpis naročnika: _____

KURIVOTRANS

Kanižarica 41, Črnomelj
tel./fax: 068/52-370

vam nudi:

- najcenejše prevoze
- premog za kurjavo
- izolacijske fasade
- vodoinstalacijski material
- material za toplotne instalacije
- montažo vodovodnih in toplotnih instalacij

Pri nakupu materiala za vodovodne in toplotne instalacije z našo montažo se plača 3% prometni davek na material in delo.

OBROČNO ODPLAČEVANJE

CLANN ZAPOSUJE 114 DELAVCEV

SEVNICA - V letu 1991 je iz občinskega proračuna prejelo 12 podjetij in 17 obrtnikov po 2,1 milijona dinarjev za pospeševanje podjetništva in obrtništva, lani pa so iz občinske malhe razdelili 9 podjetjem 10,2 milijona tolarjev, 20 obrtnikom pa 9,8 milijona tolarjev. Predlani se je pri podjetjih in obrtnikih, ki so prejeli ta posojila iz občinskega proračuna, povečalo število zaposlenih za 11 delavcev (9,8 odst.), lani pa za 161 delavcev (za 189,4 odst.). Največje število zaposlenih ima podjetje Obute Clann v Loki pri Zidanem mostu, kjer je bilo konec marca letos 114 delavcev.

NATEČAJ ZA DEMOGRAFSKO OGROŽENE

KOČEVJE - Republiški natečaj za vlaganja na demografsko ogroženih območjih je razpisan in bo zaključen 14. junija. Gre predvsem za investicije v kmetijstvo, malo gospodarstvo, gospodarstvo, lokalno infrastrukturo in razvojne programe. Interesenti dobe podrobnejša pojasnila pri občinski skupščini Kočevje, kjer bodo tudi sprejemali vloge. V občini Kočevje je okoli 50 naselij, ki sodijo med demografsko ogrožene.

NOVO! NOVO! NOVO!

KOBRA d.o.o.
Prodajalna ARA
Kristanova 65
Novo mesto

Prva specializirana trgovina na Dolenjskem

Nudimo vam:

- vse vrste okrasnih ptic,
- akvarijske ribice,
- hrčke,
- morske prašičke

in po posebnem naročilu tudi druge domače živali ter vso opremo zanje. Pri nas lahko dobite tudi strokovne nasvete in literaturo za gojenje malih živali. Poleg tega lahko kupite še hrano za vaše ljubljence, krmila za kokoši ali zajce.

Obiščite nas: nahajamo se v vrtnariji v Šmihelu, ob cvetličarni!

NOVO! NOVO! NOVO!

Babica²
gre na
jug

design: LUKS Studio

MLADINA FILM in VOGUE & KLINE PRODUCTION pripravljata nadaljevanje filma VINCI VOGUE-ANŽLOVARJA: BABICA GRE NA JUG. Projekt je posvečen vsem vojnim sirotam, njim je namenjen tudi čisti dobiček filma. Ker država še naprej subvencionira samo filme, ki jih očitno ne marate gledati, apeliramo na vsa podjetja, uspešnejša od države, da nam pri tem projektu pomagajo.

Prosim, vrnite našemu filmu barve.

VI NAM — MI VAM

KOMPAS NOVO MESTO

turistično podjetje
Novi trg 6 — občina

tel. 23-404
21-333

POSEBNA PONUDBA:

POČITNICE V TUJINI

TUNIZIJA	450 DEM
ŠPANIJA	500 DEM
GRČIJA	460 DEM

pohitite s prijavi!

BOGATA PONUDBA ZA LETOVANJE V SLOVENIJI IN NA HRVAŠKEM — MOŽNOST OBROČNEGA PLAČILA

NAJUGODNEJŠE CENE LETALSKIH PREVOZOV

ZAHVALA

V 81. letu nas je zapustila naša draga sestra, teta, sestrična

MARIJA ŠKODA

iz Podulc 24, Raka

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste jo pospremili na zadnji poti, nam izrekli sožalje in počastili njen zadnji spomin s cvetjem in svečami. Še enkrat vsem prisrčna hvala!

Vsi njeni

Raka, 20.5.1993

ZAHVALA

V 56. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in brat

MARJAN KOVAČ

z Volčjih Njiv pri Mirni

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in udeležbo na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala podjetjem Kolinska, Dana in Induplati, gasilcem, govornikom, g. župniku in pevcem. Še enkrat hvala vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ljubezen, zvestoba, trud in trpljenje, skrb za nas, ati, to je bilo tvoje življenje. Ljubil si nas, dom, vse naše ljudi, ne bomo pozabili, kako dober si bil.

V 37. letu starosti nas je prežgodaj zapustil mož, ati, sin, brat, stric in svak

CIRIL SMOLIČ

iz Dolenje Nemške vasi 57 pri Trebnjem

V globoki žalosti je težko najti besede zahvale. Hvala vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom iz Nemške vasi, zlasti Motohovim, Krevsovim in Uhanovim, sosedom iz Artmanje vasi, kolektivom, zlasti Litostroju, VVO Trebnje in Osnovnim šolama Trebnje in Nemška vas za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in maše. Posebna zahvala zdravnikom in ostalemu medicinskemu osebju, ki ste mu v boleznih pomagali in mu stali ob strani. Hvala vsem, ki ste našega Cirila pospremili na zadnji poti v tako velikem številu, gospodu kaplanu za opravljen obred, pevcem za zapete žalostinke, litostrojki godbi in govornikom za ganljivo slovo ob grobu. Vsem in vsakemu posebej iskrena hvala!

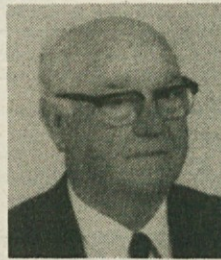
Vsi, ki smo te imeli radi

ZAHVALA

ANTON BAŠKOVEC

V dneh, ko smo težko dojeli, da našega moža, očeta, strica in dedka ni več, nismo bili sami. Pomagali ste nam sosede, sorodniki, zdravstveni delavci, sodelavci, prijatelji, stanovski kolegi in še mnogi drugi. Vsem, ki ste ga zadnjič pospremili, mu prinesli cvetje, nam izrazili sožalje ali pa ste mu kakorkoli drugače posvetili delček slovesa, iskrena hvala.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob hudi izgubi dragega moža, očka in ata

TONETA PIRCA st.

iz Novega mesta

se z bolečino v srcu zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, posebej pa občinskemu odboru Zveze borcev Novo mesto za sočustvovanje, izrečeno sožalje in poklonjeno cvetje. Hvala vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani in kakorkoli pomagali ter našega dragega v tako velikem številu pospremili na zadnji poti.

Žalujoci: žena Marija, sin Tone in hčerki Ljubica ter Darinka z družinami

Novo mesto, Ljubljana, 25.5.1993

V SPOMIN

Boleča je resnica, ki nas spominja na žalostni 23. maj, ko nas je za vedno zapustil naš ljubi in skrbni mož, oče in stari oče

SLAVKO KOMOČAR

Hvala vsem, ki mu prinašate cvetje in sveče in se ga spominjate kot dobrega človeka.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

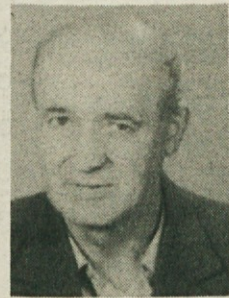
V 79. letu nas je zapustila naša draga mama, babica, prababica, tašča, sestra in teta

MARIJA GRANDA

iz Čeleveca pri Šmarjeških Toplicah

Hvala vsem, ki ste se od nje poslovili, ji darovali cvetje. Posebna hvala sosedom, osebju Splošne bolnice Novo mesto in gospodu župniku za opravljen obred in poslovilne besede.

Žalujoci: hčerka Veri z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, ded, tast, brat in stric

ANTON VLAŠIČ

Najlepše se zahvaljujemo vsem, ki ste počastili njegov spomin, nam ustno ali pisno izrazili sožalje, darovali vence, cvetje ter darovali namesto cvetja denar za drage instrumente. Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sodelavcem, sosedom, znancem za tako številno spremstvo na zadnji poti. Posebna zahvala osebju pljučnega oddelka Splošne bolnice Novo mesto, govornikom za poslovilne besede, lovčcem, gasilcem in ZZB. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 68. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, tast in stric

VIKTOR VODNIK

iz Podgore 34 pri Straži

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, dobrim sosedom, vaščanom, sovaščanom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrazili sožalje, darovali vence, cvetje in sveče ter pokojnega v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala velja GP Pionir Novo mesto, tozdr MKI, strežnemu osebju Splošne bolnice Novo mesto, oddelek za nego in lajšanje bolečin, gospodu župniku za obisk na domu in lepo opravljen pogrebni obred ter družini Kmet iz Podgozda za vso pomoč.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega in skrbnega moža, očeta, starega ata in brata

ALOJZA PROSENIKA

vodovod. instalaterja v pokouju

Šolska ulica 5, Metlika

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v težkih trenutkih slovesa stali ob strani, nam pomagali, izrekli sožalje in z nami sočustvovali. Iskrena hvala vsem, ki so pokojnemu darovali cvetje, vence in ga v tolikšnem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo dr. Videliču in sosedu Pavelčku Lipaju. Še enkrat vsem iskrena hvala!

Žalujoci: žena Marija, hčerka Bojka z možem in vnučki Robi, Dejan in Anita, brat Jože ter sestre z družinami

ZAHVALA

Zakaj si moral nam umreti, ko bilo s tabo je lepo živeti.

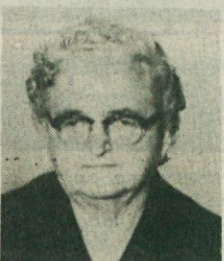
V 56. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, tast, brat in stric

RUDI STRUNA

iz Gor. Sušic 14

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih, nam izrekli sožalje, darovali cvetje in sveče ter pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala KZ Krka, oskrba Novo mesto, Boru Dolenjske Toplice, GG Podturn, Društvu invalidov, govornikom za poslovilne besede, pevcem iz Šmihela, družinam Tolar, Žurga in Murn ter gospodu župniku in kaplanu za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je zapustila naša ljuba mama, stara mama, prababica, sestra, teta, tašča in svakinja

JOŽEFA IVEC

rojena Vrščaj

iz Gradca 66 v Beli krajini

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje, sveče, izrečeno sožalje in številno spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala govornicami ge. Marici Lozar in ge. Francki Malešič za ganljive besede slovesa, pevkam iz Podzemlja za zapete pesmi in g. župniku za lepo opravljen obred. Posebno zahvalo izrekamo dr. Mlačku za bodrilne besede in vso pomoč, ki jo je nudil v času bolezni, prav tako tudi patronažnima sestrami Veri in Emici. Vsem še enkrat prisrčna hvala!

Žalujoci: vsi njeni

tedenski koledar

Četrtek, 27. maja - Janez
Petek, 28. maja - Avguštin
Sobota, 29. maja - Magdalena
Nedelja, 30. maja - Binkošti
Ponedeljek, 31. maja - Angela
Torek, 1. junija - Juš
Sreda, 2. junija - Erazem

LUNINE MENE

28. maja ob 20.21 - prvi krajez

kino

BREŽICE: 27. in 28.5. (ob 20. uri)
ameriški kriminalni film Izdajalski

trenutek. 29. in 30.5. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski film Kuffs.

ČRNOMELJ: 27.5. (ob 20. uri)
ameriški akcijski film Peklenski val.
Od 28. do 30.5. (ob 20. uri) ameriški
psihološki kriminalni film V postelji s
sovražnikom.

KRŠKO: 28. in 30.5. (ob 18. uri)
ameriški akcijski film Proti soncu.

METLIKA: 28. in 30.5. (ob 20. uri)
ameriški grozljivi film Krvava Marie.

NOVO MESTO: 27.5. (ob 18. in
20.15) ameriški grozljivi film Drakula.
Od 28. do 31. 5. (ob 18. in 20. uri)
ameriški akcijski film Peklenski val.
29. in 30.5. (ob 22. uri) predpremiere
Pršut, Jamon, Jamon.

TRAKTOR Ferguson, 35 KS, moto-
kultivator, 14 KS, diesel, prodam. 57-
278. 2185

kupim

20 M DRV, bukovih, kupim v Novem
mestu. Ponudbe na naslov: Gošnik, Cesar-
jeva 30, Novo mesto, 28-192. 2183

motorna vozila

REGISTRIRAN OPEL rekord co-
upe, letnik 1967, motor letnik 1984, z re-
zervnimi deli prodam. 21-884, v sobo-
to in nedeljo. 2095
PASSAT 1,8 CL, star 4 mesece, kata-
lizator, dodatno opremljen, kovinske tem-
ne barve, prodam. (068)25-986, zve-
čer. 2105

Prodajno jetto, letnik 80, cena
3.800 DEM. Tel. (068) 41-184

PRODAM GARAZIRAN, redno
vzdrževan, zelo dobro ohranjen in v od-
ličnem voznem stanju avto VW PASSAT
LS, letnik 1975, 1470 cm³. Cena 6.500
DEM. Ivan Glogovšek, Krško, (0608)
31-433, zvečer. 2109

OPEL KADETT 1,6 i, katalizator,
ugodno prodam. Marjan Krapež, Oreho-
vec 19, Kostanjevica, (068)76-230,
dopolodne. 2113

R 4, letnik 1990, beige barve, 29.000
km, prodam ali menjam. 28-553.

GOLF KXD, letnik 1989, v izredno
dobrem stanju, prodam. Cena ugodna. 2114
(068)28-284.

JUGO 45, temno rdeč, 11/90, prevo-
ženih 19.000 km, dobro ohranjen, pro-
dam. (068)22-097. 2116

GOLF JX D, letnik 1988, registriran
do 3/94, prodam. Cena 12.800 DEM.
Slavko Strojnik, Vinkov Vrh 12, Dvor, (068)87-437. 2129

AMI

Ljubljanska 27
Novo mesto (BTC)
tel. (068) 26-010

Rent-a-car

R4, Uno, R5, Clio, R 19 16V,
R 21, Trafic furgon,
Citroen 8+1.

Prodaja avtomobilov
Renault in Fiat.

JUGO 45, letnik 1989, prodam. 2130
27-764, po 16. uri.

JUGO 45 AX, letnik 1987, prodam.
Jože Mrvar, Stara c. 28, Straža, 323-
118, interna 59, dopoldne. 2133

GOLF JX, letnik 1985/86, bencinar,
odlično ohranjen, prodam. Borut Čelič,
Uršna sela 125, 65-744. 2140

MÜLLER

ČRNOMELJ, ČOPOVA 8
tel. (068) 51-059

— RENT-a CAR: R5,
VW PASSAT CL,
C-25 furgon

PRODAJA AVTOMOBILOV,
PRENOS LASTNOSTI

JUGO 45, letnik 1991, prodam. Cena
5.400 DEM. Zdenka Cimermančič, Vinja
vas 29, Novo mesto, 43-848. 2144

R 4 GTL, letnik 1982, registriran do
1/94, prodam. Žabja vas 11, 21-293.
2146

R 4 GTL, letnik 1985, prodam. 23-
672. 2149

R 5 CAMPUS, letnik 9/90, prodam.
(068)78-181, zvečer. 2153

126 P, letnik 1984, in Z 101, letnik
1987, prodam. 73-148. 2154

R 4, letnik 1986, prevoženih 60.000
km in traktor ZETOR 5211, star tri leta,
prodam. Rifelj, Ždinja vas 30.

GOLF JX D, letnik 1986, prodam. 85-
826, v četrtek dopoldne in petek po-
poldne. 2155

JUGO 45, letnik 1986, prodam za
2.600 DEM. Vinko Špringer, Železničar-
ska 30, Črnomelj, 53-305. 2156

JUGO UNO 45, letnik 1990, prvi
lastnik, prodam. 65-348. 2157

JUGO 45, letnik 1989, prodam. 2165
(068)21-968.

Z 101, letnik 10/90, prodam. 2167
(068)43-806, popoldne.

PEUGEOT

SPC TERZIN

SERVISNO PRODAJNI CENTER

tel./fax. (068) 44-533
Obrtna cona, 68210 Trebnje

Akcijska prodaja

Peugeot 405 GL, 1580 ccm, 89 KS
Katal./centr. zaklep. 26.780 DEM

Peugeot 405 GR LUX, 1580 ccm,
89 KS

katal./lux oprema 29.530 DEM

Količine so omejene!
Del. čas: od 7. do 20. ure

ALFA 75 1,6, letnik 1990, registracija
celo leto, prodam (v račun vzamem cenejši
avto). 068/28-915.

R / GTL, letnik 1988, prodam za
5100 DEM in GOLF JGL, letnik 1981,
registriran celo leto, prodam. 23-065.

GS 1.3 SUPER, letnik 1979, registri-
ran eno leto, prodam. 21-202. 2169

126 P, 11/88, prodam. (068)23-
353. 2174

R 4, letnik 1985, jugo, letnik 1989,
kompresorja in avtoženo varilni aparat
prodam. 25-894. 2175

JUGO 45, letnik 1987, prodam. 85-
653. 2176

JUGO KORAL, letnik 1989, registri-
ran do 24. maja 1994, prodam. Fink,
Smolenja vas 28, Novo mesto. 2179

R 5, 2/92, kovinske barve, petero vrat,
prodam. (0608)82-180. 2181

R 5 CAMPUS, star dve leti in pol,
rdeč, pet vrat, registriran do novembra
1993, prodam kot prvi lastnik za 10.700
DEM. Novo mesto 28-192. 2184

R 4 GTL, letnik 1984, prodam. Jože
Boltes, Gabrje 63, Brusnice. 2186

obvestila

ROLETE, ŽALUZIJE in lamelne
zaves izdelujemo in montiramo po kon-
kurenčnih cenah. (068)44-662. 2124

PURANE za nadaljnjo rejo prodaja-
mo. Informacije in naročila na 48-366,
Prevolšek, Čatež. 2159

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 99 z dne 24. maja 1993
Tečaji veljajo od 25. maja 1993 od 00.00 ure dalje

Država	Šifra valute	Valuta	Enota	Za devize		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	a. dolar	1	77,5778	77,8112	78,0446
Avstrija	040	šiling	100	969,3124	972,2291	975,1458
Belgija	056	frank/C	100	331,8330	332,8315	333,8300
Kanada	124	dolar	1	88,5024	88,7687	89,0350
Danska	208	krona	100	1781,9146	1787,2764	1792,6382
Finska	246	marka	100	2024,0040	2030,0943	2036,1846
Francija	250	frank	100	2025,3678	2031,4622	2037,5566
Nemčija	280	marka	100	6819,4204	6838,3402	6860,4600
Grčija	300	drahma	100	50,6771	50,6771	50,6771
Irsko	372	lunt	1	167,1681	167,1681	167,1681
Italija	380	lira	100	7,5116	7,5116	7,5116
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	5,0000	5,0000	5,0000
Japonska	392	jen	100	100,9956	101,2995	101,6034
Nizozemska	528	gulden	100	6090,0834	6106,4086	6126,7338
Norveška	578	krona	100	1618,2026	1621,0658	1625,9290
Portugalska	620	escudo	100	72,0813	72,2982	72,5151
Švedska	752	krona	100	1530,9599	1535,5666	1540,1733
Švica	756	frank	100	7560,1267	7562,9355	7565,7443
V. Britanija	826	lunt	1	171,2356	171,7509	172,2662
ZDA	840	dolar	1	111,9237	112,2571	112,5939
	955	ECU	1	133,8515	134,2543	134,6571
Španija	995	pejeta	100	89,4708	89,7400	90,0092

VISTA

HIDRAVLIKA

VISTA d.o.o.

64226 ŽIRI
Selo 41/A
tel./fax: 064/691-836

Proizvodni program: hidravlični cilindri, agregati in hidra-
vlične naprave

VISTA HIDRAVLIKA

NESNICE, mlade jarkice pasme hisex,
rjave, stare 4 mesece, opravljena vsa cep-
ljenja, prodajamo po zelo ugodni ceni.
Naročila sprejemajo in dajejo vse infor-
macije (kliče od 17. do 22. ure) vsak dan:
Jože Zupančič, Otovce 12, Črnomelj, (068)52-806, Gostilna Jože Cetin, Mo-
stec 46, Dobova, (0608)67-578,
Zdenka Janežič, Slepšek 9, Mokronog, (068)49-567. 1550

Zrno d.o.o.

trgovsko podjetje
Gmajna 6, Raka

Umetna gnojila:
urea 980 SIT vreča
kan 882 SIT vreča
NPK 15x15x15 1.100 SIT vreča

Škropiva:
ridomil 1.700 SIT kg

Gradbeni material:
cement ANHOVO 450 489 SIT vreča
apno 319 SIT vreča
betonski blok 25 60,76 SIT kom.
opeka bramac 75 SIT kom.
arm. mreže 9/6 3.499 SIT kom.
hrastov lamel. park. extra kl. 958 SIT
m²
sep za fasado 34 SIT kg
folija 190 SIT kg

Ugodna ponudba keramičnih ploščic,
klinkerja in dimnikov shiedel.

Tel. (0608) 75-086
Delovni čas: vsak dan od 8. do 17.
ure, ob sobotah od 7. do 12. ure.

PURANI, BELI IN GRAHASTI,
težke pasme, stari en mesec, za nadaljnjo
rejo. Dobava 13.6.1993. Naročila spre-
jemamo po (068)45-622 in (068)57-
105. 2091

Cvetličarna Marjetica

in Škocjanu nudi poročne
šopke od 1.000,00 SIT dalje,
vence od 3.500,00 SIT dalje,
lončnice, rezano cvetje,
na zalogi tudi krste. Tel. (068) 76-
474 ali 76-486. Se priporo-
čamo!

PURANI, BELI IN GRAHASTI

TEŽKE PASME,
STARI 1 MESEČ, ZA NA-
DALJNJO REJO. DOBAVA
13. 06. 93
NAROČILA SPREJEMAMO
PO TELEFONU
štev. (068) 45-622
(068) 57-105

Ugasnila ti, brat, je težka bolečina,
posušil se beli je grapi cvet.
Ob solzah raste zavest in toplota,
da na božji gostiji lepo boš sprejet.
Pod križem trpljenja in bolečine

ohranil si čisto otroško srce,
na tem svetu vse tako hitro mine,
tam preko se večno življenje začne.
(sestra Verica)

ZAHVALA

V 60. letu starosti nas je zapustil dragi brat, stric in svak

JOŽE RADOVIČEVIČ

iz Mihovca pri Podgradu

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam stali ob strani, nam izrekli
sožalje, darovali cvetje, sveče in ostalo pomoč. Najlepša hvala gospodu župniku za lepo opravljen obred ter
governiku za posvilo besede.

Vsi njegovi

RAČUNALNIŠKI INŽENIRING

— finančno-informativni sistem
— materialno poslovanje
— veliko drugih računovodskih
programov

ter
prodaja, inštalacije in servi-
siranje računalniške opreme
in
prodaja programskih pake-
tov svetovnih proizvajalcev

(Podrobne informacije
na telefon: (063) 27-217
fax: (063) 28-511
(Zlatko Gruber)

MANA

turistična agencija

PARTIZANSKA 7, NOVO MESTO
tel. 068-28 136

Počitnice na morju

• Slovenija • Istra • Tujina

Plačilo na obroke!

— rezervacije do 15. junija
— 30% takoj
— ostalo pred odhodom
na 2 čeka

Poleg lastne ponudbe še ce-
lotna ponudba

— KOMPAS HOLIDAYS
— EMONA GLOBTOUR
— TELEWINGS
— iste cene
— ugodnejši plačilni pogoji

Slovensko primorje 7 dni POL.
že od 190 DEM dalje
Umag, Poreč 7 dni POL.
že od 160 DEM dalje
Rovinj 7 dni POL.
že od 176 DEM dalje
Calabrija 7 dni POL.
že od 350 DEM dalje
Ibiza 7 dni POL.
(letalo)
že od 500 DEM dalje

Plačilo na obroke!

TRGOVSKO PODJETJE

razpisuje prosta dela in
naloge

2 trgovca tehnične stroke

4 trgovske potnike za Po-
savje, Štajersko, Prekmur-
je, Notranjsko

1 pripravnik

Pogoji: končana srednja
šola, voziški izpit B kate-
gorije.

Ponudbe pod: TAKOJ

Obvestilo!

Zaradi priključitve na sodobno digitalno telefonsko centralo,
ki omogoča hitrejše vzpostavljene zvez, sploh pa telefoniranje
tako rekoč brez motenj, ima Dolenjski list od 15. aprila dalje
nove telefonske številke. Takele:

uredništvo in računovodstvo (068) 323-606, 324-200;
ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolabo-
ratorij 323-610; mali oglasi in zahvale 324-006

telefax 322-898

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o.
UREDNIŠTVO: Drago Rustja (direktor in glavni urednik), Marjan Legan
(odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič,
Breda Dušič-Gornik, Anton Jakše, Mojca Leskovšek-Svete, Martin Luzar,
Milan Markelj (urednik Priloge) in Pavel Perc.

IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 85 tolarjev; naročnina za 2. trimesečje
1.050 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva
ipd. 2.100 tolarjev; za tujino letno 40 USD ali 70 DEM oz. druga valuta te
vrednosti.

OGLASI: 1 cm za ekonomske oglase 1.500 tolarjev, na prvi ali zadnji strani
3.000 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. 1.700 tolarjev. Mali oglas do deset
besed 950 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 95 tolarjev.

ŽIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.:
52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB - Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130.
Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068) 323-606, 324-200; ekonomska
propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 323-610; mali oglasi in zahvale
324-006; telefax 322-898.

Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-
92) ministrstva za informiranje Republike Slovenije spada Dolenjski list med
proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se
plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 odst.

Računalniški časopisni stavek Dolenjski list Novo mesto, p.o. Prelom in filmi:
Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

d.o.o.
TREBNJE, Kolodvorska 1

V Betonalu Trebnje vam nudimo:

- vse vrste svežih betonov s prevozom in vgradnjo
- peske s prevozom
- cementne izdelke (škarpniki, talne plošče, vinog, stebri, razne kanalete, cvetličniki)
- posojamo opažne plošče

tel. (068) 45-650
45-651
fax. (068) 45-652

Se priporočamo!

preklici

ALBIN FORŠČEK, Praproče 17, Straža, opozarjam Franca Zorana iz Praproč 23 pri Straži, da nima pravice voziti iz gozda po moji parceli št. 1690. 2103
DANICA IN GUSTI MARKOVIČ iz Birčne vasi 19 opozarja Jožeta in Danico Klobučar iz Birčne vasi, da ne uporabljata parcele št. 1363/1, sicer ju bova sodno preganjala. 2134

posest

V **KRŠKEM** zraven hotela Sremič prodam visokoprtilično hišo z lokalom, vrtom, CK na olje, telefonom in garažama. Izmera parcele 1100 m². (0608) 77-544 in (0608)70-362. 2094

V **VINJEM VRHU** prodam parcelo na lepi sončni legi in parcelo pri Tomažji vasi, delno vrt, ter 200 l vina. (068) 42-375. 2108

STAREJŠO HIŠO na Kvedrovci 16, Sevnica prodam. (0608)81-248. 2119

VIKEND v Vrheh pri Kapelah, vodovod, elektrika in telefon, prodam. (061)415-954. 2121

KMEČKO HIŠO in zemljišče v Stari vasi 9, Bizeljsko, prodam ali zamenjam za stanovanje. (063)712-308, Zalec. 2122

NOVO, takoj vseljivo hišo (10 x 12,5 m), prodam. Cena 180.000 DEM. V račun vzamem stanovanje. (068)23-915.

LERAN d.o.o.

Novo mesto, Lebanova 24

POSREDUJEMO

pri nakupu in prodaji nepremičnin, ocenjujemo, svetujemo

Prodamo:

— novejšo vrstno hišo v Novem mestu, v račun vzamemo manjše stanovanje v Ljubljani

— hiše v Novem mestu, Smolenji vasi, Gumberku, Črnomlju, Kaplji vasi in Dvoru

— trgovino z mešanim blagom z opremo, 119 m², v Novem mestu in picerijo z opremo v Novem mestu

— vikend zidanico v Šmarju pri Trebnjem ter vikende v gradnji na Gačah, Tančji gori, Gadovi peči, takoj vseljivega v Brezovici pri Metliki

— poslovne prostore (230 m²) v Črnomlju

— gradbene parcele v Smolenji vasi, Brusnicah, Suhadolu in Semiču

— kmetijsko zemljišče in vinograde v Rihpovcu, Raki, Semiču in Ravniku pri Sentrupertu

— stavbno zemljišče (njivo) veliko 11 arov v Žužemberku

— zamenjamo dvosobno stanovanje v Novem mestu s trosobnim in večjim

Tel. (068) 22-282 od 8. do 19. ure.

GOZD pri Šentjoštu v izmeri 7480 m² prodam. (068) 22-904. 2143

GRADBENO PARCELO v Straži z lokacijskim dovoljenjem, voda, elektrika, telefon na parceli, prodam. (068) 84-790. 2150

DRGANJA SELA - zazidljivo parcelo, 7700 m², z gradbenim dovoljenjem ugodno prodam. (068)85-408. 2152

VIKEND na Gačah (Rog-Črmošnjice), v tretji gradbeni fazi, prodam. (068) 24-410 med 7. in 8. uro jutraj. 2171

Ugodno prodam parcelo v izmeri 2000 m² v Dolenji vasi pri Raki. Parcela je primerna za gradbišče. Informacije na telefonu 041/337-674.

PARCELO na Veselem Vrhu v bližini Globokega, v izmeri 40 a, primerno za gradnjo, voda, elektrika in telefon v neposredni bližini, prodam. (0608)62-224. 2177

prodam

ŠKOTSKE OVČARJE, mladičke, rodovniške, prodam. (068)324-006, dopoldne. 2104

STREŠNO konstrukcijo z opeko in žlebovi prodam. (0608)33-012. 2112

KRAVO SIMENTALKO po tretjem teletu, pripuščeno, prodam. (061)783-501. 2118

PRAŠIČE, težke od 60 do 80 kg, rešetke, dolge 180 cm, kozolec dvojnik na 4 okna prodam. (068)23-512. 2120

ŠOTOR za 4 osebe in surf Alpha prodam. (068) 24-573. 2124

PAPIGE skobčevke in perzijske mucke prodam. (068) 25-632. 2127

RESASTEGA ISTRSKEGA GONICA odličnih staršev, starega 8 tednov, prodam. Vinko Gorše, Lončarska 81, Dolenja vas. (061)864-504. 2128

ŠTEDILNIK GORENJE, (2 plin, 4 elektrika) in pralni stroj Gorenje, starejši letnik, prodam. (068) 73-090. 2132

KOSNJO TRAVE in 300 l šmarnice prodam. Rozika Udovč, Črmošnjice pri Stopičah 36. 2147

RABLJENE salonitne plošče prodam. (068) 23-355. 2158

RABLJEN PRALNI STROJ in drobilce za pesek prodam. (068) 26-160. 2164

SONČNE KOLEKTORJE prodam po znatno nižji ceni. (068)84-582. 2166

PIKADO prodam. (068) 57-278. 2180

razno

V **NAJEM** oddamo opremljene poslovne prostore v Novem mestu, površine 63 m², namenjene za pisarniško dejavnost. Informacije dobite na (068)22-417, 23-078, fax (068)22-417. 2102

INŠTRUIRAM matematiko in gradbeno mehaniko. (068) 24-573. 2125

PRIPRAVLJAMO SREČANJE sošolcev Šentjernejske fare, letnik 1928, ki bo 12.6. v Šentjernej. Vsi, ki se želite udeležiti srečanja, se javite na naslov: Niko Hudoklin, Šentjernej 70, (068) 42-131. 2126

V **NAJEM** oddam vikend na Krku od 1.6.1993 do 30.9.1993. (041) 527-626 ali 641-998. 2131

V **NOVEM MESTU**, v centru ali okoli, iščem prostor za trgovino z neživilo, velikosti od 60 - 200 m². Možen odkup ali najem. Pokličite na (068)26-372, po 19. uri. 2188

Prodaja trboveljskega premoaga. Cena vključno s prevozom 13.000 SIT. Tel. (0601) 25-626 od 8. do 15. ure.

BELE TEŽKE KOKOŠI IN RJA-VE NESNICE prodajamo na farmi na Gor. Lazah. Humeč, tel. (068) 24-496.

časopis slovenskih delavcev

službo dobi

AKVIZITERJE za prodajo kvalitetnih tekstilnih izdelkov uveljavljene podjetja zaposlimo honorarno. (068)25-084, dopoldan. 2043

HONORARNO ZAPOSIM prijazno, simpatično dekle za delo v kava baru v Straži. (068) 84-631. 2093

INTERŠAFAR, D.O.O., Kočevje, išče pogodbeno sodelavce (odkupna mesta) za odkup gob na področju celotne Slovenije. Informacije na (061)855-455, od 8. do 15. ure. 2096

VEČ POTNIKOV za prodajo tekstila potrebujemo. (068) 45-214. 2098

FANTA ali **DEKLE** za delo na gostinskem letnem vrtu zaposlimo. (068) 22-366.

Iščemo samostojnega komercialista za območje Ljubljane. BUTLER, p.o., tel. (068) 22-815.

Iščemo dva prodajalca za kombi prodajo. Lasten kombi, ni pa pogoj. BUTLER, p.o., tel. (068) 22-815.

VEČ VOZNIKOV B kategorije s svojim dostavnim vozilom za redno delovno razmerje potrebujemo. Informacije na (068) 24-780 in 24-781. 2100

ODLIČEN ZASLUŽEK nudimo pridnim in vztrajnim. Potreben je lasten prevoz in prosti vikendi. (068) 23-977, po 15. uri. 2106

SPOŠTOVANE GOSPE! Želite dobro zaslužiti, imate avto in telefon? Kličite na (066)76-476! 2115

TRGOVINA z živili zaposli trgovko z več leti prakse. (068) 50-123. 2123

KV mizarje redno zaposlimo. Mizarstvo Bobič, Belokranjska 15, Novo mesto.

V **MIZARSKI DELAVNICI** zaposlim delavca. Anton Miklič, Šranga 43, Mirna Peč. 2141

DEKLE za delo v okrepčevalnici iščemo. (068) 85-150, interna 23. 2148

GOSTILNA ZLATA GOS nudi zaposlitev. Ponudbe na (0608)60-199. 2151

VODJE SKUPIN in potnike za prodajo tekstila na terenu potrebujemo. (068) 25-113, interna 11. 2162

VABIMO sodelavce za popis poslovnega imenika - PIRS 94 na področju Sevnice, Brežic, Novega mesta, Trebnjega. Prijave pošljite na naslov: Slovenska knjiga, d.o.o., Litijska 38, Ljubljana. 2163

IŠČEMO DEKLE za strežbo. Možnost pripravništva ali redne zaposlitve. Bistro PA-PI, (068) 23-418. 2170

FIRMA za proizvodnjo papirnatih vrečk išče več delavcev za delo na proizvodnji liniji. (068)21-990. 2172

DELAVCA za montažna dela na terenu in delno v kovinarski delavnici zaposlim za določen čas. Možna stalna zaposlitev. Ponudbe pod šifro: »NOVO MESTO«. 2178

Trgovina in domača LEKARNA

C. KOMANDANTA STANETA 5 NOVO MESTO
tel. (068) 28-150

Bogata izbira platnenih copat

— CHAMP, modra, bela, roza, rumena, črna, zelena
otroške 22—34 900,00
odrasle 35—45 980,00

— **PLATNENI**
COPATI od 700,00 — 1.700,00

— FLY FLOT ortopedski natikači
ženski 1.590,00
moški 1.990,00

— **MACHO** cikle
pregibne cikle 2.549,00
kopitarne Sevnica 2.687,00

— **večja izbira ženskih sandal** 1.590,00 — 2.600,00

— usnjeni 4.290,00

— **japonke** otr. 650,00
ženske 650,00 — 900,00

— **moške** 750,00 — 900,00

— **ženski čevlji**
otr. slik. 390,00

— **moški čevlji**
odr. slik. 250,00

— **tenis copati**
odr. slik. 490,00

— brez rok. 250,00

— **dom. zeliščna zdravila**

— **kozmetika ZDENKA KAHNE**

Nakup nad 5.000,00 SIT — »darilo! Možen nakup na 3 čeke!

Adria Auto
Ekskluzivni uvoznik Fiat

AVTOMEHANIKA GRIL

Dol. Kamence 46 b, Novo mesto
tel. (068) 28-714

- PANDA 4x4
- FIAT UNO 60
- LANCIA y 10

— **najnovejši model** FIAT TIPO 1.4; 3 vrata;

— FIAT TIPO 1.4; 5 vrat

— FIAT TIPO 1.6.; 5 vrat

Brezplačno enoletno vzdrževanje avtomobila.

SLOVENSKA ZALOŽBA

Slovenska 5, Ljubljana, d.o.o.

vabi k sodelovanju:

- več študentov
- več komercialistov
- več mlajših upokojencev
- vodje skupin

za delo na območju Slovenije. Od kandidatov se pričakuje komunikativnost ter srednješolska izobrazba, saj bodo obiskovali in navezovali poslovne stike z vsemi slovenskimi podjetji, obrtniki in institucijami.

Dodatne informacije vsak delavnik na tel. 061/154-200, int. 31 ali 34.

ŠPORTNI TEDNIK

Cene so v tolarjih!

OSNOVNA KONFIGURACIJA

osnovna plošča, delovni spomin *** MB RAM, AT BUS kontroler, 2 x ser. in 1 x par. Izhod, disketni pogon 1.2 MB, trdi disk QUANTUM (CONNER), VGA gr. kartica TRIDENT 512 KB, VGA MONO monitor 14" PHILIPS, ohlajenje mini tower z LED displayem, tipkovnica CHICHONY s SLO znaki

tabakum d.o.o.

export—import
avtosalon in kmetijska mehanizacija

zastopstvo **VESNA** MARIBOR

68000 Novo mesto
Velika Cirkava 25
Tel. (068)322 625, 23 826, 22 288
Fax. (068)22 625

nudimo vam:

— akumulatorje VESNA in TOPLA za vse vrste vozil — prodaja na malo in veliko

— **traktorje**: DEUTZ-FAHR, SAME, CARRARO, TORPEDO, ZETOR, UNIVERSALE

— **kosilnice**: SIP, BCS

— **prikolice**: MLAZ, TEHNOSTROJ

— **motokultivatorje**: po ugodnih cenah

— **škropilnice**: poljedelske in sadjarske

PONUDBA TEDNA:

— **nahrbtni kosilnice**: KAWASAKI, ALPINE, HUSQVARNA

— **gume BARUM**: prodaja na veliko in malo, ugodne cene — količina omejena

— **ročno poljedelsko, vrtničarsko in gozdarsko orodje** — zelo nizke cene, možnost kreditov in obročnega odplačevanja!

stanovanja

ENOSOBNO STANOVANJE v hiši, z vrtom (100 m²), v Sevnici prodam za 18.000 DEM. Informacije na (061) 319-806. 2097

KUPIM manjše stanovanje v Črnomlju. Naslov v oglašnem oddelku. 2107

TRISOBNO stanovanje v Novem mestu najamem za nedoločen čas. (068) 321-000. 2110

ZAMENJAM stanovanje v Novem mestu (42 m²), pritličje, centralna, telefon, za manjšo hišo v okolici Novega mesta. (068)26-696. 2173

V **NOVEM MESTU** vzamem v najem stanovanje. Možen tudi odkup. Može imate stanovanje, pa ga ne morete odkupiti - pokličite na (068)26-372! 2187

ženitne ponudbe

FANT, star 43 let, z dobro službo in stanovanjem išče žensko za skupno življenje, staro do 38 let. En otrok ni ovira. Šifra: »V DVOJE JE LEPŠE« 2168

VSE VEČ

BREZPOSELNIH

METLIKA - Aprila je bilo na metliškem uradu za delo prijavljenih 349 iskalcev zaposlitve., od tega 127 žensk; 86 prijavljenih išče prvo zaposlitev, 169 je starih do 26 let, iz različnih vzrokov je težje zaposljivih 199 iskalcev. Samo v aprilu se je na novo prijavilo 25 ljudi. Največ iskalcev zaposlitve, 131, ima končano osnovno šolo ali še te ne, sledijo pa iskalci zaposlitve s 4. stopnjo izobrazbe, ki jih je 112, s 5. stopnjo jih je 70, s 6. in s 7., se pravi z visoko šolo, sta 2.

ZAHVALA

V 67. letu starosti nas je mnogo prežgodaj in nepričakovano zapustil naš dragi mož, oče, dedek, tast, brat in stric

MILAN CIRER

iz Novega mesta

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem in znancem za sočustvovanje, izrečeno sožalje in poklonjeno cvetje. Posebej se zahvaljujemo osebju internega oddelka, stanovalcem bloka 6 na Mestnih njivah, udeležencem izleta, LB Dolenjski banki, d.d., Novo mesto, Tenelu, pevski skupini in gospodu proštu Lapu za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Utihi tvoj je mili glas,
obstalo tvoje je srce,
le sledi ostale so povsod
od dela tvojih pridnih rok.

V 67. letu starosti nas je prežgodaj zapustil naš dragi oče, stari oče, stric in tast

RUDI KRANJC

iz Koštalove 23

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, darovali cvetje in pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala Ministrstvu za notranje zadeve za podarjeno cvetje in izrečeno sožalje, organizaciji ZB Mestne njive za poslovilne besede. Prisrčna hvala bolnišnici - nevrološkemu oddelku za lajšanje bolečin, pevcem, godbi in g. Lapu za opravljen obred. Še enkrat vsem iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je zapustila naša draga sestra, teta, sestrična in botra

MARIJA SMREKAR

iz Prapreč pri Straži

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in vaščanom, ki so nam izrekli sožalje, pokojnici darovali cvetje in sveče ter jo spremili na njeni zadnji poti. Posebna hvala strežnemu osebju Doma starejših občanov v Šmihelu in gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred.

Žalujoci: vsi njeni

U
G
O
D
N
O

FINET sistemi - sistemi nove generacije

tel.: (063) 701-225 fax: (063) 701-033: strojna oprema, programska oprema, grafika, multimedija, računalniške mreže, komunikacije, svetovanje

Slavko Klančičar

Pot, ki je Slavka Klančičarja pripeljala do gozdarskega inženirja, je bila tako naravna, da se mu danes zdi vprašanje, če bi šel še enkrat po njej, čudno. To je vendar tako jasno. Ta pot je Klančičarja, dolgoletnega vodjo Gozdarstva Podturn, ki je sedaj že tretje leto v pokoju, od otroštva vodila - kje drugje kot po gozdovih. Otroštvo in mladost je preživel na ljubljanskem obrobju, v Zgornji Šiški, ob šišenskem gozdu. "Vse otroške igre, od ravbarjev in žandarjev do indijancev so se dogajale v gozdu," ga spomin zanesa v otroštvo. Marsikatero zgodbo iz otroštva, povezano z gozdom, je inž. Klančičar kasneje spravil na papir in jo objavil. Nsploh je ves čas precej pisal, naj gre za strokovne članke ali za literarizirane zgodbe, pero mu teče lepo in gladko in kot pisca ga dobro poznajo tudi bralci našega časopisa.

Gozd mlademu Klančičarju ni služil samo za igro, zlasti med vojno in po njej je s svojih vsakdanjih potepanj po njem vedno prinesel domov butaro suhljadi. "Ne spominjam se, da bi v tistih letih doma kdaj kupili drva. In ne verjamem, če je še kdo nabral toliko borovnic, kot smo jih leto za leto moja mati, moji dve sestrji in jaz. Borovnice so bile v naši družini pomemben vir dohodka." Med vojno je Slavko Klančičar hodil na 7. državno gimnazijo v Ljubljani. Ob skoraj vsakodnevnih alarmih so morali dijaki v zaklonišče v klet, kjer so potem ždeli ure in ure. Slavko pa jo je namesto v klet skrivaj ubral ven, stekel v Tivoli, od tam pa po gozdu prav lepo in počasi proti domu. Njegova odločitev za študij res ni bila težka in vse izpite je opravil v prvem poskusu.

Prijateljstvo z dvema kolego-

ma, sedaj že pokojnima Jožetom Petričem in Edom Tavčarjem, ga je po končanem študiju pripeljalo na Dolenjsko. Prvo službo je dobil v sektorskem vodstvu gozdarsko - lesne poslovne zveze v Dolenjskih Toplicah. Od tam ga je pot kmalu zanesla v gozdno upravo, kasnejši obrat in toz Podturn, kjer je kot upravitelj oz. vodja delal celih 27 let, do upokojitve. V Dolenjskih Toplicah, kraju svoje prve službe, si je ustvaril družino in zgradil hišo. Klančičar kot vodja uprave, obrata oz. tozda ni skrbel samo za strokovno delo, ampak je v precejšnji meri njegova zasluga, da so vsi logarji ob delu naredili srednjo gozdarsko šolo, dekleta v pisarnah pa ekonomsko. Klančičar je na novomeškem oddelku za "večerke" dijake tudi predaval. Poleg vsega tega dela pa je vedno našel čas za pisanje. "Kar je napisano, ostane, drugo gre v pozabo," pravi. "Ljudje tako poljudno pišejo tudi najrajši berejo, raje kot strokovno." In tako je vseskozi objavljajl članke, zgodbe in druge zapise v Dolenjskem gozdarju, Dolenjskem listu, Kmečkem glasu, Gozdarskem vestniku in še kje. In še danes, čeprav mu kot dejavnemu upokojencu vedno primanjkuje časa, rad prime za pero.

O ljudeh, s katerimi je toliko let delal, ve povedati le najboljšie. "Ljudje iz teh krajev so izredno delavni in priročni, vsakega dela se lotijo, vse znajo. Nikoli se nismo bali, da nam bojo delavci iz hoste ušli v gostilno pit, ampak domov delat..." Kot gozdar z dušo in srcem, kot človek, ki je najlepši del svojega življenja od malih nog do pokoja preživel v gozdu in za gozd, je inž. Klančičar danes ob primitivnem in podlem zmerjanju gozdarjev prizadet. "Vedno smo delali po svojih najboljših močeh, z znanjem, ki so nam ga tuji radi priznali in ga upoštevali, po vesti in z lepim odnosom do gozda in narave sploh. Gozdarjem se ni treba sramovati svojega dela, nasprotno, naj smo lahko ponosni. Če grem danes v Rog ali na meniške stelnjike, ki smo jih pogozdovali pred 30 leti, vidim lepe rezultate našega dela in lako rečem, da se je plačalo. To je veselje gozdarja."

A. BARTELJ

ODPRT "LOV NA JURČKE" - Upokojeni mesar Erih Kupec iz Dobnuške vasi pri Škocjanu je konec minulega tedna nad domačo vasjo že našel prve letošnje jurčke. Vse kaže, da je v gozdovih še premalo vlage, ko bo tudi te dovolj, bo tudi jurčkov več. (Foto: J. P.)

MAVRAH - VELIKAN - Kar 67 dkg je tehtal in bil 31 cm visok mavrah, ki ga je pred kratkim našel Franci Matjašec iz Kočevja. Kot pravi gobar ni izdal natančnega kraja te najdbe, povedal je le, da je bilo to nekje okoli Brezovice. Večjega in težjega mavraha doslej še ni našel, čeprav jih redno nabira. Na fotografiji je Bojana Majetič z mavraham velikanom.

LOKOSTRELCI ZA SVETOVNE IGRE

OTOČEC - Lokostrelski klub Novo mesto prireja v soboto in nedeljo med 8. in 14. uro izbirno tekmo lokostrelcev za svetovne igre v disciplini arrowhead.

KLIC V SILI

NOVO MESTO - Ta četrtek vas bo med 19. in 21. uro pri telefonu 23-304 čakala pedagoginja Olga Jukič.

Gospa Poncet govori slovensko

Soproge konzularnega zbora po obisku v sevniški občini zelo zadovoljne

SEVNICA - Sedmero soprog konzularnega zbora, akreditiranega v Sloveniji, si je v večernih urah ob koncu celodnevne obiska sevniške občine na sevniškem gradu iskreno zahvaljevalo za zelo lep sprejem in pester program, ki so jim ga je pripravili sevniška občinska skupščina in podjetja. Če bodo gospe drugih diplomatov pri nas zvedele, kako prijetne urice so preživele gospe Jacqueline Ann Ball iz ZDA, Sharon Lee Poncet iz Francije, Carmen Louth iz Velike Britanije, Magdolna Molnar iz Madžarske, Vesna Grady iz Avstrije ter albanska veleposlanica Diana Roshi in njena kolegica Lili-ana Gashi, bodo prihodnji gotovo zraven.

Sevniška županja Breda Mijović je gostje pričakala z zajtrkom v Malusovi zidnici na Malkovcu. V sevniškem Stillesu jim je direktor Lojze Rataj predstavil podjetje, ogledale so si del proizvodnje in prodajni salon, zlasti pa so bile navdušene na intarzijami. Na Lisci so gostje ob kosilu lahko spoznale najboljša slovenska vina, posebej pa sta somelje Otto Vili Sešek in enolog Zdravko Mastnak podelila značilnosti vin posavskega vinorodnega okoliša, še zlasti cvička. Gostje so bile med krajšim sprehodom po Lisci tudi priča drznim letom zmajarjev na 1. slovenskem državnem prvenstvu. Na sevniškem gradu so si gostje ogledale številne stalne zbirke, posebej za to priložnost pa sta pripravila razstavo svojih izdelkov Inplet in Kopitarna, ki sta jo predstavila direktorja Marija Jazbec in Valentin Dvojmoč. S prikupno modno revijo sta se predstavila največja sevniška kolektiva,

najprej Jutranjka, zatem še Lisca, za konec pa je sevniški oktet Jurij Dalmatin pripravil krajši koncert. Ob prigrizku smo v sproščenem klepetu ugotovili, da gospa Poncet najbolje od gostij obvlada slovenščino, čeprav

se je uči šele od oktobra lani, in da ima gospa dr. Molnar, s katero smo izmenjali vizitke, svojo firmo v Budimpešti, a vsceno živi pretežno v Ljubljani. Za gospo Grady, ki je po strogem ocenjevanju moškega dela dobila največ točk, se je izkazalo, da prihaja iz Beograda. A je raje govorila angleško kot srbsko.

P. P.

MODNA REVILJA - Prava poslastica sklepnega dela obiska je bila modna revija izdelkov Jutranjke in Lisce (na posnetku), pri čemer so otroci s svojo prikupno sramežljivostjo in neposrednostjo bolj ogreli dlani, zlasti nežnejšega spola. Podobnih predstavitev bi si zaslužilo še kakšno občinstvo. (Foto: P. P.)

GLASBENI VEČERI

OTOČEC - V restavraciji hotela Grad Otočec pripravljajo glasbene večere, in sicer ob torkih in četrtnih od 20. do 22. ure. Priznani mariborski duo Colegium z violino in klavirjem izvaja ta dneva dunajske valčke, cigansko glasbo in "zimzelene" melodije.

RALLY TERENSKIH VOZIL

ŠENTJERNEJ - V nedeljo, 30. maja, bo v kamnolomu Cerov Log pri Šentjerneju prireditve, kakršne na Dolenjskem še ni bilo. Po vzoru Camel Trophy se bodo med seboj pomerili vozniki terenskih vozil iz italijanske Gorice. Prireditve, ki je družabnega značaja, se bo začela ob 10. uri.

Kaj je na sliki?

3.000 SIT ZA PRAVILEN ODGOVOR - Delavska baraka pri tako lepem, čudovitem mostu - pod katerim teče tako lepa reka Krka. Pripis pod nagradnim kuponom izžrebanke mimogrede opozarja na neurejeno okolico priključka na novi most, ki smo ga zastavili za uganke prejšnjega tedna. Nagrado bo dobila Ivanka Zaletelj, Pod Trško goro 42, p. Novo mesto. Vabljeni k uganjanju fotografij še naprej. Za žrebanje uganke bodo prišli v poštev vsi, ki bodo izpolnjene kupone poslali na dopisnici na naslov: Dolenjski list, p.p. 130, Novo mesto, do ponedeljka, 31. maja.

Katera stavba je na sliki?

Moj naslov:

Kupone pošljite na dopisnici na naslov: Dolenjski list, p.p. 130, 68000 Novo mesto

studio

Lestvica narodnozabavne glasbe
Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado PETRU KAVČIČU iz Dražgoš. Nagrajencu čestitamo!

- Lestvica je ta teden takšna:
- (4) Cvetoče lipe - ANS. TONIJA ISKRE
 - (1) Kmetova pesem - BRATJE IZ OPLOTNICE
 - (2) Ženinu - FANTJE Z VSEH VETROV
 - (9) Spet sva skupaj - HMELJARSKI INSTR. KVINTET
 - (3) Ko jih bom štel 64 - ANS. VESNA
 - (5) Moja domovina - IGOR IN ZLATI ZVOKI
 - (7) Tiha sreča - ANS. NAGELJ
 - (6) Veter je napisal pravljico - ANS. TONIJA VERDERBERJA
 - (8) Na mnoga leta - ANS. MIRO KLINC
 - (10) Mladost se končuje nam - ANS. BORISA RAZPOTNIKA

Predlog za prihodnji teden: Ave Marijo zvoni - ALPSKI KVINTET

KUPON ŠT. 21

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

vendar je nakup takšnega avtomobila kot maček v žaklju. Mnogi nimajo nikakršne garancije," je posvaril Slavko Gril.

J. P.

REPIŠKE ŽENSKES SO VSEVEDNE

Repiške ženske so vsevedne. Vedo, kdo ponoči poje pred blokom.

Vedo, kdo najhitreje vozi avto. Vedo, kje je dobil gospod izvršnik denar, da si je kupil mercedes.

Vedo, v koga je zaljubljen gospod župan.

Vedo, katera glasba je najbolj všeč ravnatelju repiške osnovne šole.

Vedo, kam se hodi kopat predsednik Zelenih.

Vedo, katero številko čevljev ima direktor banke Zupufanci.

Vedo, da nosi predsednica repiškega Rdečega križa nedrčke podjetja Sirota.

Vedo, da ima direktor Komunalnega podjetja najrajši točno pivo.

Vedo, da zasebnik Stolčič raje vidi moške kot ženske.

Vedo, kje so jajca najbolj poceni. Vedo, po čem so marke.

Vedo, kdo goljufa na carini. Vedo, katerega carinika se da podkupiti.

Vedo, kateri policist je odvzel največ voziških dovoljenj.

Vedo, da je davčni inšpektor Strogič pijanec.

Vedo, da Jože zapeljuje Anico na Zeleni gori.

Vedo, kje se pripravijo in tepejo.

Vedo, kdo gradi bajto na črno. Vedo, kdo napaja inšpektorje.

Vedo, kje se da ilegalno prečkati mejo.

Vedo, kdo je kupil voziško dovoljenje.

Vedo, kateri mesar prodaja prvo kakovost za tretjo.

Vedo, v kateri gostilni dolivajo vodo v vino.

Vedo, kolikokrat je abortirala katera ženska.

Vedo, kdo si izposoja denar.

Vedo, kdo ima največ mark v Repičevi Dragi.

Vedo, kdo je poceni pokupil nekdanja družbena stanovanja.

Vedo, kdo pretaka bencin iz službenega avtomobila v svojega.

Vedo, kdo se ljubi na cerkvenem travniku.

Vse vedo.

Na vprašanje, kdo je napisal roman Pod svobodnim soncem, pa niso znale odgovoriti.

TONI GAŠPERIČ

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Upokojenka se pritožuje nad znižanjem pokojnin - Zakaj nekaterim fantom ni treba k vojakom? - "Pogreb" črnomaljskega Kovinarja - Sadje, zelenjava in mrčes

Novica, da bodo majske pokojnine za tri odstotke nižje kot prejšnji mesec, verjetno ni prizadela le naše bralke Ljudmilo J. iz Bršljina, ampak vse upokojene, predvsem pa tiste, ki prejemajo najnižje pokojnine. Ljudmila iz Bršljina je nad takšnim početjem ogorčena. Pravi, da je v tekstilni tovarni delala 34 let in tam pustila svoje zdravje, sedaj pa od te nizke pokojnine še odtrgujejo. "Pa tudi regres, ki naj bi ga dobili, bo za tiste, ki imajo višjo pokojnino višji, za tiste z najnižjimi pokojninami pa seveda nižji, kot da bi slednji potrebovali manj," je menila.

D. P. iz Cegelnice se sprašuje, kako to, da zasebni lastniki snemalnih studiov, ki nimajo statusa študenta, snemajo in niso poklicani k vojakom, kljub temu da so v teh letih. Gospa,

ki nas je poklicala v imenu več staršev, je povedala, da se fantje celo hvalijo, da se da to urediti z markami. "Nas, starše, katerih otroci so morali na služenje vojaškega roka, to zelo boli. Povrh vsega pa, ko se vsaj ne bi hvalili!" pravi bralka iz Cegelnice.

Pred kratkim objavljeni članek na zadnji strani našega časopisa, ki je govoril o prvi vsaditvi umetnega kolka v novomeški bolnišnici je spodbudil A. Ž. iz Uršnih sel, da nas je poklicala. Bralka čestita dr. Špilerju za uspeh in meni, da bodo s temi operacijami pomagali marsikateremu pacientu. Iz lastnih izkušenj - zaradi napačnega posega na stopalu je pri 50 letih ostala invalidka, pa pravi naj se zahtevnih operacij loti samo tisti, ki to res zna, da bo takšnih primerov, kot je njen, čim manj.

Bralka iz Žužemberka nas je v imenu odbora tamkajšnjega Rdečega križa poklicala in odgovorila na klic v prejšnjem Dolenjskem listu v tej isti rubriki o razdelitvi socialne pomoči. "Če bralko iz Žužemberka moti takšno razdeljevanje socialne pomoči, naj se osebno oglasi na našem sedežu in predlaga pravičnejšo razdelitev socialno ogroženim, kot jo je našla naša petčlanska komisija," je povedala.

Korzetov sklad v javnosti nima nič kaj lepega slovesa, saj je za večino slovenskih podjetij, ki so šla k njemu

po pomoč, postal "pogrebni zavod". Po pomoč se je lani v jeseni zatekel tudi črnomaljski Kovinar s 67 zaposlenimi. Danes je na cesti 62 presežnih delavcev, 5 pa jih še prihaja v podjetje, ker so pač invalidi in se jih ne da kar tako znebiti, je povedal sedaj že nekdanji delavec Kovinarja iz Črnomlja. Po prigovarjanju vodstva, da bo to za podjetje najboljša rešitev, so v oktobru pristopili h Korzetovemu skladu, v roku treh tednov po tem so že izgubili delo, januarja je bilo podjetje naprodaj, vendar ga skladu ni uspelo prodati. "Od takrat naprej je šlo vse bolj navzdol, direktor si je poiskal delo v drugem podjetju, mojster in predsednik delavskega sveta je ustanovil svojo firmo, delavci pa so ostali brez dela," pravi Črnomaljecan. S 15. aprilom so dobili odločbo, da so presežni delavci, in čeprav so marca še hodili na delo, marčevske plače še niso dobili in, kot pravi naš bralec, je verjetno tudi ne bodo.

J. Čustič iz Ulice Majde Šile v Novem mestu je potožila, da so pločniki odkar ima firma Intel svoje poslovne prostore nad frizerijo Jure, okoli stavbe povsem zaparkirani z avtomobili, tako da morajo peši kar po cesti. Bralke pa ne motijo le avtomobili na pločnikih, ampak tudi žuželke in mrčes. Pravi, da odkar je v njihovi ulici kiosk s sadjem in zelenjavo, so se v bližnjih stanovanjih pojavile razne žuželke in mrčes. Kiosk s sadjem in zelenjavo pa vse bolj postaja tudi bife. Pivci si poiščejo stranišče kar na bližnji zelenici ali za avtomobili.

J. D.

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozoriti na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Priljubili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, potiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Na voljo smo vam vsak četrtek zvečer, med 20. in 21. uro na telefon (068)323-606. Dežurni novinar vam bo rad pristuhnil.

HALO — ALO PIZZA!

(068) 24-415
ZARADI VAS